GLOSAR ANTROPONOMASTIC[1])

A

Ábel. Nb. *Abel* 1766, 1787 (3), *Avel* 1726, 1766, 1787 (10).

— Fratele lui Cain. Celebr. după calendare la 30.VII (Baudot, 2), la 12.XII (Timuș, 2). Numele e invocat în rugăciunea pentru cei care se găsesc în agonie. — În slav. Abelo, Avel (Rječnik), forme luate de noi.

Absolon, cf. Avisalom.

Achilína. Nb. (11).

— Sunt cunoscute trei sfinte cu numele de Aquilina, celebr. la 22.I, 13.VI și 24.VII (Baudot, 77). Cf. și it., span. Aquilino (< Aquilio, Aquilius).

Achím. Nb. azi passim. Istoric redat *Akim*, *Atjim*, *Atyim*, *Akhim*, *Attyim*, atestat din sec. XVII-lea (1680), passim. — Nf. *Akim* 1680 (4), *Achim alias Akim* 1688 Pușc., *Fam.* I, 172 (31). Sprnf. *Stoica-Achim* azi (59). Hipoc.: (A-) Nf. **Chímu** (27*, 34*), **Chimul** (19*).— Deriv. (cu suf. -oaie din *Chimu*) **Chimoáie**: Nf. *Tyimoji* 1788 (34).

— Din [Io-]achim.

Adám. Nb. azi passim. Istoricește atestat din sec. XVIII-lea (1726), passim. — Nf. azi (3, 45, 47, im. 56). — Deriv.: (cu suf. -oiu). Nf. **Adămóiu** (12).

— Întâiul om, celebr. de ortodocși, alături de alți sfinți, la 26.VIII, 12.XII (Timuș, 7), de catolici la 19.XII (Baudot, 9). La Slavi (Bulg.) e rar (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 117). Grec. *Ἀδάμ.*

Adéla. Nb. (45).

— Formă hipoc. germ. Adel (Heintze, 111) din germ. Adelaida, franc. Adèle (de unde și it. Adele, span. Adela).

Adolf. Nb. (țig. 44).—Hipoc.: Nb. **Dólfi** (țig. 44).

— Germ. Adolf (< Athaulf, cf. Heintze, 111).

Adowir. Nb. 1534 Veress, *Acta* I, 237 (47).

— Cetit, probabil greșit, pentru *Adomir*, iar aceasta, o formă disimilată pentru Aldomir.

Adrián. Nb. (6, 33, 44, etc.). Hipoc.: **Rián** (34).

—Latinism, Hadrianus, împăratul roman, urmașul lui Traian, părintele său adoptiv. Se cunosc (ap. Timuș, 9) mai mulți sfinți cu acest nume.

Afrím, cf. Efrem.

---

[1]) Necesități de economie de loc ne constrâng să limităm atestarea documentară a numelor — copios făcută la adunarea materialului — la câteva date. De obiceiu citățm data cea mai veche când se atestă un nume într'o localitate și — la nevoe — câte o dată din fiecare secol. De asemenea am fost siliți să suprimăm trimiterile formelor derivate evidente, la articolul unde ele aparțin.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Aftáfi. Nb. 1766 (4).

— Formă hipocoristică din A f t[a n]a s i e (cu grec. *ϑ* > *ft* şi cu *s* + *i* > *ş* + *i*, cf. şi *Silip*, *Silimon* < Filip, Filimon).

Aftanaílă, cf. N a t a n a i l(ă).

Aftimie, cf. E f t i m i e.

Agáfia, cf. A g a p i a.

Agáftia, cf. A g a p i a.

Agápia. Nb. 1833 (15). — Şi Nb. **Agáfia** (24), **Agáftia** (18). — D e r i v.: (cu suf. -i n a) Nb. **Agaftína** (43). — H i p o c.:[A-] Nb. **Gáfia** (55), **Gáftea** (12, 36); **Gaftína** (16).

— Ortodocşii celebrează trei sfinte cu acest nume: *Sf. martiră Agapia* 5. II, *Sf. Irina*, *Agapia şi Chionie* (de origine din Thesalonic, ceea ce explică cultul atât de răspândit al acestei sfinte la Greci, cf. Baudot, 15 - 16, Timuş, 16 ş. u.). Calendarul nostru mai celebrează şi la 17.IX ziua sfintei martire *Sofia* cu fiicele sale *Agapia*, *Elfida şi Pistis*. Se cunoaşte şi numele de sfânt, *Agapie*, cel. la 15.III şi atestat în antroponomastica bulgară (cf. Weigand, *Jb.*, XXVI până la XXIX, 117). — Din slav. A g a p i j a, A g a f i a (< grec. *'Αγάθη*, cf. pentru evoluţia grec. *ϑ* > slav. *p*, *f*, Vasmer, 25).

Agatón. H i p o c.: **Caftón**: Nb. *Kafton* 1766 (2) şi **Gafton** 1787 (1).

— *Sf. Agaton*, celebrat la 10.I (Timuş, 22). — Grec. *'Αγάθων*, (cf. slav. A g a f o n, rus. G a p o n, Vasmer, 25). Cf. A g a p i a.

Agrifína, cf. A g r i p i n a.

Agripína. Nb. (6*, 28). — Şi Nb. **Agrifína** (58*), **Agritína** (12).

— Numele, la Greci (*'Αγριππίνα*), e un împrumut dela Romani. A fost purtat de o martiră faimoasă, îngropată în Sicilia şi considerată acolo şi în Grecia ca o vindecătoare de boale. *Sf. Agripina* la Greci se bucură de un cult special (Baudot, 22). Numele e cunoscut şi la Bulgari.

Agritína, cf. A g r i p i n a.

Agsín, cf. A x e n t e.

Alămoreánu. Nf. (im. din Alămor-Sibiiu, 44).

— Dela Nl. A l ă m o r, deriv. cu suf. -e a n.

Alăuta (?). Nf. *Alauta* 1758 (41). D e r i v.: (cu suf. -a r). Nf. **Alautar** 1722 (36).

— Dela apelativul a l ă u t ă « vioară » (?).

Albín. Nb. (7).

— Cf. lat. A l b i n u s (it. A l b i n o). Cf. A l b u.

Albu. Nf. 1726 (12, 22), 1758 (35), azi (im. 43, 45, ţig. im. din Făgăraş, 46), 1788 (48), azi (49, im. din Hălmeag-Făgăraş 58). — D e r i v.: (din Nt. A l b a, cu suf. -e a n) Nf. **Albán** s. **Albeán** 1680, (o fam. *Tekelecs alias Alban*) 1688, 1787, azi (1), azi (12); — (din Np. A l b u, cu suf. -u l e a) **Albúlea**: Nf. *Albulye* 1582 Veress, *D.* II, 218 (34).

— Din adj. a l b.

Áldea. Nb. redat *Aldgja*, *Algya*, *Aldgya*, *Aldea*, *Aldja*, *Aldia*, *Aldya*, *Aldá*, *Algje* şi atestat dela începutul sec. XVI-lea (1509), passim. Azi (11, 12, 14). — Nf. *Áldja* 1688 (3), azi (5), *Alyde* 1722 (7, 8), 1726 (10), azi (17), 1788 (19), azi (21, im. din Ludişor 28), 1491 Puşc., *Fam.*, I, 179, 1785 Fragm., 714 (22), 1689 Puşc. *Fam.*, I, 111 (28), 1726, azi (30), azi (31), 1788 (33), azi (44), 1509 Fragm., 76, 1511 Hurm. II^3, 10, 1516 Fragm. 95 (49), 1556 Hurm. II^5, 381, azi (im. din Şinca-Veche 50), azi (55, 56); 1755 Fragm. 570, 1766 (57),

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

azi (im. din Şinca-Veche 59). Deriv.: (cu suf. -eş) **Aldéş**: Nf. *Aldes* 1680 Pusc. *Fam.*, I, 2, *Algyes* 1758, *Aldeş* (22), azi (23), *Aldeşiu* (im. din Voivodenii-mici 44); — (cu suf. -işor) **Aldişór**: Nf. *Algjisor* 1726, *Aldisoru* 1758 (55); — (cu suf. matron. -oaie): **Aldioáie, Aldoáie**: Nf. *Algyay*, Pusc., *Fam.* II, 3 (21), *Algjoje* 1726, *Algyoje* 1758, *Aldoe* 1788 (25), *Aldoje* 1722 (30), *Aldoje* 1758 (51), 1722 (63); — (cu suf. -uc -an) **Aldiucán**: Nf. *Algjukan* 1726, *Aldjukan* 1758, *Algyukan* 1788 (25); — (cu suf. -úlea) **Aldúlea**: Nf. *Aldule* 1593 Fragm. 153 (24); — (cu suf. -uţ) *Aldutz* 1722 (10).— Compus: **Aldeailie** (20): *Aldea-Ilie*; **Aldeapopii**: *Alydipopi* 1722 (17): Aldea-popii.

— Din bulg. Aldija (< Aldomir) (Weigand, *Jb. XXVI—XXIX*, 132). După HEM. numele e «ceva curat românesc» şi nu poate avea origine slavă, fiindcă la Slavi nu se poate explica. Cihac, II, s. v. l-a pus în legătură cu ung. áld- (cf. Benedictus) pe care l-ar traduce. Diculescu, *Gep.*, I, 181, îi presupune o origine germanică (admisă de Giuglea, DR., III, 970), Aldo, Aldus. Probabil, slav. Aldomir e din turc. El-tämir (= «empir + fer»), cum crede L. Rásonyi în AECO, I, 228.

Aldomir, cf. Adowir.

Aldosie (?). Nb. *Aldosie* 1667 Fragm. (59).

— Deriv. din Aldea (?).

Áldul. Nf. *Aldul, Aldului* 1722 (7).

— Poate forma directă a hipocoristului din Aldomir. Cf. Aldea.

Alécu. Nf. (56).

— Formă hipocoristică slavă, Aleko (< Alexandru).

Alexándru. Nb. atestat din sec. XVII, passim. Azi passim.; — Nf. **Alexándru, Alisándru** azi (45, im. din Toderiţa-Făgăraş 55). — Deriv. (cu suf. moţional -a): Nf. **Alecsándra** azi (im. din Galaţi-Făgăraş 44; cu suf. -escu) Nf. **Alecsandréscu** azi (im. din jud. Olt 44); — (cu suf. -ina) Nb. **Alecsandrína** azi passim.

— În afară de numele faimosului personagiu din literatura populară, *Alexandru Macedon*, cf. o mulţime de sfinţi cu acest nume (cf. Baudot, 30 - 33). Slav. Aleksandr (Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 117) cu o mulţime de forme hipocoristice. Cf. Alexe, Leca, Alecu, Sandru.

Aléxe. Nb. atestat din sec. XVIII-lea (1726), passim, azi passim; — Nf. **Aléxe** azi (im. din Costeşti-Argeş 44, 63).

— Numele sfântului cu acest nume e celebrat la 7.III. (Timuş, 43 - 44). Slav. Aleksa (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 117, care îl consideră hipoc. din Alexandru).

Alibiána. Nf. (15).

Alíce. Nb. (44).

— Neol. occidental (fr. Alice), hipoc. engl. din Elisabeta.

Alía, cf. Ilie.

Alisíe, cf. Ilisie.

Alo pe sub fereastră, ~ pe sub vatră. Sprnf. (58): «Când era fecior (= flacău) I. C. a strigat aşa în joc şi astfel i-a rămas numele».

— Poate, interj. allό! obişnuită în convorbirile la telefon. Sprn. face aluzie la caracterul iscoditor

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

în sens rău, al membrilor familiei resp., obișnuiți să asculte pe la ferestrele vecinilor, cf. și ț i g. a l o s (var. a l o) cu sens neprecis, pentru care cf. A. Graur, în *BL.*, II, 121, unde se explică ca participiu din a r- « a veni ».

Alunári. Sprnc. se numesc locuitorii din Șercaia (51) de către cei din Vad (49).

— Ar putea fi « vânzător de alune », sau mai probabil *alunar* « casse-noix ».Cf. și sensul de «șoarece de coloare roșietică », DA. De la ultimul sens și Sprn. P â ș. Din a l u n ă + suf. -a r.

Aluan (?). Nf. 1722 (7).

Amália. Nb. (44, 46); — (prin amestec cu *Maria*) **Amária** (31).

— Germ. A m a l i a (< masc. A m a l a, cf. Kleinpaul, 40).

Amária, cf. A m a l i a.

Ambrózie. Nb. (44), *Ambroze* (47, 49), *Ambrosie*, *Ambrose* (55, 63).— D e r i v.: (cu suf. -i c ă) Nb. **Ambrozícă** (44).

— Dela numele sfântului celebrat la 4.IV (Timuș, 46 - 53). Din grec. *Ἀμβρόσιος*.

Amfilóchie. Nb. 1749 Trans., 1929, 194 (7).

— Nume calendaristic celebr. la 23.XI (Timuș, 53 - 54). Din grec. *Ἀμφίλοχος*.

Amós. Nb. (55).

— Cf. *Sf. profet Amos*, celebrat de Greci la 15.VI, iar de catolici la 31.III (Baudot, 47).

Ána. Nb. (azi passim): 1766 (2, 10), *Anna* 1652 Fragm. 285, 1688 ib. 376 (12), 1788 (34, 43, 45).— D e r i v. - H i p o c.: (cu suf. -i c a) Nb. **Aníca** (2, 7, 22, 24, 29, 32, 33); — ([A-]) Nb. **Nica** (f.) (24);— (cu suf. (-i c) -u ț a) Nb. **Anicúța** (2, 22); — (<[A-]) Nb. **Nicúța** (12, 24); — (cu suf. -i ș c a) Nb. **Anișca** 1759 Iorga, *St. Doc. XIII*, 112 (38); — (<[A-]) Nb. **Nișca** (22, 27, 29, 32, 33); — (cu suf. (-i ș c) -u ț a) Nb. **Nișcúța** (27, 29, 33); — (cu suf. -i ș o a r a) Nb. **Anișoára** (22); — (cu suf. -i ț a) Nb. **Aníța** (6); — cu suf. -u ț a) **Anúța**: Nb. *Anutza* 1787 (3); — (<[A-]) Nb. **Núța** (5, 7, 27). Cf. și A n c a, A n e t a.

— *Sf. Ana*, mama Sf. Fecioare, celebr. în ziua de 9.XII (Timuș, 56). De ziua acestei sfinte se leagă unele obiceiuri și legende populare (Pamfile, *Să.*, 216 - 217). Alte sfinte cu acest nume, cf. Timuș, 56 - 57.

Ananía (m.). Nb. *Ananie* (14), 1788 (19), *Anania* 1758 (26, 38), 1788 (45), azi (58*).

— După numele *Profetului Ananía*, celebrat la 27.III, s. mai curând al Apostolului celebrat la 1.IX; cf. și alți sfinți cu numele de *Anania*, celebrați la 26.I, 27.III, 1.XII, 17.XII (Timuș, 57 - 58). La noi dela Slavi, bulg. A n a n i j a Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 117 (< grec. *Ἀνανίας*).

Anastasía, Anastásia. Nb. *Anastasîia* (7), *Anasztaszia* 1788, azi (44), azi (49, 53).— H i p o c. -D e r i v.: (<[Anasta-]) Nb. **Sâ'ia** (7); — Nf. *Szije* 1766 (1), *Sâia* (45); — (deriv. cu suf. -u c a) Nb. **Sâiúca** (f.) (7).

— Se cunosc mai multe sfinte martire cu acest nume, celebr. la 12.X, 29.X, 22.XII, printre care, mai ales, *Anastasia Patricia*, celebr. la 10.III (Timuș, 58 - 60). — Grec. *Ἀναστασία*, intrat la noi prin filiație slavă, A n a s t a s i j a (cf. și N a s t a) (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 117).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Anastásie, Anastásiu (**Anastasíu**). Azi passim. — Deriv.: (cu suf. -escu) Nf. **Anastaséscu** (im. din Drăgășani-Vâlcea 44). — Hipoc. (< [A-] nas [-tasie], deriv. cu suf. -a) **Nása**. Nf. *Nasza* 1726 (11); — (Forma masc.) **Násul**. Nf. *Naszul* 1680, 1688 (1); — (< [A-] nasta- [-sie], cf. slav. Nasta (Rječnik), alb. Nasto (Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 117), derivat cu suf. -ea) **Nástea** (și **Násta**). Nf. *Nasztea* 1680 (13), *Nastea* (im. din Șinca-nouă 48), *Naszté* 1726, 1758, azi (53), azi (im. din Șinca-nouă 56);

— Sfinți cu acest nume celebrați la 15.IV, 25.X, 6.XII, etc.; cf. mai ales *Anastasie Persul*, celebr. la 22.I (Timuș, 60 - 65). — Grec. *Ἀναστάσιος*, intrat la noi (forma Anastas) prin filiație slavă.

Ánca. Nb. *Anka* 1766 (2), 1680 (3); — Nf. *Anké* 1726 (1), *Anki* 1722 (54).

— Slav. Anka (Maretić, LXXXII, 114, Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 117), sau poate, derivat cu suf. -ca (< slav. -ka) din Ana.

Andora. Nf. țig. 1766 (1), 1726 (58). Deriv.: **Andurca**. Nb. *Andurka* 1711 Barițiu, I, 718 (59); — (de aici, cu suf. -oaie) Sprn. *Andurkoia* 1722 (59).

— Cf. ung. Andor, slav. Andra, Andro (< Andrija, Iveković-Broz, s. v.) și diminutivul ung. Andorka.

Andréiu. Nb. redat *Andrei*, *Andrej*, *Andre* și atestat din sec. XVII-lea (1680), passim. Azi *Andrei*, *Andriiu*, passim. — Nf. *Andrei* 1680 (1), 1688 (2), redat de cancelist: *András* 1688 (4), 1758 și *Andreas* 1789 (38), *Andrej* 1726 (42), azi (im. din Ostrov-Constanța 44), *Andrea* 1726 (46). Deriv.: (cu suf. -aș, cf. srb. Andrejaš, Rječnik s. v.) **Andreiáș**. Nb. sec. XVIII-lea Iorga, *St. Doc.* XIII, 92 (12), 1758 (18), azi passim; — Nf. (16, im. din Sâmbăta-de-sus 21, im. din Hârseni 35, 38; im. din Hârseni 44; țig. 48); — (cu suf. -eș) **Andriéș**: Nb. *Andries* 1726 (24); — (cu suf. -escu) **Andreiéscu**. Nf. azi (im. din București-Ilfov 63); — (cu suf. -iș or) **Andrișór**. Nf. *Andrisor* 1789 (38); — (cu suf. -oiu) **Andreóiul** 1722 (7); — (cu suf. -úcă) **Andreúcă**. Nb. (7,33). — Hipoc.: ([Andre-]ucă) Nb. **Ucă** (m.) (33); — ([An-]d[-r]-eiu). Nb. **Déiu, Dei** (33).

— Sunt mulți sfinți cu acest nume, între care, de sigur, cel mai cunoscut și mai important e *Apostolul Andrei*, celebrat la 31.XI (Timuș, 65 - 69). Forma ne-a venit dela Slavi, înlocuind pe mai vechiul *Andreà* = lat. Andreas (grec. *Ἀνδρέας*), păstrat numai în numele poporan al lunei Decemvrie (HEM., 1179).

Ándriș. Sprnf. *Stoica-Andriș* (59).

— Ung. Andris. Cf. Andreiu.

Andróne, cf. Andronic.

Androníc. Nb. *Androni* 1726, *Androne* 1758 (28, 55).

— Dela numele Apostolului celebrat la 17.V și 30.VI. Un sfânt martir cu nume identic, celebr. la 12.X (Timuș, 69 - 78). După HEM. 1189, *Andron* (de unde patronimicul *Andronescu*) e o formă hipocoristică din Androníc, Andrónic (< grec. *Ἀνδρόνικος*).

Andúrca, cf. Andora.

Anéta. Nb. (26, 44). — Hipoc.: (< [A-]) Nb. **Nétti** (int. 44).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. fr. A n n e t t e, cf. A n a.

Ánghel (Angel). Nb. *Angyel* 1688, *Angel* 1766, 1787 (1), 1680 (2), 1726 (10, 11), azi (44); — Nf. *Angiol* 1688, 1726 (2), azi (31, 32, 38, 40, im. din Brăila 44, im. din Pădureni-Putna 44).— D e r i v.: (cu suf. -a c h e) Nb. **Angeláche** 1805 Trans. 1929, 205 (62); — (cu suf. -e a) Nf. **Anghélea** (2); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Angheléscu** azi (im. din Prahova 44).

— Dela numele martirului celebrat la 1.IX şi 3.XII (Timuş, 79). Slav. A n g h e l (< grec. *Ἄγγελος*).

Anghela (Angela). Nb. *Angela* (21*, 45).— D e r i v.-H i p o c.: (cu suf. -i c a) Nb. **Angelíca** (45); — (cu suf. -i n a, cf. slav. (bulg.) A n g e l i n a, Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 118) Nb. **Anghilína** (27*, 29).— H i p o c.: A n g[-el-] i c a, cf. slav. (bulg.) A n g i k a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 118) Nb. **Angíca** (5).

Deriv. din *Anghel*, cu suf. moţional, -a.

Anisía. Nb. (*Anisâia*) (rar 5, 6).

— După numele *Sf. Martire Anisia* (din Salonic), celebr. la 20.XII (Timuş, 80).

Antímie, Antimíe. Nf. (17, im. din Sâmbăta de sus 44).

— *Sf. Antim*, celebrat la 3.IX, etc. (Baudot, 66). — Slav. A n t i m (< grec.), cf. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 118.

Antón (Antóne, Antónie). Nb. *Antoni* 1766, *Anton* 1787 (1, 2, 3); 1758 (19), 1788, azi* (24), 1758 (40), 1726 (61); — Nf. (im. din Luţa 35), *Antonie* 1758, 1789 (39), *Antone* (im. din Covrigi-Mehedinţi 44, im. din Sâmbăta de jos 57). — D e r i v.: (cu suf. moţional -a) Nb. **Antónia** 1788 (24).— H i p o c.: (<[An-] t o n i e, cf. bulg. T o n e, T o n j o (< Anton), Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 118) Nb. **Tónie** (24*), **Ton** 1766, 1787 (2), 1726, 1758 (19); — (cu suf. -e a) **Tónea**. *Tonya* 1726 (18, 28, 30); — Nf. **Toni** (45); — (dintr'o formă *Andon* (< grec.). deriv. cu suf. -e a, cf. bulg. D o n i, D o n é, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 118) **Dónea**: Nb. *Donja* 1766 (1), Nf. (6).

— Se cunosc mai mulţi sfinţi cu acest nume; îndeosebi acela celebrat la 17.I, *Sf. Antonie cel Mare* (Timuş, 85 - 92). Din slav. (< grec. *Ἄντων*).

Apolzán. Nf. *Apolczan* 1758 (44)

— Din Nl. *Apold* + suf. -e a n.

Apóste, cf. A p o s t o l.

Apóstol. Nb. *Aposztol* 1726 (19); — Nf. *Apostol* (im. din Corabia-Romanaţi 44).— D e r i v.-H i p o c. (A p o s t [-ol], deriv. cu suf. -e a) Nb. **Apóste** 1726 (55). Cf. P o s t ó l e a, T o l á n.

— Din slav. A p o s t o l (< grec. *ἀπόστολος*).

Aproíţa, cf. O p r e a.

Arcádie. Nb. (44).

— Mai mulţi *Sf. Arcadie*, celebraţi la 12.I, 4.III, 7.III, 1.VIII, 13.XI (Baudot, 78). Cf. şi numele cunoscutului împărat bizantin.

Arculín. Nf. (11).

Ardeleán. Nf. redat: *Argyelán, Ardelan, Ardélyan, Argyilán, Ardellán*: 1787, azi (1), 1766, azi (4), 1766 (10), 1758 (18), 1788 (25), *Ardelan alias Burduk* 1758 (36), azi im. (37), 1789 (39), azi (44, im. din Firiza de jos - Satu-mare 44), 1788 (45), azi (46, 56, im. din Holbav 59, 62).

— Din *Ardeal* + -e a n.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Aréta. Nb. (21, 28, 57). — Nb. (masc.) **Aréfte** 1766 (2).— Deriv.: Nb. **Areti** (f.) (58).—Hipoc.: (< [A]reta) Nb. **Réta** (21); — Nb. **Réfta** (49); (deriv. cu suf. -ina) **Aritína**: Nb. **Haritína**, **Haretína** (27*).

— O sfântă martiră *Arita* e celebrată la 1.IV. Numele e grec. *Ἀρήτη*; e cunoscută ca nume de sfântă şi forma *Haritina*, celebr. 5.X (Timuş, 345 - 346).

Argentína. Nb. (35).

— Neol., cf. it. Argentina.

Argeşán. N. *Argisan* 1722 (10).

Deriv. din Nt. *Argeş*.

Ariádna. N. (44).

— Numele fiicei lui Minos, *Ἀριάδνη*, *Ἀριάδνα*, cunoscut din şcoală, cf. *Firul Ariadnei*. Numele e purtat şi de o sfântă, celebr. la 17.IX (Baudot, 80).

Ariftón, cf. Ariton.

Ariméra. Nb. (52).

Aristíţa. Nb. (63).

— Formă derivată (cu suf. -iţa) din Aristiia (< grec. *Ἀριστέας*, *Ἀριστέης*) nume de sfânt martir celebrat de Greci 3.IX (Baudot, 81), alte personagii istorice faimoase, cf. ap. Bailly, DGF. s. v.

Aritón: Nb. *Arifton* 1766 (3);— *Ariton* (rar 33); — Nb. **Haritón** (int. 19, 24*, 27, 33, 44, 49, 59). Hipoc.: (< [A-]) Nb. **Ritón** (33).

— Hagiografia noastră face menţiune de mai mulţi sfinţi cu acest nume, celebraţi la 3.IX, 28.IX, 9.XI, 1.IV (Timuş, 316). — Grec. *Ἀρίτον*.

Armeán. Nf. (51, 59).—Deriv.: (cu suf. -ca) Nb. **Armeánca** Nb. 1750 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 143 (56); — (cu suf. easă) **Armeneásă**: Nf. *Armenyessi* 1722 (17);— (cu suf. -escu + suf. -ean) Nf. **Armenişteánu** (im. din Feldioara-Braşov 44).

— N. etnic *Armean*, fem. *Armeancă*. Altădată *Armean*, ca şi azi *Grec*, în unele regiuni, însemna « negustor » (HEM. 1706), iar în Ardeal « necredincios » (ibid., 1700). Alte amănunte în legătură cu acest nume etnic, ap. Tagliavini, *Divagazioni*, II, 16 - 17. Cf. şi Zanne, VI, 13.

Arnăútu. Nf. (im. 1, 52).

— Dela N. etnic *Arnăut*, pentru care, cf. Tagliavini, *Divagazioni*, II, 10 - 11.

Arón. Nb. atestat din sec. XVIII-lea (1758), azi passim. Nf. 1726 (24), azi (45).

—*Sf. Aron*, celebrat la 1.VII (Baudot, 1, Timuş, 1-2), din slav. < grec.

Arpáş. Sprnf. *Arpăşanu de jos* 1756 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 43 (8), Nf. *Arpaşi* 1772 ib. XII, 185, 1795, ib. 190 (44).

— Nl. *Arpaş*, deriv. cu suf. -ean (cf. şi ung. -i).

Arséne (**Arsenie**). Nb. *Arszeni* 1758 (55), *Arsene* (al. 27, passim). Nf. *Arszenye* 1722 (43). Deriv. (cu suf. -oiu) Nf. **Arsenóiu** (im. din Valea mare nouă - Olt 63). —Hipoc.: (Ars [-enie], cf. bulg. srb. Arso (< Arsenije), Weigand, *Jb.* XXVI-XXIX, 118, Maretić, LXXXII, 106, 135) Nf. **Arsu** 1726, *Arsz* 1758, 1788, azi (43), azi (46, 48, im. din Mândra 49, im. din Râuşor-Făgăraş 53).

—Cf. numele Sf. *Arsenie cel Mare*, celebr. la 8.V, alţii la 19.I şi 13.XII (Timuş, 105 - 106). Slav. Arsenija, Arsenije.

Arsénte. Nb. *Arszintye* 1787 (1), 1788 (45).

— Contaminare între *Arsenie* şi *Axente*.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Arsu, cf. A r s e n e.

Arténie, Nb. (18).

— Din *Arsenie* + *Partenie*.

Ártur. Nb. (50).

— Neol. (franc. A r t h o u r, cf. şi în ung. A r t u r).

Arza. Nf. (1).

Asinéfta. Nb. (3), 1727 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 44 (8), azi (12, 28, 32*, 33*, 55). — H i p o c.: (< [A-)] Nb. **Sinéfta** (46, 57, 61); —(< [Asi-] Nb. **Nefta** (32).

—Cf. grec. *ἀσινής*, « inocent ». D. Drăganu îmi atrage atenţia că forma *Sinefta* e cunoscută şi la Năsăud, şi crede că e din grec. *συνήθης*, « prieten », « conlocuitor ».

Aspasia. Nb. (58).

— Grec. *Ἀσπασία* (< *ἀσπάσια*, « binevenită »).

Atanásie. Nb. *Aftanasze* 1726 (13), *Aftanaszi* 1758 (19), *Aftanási* 1726 (20), 1758, *Aftenaszi* 1789 (28). Azi *Aftănase* şi *Atanasie* passim. — Hipoc.: (< [A-]) **Tănáse**. Nb. redat *Tanaszi*, *Ftanaszi*, *Tanaszie*, *Tanasze*, *Tanászi*, *Tenaszi* atestat din sec. XVIII-lea (1726) passim, azi passim; — Nf. azi (15, 18, 24, im. din oraşul Iaşi, im. din Sf.-Gheorghe-Trei Scaune 44, 45); — D e r i v.: (cu suf. - e s c u) Nf. **Tănăsescu** (im. 14, im. din Ploeşti 44). H i p o c.: ([Ata-]) Nf. **Năsia** (11).

— Calendarul menţionează mai mulţi sfinţi cu acest nume. Astfel: 18.I, 2.V, 5.VII (Timuş, 117-127). — Grec. *Ἀθανάσιος* (< *ἀθανασία* « nemurire »), intrat şi în antroponomastica slavă. Cf. şi A f t a f i, N a f t a n a s i e, N a s t a n a s i e, S t a n a s i e.

Aténa. Nb. (2, 45).

— Neol. A t e n a (Nl. s. numele zeiţei). Cf. şi slav. A t h i n a (Weigand, *Jb.* XXVI-XXIX, 118).

Atílu. Nb. (12).

— Forma masc. din A t i l a, cf. şi srb. A t i l (— Atila, Rječnik s. v.).

Augústa. Nb. (44).

— Cf. *Sf. Augusta*, celebr. la 27.III (Baudot, 90), sau o formaţiune românească (?) din neol. *August*.

Augustín. Nb. (int. 9, 14, 25, 27*, 49, 51*, etc.).

— Poate fi şi un latinism ardelean — şi întrebuinţarea numelui în clasele intelectuale pare a fi un indiciu în această privinţă — deşi numele e şi calendaristic, *Sf. Augustin Episcopul Iponiei*, celebr. de biserica noastră la 15.VI (Timuş, 127 - 134).

Aulímpia. Nb. (5).

— Contaminare între *Aurelia* şi *Olimpia*.

Aurélia. Nb. azi passim.—H i p o c.: (< [Au-] r e l i [-a]) Nb. **Réli** (25, 33). Cf. şi A u r i c a, A u r e l i u.

— Lat. A u r e l i a.

Auréliu, Nb. *Aurel*, azi passim (cf. al. 2, 27, 30*, 33*, 43*). H i p o c.: Nb. **Rélu** (30).

— Lat. A u r e l i u s. Cf. *Aurelius Victor*, consul şi istoric latin (sec. IV-lea). Cf. şi *sf. Aureliu*, celebr. la 20.VI (Timuş, 134 - 135).

Aurénţia. Nb. (5).

— Contaminare între *Aurelia* şi *Laurenţia*, sau o formă derivată din *Aura*, după *Laura-Laurenţia : Aura-Aurenţia*.

Auríca, Nb. (45).

—Deriv.: (cu suf. -i c a) din *Aura* (< Aurelia).

Auróra. Nb. mai ales int., passim,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Lat. A u r o r a, numele zeiței zeilor.

Avacóm. Nb. (46).

— După numele proorocului *Avacum* (cf. Timuș, 135 - 136).

Avel, cf. A b e l.

Avérche. Nb. (des 33).

— Cf. sfinții celebrați la 26.V, 22.X, 5.XII (Timuș, 136).

Avesalóm, cf. A v i s a l o m.

Avirón. Nb. (44).

— Numele personagiului biblic A v i r o n (Abiron) levitul.

Avisalóm, și mai des **Avisalón**. Nb. *Absolon* 1846 Trans., 1929, 194 (7); *Avesalom* sec. XVIII-lea Trans., 1929, 193 (8), *Aviszalon* 1845 (14), azi (15*), (1, 55, 61, 63). — H i p o c.: ([A-]) Nb. **Visalón** (53); — Nf. (țig. 6); — ([<Avisa]l o m). Nb. **Lom** (22).

Avrám. Nb. azi passim. Istoricește din sec. XVIII-lea (1680).— Nf. *Avram alias Muntjan* 1680 (10), 1788 (26), azi (im. 30, 31, im. 43, im. 44). — D e r i v. - H i p o c.: [A] **Vrămúț**. Nf. *Vramutz* 1722 (9).

— În afară de personagiul biblic celebrat la 12.II (Timuș, 137 ș. u. cf. și Baudot, 4) și alți sfinți, celebrați la 14.II, 4.II, 31.X (Timuș, 137 - 139).

Avrigánu. Nf. (1).

— Nin nl. *Avrig*, deriv. cu suf. - a n.

Axénte. Nb. *Akszintya* 1726, *Axinta* 1766 (1), *Akszintye* 1726 (2), *Akszinte* 1758 (35), 1788, azi (44), *Axente* azi (al. 45, 52, 60);— Nf. *Axente* azi (2), *Akszintyie* 1766 (57), *Axintye* 1726, azi (58).— H i p o c.: **Axin**[te]. Nb. 1766, *Agszin* 1787 (2), *Akszin* 1726 (3), 1758, *Axim* 1788 (19), 1758 (26), 1726 (30), azi passim; — Nf. 1722 (31); — ([Ac-]) Nb. **Sénte** (10).— **Sinte** Nf. *Szinte* 1633 (60).

— Hagiografia noastră cunoaste numele *Sf. Părinte Auxentie cel din munte*, celebrat la 14.II și al martirului celebrat la 13.XII. Numele l-am luat dela Slavi, cf. bulg. A k s e n t i j (Weigand, *Jb.* XXVI-XXIX 117, Rječnik, s. v.). Pentru forma *Axim*, cf. și *Visalom*, *Maxim*. Cf. A r s e n t i e.

Axím, **Axín**, cf. A x e n t e.

Azárie, cf. I s a r i e.

B

Baba. Nf. 1726 (26). D e r i v.: (cu suf. -e l e a) **Băbélea**. Nf. *Bebelya* 1722 (50); — (cu suf. ' e ș) Nf. **Bábeș** (4, 52); — (cu suf. -e ț, cf. Pascu, *Suf.* 316, și *băbete*, în Mold. cu sens pejorativ, DA, s. v.) **Băbéț**. Nf. *Babaecz* 1617 Fragm., 196, *Babecz* 1758, azi im. (24), azi (35, im. din Felmer-Făgăraș 44, 45); — (cu suf. -o i u, s. *băboiu* « femeie bătrână răutăcioasă » (Candrea, *Por.*, 18), « femeie bătrână corpolentă » (Săghinescu, *Voc.*, 84) « bărbat cu apucături femeiești » (Pașca, *Glos.*), sau mai puțin probabil din sensul de « pește de apă dulce, numit (în Moldova) biban, (în Muntenia) costreș »; « pește de orice specie, când e mic s. necrescut încă » < bulg. b o b o i « perca fluviatilis », DA., s. v.). Sprnc. **Băbói** se batjocoresc locuitorii din Sâmbăta (16 - 17) de cei din Voila (24). Nf. *Băboiu* azi (32), *Boboi* 1633 (60); — (deriv. cu suf. -o c -e a) Nf. **Băbócea** azi (im. din Cucutala-Târnava Mare 63); — (cu suf. -o ș, indicând asemănarea,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

cf. și *țapoș*, ap. Pascu, *Suf.*, 287). **Báboș**. Nf. *Babos* 1726, 1758, 1789 (25); — (deriv. cu suf. -u c i u, cf. la Pascu, *Suf.* 278) **Băbúciu**. Nf. *Bebucs* 1726, 1758, *Babuts* 1788 (46), *Bebucs* 1726 (57); — (cu suf. —u ș) **Băbúș**. Nf. *Babus* 1726 (25); —(cu suf. -u ț -ă u) **Băbuță'u**. Nf. *Babutzou* 1772 (9).

— Slav. B a b a (cu o mulțime de derivate, Miklosich, 245) < b a b a, cf. DA. s. v. sensul (ironic) de « femeie bătrână » și « un fel de pește ».

Băbălígă. Sprni. dat unuia fiindcă e « leneș, bleg » (52).

— Din *mămăligă* « trândav, papălapte, nătărău » (Zanne, III 606 și 611), cu pronunția caracteristică graiului slăbănogilor.

Băbăríciu. Nf. *Beberics* 1726 (27), 1758 (37).

— Deriv. (cu suf. -i c i u, cf. Pascu, *Suf.* 324) din *băbar* « nume de batjocură care se dă bărbaților spre a li se aminti vârsta, mai ales atunci când săvârșesc acțiuni sau manifestă dorințe ce nu se mai potrivesc cu etatea la care au ajuns » (DA. s. v.), (în Făgăraș) « bărbați care umblă de colindă în ziua de Crăciun, seara » (Viciu, *Gl.*). Pentru ultimul sens, cf. bulg. b ó b a r i « oameni deghizați, bătrâni, colindători în zilele de 31 Dec. și 1 Ian. » (DA., s.v.). Cf. B a b a.

Babițiu. Nf. (im. din Galați-Făgăraș 44).

— Schimb de terminație dela *Băbiță (?)*.

Babónea. Nf. (20, 25, 30).

—Deriv. (cu suf. -o n e a) dela *Babă*.

Báboș, cf. B a b a.

Babúciu, cf. B a b a.

Băcánu. Nf. (im. din Vulpeni-Romanați 44).

— Din *băcan* « negustor de commestibile » (DA., s. v.).

Băcílă, cf. B a c i u.

Báciu. Nb. *Bátsu* 1758(21);—Nf. *Balia alias Bács* 1666 Pușc., *Fam.* I, 109 (19), azi (im. din Feișa-Târnava Mică 44, im. din Neța-Mureș 56).— D e r i v.: (cu suf. -e l) **Băcél**. Nf. *Bacsel* 1680 (10); — (cu suf. -i l ă) **Băcílă**. Nb. *Batsila* 1726 (12), *Becsile* 1726 (24), *Batsilla* 1758, 1789 (28), *Bacsilla* 1689 Pușc., *Fam.* I, 111 (28); — Nf. *Bacsilla* 1671 Fragm. 405, azi (9), 1625 Fragm. 219, 1680, 1688 (10), *Bachila* 1613 Fragm. 190, azi (im. din Ucea de jos 14), 1726 (15), *Betsilla* 1758, *Bacsilla* 1788 (24), *Bacsilla* 1689 Pușc., *Fam.* I, 111, *Becsile* 1726 (28), azi (im. din Hoghiz-Târnava Mare 44, 49); — (cu suf. -o i u) Nf. **Băcióiu** (17).

— Nb., bulg. B a č o, B a č e (< slav. b r a t e, Weigand, *Jb.*, XXVI-XXIX, 161), srb. B a ć o (< B r a t o l j u b, Maretić, LXXXII 135). Nf. e românesc, *baciu* (cf. Pușcariu, *St. Istrorom.*, II, 278, Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV-lea*, 69—71), termen păstoresc.

Bácoș, cf. B a c u.

Bácu. Nf. *Bak* 1617 Fragm. 809, azi (37).— D e r i v.: (cu suf. -o ș, -u ș) **Bácoș, Bácuș**. Nf. *Bákos* 1633, *Bakus* 1789 (60); — (cu suf. -u ț) **Băcúț**. Nf. *Bakucz* 1758 (35); — (cu suf. -ă u) **Bacă'u**. Nf. *Bakou* 1722 (55).

— Slav. (bulg.) B a k o (< b a t e « frate mai mare », Weigand, *Jb.* XXVI-XXIX, 161), srb. B a k o (< B a j i s l a v, Iveković-Broz, s. v.) și B a - k - o š (< B r a t o l u b, Maretić LXXXII, 124).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Bădăláche, cf. B a d e a.

Bádea. Nb. *Bagya* ţig. Fragm. 86 (8). — D e r i v.: (prin masculinizarea formei, cf. *badea-badiu*, *nenea-neniu*) **Bádiu**. Nb. *Baghul* 1516 Fragm. 95 (22), *Bagyu* 1758 (40), *Bagjul* ţig. 1556 Hurm. II^5, 380 (44), 1689 ţig. Fragm. 417. Nf. *Baagi* 1607 Puşc., *Fam.*, I, 173 (37), *Baghiu* nu *Baghin* cum greşit redă Meteş, *VA.*, I, 284 (38), *Bágyu* 1726, 1758 (55) *Bagi* 1633 (63); — (deriv. cu suf. -i c ă) **Bădícă** Nf. (59); — (cu suf. -i l ă din *Badea*, *Badiu* sau chiar *Bedea*) **Bădílă**. Nf. *Bedgyilé* 1726, azi im. (1), *Bedilla* 1680, *Bedgyile* 1726, *Bagyila*, *Badile*, *Bedile* 1766, 1787 (2), 1680, *Bagyilla alias Muntean* 1688 (4), 1726 (19), 1758 (38), azi (56), 1726, *Badille* seu stylo veteris urbarii *Begyile* 1789 (39), *Boidilla* 1633, *Badilla* 1702 Fragm. 486, 1726, azi (59); — (din *Bădilă*, deriv. cu suf. -a c h e) Nf. **Bădăláche** 1758 Iorga, *St. Doc.*, XII, 187, *Badalatye* 1788, *Bădălachie* 1791 Iorga, *St. Doc.*, XII, 189, 1806 ibid., 97 (44); — (din *Badea* s. *Badiu.*, deriv. cu suf -o a i e) Nf. **Bădioáie** 1743 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 172, *Badgyoje* 1758 (47); — (din *Badiu*, deriv. cu suf. -e a s ă). Nf. **Băduleásă** 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 67 (dintr'o formă *Bădiuleasă*, cu disimilarea lui *i*, cf. şi *Bădulescu* < *Bădiulescu*); — (cu suf. -u ţ) **Băghiuţ**. Nf. *Bagutz* 1722 (31).

— După HEM. III, 2310-2313, numele provine din apelativul rom. *bade* (cf. reflexele onomastice ale slavului b a t e, ap. Weigand, *Jb.* XXVI-XXIX, 161), a cărui etimologie nu e încă bine lămurită. Diculescu, *Gep.*, 185 explică N. pers. *Badea* dintr'un gepid * B a d i =vechiu germ. B a d i. O. Liebhart, *BA.*, III, 6 - 7 crede că Nt. *Bágy*, dimpreună cu forme ca *Batya*, *Batia* provin din bulg. (Npers.) B a t j o, deşi cea dintâiu, *Bágy*, cu *gy*, trebue să aibă radicalul B a d-. Accentuăm totuşi, cu titlu de informaţie, că alături de *Badiu* rom., se cunoaşte o formă srb. B a ǵ o (din B a g e n a k, Rječnik s. v.). Pentru forma *Bădilă* şi mai ales pentru aceea redată *Bedgyile*, nu trebue să pierdem din vedere Npers. *Bedea*, cf. mai jos. HEM. III, 2835 aminteşte o formă *Bădală* (din Bucovina) pe care o explică din *Bade*, deriv. cu suf. -a l ă (ca *Cicală*, *Păcală*, *Tândală*), (cf. şi Pascu, *Suf.*, 289), care ar putea să stea la baza formei *Bădălache*, pe care, totuşi, o credem din *Bădilache* (cu *ă-i* > *ă-ă*).

Bádiu, cf. B a d e a.

Băduleásă, cf. B a d e a.

Băgăiáşi, cf. B ă g ă u.

Băgău, gură de băgău. Sprnc. dat locuitorilor din Râuşor (43), de către cei din Mândra (46). D e r i v.: (cu suf. -a ş) **Băgăiáşi**. Sprnc. dat locuitorilor din Râuşor (43) de către cei din Ileni (41).

— *Băgău* e tutunul rămas în fundul lulelii, prefăcut în parte în scrum, « pe care unii ţărani îl pun la măsea, înlocuind astfel fumatul » (< ung. b a g ó, idem, DA, s. v.).

Baghiur. Sprnf. (56).

Băiáş. Nf. (9, 13).

— Apel. *băiaş*, *băieş*, cunoscut (la Orlat, Transilv.) şi cu sensul de « lucrător care scoate din cariere piatră de var », « (Ţigan) lingurar » (DA., s. v.).

Báicu. Nb. *Bajkul* 1432, Hurm. I^2 573 (16), 1726 (35); — Nf. 1758, azi (35). — D e r i v.: (cu suf. -o i u)

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Nf. **Băicóiu** (53, im. din Şincanouă-Făgăraş 55, im. din Şincanouă-Făgăraş, 56).

— Slav. (srb. bulg.) B a j k o < B a j o (+ suf. -k o) (< B a j i s l a v > B a j o, Rječnik, s. v., s. din B r a t o l j u b, Maretić, LXXXII, 144, s., după Weigand, *Jb.* XXVI-XXIX, 161, o formă din B a t e < b a t e > B a e > B a j — B a j k o, sau din rad. slav. b a j « a fermeca »). HEM., III, 2356-7 crede că avem de a face cu o formă de origine turanică, turc. djagataic b a i « homme riche, seigneur », cumanicul b a y « dives ».

Băílă, cf. B a i u.

Báiu. Nf. azi (53), *Baju* 1726, 1758 (55). D e r i v.: (cu suf. -i l ă, sau direct sl. B a i l o, Maretić, LXXXII, 114) **Băílă**. Nf. *Bayle* 1536 Qu., II, 443, 1541, Qu., III, 101, 1543, 1545, 1546, ibid., 234, 279, 336.

— Din slav. B a j o (< b a- Miklosich, 245, B r a t o l j u b Maretić, LXXXII, 135, B a j i s l a v Iveković-Broz, s. v., B a t e, Weigand, *Jb.* XXVI-XXIX, 161) sau turc. b a y (« bogat »), L. Rásonyi, în AECO, I, 228.

Bălăbán. Nf. azi (im. din Olţana-Sibiiu 44) *Beleban* 1722, 1788, azi (48), azi (50), *Ballaban* 1633, 1722 (62).

— Turc. b a l a b a n « Dicksack », cunoscut ca Npers. şi la Slavi (cf. Weigand, *Jb.* XXVI până la XXIX, 167). După HEM., III, 2974 - 6, Nf. *Bălăban* e din porecla *bălăban* « un fel de şoim mic, rău şi inimos » < cumanicul b a l a b a n « vultur », intrat prin filiaţie tătară şi la Ruşi, cu acelaşi sens. La Poloni, sensul de « bătăuş, arţăgos ». Cf. şi rom. *bălăbăni* pus (de DA.) în legătură cu turc. b a l â b â n « mare, gros », de unde şi srb. b a l a b a n « mare », rus. b a l a b a n « nătărău ».

Bălán. Nf. *Belan* 1726 (11), *Balán* 1680 (13), 1726 (19), 1758 (28), azi (35, 36), 1726, azi (38), 1788, azi (41), azi (im. din Şinca-veche-Făgăraş 50), azi (52), *Balan* 1598 Fragm. 816, 1726, 1729 Fragm. 544, azi (55), 1652 Fragm. 282, 1726 (59). — D e r i v.: (cu suf. -aş(ă)) **Bălănáş(ă)**. Nf. *Balanasa* 1722 (55).

— Adj. b ă l a n « (om) blond », prin eufemism *blondul* în loc de *negrul*, cf. şi *bălan* « drac ». Foarte răspândit ca nume de animale (< *băl*, deriv. cu suf. -a n, DA., s.v.)

Bălăş. Nf. *Belas* 1726, azi (11), azi (43, im. din Săcăşeni-Sălaj 44). Sprnf. *Stoica-Bălaş* (59). — D e r i v.: (cu suf. moţional -a) Nb. **Bălăşa** 1766 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 184 (17), *Balase* 1788 (43), 1766 Aron, 21 (44), azi (59); — (cu suf. matron. -o a i e) **Bălăşoáie**. Nf. *Balasoje* 1758 (43); — (cu suf. -i c a) Nb. **Bălăşica** 1785 Iorga, *St. Doc.*, XII, 187 (44).

— Numele e desvoltat din *băl* (< slav. b ě l- « alb »), derivat cu suf. -a ş, şi e formaţie pe teren românesc (cf. HEM., III, 2942) şi stă şi la baza formelor sud-slave (cf. Puşcariu., *St. Istrorom.*, II 301), ca srb. *Balaš*, pe care Maretić, LXXXII, 94 îl explică totuşi ca o formă hipocoristică din B r a t o s l a v.

Bălăşcă. Nf. azi (30). D e r i v.: (cu suf. -ă u): **Bălăşcă'u**. Nf. *Beleskev* 1726 (63).

— Cf. srb. B a l a š k o (< B r a t o s l a v, Maretić, LXXXII, 95).

Balbórea. Nf. azi (im. din Rucăr-Făgăraş 44).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. *bălbor*, *bălboare* (ap. Iordan, *Dift.*, 213), derivat cu suf. -e a.

Bálcăş. Nf. azi (55).

— Din B a l c u (< B a l u), cu suf. -ă ş. Cf. B o a l c ă.

Bălcăceánu. Nf. azi (44).

Deriv. (cu suf. -a c i u din B a l c u < *Balu*) *Bălcaciu*.

Bălcéscu. Nf. (11).

Deriv. (cu suf. -e s c u) din *Balcu* (< *Balu*).

Báldea. Nf. *Balgya* 1511, Hurm. II[3], 10.

— După HEM. III, 2377, e o formă hipocoristică din B a l d o v i n.

Bálea. Nb. *Balia* 1666 Pușc., *Fam.* I 109, *Bálja* 1726 (19), *Ballya* 1516 Fragm. 96 (25), *Bayle* 1536 Qu. II, 443 (44); — Nf. *Ballija* 1680, *Bálya* 1688 (1), *Bályá alias Muntjan* 1688, *Balya* 1726 (2), *Balije* 1680, *Balya* 1688, 1787, azi (3), *Balya ex Moldavia* 1718 Fragm. 503, azi (12), azi (18), *Balia alias Báts* 1666 Pușc., *Fam.* I, 109, 1726 (19), *Ballya* 1516 Fragm. 96, 1598, ib. 175, 1661 ib. 335, *Balya alias Kolesa* 1758 (25), 1722, azi (27), 1722 (32), *Ballj* 1584 Fragm. 132 (34), *Balie* 1582 Veress, *D.* II 219, *Ballya* 1584 Fragm. 132 (35), *Balja* ţig. 1726, azi (im. din Luţa-Făgăraş, 44, im. din Bistra, j. Turda 44), 1511 Fragm. 87.— D e r i v.: (cu suf. -a n) **Bălean**. Nf. *Belyano* 1535 Fragm. 110 (24), *Beljan* 1726 (38); — (cu suf. -e s c u) **Băliéscu**. Nf. *Belieszk* 1726 (4); — (cu suf. -o a i e) **Băloáie**. Nf. *Beloaji* 1680 (1).

— Cf. bulg. B a l j a (< radicalul b a l- «vrăjitor» Miklosich, 219 şi 245), srb. B a l j a (< B r a t o s l a v, Maretić, LXXXII, 82; Weigand, *Jb.* XXVI-XXIX, 161 explică forma bulg. din b a l j o «calificativ dat tatălui»). Cf. B a l u.

Bă'lea şi **Bâ'lea**. Nf. *Bülly* 1722 (16), azi (50, im. din Părău-Făgăraş 51).—Sprni. *Bâlea* (21).—D e r i v.: (cu suf. -e c i u) Sprni. **Bâléciu** (21).

— Etim. nesigură (cf. forme documentare la Scheiner, *BA.*, II, 21 - 22). Pentru supranume, cf. *bâlie*, *balie*, *bâleciu* «cotor, tuleu, vrej, beldie, cocean, strujan de obiceiu uscat» < rut. b y l' e «cotoare», cf. paleosl. b y l o j e «ierburi», DA., s. v. Cf. şi B u l e a.

Bâléciu, cf. B ă l e a, B â l e a.

Bălgrăzeán. Nf. *Belgrezan* 1766, *Balgrezan* 1787, azi (2), cu varianta *Bărglăzan* azi (2).

Deriv. (cu suf. -e a n) din *Bălgrad* (= Alba Iulia).

Bálint. Nf. azi (48).

— Ung. B á l i n t (< V a l e n t i n u s).

Bálog. Nf. 1689 Pușc., *Fam.*, I 108, II, 11.

— Ung. Npers. B a l o g (< b a l o g «stângaciu»).

Bálotă. Nf. *Balota* 1758 (24), 1534 Veress, *Acta* I, 237 (25), azi (im. 38).—D e r i v.: (cu suf. -e a) **Balótea** Sprni. (21).

— După HEM., III, 2391 Balotă poate să nu derive din onomasticul *Bale*, ci se trage mai probabil din *bală* «monstru». De fapt, avem de aface cu un împrumut slav, srb. B a l o t a (< B r a t o l j u b, Maretić, LXXXII, 125) sau şi un derivat cu suf. -o t a din *Balu*.

Báltă. Nf. (16). — D e r i v.: (cu suf. -e a n, -a n) **Bălténu**, **Bălteánu** Nf. azi (45), *Baltan* 1667 Pușc.,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Fam. I, 104 (63); — (cu suf. -ă r e ț) **Băltăréț**. Nf. *Baltaretz* 1789 (38).

— Apelativul *baltă*; *baltan*, «chiar din baltă» (HEM. III, 3072), *băltăreț*, «locuitor pe lângă bălți», «n. de vânt» (HEM. III, 3071).

Bálu. Nf. *Ballu* 1726 (1), azi (im. 16), *Balul* 1722 (18).

— Cf. srb. B a l o (< B r a t o s l a v, Maretić, LXXXII, 82 sau din B a l o m i r < b a l u, Miklosich, 245). Cf. și B a l c ă ș, B ă l c ă c e a n u, B ă l c e s c u, B a l e a, B ă l i e s c u, B o l o t ă, B ă l u c a B ă l u ț.

Bălúca Nf. *Baluka* 1758 (40).

— Deriv. (cu suf. -u c ă) din B a l u, sau mai probabil *bălucă* — «blondă, bălaie» (DA., s. v.). Cf. B ă l a n, B a l u.

Bălúț. Nf. *Belucz* 1726, *Balucz* 1758 (35).

— Adj. *băluț, -ă* băl, bălaiu (DA., s. v.), sau deriv. (cu suf. -u ț) din *Balu*. Cf. B a l u, B ă l a n.

Bámbea, cf. B a m b u.

Bámbu. Nf. azi (3). D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Bámbea**. *Bembea* 1726 (12), azi (56).

— Cf. srb. (sec. XV) B a m b u l u (< B a m u l) Rječnik, s. v. (?).

Bănățeánu. Nf. (8), *Benetzán* 1788 (44).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nt. *Banat*.

Báncea, cf. B a n c i u.

Bánciu. Nb. *Banycs* 1722 (5), *Bancso* țig. 1509 Fragm. 76 (9-10), *Bancs* 1726 (19), *Bancsu* 1726 (21), *Báncs* 1726 (25, 28), *Bantsu* 1789 (39). — Nf. *Báncsó* 1688 (1), *Báncs* 1688, *Bantsu* 1766, azi (2), azi (5, 6, 7), *Bantsu* 1726 (11), azi (18), *Bants* 1726, *Báncs* 1758 (19), *Bančul* 1808 Iorga, *St. Doc.*, XII, 119 (44).—D e r i v.: (cu suf. -e a) **Bánc e a**. Nb. *Bantye* 1789 (1).— Nf. *Bancse* 1680, *Bancsa* 1726 (2), *Bancza alias Kiravola* 1680 (4); — (cu suf. -i l ă) **Bănc i l ă**. Nf. *Boncsille* 1722 (9), *Bancsile* 1652 Fragm. 282 (59); — (cu suf. -u l e a) **Bănciúlea**. Nf. *Bentsulja* 1726, *Bancsulya* 1758, *Bancsule* (38); — (cu suf. -o a i e) **Băncioáie**. Nf. *Bentsoje* 1726, *Bencsoje* 1758 (25).

— Bulg. B a n č o (< B a n o < b a n, Weigand, *Jb.* XXVI-XXIX, 161).

Bấnda. Nf. azi (im. 7, 8), *Bunda* 1722, azi (9), azi (im. din Sâmbăta de jos-Făgăraș 44).—D e r i v.: (cu suf. -e s c u) Nf. **Bândéscu** (9).

— Formă hipocoristică din B e n e d i c t (HEM. III 3194), probabil ungurească.

Bándrea. Nf. *Bandra* 1726 (25), *Bandrea* azi (26).

— Cf. *bandură* = «capră», fig. «curvă», cf. și ung. b a n d o r = «stomac», «pântece de om gras, burtă mare» (DA., s. v.) sau și o variantă dela P a n d r e a.

Bánu. Nf. azi (1) țig. 1758 (44), azi (țig. 45), țig. 1788 (46), azi (im. din Râușor-Făgăraș 51), 1869 Aron 63(54).—D e r i v.: (cu suf. matron. -e a s ă) **Băneásă**. Nf. *Benyese* 1722 (6); — (cu suf. -u c ă) **Bănúcă** Sprni (24).

— Dela *ban* «Fürst», s. slav. B a n o (< b a n). Pentru forma *Bănucă*, cf. și [*Șer*]*bănucă*.

Băra. Nf. azi (2), *Bъra* 1437 Fragm. 55, *Bâra* 1820 Iorga, *St. Doc.*, XII 208, 1743 ibid. XIII 172 (47), azi (im. din Felmer-Făgăraș 44), *Barra* 1722 (46).—D e r i v.: (cu suf. -ăș) **Bărăș** Nf. 1805 Iorga, *St. Doc.*, XII, 198 (62).

— Din slav. b e r ŭ «rapere, ferre» (Miklosich 246, Weigand,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Jb. XXVI-XXIX, 145), cu diferite derivate în slav. (cf. ibid.), printre care srb. B e r a (considerat de Maretić, LXXXII, 82 ca o formă hipocoristică din B e r i s a v). Pentru *Bărăş*, cf. srb. B a r e š (< B a r t h o l o m a e u s, ibid., 103).

Barabónţu. Nf. *Barabontzu* 1788 (25).

— Cf. *baraboiu* « cartof » (DA., s. v.) (?).

Bără'ngii. Sprnf. (56).

— Formă de genit. dela *Bărangă* < *barangă* « lupul bătrân care urlă întâiu când lupii încep a urla », « taurul cel mai puternic şi mai voinic care conduce cireada şi căruia i se atârnă clopotul (Muntenia) », « om guraliv » (DA., s. v.). Pentru etimologie cf. Philippide, *Barangii în istoria Românilor şi în limba românească* (în « Vieaţa Românească », 1916, p. 214 ş. u.), A. Scriban în « Arhiva » (Iaşi) XXII, p. 291, V. Bogrea în *Omagiu lui N. Iorga*, p. 58.

Bărăş, cf. B ă r a.

Barb. Nb. atestat din sec. XVI (1582), passim.; azi mai rar (cf. 51*). — Nf. 1766 (3), 1680, 1766 (4), 1722, azi (7), azi (9, 11, im. din Arpaşul de jos-Făgăraş 14), 1722 (17) 1726 (20), 1726 (24), 1721 Fragm. 531 (25), azi (28, 29), 1726 (36), 1726 (37), 1758 (38), azi (39), *Barb alias Kornia* 1628 Puşc., *Fam.* I, 171, 1788, azi (41, im. din Arpaşul de sus-Făgăraş, din Felmer-Făgăraş 44). — D e r i v.: (cu suf. -e ş, din *barbă*) Nf. **Bárbeş** (45) (la Weigand, *Jb.* XXVI-XXIX, 169: bulg. B a r b e š e considerat ca un împrumut din srb., din B a r b a r a); — (cu suf -e a din Npers.) **Bárbea**. Nf. *Barbe* (*Barbă* s. *Barbea*?) 1633 (59); — (cu suf. -e s c u) **Bărbuléscu** Nf. azi (im. din Argeş 44); — (cu suf. -o s, adj. *bărbos*) **Bărbósu**. Nf. *Barboszu* 1758 (35); — (cu suf. -u ş) **Bărbúş**. Nf. *Berbus* 1680, *Berbus alias Solomon* 1688 (3); — (cu suf. -u c -e a) **Bărbúcea**. Nf. *Berbucse* 1680 (3); — (cu suf. -u l e a) **Bărbúlea**. Nf. *Barbulye* 1670 Fragm. 398 (59); — (cu suf. -u l -e ţ) **Bărbuléţ**. Nf. *Barbulétz* 1789 (3); — (cu suf. -u ţ) **Bărbúţ**. Nb. *Barbutz* 1758 (43).

— Cf. Puşcariu, *St. Istrorom.* II, 299 şi *DR.*, VI, 533.

Bărbálea Nf. Iorga, *St. Doc.*, XIII 94 (25).

— Probabil, o eroare pentru *Bărbulea*, sau un derivat (cu suf. -e a) din *Barbara*, cu r-r > r-l.

Bărbát. Nb. *Berbat* 1680 şi *Boer alias Berbat* 1688, *Barbat* 1766 (1), 1680 (3), 1680, 1789 (10), 1726 (11) 1527 Fragm. 101, 1534 Veress, *Acta* I 237, 1726 (12), 1766 (13).— Nf. (redat *Barbat*, *Barbath*, *Barbatu*, *Borbath*, *Berbat*) 1662 Puşc., *Fam.* I, 112, 1680, 1766, azi im. (1), 1766 (3), 1664 Puşc., *Fam.* I, 112, azi (9), 1652 Fragm. 288, 1663 ibid. 337, 1728 Puşcariu, *Rev.* 67, 1766, azi (10), 1527 Fragm. 101, 1534 Veress, *Acta* I, 237 (12), 1758 (40, 42), 1665 Puşc., *Fam.*, I, 105, 1722 Fragm. 534, 1726, 1758 Fragm. 591, 1758 azi (47), azi (im. din Şercăiţa-Făgăraş 49 şi 52).— D e r i v.: (cu suf, -e a) **Bărbátea**. Nf. 1737 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 185 (17) *Barbatsa* 1763 (48); — (cu suf. -e i u) **Bărbătéiu**. Nf. *Barbetej* 1758 *Berbetej* 1726 (47); — (cu suf. -o i u). Sprni. **Bărbătóiu** 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (12).

— Din rom. *bărbat* (adj. = « curajos »). În documente Npers.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Bărbat apare din sec. XIII-lea, cf. Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 177.

Bărbiiár. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I 66.

— Dela + b ă r b i i á r i u azi *bărbier* neologism, intrat prin filiație neogreacă (DA., s. v.). În limba veche cuvântul însemna și « medic » (Meteș, *Rel. com.* 222). Asupra meșteșugului în vechime, cf. Iorga, *Negoțul* 165, *Ist. com. rom.*, 97.

Bă'rcea s. **Bâ'rcea**. Nf. azi (im. din Viștea de jos-Făgăraș 44), 1813 Iorga, *St. Doc.*, XII, 204, azi (45), *Bircsa* 1726, *Bartsa* 1773 Fragm. 696 (59).

— Deriv. (cu suf. slav. -č a) din *Băra* (< sl. B e r a), cf. B â r c i u.

Bâ'rciu. Nf. *Byrchw* 1534 Veress, *Acta* I, 237.

— Deriv. (cu suf.slav. -č o, cf. srb. B e r č i ć, Rječnik, s. v.) din *Băra*. Cf. B â r c e a.

Bărdâș. Nf. azi (1), *Berdas* 1726, *Berdasu* 1766, *Bardas* 1787, azi (2), azi (3), 1680, 1766, azi (4), 1758 (42), 1722, 1788, azi (43).

— Deriv. (cu suf. -a ș) dela *bardă* : *bărdaș* « dulgher », meșter foarte util în industria rurală. Asupra « bărdașilor » în trecut, cf. Iorga, *Negoțul*, 174.

Bârghișánu. Nf. azi (im. din Galați Făgăraș 44, 45).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Bârghiș* (j. Târnava Mare).

Bărí'țiu. Nf. azi (im. din Turda 14).

— Deriv. din B ă r a. Cf. srb. B a r i c a (< B a r a s. B a r b a r a, Rječnik s. v.).

Bâ'rlea. Nb. *Berle* 1534 Veress, *Acta*, 237 (4). — Nf. *Berlea*, *Berla*, *Berle* 1680, *Birlya* 1726 (4), *Burlea* azi (25, im. din Hurez-Făgăraș 27, 40), *Birlja* 1726, *Burlya* 1758, *Burlyi* 1788 azi *Burlea* (42), azi *Burlea* (im. din Hurez-Făgăraș, Sâmbăta de jos-Făgăraș, Recea-Făgăraș, 44), *Berla* 1726, *Berlya* 1758 (47). — D e r i v.: (cu suf. -e s c u) **Bârléscu**. Nf. *Birleszk* 1726 (56); — (cu suf. -e ț) Nf. **Bârléț** azi (im. 49); — (cu suf. -o a i e) **Bârlóaie**. Nf. *Be[r]loaji* 1680, *Berlajo* 1688 (1).

— Din slav. B r l e (< B e r n a r d u s, Maretić, LXXXII 110, Drăganu, *Top. ist.*, 42, *Rom. în sec. IX-XIV*, 533 și nu din germ. B u l l h a r d u s cum spunea G. Kisch, *Nam.*, 16 și 24). Cf. B u r l e a.

Bârlétea (s. **Bârleasă** ?). Nf. *Burlese* 1758 (55).

— Cf. slav. B r l e t a (< B e r n a r d u s). Cf. B â r l e a.

Bârléz. Nf. *Birlez* 1758 azi (im. din Mircea-Vodă-Tulcea, 56).

— Cf. B â r l e ț (?), sau mai probabil nsl. b r l e z (Miklosich, EtWb.).

Bárna. Nf. (36).

— Ung. b a r n a « brun », cf. și N. de bivol.

Bâ'rnea. Nf. azi (im. 1), *Burnja* 1766 (2). — D e r i v.: (cu suf. -e c i u **Bârnéciu**. Nf. *Burnecs* 1722 (48).

— Din *bârnă*, *burnă* « negură, ceață » (DA.), cf. *Negură*; cf. și srb. B r n e (< B e r n a r d u s, Maretić, LXXXII, 98 Rječnik, s. v.). Cf. B u r n e a.

Bâ'rsu. Nb. *Berszul* 1680, *Birsz* 1688, 1766 (1), *Bursz* 1758 (43), etc.—Nf. *Bersz* 1680, *Birszu*, *Birsz* 1726 (1), *Bursz* 1787 (3), 1726 (4), *Bürss* 1722 (7, 9), 1766 azi (10), 1726 (22), 1758 (41), 1758 (45).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— D e r i v.: (cu suf. -a n) **Bârsán**. Nb. *Birszan* 1726 (3), *Barszán*, *Burszan* 1722 (7, 9), *Berszan* 1680, *Burszan* 1766 (10), 1680 (13), 1726 (20, 26), 1758 (28), 1726 (38), 1758 (42, 43) 1758 (44), azi 1726 (58);— Nf. *Burszan* 1787, *Bârsan* azi (1, azi 7, 8, 9), 1663 Fragm. 807, *Berszan*, *Birszan* 1726, *Burszan* 1728 Puşcariu, *Rev.*, 66, 1766, *Bursan* azi (10), *Birszan* 1726, azi (11), *Berszan* 1680, 1688, *Birszan* 1726, *Bursan* 1766, azi (13), *Birszan* (14), azi (16, 17), 1726 (21), *Burszan* 1758, azi (23), azi (25), *Birszan* 1788, azi (26), azi (31), *Barszan* 1556 Fragm. 124 (32), *Berszan* 1788 (33, 34), azi (37), *Barszan* 1556 Fragm. 124 (38), *Burszan* 1789 (39), *Vurvale alias Burszan* 1758, *Birszan alias Szokács* 1758 (40), azi (42), *Burszan* 1758 (43), azi (im. din Sebeş-Făgăraş 44, 45, 49, im. din Vad-Făgăraş 51), *Bârscan* (sic !) pentru *Bârsean* 1804 Iorga, *St. Doc.*, XII, 196, 1833 ibid. 217, azi (53), *Berszan* 1534 Fragm. 107, 1598 ibid. 816, *Barzan* 1671 Puşcariu, *Rev.* 68, *Bărsan* 1674 Iorga, *Braş. şi Rom.*, 154, *Birszan* 1726, *Bꙋrsan* 1729 Fragm. 545, azi (55), azi (im. din Vad-Făgăraş 56), *Bersan* 1755 Fragm. 570, *Burszan* 1766, azi (57), *Barczani* 1633 (62); — (cu suf. (-a n -e a s ă) **Bârsăneásă**. Nf. *Berszenyeszi* 1680 (1); — (cu suf. (-ă n) -e l) **Bârsănél**. Nb. *Burszinel* 1758 (44); — Nf. *Birszenjeli* 1726 *Bursenyel* 1758 (36), 1726 (37); — (cu suf. -e a, sau -a ?): Nf. *Birsza* 1766 (1), *Bursa* 1726, *Burza* 1766 (10), *Bursza* 1766 (13), *Birsza* 1726 (40), *Burtza* 1758 (45); — (cu suf. -e a n u, din Nt. *Bârseşti*) Nf. **Bârseşteánu** azi (im. din T.-Măgurele 44); — (cu suf. - o i u, -o a ie) **Bârsóiu**. Nf. *Burssoi* 1722 (7); *Birszaje* 1688 (10).

— Slav. B ъ r s, B ъ r s a, ap. Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, p. 550 - 551. În cazul numelui de familie, el poate fi simţit ca un derivat indicând apartenenţa s. originea locală. Forma *Burcza* corespunde săs. *Burtza* (cf. ibid., 544).

Bârţan (?) Nb. *Barczan* 1633 (59).

— Cf. B â r s a n, cf. ung. B a r c z a, săs. B u r t z a (Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIX*, 541).

Bartoloméu. Nb. azi passim.; Nf. azi (58). Şi (mai des) Nb. **Vărtolomeiu** azi passim. H i p o c.: (< Horto-[lo-]meiu) Nb. **Hortoméi** 1726 (61).

— Dela numele apostolului, celebrat la 25.VIII şi 11. I (Timuş, 486 - 487), cunoscut şi în literatura folclorică (cf. Pamfile, *Să.*, 77 - 78). Forma cu *V-*(> *h-*) e de origine slavă.

Bărtúş Nf. azi (3, 35, im. din Copăcel-Făgăraş 41), *Bartus* ţig. 1758 (44), azi (im. din Voila-Făgăraş 55, im. din Berivoii mari-Făgăraş 56).

— Deriv. din ung. B a r t a (< B a r t h o l o m a e u s).

Bârzílă. Nf. *Burzila* 1758 (47), *Birzilé* 1726 (55).

— Deriv. (cu suf. -i l ă) din slav. B r z (cf. srb. B r z o t a, B r z i ć, Maretić, LXXXII, 70) < slav. b r ŭ z ŭ «iute» (Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, p. 547), cf. şi Na. B â r z u i a, B â r z u l i a.

Bărzoáncă. Sprni. «o fată excesiv de înaltă» (27).

— Deriv. (cu suf. -o a n c ă) din *barză* (cf. *se'ngâmfă ca barza*,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Zanne, I 322), (cf. *ciodoroancă* « baborniță » ap. Pascu, *Suf.*, 270). Ca o justificare semantică, cf. Sprn. C o c o r, S t â r c, Ș t e r c a.

Bâșa. Nf. *Basa* țig. 1758 (44), *Bassa* 1722 (62).

— Dela ung. b a s a (cf. și la noi *bulibașa*) « dux » (Gombocz-Melich, s.v. În ung. e și Nb. B a s a (< B a s i l i u s), ibid.).

Bășă. Nf. azi (59). Cf. B a ș a.

Basamác. Sprnf. « un moș al lor zicea rachiului *basamac* » (14).

Basaráb, Basarábă. Nf. *Beszerábe* 1680, 1726, *Baszaraba* 1766 (4), *Baszarab, Basarab, Basarad* (!), *Besarabe, Bazarab, Bazarad* din sec. XIV-lea (1378) Pușc., *Fam.* I, 144, 145, 148, II, 19 (43). D e r i v.: (cu suf. -e s c u) Nf. **Basarabéscu** azi (im. 51).

— Originea numelui nu e încă definitiv clarificată. După HEM., la început era numele unei caste: b a n + dac. s a r a b ă « numele unei caste nobilitare la Daci ». Pârvan, *Getica* 267, presupune un compus: B e s s o - R a b o; Diculescu, *Gep.* I, 190 ș. u.: v.-germ. b a n + v.-germ. S a r a b a; Densusianu în *Gr. S.*, IV, 147 - 149, și Iorga, îl crede de origină cumană s. pecenegă: turc. b ä s (particulă care servește la întărirea adjectivelor) + turco-tătar a r y, a r ū « curat, bun, sfânt » + turco-tătar a b a « tată, bunic ». Aceeași origine i-o bănuește și Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, p. 520 - 527.

Bâșchea. Nf. azi (11) *Bastja, Basta* 1726 (60). — D e r i v.: (cu suf. -a ș) **Băschiáș**: Nf. *Bastjas* 1722 (12); — (cu suf. -o a i e) **Băscășoáie**. Sprn. *Baskasoje* 1722 (28).

— Cf. *baștă* (-|- *baștie*, -|- *baște*) -|- « meterez, tranșeu », « încăpere mică » (DA., s. v.), sau *bașchie*, unealtă de dulgherie (DA., sau mai curând bulg. b a š t a « Vater », Npers. (f.) B a š t a, (Miklosich, 245), Nf. srb. B a š t i ć (Rječnik, s. v.).

Bâță. Nf. 1830 Iorga, *St. Doc.*, 217 (44), 1743 ibid. XIII 172, azi (47), *Bŭtza* 1722 (50), *Butza* 1741, 1830 (51), *Biţъ* 1729 Fragm. 548 (53), azi (57), *Bucza* 1633, *Bitza* 1667 Pușc., *Fam.* I, 104, Fragm. 374, 401 azi (59). — D e r i v.: (cu suf. -a n) **Bâțána.** Nf. *Buczana* 1633 (59); — Sprnf. *Bâțani* (33).

— După DA. s. v.: 1⁰. « un fel de ţânţar mic care tremură din picioare când stă locului, numit și z g r i b u r i c i u (în Receca-Făgăraș); 2⁰. « un fel de muște mari roșietice care se așează pe cai » (în Făgăraș); 3⁰. « un fel de b ă r z ă u n (tot în Făgăraș) ».

Bătócu. Sprni. Haneș, *T. O.*, 73 (13).

Băúlea. Nf. *Baulja* 1726 (55).

— Cf. interj. *bau*, imitând urletul lupului, iar prin extensiune (în graiul copiilor), « lup » (cf. DA., s.v.); cf. și srb. B a h o (< B a j i - s l a v, Rječnik, s.v.) srb. B a o (< B a l, Miklosich, 245), deriv. cu suf. -u l e a.

Bâzâ'nca. Sprni. și f. (56).

— Deriv. din *bâză* « muscă, albină, streche » (DA). Cf. B â z i c.

Bâzgă. Sprni. « cu mustățile și sprâncenele mari și negre » (27).— D e r i v.: **Bâzgănél.** Sprni (56).

— Poate din aceeași tulpină ca [a se] *bâzgoia* « a face ochii mari, a căsca, a holba, a zgâi ochii, a strâmba din ochi, a privi pe cineva cu ochii căscați sau zgâiți », iar

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

prin extensiune «a se uita urît la cineva» (DA., s.v.).

Bâzíc. Nf. *Bizik* 1726, *Buzik* 1758 (20). — (Fem.) **Bâzíca.** Nf. *Buzika* 1758 (36).

— Deriv. (cu suf. -i c -i c ă) din *Bâză* < *bâză* «muscă, albină, streche» (DA.). Cf. B ă z â n c a.

Bâzulécin. Nf. *Bŭzŭlecs* 1722 (9).

— Din *bâză*, cu suf. -u l e c i u.

Beatrìce. Nb. (14, etc.).

— It. B e a t r i c e (s. franț.?), dacă în adevăr e de cetit cu *č* și nu cu *s*. În tot cazul e un neologism intrat prin intermediul școalei.

Bebélea. Nf. 1830 Iorga, *St. Doc.* XII 217 (44), azi (47).

— Cf. (DA.) *bebe* s. f. «ființă închipuită cu care se sperie copiii», «om bătrân și prost». Sau e un derivat din *Babă*.

Béca. *Beka* 1726 (18), 1534 Fragm. 106 (35), 1722 (49).

— Cf. srb. B e k a (Rječnik, s.v.), sau o formă hipocoristică românească (d. ex. R e b e c a). Cf. și B e c u.

Becheș. Nf. *Betyes* 1788 (41), *Becheș* azi (im. din Bistrița-Năsăud 44).

— Deriv. (cu suf. -e ș?) din *Beca* s. *Becu*? Cf. și rom. *beciu* — (la Salište) «berbece» (DA.).

Bécu. Sprni. (46).

—Pușcariu în *Conv. Lit.*, XXXIX 51 - 53 și în *EtWb.* nr. 198 arată că *bec* e o scurtare din b e r b e c, cf. și REW. 9270. Densusianu, în *Gr. S.*, I, 318 - 319 afirmă că *bec* la noi nu există, iar forma *beciu* e un adj. fără legătură cu it. *becco*. După dânsul, avem de a face cu o onomatopeie (p. 320), care a lăsat urme și în srb. *Beka*, n. de capră. Credem totuși că Sprn. precum și Nf. și n. de capră, se pot explica din forma *berbec*, printr'o prescurtare ieșită din graiul copiilor.

Beclenár, cf. B e c l e r a n.

Beclereán. Nf. *Bethlenyeru* 1726 (35), *Bekleran* 1788, azi (44), *Bethleneru*, *Bethlenran* 1758 (45); *Bethlenaru* 1758 (47) (cf. și Stojka de *Beklen* 1509 Fragm. 76, 1511, 1516 Hurm. II^3, 10, Fragm. 95, Sulka *de Bethlen* 1527 Fragm. 101, *Saczko* (!) *de Bettlehem* 1534 Veress, *Acta* I, 237 (26), etc.).

— Deriv. (cu suf. -e a n resp. -a n) dela Nl. *Beclean* (ung. *Bethlen*). Interesantă forma *Becleran*, din *Beclenar*, cu metateză. Forma *Bethlenran* < *Betlenar* + *Betleran*.

Bédea. Nf. *Begya* 1766 (11).

— Din rad. slav. B e d- (< B e n e d i c t u s, Maretić LXXXII, 98), sau ung. B e d e (< B e n e d e k, Liebhart, în *BA.* III 8 - 9), Cf. totuși și B e g u (derivat cu suf. -e a).

Bégu. Nf. azi (17), 1726 (63).

— Cf. srb. B e g o (< b j e g a t i < b e g ŭ = fugă, Rječnik s.v.).

Bélba. Nf. azi (im. din Ieșelnița-Caraș Severin 44).

Beleága. Nf. *Belyaga* 1722 (33).

— Cf. B e l e a u a, B e l i g.

Beleána. Nf. azi (35 im. 38, im. din Berivoii-mari-Făgăraș 55).

— Deriv. (cu suf, -a n) din B e l e a? Cf. B e l e a u a.

Beleáua. Nf. azi (24), *Belāá* 1711 Pușc., *Fam.* I, 20, *Beleva* 1722, *Beleaua* (sau Beleana?) azi (33), *Beleva* 1616 Pușc., *Fam.* I, 107 (cf. totuși în Pușc., *Fam.*, I, 38, 44, 123, 124, 183, II, 21, Fragm. 818 redat *Belena*), azi (34). — D e r i v.: (cu suf. -i ț a) **Beliviția** (< b e l i + v i ț e a ?) Nf. *Belivitza* 1722 (46);—

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(cu suf. -uță) *Beleucze* 1726, *Beleucza* 1758, *Beleutza* 1788, **Beleúță** (46).

— Cf. srb. Bijela, Bielja (Maretić, LXXXII, p. 82), Bjelava (< *bĕlu* «alb», Miklosich, 253), apropiat, poate, de rom. *belea* (DA. s.v.).

Belei (accentul?). Nf. *Belej* (37).

— Din *băl*, (deriv. cu suf -eiu) dacă avem accentul *Baléiu* (cf. Albeiu); dacă avem accentul *Bélei*, e un genitiv din *Bélea*.

Belibóea. Nf. *Beliboie* 1722 (12).

Deriv. (cu suf. -ea) din compusul beli + boi.

Belig. Nf. azi (44).

— Deriv. (cu suf. -ig < -ic) din *Belea*? Cf. și Beleaga.

Belioíța. Nf. *Belioitza* 1722 (46).

— Compus: beli + oița.

Belitóri. Sprnc. li se zice locuitorilor din Părău (58) de către cei din Șercăița (51): «se păstrează încă la Șercăița amintirea unui țăran care și-a belit singur calul» zice membrul corespondent.

— Din *belitor* «cel care belește vitele», și prin extensiune, «hrăpareț».

Bénga. Nf. 1758 (20), 1758, *Benga alias Priska* 1788 (24). — Deriv.: (cu suf. -ea) **Béngea** s. **Bénghea**. Nf. *Bengya* 1726, 1758, 1788 (24), *Bengi* 1726, *Bengi seu Terlob* 1789 (39).

— După Iordan, *Dift.*, 104, Nf. *Benga* e din țig. benga «drac» (DA. s.v., A. Graur, în *BL.* II, 128–129, cf. și Bogrea în *DR.* I, 287, IV 876), iar forma Nt. *Benghea* < *benghiu*, *benchiu* «Schönheitsplflästerchen» (ib. p. 106). Credem totuși că toate formele de mai sus (afară de *Benga*) pot proveni și din ung. Bende (< Benedek, Melich, *Jöv.* I[II], 159).

Béngea, cf. Benga.

Bénghea, cf. Benga.

Beniamín. Nb. azi passim. — Hipoc.: **Béni** [-amin] (47).

— Cf. numele celui mai mic din cei 12 fii ai lui Iacob.

Bénea. Nf. *Benja* 1726 (55). — Deriv.: (cu suf. -ic) **Binic**. Nf. *Soner alias Binik* 1788 (44); — (cu suf. -iga < -ica) Nf. **Beníga** 1680 (2); — (cu suf. -ilă) **Benìlă**. Nf. *Benille* 1726 (61); — (cu suf. -ug < uc). Nf. **Beniúg** azi (44);

— După Miklosich, 746 o formă Beňa ar proveni din slav. ben- «occisio». Mai probabil e o formă hipocoristică, cf. slav. (bulg.) Beno, Benjo (< Benefacij, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 119), (srb.) Beńo (< Benedictus, Rječnik, s.v.), sau chiar din Beniamin. Iordan, *Dift.* 106 se gândea pentru Nt. *Benea* la slav. (srb.) ben «Muttermal».

Bénțea. Nf. azi (16, im. din Hurez-Făgăraș 39, 41), *Bencze* 1726, *Bencza* 1758, *Bentze* 1788, *Bentza* alias Teritza 1682 Pușc., *Fam.* I, 109, azi (42), azi (im. din Hurez-Făgăraș 44),azi (45).

— Din ung., Bence (< Benedek, Melich, *Jöv.* I[II], 159).

Béra. Nf. 1726 (2), 1758 (30), 1437 Pușc., *Fam.* I, 170, II 22 (37), azi (41), 1726 azi (46), 1726 (47), azi(50).—Deriv.: (cu suf. -escu) **Beréscu**. Nf. *Bereszk* 1680, 1688 (1) azi (44); — (cu suf. -ilă, cf. totuși srb. Berilo < Berisav, Maretić, LXXXII, 114) **Berílă**. Nf. *Berilla* 1680, *Berile* 1766 (4).

— Slav. Bera (< Berisav, Iveković-Broz, s. v., Maretić, LXXXII, p. 82 < slav. ber-, bьr-,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 550), de unde și ung. Bera (Melich, *Jöv.*, I[II], 104).

Berbecár. Nf. *Berbekar Berbetjar* 1726 (36).

— Din *berbecar* « păzitor de berbeci » (DA. s. v.).

Bercu. Nf. *Berk* 1726 (58). —Deriv.: (cu suf. -an) **Bercán.** Nf. *Berkan* 1789 (60).

— Slav. (srb.) Berko (Miklosich, 246), din Bera. Forma *Bercan* ar putea fi și un derivat indicând apartenența locală, deci Nt. *Berc* (< *berc* « tufiș »); cf. și N. de câne.

Bérghea. Nf. (8, 10, 13), *Bergij* 1722 (31).

— Formă hipoç. (deriv. cu suf. -ea) din germ. Berwin, cf. Nt. *Berghiu* (Kisch, *Sieb.*, 171). Cf. Burghea.

Berivói. Nf. *Berivoy de Kis-Berivoy* 1616 Fragm. 194 (33). Deriv.: (cu suf. -ean dela Nt.) **Berivoián.** Nf. *Berivojan* 1726, 1758 (18).

— Slav. Beri-voj (Rječnik, s. v.).

Bértea. Nf. azi (16).

— Deriv. (cu suf. -ea) dela germ. Berta (< Al-), cf. și în srb. (din sec. XVI) Berta (de unde și Bertak, Bertić, Rječnik, s. v.); N. de iapă.

Bértuș. Nf. țig. azi (7).

— Ung. Bertus (dim. din Albert).

Bărățcu (?). Nf. *Baraczk* 1633.

— Ung. Bereczk (< Brictius, Melich, *Jöv.*, I[II], 160, Kisch, *Sieb.*, 280) s. ung. baraczk « piersecă, caisă ».

Bérlea. cf. *Bârlea.*

Bésa. Sprnf. azi (46).

— Din Npers. *Beșa*, evoluat la la un sens afectiv, prin apropiere de *beși*, cf. *beșău* « copil mic și slăbănog » (Pașca, *Gl.*, 10). În slav. o formă hipocoristică Beša (< Berisav, Maretić, LXXXII, 82) și în ung. (cf. Melich, *Jöv.*, *I[II]*, 104).

Beșárdă. Nf. *Besarde* 1788 (19), 1758 (20).

— Cf. rom. *bașordină* « femeie grasă », « femeie stricată », *beșoandră*, idem (DA., s. v.).

Beșína. Nf. *Beschin* 1722 (48).

Beța. Nf. 1726 (41).—Deriv.: (cu suf. -ea) Nf. **Bétea** azi (im. din Drăgești-Bihor, 44); — (cu suf. -el -ea) **Betélea.** Nf. *Betyele* 1766 (57), cf. Betelii.

— Slav. (bulg.) Beto (< Benefacij, Weigand, *Jb. XXVI—XXIX*, 118).

Beța. Nf. *Becza* 1758 (47).

— Ung. Becze (< Benedict Melich, *Jöv.* I[II] 103, 159), cf. și bulg. Beco (< Benefacij, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 118).

Betelíi. Sprnc. « mai demult, șercăienii încingeau pe cisme niște bete » (51).

— *Betelie* e « tivitura de sus a ismenelor, a cioarecilor s. a rochiei », « refec, tivitura mânecii iei spre pumn, la gât și cingătoare » (DA., s. v.).

Betlenáru, cf. Beclean.

Betlenéru, cf. Beclean.

Betlenrán, cf. Beclean.

Biáda, cf. Olimpiada.

Bib. Nb. (?) 1527 Fragm. 101 (57).

— Cf. srb. Bìba, Bíba (< lat. Bibiana, Rječnik, s. v.).

Bibar. Nf. 1722 (32).

Bíca. Nf. azi (3), *Bika* 1680, 1766, azi (4), 1511 Fragm. 86, azi (8), azi (17, 18), 1509 Fragm.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

76, 1511 Herm. II³ 10, Fragm. 86, *Byka* 1516 Fragm. 96, 1518 Pușc., *Fam. I*, 195, *Bika* 1520 Fragm. 98, 1527 ibid. 101, 1595 Pușc., *Fam. I*, 175, 1598 Fragm. 820, *Byka* 1613 ib. 94, *Bika* 1663 ib. 335, 1726 (17 fam.) *Sinka alias Bika*, 1758, 1759 Fragm. 601, 1785 ib. 713, azi (22), azi (23, im. din Voivodenii mari 24), 1758 (25), azi (28), 1726 (35), 1771 Lupaș, *Doc.* 126, 1788 (41), azi (im. din Voivodenii mari-Făgăraș 44, im. din Voivodenii mari-Făgăraș 56).

— Dela *bică* « taur ».

Bílca. Nb. 1737 Iorga, *St. Doc. XIII*, 185 (17).

— Srb. B i j e l k a, cf. și srb. B i l a, B i l i ć (Rjećnik, s. v.).

Biliboácă. Nf. azi (12, 17, 24), (*Biliboke* 1726 (25), *Biliboka* 1651 Fragm. 815, 1726, 1730 Pușc., *Fam. I*, 108, 1758, 1788, azi (40).

— Poate (!) un compus *beli* (=belește) + *boacă* (— gloabă de cal). (*Bilibok*, Nf. ung. din Ciuc, cf. « Magyar Nyelv », XXX, 495, ar putea fi românesc).

Bínga. Nf. 1726, *Binge* 1758 (20). Cf. B i n g h e a, B i n d e a.

Bínghea. Sprni. « individ cu uitătură urîtă » (52).

— Rostire dialectată în loc de *Bindea*? Cf. și B i n d a.

Biníc, cf. B e n e a.

Bir̆ă'u. Sprnf. azi (33); — Nf. *Pchirou* 1722 (41), 1747 Dragomir *Ist. Desr.* I, 66 (44), azi (im. din Baia de Arieș-Turda 46).

— Dela *bir̆ău* « primar » (< ung. b i r ó).

Bíriș. Nf. *Birischul* 1722 (58).

— Dela apelativul *biriș* « argat ».

Bírta. Nf. 1722 (16).

Bisíca. Nf. *Biszika* 1726 (36).

— Deriv. (cu suf. -i c a) din *Bisa* (și în srb. Np. B i s a < B i s e n i j a, Rječnik, s.v.).

Bistrán. Nf. azi (im. din Carei-Sălaj 51).

Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Bistra.*

Biț̦a. cf. B â ț̦ ă, B i ț̦ u.

Bitoleánu, Nf. azi (im. 17.)

—Deriv. (cu suf. -a n) din Nt. *Bitolia.*

Biț̦u. Nf. azi (16, 23, im. din Sâmbăta de jos-Făgăraș 44).

— Cf. Nf. săs. B i t z 1652 (A. Schullerus, *Sieb.-sächsisches Wörterbuch* I, fasc. 5, Strassburg, 1917, p 626).

Bívol. Nf. 1726 (15), *Bival* 1758 (20).—D e r i v.: (cu suf. -a r) Nf. **Bivoláru** azi (im. din Titulești-Olt 44).

— Dela *bivol* « buffle ».

Bizéla, cf. G h i z e l a.

Blăján. Nf. azi (18).

—Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Blaj.*

Blánea. Nf. azi (1).

— Cf. *blană* « scândură groasă » deriv. cu suf. -e a.

Blánga. Nf. azi (13).

— Germ. B l a n c k e (?); cf. și B r a n g a.

Bleáscu. Sprni. « înjura de bleasc » (52).

Blébea. Nf. *Blyeblja* 1726, *Blyébe* 1758, *Blebe* 1771 Lupaș, *Doc.* 126, 1788, azi (41), azi (im. din Târnava-Mare 53), 1750 Fragm. 558, 561 (62), azi (63).

— Din bulg. b ъ b l j a « plappern » (Miklosich, *EtWb.*).

Bléblea, cf. B l e b e a.

Blehúț. Nf. azi (14, im. din Vișlea de jos-Făgăraș 44).

— Deriv. (cu suf. -u ț) din *Bleahu* < *bleah* « tinichea », fig. « om

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

nepriceput, netot, prost, tândală » (DA. s. v.), cf. şi *bleahă* « prost, moale » (< b l e g, DA., s. v.).

Bléndea. Nf. azi (im. 1, im. din Cârţişoara-Făgăraş, 4) 1722, azi (5, 6), azi (7), 1722, azi (17), *Blingya* 1726 (24), azi (im. din Cârţişoara-Făgăraş 44). —D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Blendoáie** Nf. *Blendoe* 1722 (17).

—Deriv. (cu suf. -e a) din Nf. săs. B l e n d (< germ. b l i n d), cf. A. Schullerus, *Sieb. sächsisches Wörterbuch*, II, 5, p. 648.

Blidáriu, cf. B l i d e a.

Blídea. Nf. *Blida* 1633 (63).

— Deriv.: (cu suf. -a r din *blid*).

Blidáriu. Nf. *Pokej alias Blidar* 1688, azi 1787 (2), 1680, *Blidarjul* 1688 (10), 1726 (61).

— Din *blid* (derivat cu suf. -e a; -a r). Asupra « blidarilor » de altădată, cf. Iorga, *Negoţul* 163, *Ind.*, 23. Cf. *blidar* şi « om căruia îi place să mănânce dela altul » (DA.).

Blos. Nf. *Bloss* 1722 (9).

— Cf. B r o ş.

Boac, cf. B o a c ă.

Boácă. Sprni. « o femeie prinsă cu haine de furat, mărturiseşte zăpăcită că le-a găsit în b o a c ă (= bulboacă) » (26); **Boace** Sprnc. se numesc în batjocură locuitorii din Glâmboaca de către cei din Porumbacul de jos (1); — Nf. *Boaca* azi (32). — D e r i v.: (moţional) Nf. **Boac**, **Boácu** azi (37, 52) (din *bou*?).

— Cf. *boacă* « un fel de nap, semănând cu guliile » (DA.), cf. *tare de boacă* = « greu la cap prost la învăţătură » (Ion Cr. V, 1912, 220, Ciauşanu, *Gl.* 7), « cap, creer » (Iordan, *Dift.*, 203, trimite la bulg. b o k ъ « latus, cavitas », s. la onomat. *boc* !, în sens de « ceva greoiu »). Forma masc. *Boac*, ar putea sta alături de *boacă*, numai dacă am admite că *boacă* a fost considerat ca adj. (= prost). Cf. B o c a, B o c u.

Boálcă. Nf. *Balke*, *Bolke* 1726 (12).

— Cf. *boalcă* « ulcică » (Muntenia). Cf. şi *bâlcă* « ulcior », (rar) **bâlc** « mocirlă » (DA. s. v.); cf. şi germ. B a l k e, B o l k e (< B a l d i k o, Heintze, 117).

Boámfa. Nf. azi (im. din Părâu-Făgăraş 50), *Bonfe* (= Bomfea?) 1726, azi (58).

— Cf. ung. b a m f l i = « einfältig, bornirt » < germ. austr. b a m f l « eine dicke unbehilfliche Person » (Gombocz-Melich, s.v.).

Boángă. Nf. *Bonga* 1680, *Bonga* azi (2).

— Cf. *boangă* « un fel de insectă » (Transilv.) (DA., s. v.).

Boánta. Nf. azi (11, 25), *Bonta alias Recsanu* 1758 (26), *Buonta* 1722 (31), 1726 (35), 1758 (38), 1758 (42), azi (im. din Mândra-Făgăraş, 55). —D e r i v.: (cu suf. -e a) **Bóntea**. Nf. *Bontya* 1726, 1789 (1), *Bonte* 1726 (10, 22), azi (32), 1726 (42, 58), azi (61); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Bontéscu** azi (11).

— Cf. *bont*, *boantă* = » ciuntit la vârf, tâmpit », cf. *bonc* (DA., s. v.). Cf. *Bontea* (Iordan, *Dift.* 246).

Boár(iu). Nf. 1766 (1), 1787 (2), 1680, (greşit notat acelaşi individ *Boërul*) 1688, 1766 (3), *Boarju* 1758 (18) azi (im. din Arad 44, 55). —D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Bouăroáie**. Nf. *Booroaji* 1680, *Boveraje* 1688 (3).

— Deriv. (cu suf. -a r(iu) din b o u (DA.), « proprietar de boi » (Munt.), « păzitor de ţoi ».

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Boárne. Sprnc. li se zice în batjocură locuitorilor din Berivoii mici (33).

—După DA., *boarnele* sânt niște musculițe care trăiesc prin păduri și pișcă pe om și animale (Brașov).

Boárteș. Nf. azi (41).

— Deriv. (cu suf. -eș) dela *boartă* < *bartă*, cf. DA., s. v.)

Bóba. Nb. 1582 Veress, *D.* II, 218, III, 94.— Deriv.: (cu suf. -anga< anca-). Nf. **Bobánga** azi (im. 8).

— Din slav., cf. srb. Bob, Bobe (— «Bohne» Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 137), rom. *boba* = bunică. «În Vlădeni-Făgăraș, vocativul *bobo*, de obiceiu în legătură cu *lele*, e cuvântul cu care te adresezi unei femei» (*Jb.* VIII 314) < ung. bobám (— asszony) «bunică» (DA. s. v.). Cf. Bobu.

Bobáia. Nf. azi (im. din Veneția de jos-Făgăraș 59).

— Srb. Bobaia (Miklosich, 246). Cf. Boboia.

Bobánțu, cf. Bobu.

Bobáriu. Nf. *Bobayrol* 1534 Veress, *Acta* I, 238.

— Din *bobar(iu)* = «cel ce ghiceste în bobi» (DA., s. v.).

Bobéica. Nf. *Bobeike* 1722 (6), *Bobeka alias Kodrja* 1702 Fragm. 804, azi (12).

— Din *bobeică* (Târnava mică) = babă (Viciu, *Gl.* 20, DA.). După Kisch, *Nam.* 19 ar fi din slav. bobeika (< bovinka «Ochsenweide»). Cf. Boba, Bobu.

Bóbeș, cf. Bobu.

Bobínca. Nb. 1747 Dragomir, *Ist. Desr. I*, 166 (44); — Și **Bobíncu**. Nf. *Bobinku* 1726 (44). —Deriv.: (cu suf. -inca, -incu < slav. -inka, inko< inьka, —o, Maretić LXXXII 118) din rad. bob- (Miklosich, 246), cf. și bulg. Bobo (< Bogdan, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 133). Cf. Boba, Bobu.

Bobóc. Sprnf. azi (53).

— Dela *boboc* «pui de rață s. gâscă» (cf. Gâște, Rațe) s. «bouton de fleur» s. «mic, mititel» (DA., s.v.); și n. de cal. Cf. Boba, Bobu.

Bobócea, cf. Bobu, Boboc.

Bobóia. *Boboja* 1793 Fragm. 739 azi (60, im. din Veneția de sus-Făgăraș 61).

Deriv.: (cu suf. -oaie) dela Bobu (?).

Bobohalma Nf. azi (55).

— Nt. în Târnava-mică.

Bóboliță. Nf. *Bobolitze* 1726 (46).

— Cf. și Nf. Popoliță.

Bobónea, cf. Bobu.

Bóbu. *Bobul*ъ 1482—1496 Relațiile, I, 207. Deriv.: (cu suf. -anț) **Bobánțu**. Nf. *Bobanczul* 1633 (62); — (cu suf. -eș) **Bóbeș**. Nf. *Bobes* 1722, azi (9, 16), 1726, (30), azi (31) 1560 Pușc., *Fam. I*, 107, azi (32), 1771 Lupaș, *Doc.*, 126, 1788 (41); — (cu suf. -ocea) Nf. **Bobócea** azi (17); — (cu suf. -onea) Nf. **Bobónea** azi (14, im. din Dejani-Făgăraș 32).

— Bulg. Bobo (< Bogdan, Bogoslav, Bogoslov, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 133). Cf. și apelativul rom. bob (DA., s. v.).

Boca. Nf. *Boka* 1625 Fragm. 207, 1664, ib. 345, 1726, azi (24), 1758 (45), azi (im. din Turcheș 51), 1633 (63). Deriv.: (cu suf. -an) **Bocán**. Nf. *Bucan* azi (5), *Bokan* 1726 (14); — (cu suf. -an -el) Nf. **Bocánél** azi (im. din Vlădeni-Făgăraș 51).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Din slav. (bulg.) B o k a (< B o g d a n, B o g o m i r, B o g o s l a v, B o g o s l o v, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 133). Pentru *Bocan*, cf. apel. *bocan* = ciocan (DA, s. v.). Cf. şi B o c e a, B o c ş a.

Bócea. Nf. azi (24).

— Srb. B o č a, (< B o r i s a v, B o r i s a v a, Maretić, LXXXII, 82). Cf. şi B o c a.

Bócor. Nf. *Gánya alias Bokor* 1662 Fragm. 825 (28), *Bokor* s. *Bokur* 1665 Puşc., *Fam., I*, 108, II, 39, 1785 Fragm. 713, 1788 (41).

— Ung. B o k o r (= ung. b o k o r « dumus, frutex », Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 292).

Bocioácă (s. **Cioacă**). Sprnf. (19, 34).

— Cf. *Bocioacă* « măciulie, căciulie » (DA.) şi ung. b a c s o k (Sibiiu) « mască » (Gombocz-Melich, 220).

Bócşa. Nf. *Boksa* 1758 (25).

— După Iordan, *Dift.* 145, Nt. *Bocşea* < b o c ş ă = *bucşă* « Radbüchse ». Probabil, Nt. are aceeaşi orignie cu Npers., care trebue considerent de origine slavă,r. B o k š a (şi B o g u š a < slav. b o k u « latus », Miklosich, 249), srb. B o k š a B o g š a (Maretić, LXXXII, 151) < B o g d a n. cf. şi B o c a.

Bodán, cf. B o d e a.

Bodâ'rnea. Nf. azi (17, 25), *Bodirnya* 1726, *Bodernya* (şi *Bodinya* cf. B o d i n) 1758, *Bodirne* 1788 (26), *Bodârnea*, *Bodirnea* azi (im. din Beclean-Făgăraş 27).

— Deriv. (cu suf. -â r n ă + -e a) din B o d e a.

Bódea. Nf. *Bogya* 1726 (11). *Bodi* 1820 Meteş, *VA.*, I, 260 (34), *Bogya* 1758 (38). — D e r i v. (cu suf. -e a n din Nl. *Bod*) Nf. **Bodeán** azi (im. din Drăguş-Făgăraş 16), **Bodan** 1726 (55); — (cu suf. -o c e a) Nf. **Bodócea** azi (59).

— Cf. slav. B o g é, f. B o g j a (< slav. b o g, Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, sau din B o g d a n, B o g o m i r, B o g o s l a v, Weigand, *ib.* 133). După Iordan, *Dift.* 245, *Bodea* < b o d « Reisholz ». Cf. totuşi şi apelat. *boaghe* « bufniţă », « specie de uliu » (DA.). Cf. B o d i u.

Bodín. Nf. *Bogyin* 1726 (14).

— Cf. ung. B o d i n (< B u d i m i r s. B o g d i n, Melich *Jöv.* I[II], 105).

Bódiu. Nf. *Bogy*, 1726 (11), *Bogyul* 1726, *Bogyu* 1758 (35), 1726 *Boghiu*, azi (38).

— Slav. B o d j o, fem. B o d a (< b o d a « stechen », Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 145).

Bodogos. Nf. 1722 (46).

— Ung. b á d o g o s.

Bódor. Nf. 1688 (1), ţig. 1758 (44).

— Dela N. de bou, *Bodor*.

Boér. Nf. (4 fam. dintre care una *Boer alias Barbat)* 1680,(3 fam. dintre care una *Boer alias Huja*, alta *Beor alias Berbat*) 1688, (3 fam.) 1766, 1787 (1), *Boërul* (2 fam.) 1688, azi (2), 1688 (3), *Boer s. Căpăţână* Dens., *Mon.*, 153, azi (5), azi (8) *Saffar alias Boer* 1613 Puşc., *Fam. I*, 177, azi (9), 1726 (11), 1765 Puşc. *Fam. I*, 109 (12), (3 fam.) 1726 (13), 1630 Fragm. 228, 1675 Puşc. *Fam. I*, 110 (14), 1656 Fragm. 305 (15), *Salamon alias Boer alias Bulbuk* 1663 Puşc., *Fam. I*, 183 (18), *Csungar alias Boer* 1432 Puşc., *Fam. I*, 174 (22), 1670 ibid., 106, (4 fam.) 1726, 1758, 1788 (26), *Színy alias Boer* 1663, Fragm. 825, Puşc., *Fam. I*, 111, 1758 (28), azi (31), 1612 Puşc. *Fam. I*, 107, 1714 ibid., 172, azi (32),

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Boér alias Szokoll 1655 Puşc., *Fam. I*, 107, 1656 Fragm. 714 (34), *Boer alias Grek* 1667 Puşc. *Fam.I*, 181 (35), 1758 (42), 1677 Puşc., *Fam. I*, 106, azi (43), azi (im. din Grid-Făgăraş 44, im. 45, im. din Râuşor-Făgăraş 46), *Boir* 1665 Fragm. 348 (47), 1763 (48), 1606 Puşc., *Fam. I*, 105, *Boer* s. *Szin* 1662 Fragm. 816, azi (49), azi (50, im. din Săscior-Făgăraş 52), *Boero*, *Boerone* 1527 Fragm. 99, 100, 1755 ib. 570, azi (57), azi (58, 59), 1665 Puşc., *Fam. I*, 104, *Boer alias Halmágyi* 1701, ib. 162 (63). — Sprnc. *Boerii* se cheamă locuitorii dintr'o parte a satului Berivoii mici (33).— D e r i v.: (cu suf. -a ş) Nf. **Boeráş** azi (3), *Boeras* 1722, azi (6), *Bojerasul* 1722 (48); — (cu suf -i ţ u < -i ţ ă). Sprni. **Boeríţu** (48).

— Dela apelativul *boer*.

Bogăţián Nf. azi. (im. din Talmaciu-Sibiiu 44).

—Deriv.: (cu suf. -e a n) dela Nl. *Bogata*.

Bogătón. Nf. azi (im. din Craiova-Dolj 44).

—Deriv.: (cu suf. -o n, forma băn. pentru -o i u) din *bogat*.

Bogdán. Nf. 1591 Fragm. 140, 1722 (8), 1680, *Bogdány* 1766 (10), 1726 (12), 1726 (30), 1726 (58, 59); — Nf. 1726 (2), 1620 Puşc., *Fam. I*, 178 azi (8), 1680, *Bogdan alias Ceremonia* 1688 (10), 1726, azi (12), 1680 (13), azi (im. din Drăguş-Făgăraş 16), 1726 (18), azi (31, 32, 38), 1758 (40), azi (44, 45, 56, im. din Straja-Alba 57). — D e r i v. (cu suf. -e l). **Bogdănél**. Nf. *Bogdenyel* 1766, *Bogdanel* 1789, azi (10), azi (im. din Ucea de sus-Făgăraş 44); — (cu suf. -e a s ă) **Bogdăneásă**. Nf. (matron.) *Bogdeneszi* 1634 Dens. *Mon.*, 26 (8).

— Din slav. B o g d a n (Miklosich 247, Maretić, LXXXI 81, 113, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 133). În Banat se cunoaşte cuvântul *bogdan*, ca apelativ, cu sensul de «copil». DA. trimite la *găvan*, cu care de fapt are legătură stilistică. Iordan, (în *Omagiu Bărbulescu* «Arhiva» XXXVIII, p. 30) îl pune în legătură cu rus. b o g d a n ъ» «das ungetaufte Kind». (cf. B o t e z a t u). După Iordan, faptul geografic nu se opune explicaţiei din rusește. D-sa exclude putinţa desvoltării la noi a unui apelativ din numele propriu, din motivul că numele nu e prea des întrebuinţat în antroponomastică. Credem totuşi că deşi azi numele nu se întrebuinţează des în antroponomastica bănăţeană a fost altădată, şi deci naşterea apelativului îşi poate avea explicaţia. În unele regiuni cum e de pildă aceea a Braşovului (com. S. Puşcariu), e obiceiul până azi ca orice copil, înainte de botez, să fie numit *Bucur*, iar fata *Bucura*, deşi acest nume nu e din cele mai des întrebuinţate în antroponomastica locală. (S. Pop ne relatează că şi în nordul Ardealului e obiceiul că până la botez copiii «poartă un nume din apă» şi numai după botez încep să fie numiţi cu numele pe care vor avea să-l poarte toată vieaţa). De altfel nu numai numele proprii cu o mare circulaţie în cadrul unei limbi pot deveni nume comune.

Bóghiu, cf. B o d i u.

Bogosláv. Nb. 1766 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 184 (17).

— Bulg. B o g o s l a v (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 150).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Bogoslóva. Nb. (fem.) 1766 Aron, 21 (44).

— Bulg. B o g o s l o v.

Bohán. Sprni. «fiind mic, s'a bătut cu un tovarăş, zicând: stăi că iau eu un *bohan* (= bolohan)» (46).

— Nu ne putem bizui pe explicaţia corespondentului. În realitate, avem de a face cu un derivat din ung. b o h ó, b a h ó «prost, nătâng» (Szarvas-Simogyi, s. v.), «caraghios, poznaş» (< b o j ó, b ó l y ó «vagabond» Gombocz-Melich, 449), dela care avem şi *bohândă* (< bohă + bolândă). Deci ung. b o h ó > *bohău*, iar cu schimb de sufix, *bohan* (cf. Puşcariu, *Contribuţii*, p.237 (17)). Cf. B o h e i.

Bohéiu. Nf. *Bohej* 1726, (55).

— Din ung. b o h ó > b o h ă u, iar de aici un schimb de sufix, *Boheiu*, cf. şi B o h a n.

Boita. Nf. azi (im. din Beclean-Făgăraş 25), 1611 Puşc., *Fam. I*, 106, 1726 (26), azi (32, 35), 1788 (40), 1747 Fragm. 548, *Dima alias Bojta* (63).

— Din *boaită* «bou, bivol s. vacă slabă», iar prin extensiune, termen de batjocură dat mai ales preoţilor, călugărilor şi ţiganilor. Cf. şi slav. B o j t a (< B o i a t a, Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 13).

Bóiu. Nf. *Boj* 1726 35).

—Bulg. B o j o (< b o j «Kampf» Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 154) srb. B o j o (< B o g o s l a v, Iveković-Broz s. v.), cf. şi srb. B o j a (< B o g d a n, B o r i s a v, Maretić, LXXXII, 82). Drăganu, (*Rom. în sec. IX-XIV* 445 - 446), explică Nt. *Boiu mare* din ung. *Bony*, *Bunyi* (< rom.), fiind deci la noi, o reluare din ungureşte.

Bojín. Nf. azi (im. din Caracal-Romanaţi 44).

— Srb. B o ž i n (hipoc. din B o ž i d a r, deriv. cu suf. -i n) Rječnik s. v.

Bolboceán, Spri. (53).

Deriv. (cu suf. -e a n) din *bulboacă* (s. Nt. *Bulboacă*, *Bulbuc*).

Bolbórea. Nf. azi (im. din Văleni-Făgăraş 44).

— Cf. B u l b u r e a.

Bólda, cf. B o l d e a.

Bóldea. Nf. azi (9) *Bolda* 1688 (10), *Boldea*, *Boldi*, *Boldia alias Bonisel* 1680, *Bolgya* 1688, 1789 azi (13), *Bolda* 1758 (44), azi (im. din Comana de sus 51, im. din Crihalma 63).

— După Iordan, *Dift.* 246: *Boldea* < *bold*. Cf. şi n. de câne *Boldeiu* (DA.) şi *a boldi* (ochii) (DA., s. v.). Cf. şi ung. B o l d i z s á r, de unde o formă hipocoristică românească. Cf. B o l d i ş.

Boldiş. Sprnf. (48); — Nf. azi (49).

— Deşi legătura cu *bold* e posibilă, cf. totuşi forma ung. B o l d i s (< B o l d i z s á r < B a l t h a s a r, Gombocz-Melich, 459), de unde şi săs. *Boldisch* (cf. A. Schullerus, *Sib.-sächsisches Wörterbuch*, II, fasc. V, 678).

Boldişar, Nf. *Boldisár* 1726, *Boldosár* 1578 (35), *Boldisar* 1633 (62).

—Ung. B o l d i s á r (Melich, *Jöv.* I[II] 161 - 162). cf. B o l d e a, B o l d i ş.

Bólea. Nf. azi (53), *Boyla* 1671 Puşcariu, *Rev.* 68, *Bolye* 1689 Puşc., *Fam.* I, 168, *Bolja* 1726 *Bolya* 1758 azi im. din Şinca-nouă-Făgăraş (55). —D e r i v. (cu suf. -a n) **Boleán**. Nf. *Boljan* 1726 (55).

— Cf. *bolea* (în Transilv. şi Bucov.) personagiu imaginar cu

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

care se sperie copiii (< *boală*, DA., s. v.). Cf. şi rad. sl. B o l j- (< b o l j e, Miklosich, 249, cf. srb. Boljeslav, Maretić, LXXXII, 87), bulg. B o l j o (Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 133). Cf. B â l e a, B u l e a.

Bólfa. Nf. azi (im. din Baia de Criş-Hunedoara 51).

Boloboceán. Nf. azi (im. 14).

Bológ. Nf. azi (49).

— Rus. *B o l o g (< *b o l g ъ, cf. psl. b l a g ъ «bun», de unde Npers. B l a g o şi B l a g a). Cf. şi ung. B a l o g h.

Bolován. Nf. azi (12, im. din Beşimbav-Făgăraş 14), *Bolvan* 1656 Dens., *Mon.* 30, Fragm. 305, *Bolovani* 1700 Fragm. 472, 1726, azi (15), azi (16, 31) *Boloban* (= Bălăban?), *Bolovan* 1763 (48), azi (59).

— Pe lângă sensul obişnuit al lui *Bolovan*, cf. şi acela de «bostan» (Sibiiu) (DA., s. v.).

Bómfa, cf. B o a m f ă.

Bónga, cf. B o a n g ă.

Bonáş. Nf. *Bonas* 1726, azi (10), *Bonas alias Bolda* 1688 (13).—D e r i v. (cu suf. -o a i e) **Bonăşoáie**. Nf. *Bonasoie* 1722 (10).

— Deriv. (cu suf. -a ş) dintr'un rad. sl. B o n- (cf. B o n a, B o n o < B o n i f a c i j, Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 118, cf. şi srb. B o n a č < B o n a v e n t u r a, Maretić, LXXXII, 86, B o n a t a, B o n e š, B o n u š < rad. b o n- «occiso» Miklosich, 249). Cf. şi rom. b o a n ă «boabă» (DA., s. v.). Cf. B o n i ş e l, B o n e a.

Bóncoş. Nf. *Bonkos* 1688 (2).

— Cf. *boancă* — «copac gros, găunos, buturugă» (DA.), «oaie bătrână» (ib.); cf. şi ung. b a n k u s momâie (Szinnyei, s. v.).

Bonişél. Nf. *Boldia alias Bonisel*, 1680 (13).

— Deriv. (cu suf. -e l) din *Bonaş*.

Bondér. Nf. 1726 (11), azi (30).

— Cf. *bondar* «bărzăun».

Bónea. Nf. *Bonja* 1726, *Bonya* 1758, *Bonyi* 1788 (41), azi (im. din Piscu-Sadova, j. Dolj 44, 45). —D e r i v.: (cu suf. -e a s ă) **Boneásă**. Nf. *Bonyeszi* 1766 Meteş, *VA.*, I, 285.

— Slav. *Bonjo* (< B o n i f a c i j, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 118).

Bonifáţia 1765 Trans. 1929, p. 202 (61).

— Dela numele sf. mart. *Bonifaţie*, celebr. la 19.II (Timuş, 149 - 151).

Bóntea, cf. B o a n t ă.

Bontéscu, cf. B o a n t ă.

Bóra 1788 (46), 1758 (47).— D e r i v.: (cu suf. -o t ă). Nf. **Bórota** azi (im. din Careii mari 44); — (cu suf. -u c ă, -u g ă) Nf. *Boruga* 1688, 1726, 1766, *Boruka* 1787, *Boriga*, *Borâga* azi (2).

— Din rad. slav. b o r ŭ «pugna» (Miklosich, 249 - 250), B o r a, B o r o, B o r e (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 145). Pentru forma derivată, cf. şi *borugă* «trecătoare îngustă, numai pentru car, printre două dealuri, defileu» (DA., s. v.).

Borâga, cf. B o r a.

Bóratoş. Nf. 1795 Iorga, *St. Doc.*, *XII*, 191 (44).

— Ung. b a r á t o s «prietenos»

Bórbota. Nf. 1766 (10).

— Deriv.: (cu suf. -o t ă) din Borba (< B a r b a < B o r b á l a «Vârvara» < B a r a b á s, Drăganu, *Rom în sec. IX-XIV*, 152).

Bóreea. Nb. *Borcia* 1417 Puşc., *Fam. I*, 167 (49), 1743 Iorga, *St. Doc.*, *XIII*, 172 (51). — Nf. *Borcsa* 1726 (42), azi (47, 49, 55).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. bulg. B o r č o (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 145) < B o r a.

Bórdea. Nf. *Borgja* 1726 (58).

— Cf. *bordea* « fiinţă imaginară cu care se sperie copiii » (DA.). După Iordan, *Dift.*, 246, din *bordeiu*.

Bordeán. Nf. azi (im. 8).

—Deriv. din *bordeiu* s. din *Bordea*.

Bordúlea. Nf. 1680 (3).

— Cf. B o r d e a, dar mai ales *bord* (Transilv., Ban.) —« piatră mare, bolovan, stâncă, bulgăr, bruş de pământ uscat întărit »; « (Haţeg) bostan » (DA., s. v.).

Borhán. Nf. 1726 (12).

— Dela *borhan* « stomacul vitelor » (cf. *Burta*).

Boríga, cf. B o r a.

Bórlea. Nf. *Borlya* 1726 (1), *Borlja* 1726 (22).

— După Drăganu, *Top. ist.*, 35: *Borlea* < *Borilă* (< slav. b o r i t i « pugnare »). Cf. totuşi, mai curând ung. B a r l a (< B a r a b á s, Melich, în « Magyar Nyelvör », X, 1914, p. 354).

Bornemísa. Nf. *Bornemisza* 1766 (51).

— Ung. b o r - n e m - i s z a (= vin-nu-bea).

Boroánce. Sprnc. se batjocoresc locuitorii din Porumbacul de jos (1) de către cei din Porumbacul de sus (2).

— Cf. *boroană* « grapă » (în Moldova, totuşi); cf. ung. b o r o n a (Szarvas-Simogyi, I 291). Cf. şi *Grapă*, *Butucea* şi rom. *boroagă* « butuc » (Viciu, *Gl.*), *boroacă* « umflătură, gâlcă » (Ciauşanu, *Vâlcea* 145).

Boróiu (?). Nf. *Boroim* (?) 1757 Fragm. 308.

— Cf. *boroiu*, « poreclă dată Ţiganilor » (DA.).

Bórota, cf. B o r a.

Bórşoş. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, *I*, 66, 1785 Iorga, *St. Doc. XII*, 186 (44).

— Din ung. b o r s o s « cu faţa sau pielea ciupită » (Czuczor-Fogarasi, s.v.) < b o r s o « mazăre ».

Borţán. Nf. azi (44).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela *borţ* « pântece ». Cf. şi B o r ţ u n e a.

Borţúnea. Nf. *Borczunya* 1726 (59).

— Deriv. (cu suf. -u n -e a), din *borţ*, cf. B o r ţ a n.

Bórzea. Nf. azi (9, 10, 12), *Borzia*, *Borza*, *Borze* 1628 Puşc., *Fam. I*, 110, 1715 Fragm. 496, 1723, ib., 541, 1726, azi (14), azi (15, 24, im. din Viştea de jos-Făgăraş 44). —D e r i v.: (cu suf. -a n) Nf. **Borzán** azi (14), 1530 Qu. II, 119, 1726 (19).

— Cf. *borz*, *bo(a)rză*, adj. « zbârlit, zborşit, răsfirat, înfoiat »; « fiinţă imaginară cu care se sperie copiii » (DA., s. v.); *borză* = « insectă cu mustăţi, gândac negru » (DA., s. v.). Iorga (*Hist. des Roumains de Transylvanie et de Hongrie*, I, p. 49) consideră numele ca un împrumut cuman.

Bóşa. Nf. *Bosa* 1726, *Bukur Antoni alias Bukur Bosa* 1789 (39).

—D e r i v.: (cu suf. -a n) **Boşán**. Nf. *Bosan* 1758 (55).

— Bulg. B o š a, B o š o (< B o g d a n, B o g o m i r, B o g o s l a v, B o g o s l o v, Weigand *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 133). Cf. şi *boş-ea* < *boaşe*. Cf. B o ş t e a, B o ş c ă.

Bóşca. Nf. azi (im. din Streza-Cârţişoara-Făgăraş 4, 5, 7).

— Cf. (Transilv.) *boşcă* « butoiaş, budie, balercă » (DA., s.v.). Cf. şi B o š k o (< B o ž o < B o ž i d a r, sau derivat din B o š a, cu suf.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

slav. -k a, Iveković-Broz, s. v.). Cf. B o ş a, B o ş t e a.

Boşorógea. Sprni. « boşorog de picioare, umblă rău » (52).

— Dela *boşorog* (cf. DA., s. v.) « care sufere de vătămătură » (Săghinescu, *Voc.* 45, Ar. Densusianu, în « Rev. Crit. Lit. » III, 1895, 90).

Bostáni. Sprnf. (27).

— Din *bostan* « dovleac ». Şăineanu, *Sem.* 103, dă sensul metaforic de « cap », mai exact « capul unui om prost » (cf. C C. I, 390), pentru care cf. şi ital. dial. *è'na chicacce* = « e un prost » (Iordan, în «Arhiva » XXXI, 219). În cimilituri, « bostanul » e ceva « burduhănos, umflat »: *şade tată-tău u m f l a t, pe-un deal mare şi rotat* (Goroveiu, *Cim.* 26, Pascu, *Cim.* 133). Remarcăm totuşi că apelativul *bostan* nu se întrebuinţează în Ţara Oltului, ci e cunoscut numai *lubeniţă*. Cf. L u b e n i ţ e.

Bóştea. Nf. *Bostya* 1788 (25), *Bostyi* 1726, *Bostya* 1758, *Bosta* 1789 (39).— D e r i v.: (cu suf. -a n) **Boşteán.** Nf. *Bostyán* 1789 (39), azi (44).

— Cf. *Boşca*, slav. B o s t j a (< Boša, Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX* 133). Pentru forma derivată, cf. b o ş t e a n = b u ş t e a n (DA., s. v.), cf. B o ş a, B o ş c a, B o ş t e a

Boştenár. Nf. azi (10).

— Dela *boştinar* « negustor de boştină » (DA., s. v.).

Bóşu. Nf. azi (47), *Bossul* 1722 (50).

— Slav. B o š o, cf. B o ş a.

Bóta. Nf. azi (12, 17) 1796 Fragm. 453 (37), azi (im. din Sâmbăta de sus-Făgăraş 44), azi (51, 55), *Bota alias Buta* 1703 Puşc., *Fam., I* 163 (58). — D e r i v.: (cu suf. -e a) **Bótea.** Nf. *Bottya* 1788 (41); — (cu suf. -e ş) **Boteş.** Nf. *Bottes* 1722 (12) = *Botez* (?).

— Din bulg. B o t a, B o t j a (< B o g d a n, B o g o m i r, B o g o s l a v, Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 133), cf. şi srb. B o - t - a n (< B o r i s a v, B o g o s a v, Maretić, LXXXII, 89), mai puţin probabil din *botă* (< bulg. < neogr. < it., DA., s. v.) « putină de lemn ».

Botálb. Nf. *Botalb* (nu Botalt !) 1723 Fragm. 541 (12).

— Din *bot* + *alb*.

Botár. Nf. 1680, 1688, 1726 (2), 1736 Iorga, *St. Doc., XIII*, 92 (12), azi (18).

— Dela *botar* (Transilv.) « meşteşugar care face sau vinde bote, dogar ». După Iorga, *Ind.*, 155, *butarii* « erau socotiţi în Principatul muntean, nu fabricanţii de buţi, ci acei ce încarcă buţile ».

Bótea. Nf. *Bocze* 1696 Fragm. 453, *Bocza* 1758 (37), *Botza* 1763, 1788 azi (48), *Boczi* 1633 (59). —D e r i v.: (cu suf. -a n) Nf. **Boţán** azi (63); — (cu suf. -o c) Nf. **Boţóc.** *Botzog* 1722, azi (29, 31); — (cu suf. -o m a n) Nf. **Boţomán** azi (im. din Galaţi-Făgăraş 14); — (cu suf. -o n e a) Nf. **Boţóne** azi (18).

— Bulg. B o c o, fem. B o c a (< B o g d a n, B o g o m i r, B o g o s l a v, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 133).

Botezán. Nf. azi (44, 55).

—Deriv. (cu suf. -a n) din *Botez* (dela numele sărbătoarei Boboteză). Cf. şi B o t e z a t u.

Botezátu. Nf. azi (im. din Rediu-Iaşi 53).

— Numele (dela *a boteza*) face aluzie la datina de a se reboteza

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

copilul spre a fi ferit de pericolul de a muri.

Boţomán, cf. B o ţ e a.

Boţóne, cf. B o ţ e a.

Botoş. Nf. azi (im. din Şerbeni-Mureş 44).

— Dela *botoş* căpuşă (DA., s. v.)

Bótu. Nf. azi (12, 19), 1788 (26), azi (im. din Beclean-Făgăraş 27), 1726 (39).

— Cf. B o t a din care s'a refăcut o formă masculină în analogie cu *Boţa*: *Boţu*, etc.

Bouleánu. Nf. azi (2).

— Diminutiv dela *bou*, *boulean* (DA., s. v.).

Bozácea. Nf. azi (im. din Veneţia de jos-Făgăraş 63).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *Bozac* dela numele plantei *boz* (cf. DA. s. v.).

Bozgáciu. Nf. *Bozgach* 1534 Fragm. 106, 1671 Puşcariu, *Rev.* 69 (14).

— Prin schimb de suf. din *bozgoiu* = *bărzăun*, *bongoiu* (cf. DA., s. v.) sau din turc. b o z- (« zerstören, zerbrechen ») + turc. *γ* a c, cf. L. Ràsonyi, AECO, I, 228.

Brâdu. Nf. 1722, 1787 (1).

— După Drăganu (*Rom. în sec. IX-XIV*, 214) dintr'un radical slav (cf. bulg. b r a d a, « Bast », b r a d y « Beil »).

Brâga. Nf. azi (im. din Grânar-Târnava-Mare şi din Şoars-Făgăraş 44).—Deriv.: (cu suf. -e ş) Nf. **Brâgheş** 1830 Iorga, *St. Doc. XII*, 216 (1), azi (47), *Bragys* 1722 (54).

— Dela *bragă* (DA., s. v.).

Brâgheş, cf. B r a g a.

Braicósu. Sprni. (27).

— După DA. *braica*, n. de câne (< germ. < franc.), cf. şi Săinéan, *Création*, 17. Bogrea, în DR. *II*, 413 citează şi n. de câne *Braiu* pe care cu drept cuvânt îl pune alături de slav. b r a j o, b r a j k o < b r a t « frate ». Mai amintim aici şi *braică* = « rămăşiţă care rămâne în căldare după fierberea rachiului de bucate » (cf. şi *braga* mai sus) DA., s. v. pentru care cf. şi B a s a m a c, C h i s ă l i ţ ă.

Bran. Nf. *Bran alias Feteliga* 1688 (3), 1726 (20), 1788 (43), azi (48). — D e r i v.: (cu suf. -c e a n < slav. -e c + -e a n, dela Nl. *Bran*) **Brănceán**. Nf. *Brentyen* 1758 (20); — (cu suf. -e a s ă) **Brăneásă**. Nf. *Briniaszi* 1680 (3).

— Slav. (srb.) B r a n (< B r a n i m i r, B r a n i s l a v < b r a n ĭ « pugna », Miklosich, 250).

Brândúşa. Nf. *Branduscha*, 1722 1758 (19, 22).

— Dela *brânduşă*, n. plantei.

Brâ'nzea. Nf. *Brinze* 1726, *Brinza* 1758 (20), azi (im. 38), 1788 (41) 1726, 1758, 1788, azi (42), 1726 (43), 1788 azi im. din Căciulata-Târnava-Mare (44), azi (45), 1766 (57), 1633, 1789 (60), 1722, 1750 Fragm. 565 (62). — D e r i v.: (din *brânză*, cu suf. -ă u) **Brânză'u**. Nf. *Brinzeu* 1726 (1, 13); — (cu suf. a r (i u)) **Brânzáriu**. Nf. *Brinzariu* 1758 (42), 1726 (44), azi (58, 59). — Sprnf. (27).

— Deriv. dela *brânză* cu suf. -e a.

Braşován. Nf. *Brassovan* 1726, 1758 (44).

—Deriv.: (cu suf. -a n) dela numele local *Braşov*.

Brătiiánu. Sprni. « un fierar care zicea că trăieşte ca Brătiianu » (25).

—Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Brătiia*.

Bratten: « valacho quondem qui Bratten dicebatur » a. 1413, Hurm. I², 496.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Slav. B r a t e n (Miklosich, 222, Maretić, LXXXII, 101) (s. B r ă t e a n?), cf. B r a t u.

Brătín, Nb. *Bretin* 1766 (56).

— Din slav. B r a t i n (Miklosich, 222). Cf. B r a t u.

Brátu. Nb. *Bratul* 1688 (1).— Nf. 1726, *Bratul* 1766, azi (1), azi (14), 1726, *Bratu alias Pitar* 1758 (40), 1788, azi (im. din Porumbacul de jos-Făgăraș 44). — D e r i v.: Femin (cu suf. moțional -a) Nf. **Brata** 1758 (39); — (cu suf. -e ș cf. slav. B r a t e š, Maretić, LXXXII, 103) **Brátes** Nb. *Brates* 1680 (1); — (cu suf. -i l ă, cf. slav. (srb.) B r a t i l o, Miklosich, 250, Maretić, LXXXII, 115) **Brătílă**. Nb. *Bretilé* 1726 (2); — Nf. *Bratilla*, *Bretilla* 1680, *Bretilé*, *Bratyilé* 1726 (3).

— Din slav. (bulg.) B r a t (Miklosich, 221, 250). Cf. și B r a t t e n B r a t i n.

Breázu. Nf. 1635, 1644 Pușc., *Fam. I*, 109, *Brazu alias Grama* 1770 Fragm. 822, azi (27). —D e r i v.: (cu suf. -e a n, -a n dela Nl. *Breaza*) Nf. **Brezán** 1726 ,*Kornya alias Brezan* 1758, azi (28), azi (im. 29), 1726 (38), 1726 (61).

— Dela adj. *breaz*.

Brébene. Nf. *Brebenye* 1722 (32).

— Dela numele de plantă *brebene* — salcâm. DA., s. v.

Bredel. Nf. azi (im. din Cuciulata-Târnava Mare 63).

— Cf. germ. B r e i d e l (Heintze, 132), s. mai curând B r e d e l «Bindknebel, Drehholz», ap. A. Schullerus, *Sieb.-sächs. Wörterbuch*, II, V, p. 729.

Brélea. Nf. *Brelia* 1726 (58), *Brélle* 1633 (62), *Brilé* 1633 (63). (Cf. și Popovici, *Rum. Dial.* 74: *Brelea*).

— Cf. germ. B r i l l (< B r i d i l o, Heintze, 132).

Brenărești. Sprnf. «pentrucă un înaintaș a fost fiul nelegitim al unui Brenner, un sas» (27).

— Deriv. (cu suf. -e s c) dela Nf. (săs.) B r e n n e r (A. Schullerus, *Sieb. sächsisches - Wörterbuch*, II 735).

Breneș Nf. azi (31), — (cu suf. moțional -a) **Breneșa** Nf. azi (20).

— Cf. Nf. săs. B r e n n e r, cu schimb de sufix.

Brescán. Nf. azi (16).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Bretcu*.

Bríciu. Nf. azi (im. 35).

— Dela apelativul *briciu* (instrument de ras), cf. *buză-briciu*, «un om (sau mai ales femeie) care te taie cu vorba» (DA., s. v.).

Broáscă. Sprnc. *Broaște* «se numesc în batjocură cei din Ulița mică, fiindcă iese uneori apa pe la ei» (30); «cei din Mândra (46) de către cei din Toderița (48) «pentrucă mănâncă broaște». — D e r i v.: (cu suf. -a r i) Sprnc. **Broscári** li se zice locuitorilor din Râușor (43), de cei din Șercaia (51) «fiindcă prind broaște pentru negoț». Tot astfel sunt numiți locuitorii din Voivodenii mari (22) «fiindcă se găsesc multe broaște în bălțile de pe hotar»; — (cu suf. colectiv. -ă r i e) Sprnf. **Broscărie** (43).

— Dela apelativul *broască* (cf. sensurile în DA., s. v.), ironizând un defect fizic. *Broscari* e o poreclă dată pe alocuri Nemților (cf. CC. I, 397).

Brod. Nf. 1671 Fragm. 313 (34) — D e r i v.: (cu suf. -a r) Nf. **Brudár** azi (1), 1788 (45).

— Cf. *brod* «vad», «luntre, pod, servind la trecerea de pe un

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

mal al râului pe altul » (DA., s. v.). Cf. şi B r u d a r, B r u d a.

Brodeálă. Nf. azi (20).

— Dela bastractul *brodeală*. Cf. N i m e ŕ e a l ă.

Bróica. Nf. *Brojka*, *Brojke*, *Brojki* 1763 (48).

— Cf. slav. B r o j k o (< b r o j a « zählen », Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 145). Cf. B r u i a.

Broj, cf. B r o ş i u.

Brombóiu. Nf. azi (im. din Calbor-Făgăraş 44).

— Cf. B r u m b e a.

Bróş(iu). Nf. azi (im. din Mărgineni-Făgăraş 52). Şi **Broj**. Nf. azi (52, 55).

— Forma hipocoristică germ. din A m b r o s i u s. Cf. B r o j, ung. B o r o s, srb. B r o ž o (Rječnik s. v.).

Broscoţeánu. Nf. azi (18).

Brote. Nb. *Brocia* 1743 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 172 (51); — Nf. *Brocsa* 1726 (47), *Brothe* 1733 Togan, 40 (61), *Brotya*, *Brottya* 1726 (62, 63).

— Din germ. B r o t? (cf. Heintze, 132).

Brúda. Nf. 1758, azi (45). —D e r i v.: (cu suf. -a n) Nf. **Brudán** 1726 (18); — (cu suf. -e a) Nf. **Brúdea** azi (im. din Şoarş-Făgăraş 44).

— Cf. *brudă* *brod*, şi mai ales *brudă* « un peşte rotunjior, lungăreţ; trăieşte în apele pietroase dela munte » (DA., s. v.).

Brudár, cf. B r o d.

Brúia. Nf. *Bruja* 1726 (37, 55).

— Cf. Nl. *Bruia* (Târnava mare), explicat de Kisch, (*Sieb.* 221) din germ. b r û n. Cf. n. de câne.

Brumáriu Nb. *Brumare* 1722 (28). Nf. azi (18).

—Din *brumă* (cf. DA.), b r u m a r.

Brúmbea. Nf. azi (im. din Calbor-Făgăraş 44). Cf. şi B r o m b o i u.

Brutáru. Nf. 1722 (24).

Búbăl. Sprni. (51).

— Cf. săs. b u b a (ung. b u b a) « Puppe » şi « grosse unbehilfliche Frau » (Kisch, *Nösner*, 26, cf. şi *Sieb.-Wb.*, 795), de unde deriv. *Bubel*, sau, mai curând, germ. B u b e r l « copilaş ». Cf. şi B u b u.

Búbu. Nf. 1726 (12).—D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Buboáia**. Nf. *Buboja* 1789 (60); — (cu suf. -o ş) **Buboş**. Nf. *Bubosch* 1722 (32); — (cu suf. -u l -e t e -e a) **Bubulétea**. Nf. *Bubulecsa* 1726 (63); — (cu suf. -u l -i ţ ă, cf. srb. b u b u l j i c a « coş ») **Bubulíţa**. Nf. *Bubulicza* 1633 (63).

Bubulétea, cf. B u b u.

Bubulíţa, cf. B u b u.

Bucán, cf. B o c a n.

Búciu. Nb. *Bucsu* 1726 (18). — Nf. *Bucsi* 1788 (46). — D e r i v.: cu suf. -e l) **Bucél**. Nf. *Bucsel* 1788 (19); — (cu suf. -e l -e a) **Bucélea**. Nf. *Bucselya*, *Bucselja* 1726, azi (11, 13), azi (17, im. din Sâmbăta de sus 24); — (cu suf. -i l ă) Nf. **Bucílă** ţig. azi (27); — (cu suf. -o a i e) **Bucioáie**. Nf. *Bucsoaji* 1680 (10).

— Hipocoristicul slav. (srb.) B u ć u (< B u d i m i r, Maretić, LXXXII, 82, Iveković-Broz, s. v.). Cf. şi b u c i u = « (cal) puţin galben pe subt burtă, pe nări şi ochi » (DA., s. v.).

Buciumeán. Nf. azi (49, im. din Cuciulata-Târnava-mică 51, im. din Şinca veche-Făgăraş 57).

— Deriv.: (cu suf. -e a n) dela Nl. *Bucium*.

Búcşa, cf. B u c u r.

Bucşán, cf. B u c u r.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Búcur. Nb., istoricește passim, din sec. XVI-lea (1556, Fragm. 126), azi passim. — Nf. 1680, azi (1), 1680 (2), 1722 (6), 1639 Pușc., *Fam. I*, 173 (21), 1726 (22), azi (24, 28), 1771 Lupaș, *Doc.*, 126, azi (29), azi (33, 40, 42, 50); — F e m. **Bucura**, Nb. 1766 (3, 13), 1788 (19), azi (27*, 28), 1788, azi (34), 1758 (36), 1668 Fragm. 376, 1759 Iorga, *St. Doc. XIII*, 112 (38), 1758 (40), 1788 (43).—D e r i v. —H i p o c.: (deriv.-hipoc. cu suf. -ș a) **Búcșa**. Nb. *Buxa* 1766 (1), 1788 (4), *Buksa* 1726, (19), 1726 (25); — Nf. 1726, azi (3), 1726 (13), 1788 (25), 1726 (43), azi (im. din Șomartin-Făgăraș 44), 1763 (48), 1726 (55); — (cu suf. -a n, din *Bucșa*) Nf. **Bucșán**. *Bugsan* 1722, azi (17), 1726 (25); — (cu suf. -e a s ă, din *Bucur*) Nf. **Bucureása** azi (im. 8), *Bukuriaszi* 1680 (10), azi (im. din Noul-Român Făgăraș 44); — (cu suf. -e l) **Bucurél** Nf. azi (48); — (cu suf. -é n c i u) Nf. **Bucurénciu** azi (5, 6), *Bukurencs* 1722, azi (7, 8), *Bukurencs* 1788 (19), *Bukurencz* 1726, *Bucurencs* 1758 (20), *Bucureanciu* 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII 94 (25), azi (im. din Perșani-Făgăraș 44, 45, im. din Grid-Făgăraș 56); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Bucuréscu** azi (im. din Stupini-Brașov 47); — (cu suf. -e a n u, dela Nl. *București*) Nf. **Bucureșteánu** Haneș, *Ț. O.* 98 (12); — (cu suf. -i l ă) **Bucurílă**. Nf. *Bukurille* 1788 (41); — (cu suf. -u ș) **Bucúruș**, Nf. *Bucurus* 1758 (20).

— Asupra originii numelui la noi (din alb. b u k u r ε), O. Densusianu, *Urme vechi de limbă în toponimia românească*, București, 1898, 6 - 12, Pușcariu, *St. Istro-române*, II, 280 - 281. În legătură cu acest nume la noi și la Bulgari, cf. Capidan, în DR., II, 804-805 și Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, p. 284, iar pentru deriv. *Bucșa*, Drăganu, *Suf.-șa*, 15.

Budác. Sprni. (14); Nf. azi (im. 1, 6, 7).

— Cf. *budac* (*budâiu*) = vas pentru închegatul laptelui, putină în care se face unt (DA. s.v.), cf. și ung. b u d a k «ciomag», iar figurat «idiot, prost, nătărău, hăbăuc» (Gombocz-Melich, 551). Poate fi și un derivat din hipoc. slav B u d- (< B u d i m i r, Miklosich, 251, Maretić, LXXXII, 90). Cf. B u d a i, B u d o i u, B u d u l a n, B u d u l ă u.

Budáiu. Nf. *Budaj* 1726, *Budai* 1758.

— Cf. *budaiu* = «putină», sau derivat din B u d a, B u d u.

Budár. Nf. 1722 (6), 1788 (45).

— Dela *budar*, (Brașov) «curățitor de latrine» (DA. s.v.).

Búdlea. Nf. *Budli* 1722 (16).

Budílă. Nf. azi (15, 29, țig. im. din Voivodenii mari-Făgăraș 46).

— Deriv.: (cu suf. -i l ă, cf. sl. B u d i l o, Miklosich, 251) din B u d a, B u d u, cf. B u d a c.

Budnáru. Nf. 1726 (37).

— Dela *butnar* «dogar» (din germ. B ü t t n e r DA. s.v.), cf. și ung. b o d n á r în același sens, din slav. (Gombocz-Melich, s.v.). Informațiuni asupra butnarilor moldoveni, cf. Iorga, *Negoțul* 175, *Ind.* 59.

Budóiu. Nf. *Budoj* 1722 (26).

— Deriv. (cu suf. -o i u) din B u d a, B u d u. Cf. B u d a i u.

Budulán. Nf. 1726 (25).

— Din *budulan* (adj.) = prost, nătărău (DA. s.v.), sau formă de-

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

rivată din B u d u- cu suf. -u l -a n.

Budulă'u. Nf. *Budulev* 1726, *Buduleu* 1758 (25).

— Cf. *budulău* «lemn cu care se bate untul» (DA. s.v.) sau un derivat din B u d u, B u d a.

Buduvéica. Nf. *Buduvejka* 1758 (41).

Bufoáie. Nf. *Bufoaji* 1680 (2).

— Deriv. (cu suf. -o a i e) dela *buhă* (cf. în ar. şi megl. *buf*, în it. *gufo*, *bufo*, grec. *μποῦφος*) (DA.). Cf. B u h a.

Buga. Nf. 1726 (63).—D e r i v.: (cu suf. -o l e a) **Bugólea.** Nf. *Bugolje* 1726 (46).

— Dela *bugă* «taur», prin extensiune «bou sau om cu capul mare» (DA. s.v.).

Bughián. Sprni. (21).

— Cf. *bugean*, *-ă* (adj.): *cal* ~= «cal gras şi gros» (DA. s.v.), în legătură semantică cu *bugă*, iar prin analogie «om cu capul mare»; ung. b o g y á n «grosolan, mojic, bădaran» (Gombocz-Melich, 551), pare a fi luat din românește, iar noi l-am reluat din ungurește, probabil.

Bugnéru. Nf. 1766, azi (1), 1766 (2, 3), 1722 (8, 27, 32, 49).

— Cf. mai sus B u d n a r. Ung. b o g n á r «Wagner, Fassbinder» (< germ. W a g n e r) cf. şi germ. B ü t t n e r.

Búhă. Sprnc. li se zice locuitorilor din Rucăr de către cei din Ucea de jos (9), Viştea (11, 14), Beşimbav (15) «fiindcă femeile îşi îmbrobodesc capul formând de o parte şi de alta nişte coarne». —D e r i v.: (cu suf. -a c). Sprni. **Buhác** (21); — (cu suf. -o i u) Sprnf. **Buhóiu** (46).

— Metaforă dela *buhă*: «femeie urîtă şi slută» (Candrea, *Por.* 25), «femeie murdară, cu părul ciufulit cu îmbrăcămintea neîngrijită» (*ibid.* 70), «struppiges Kind» (CC. I, 395), cf. şi *huhurez* «om mic şi diform» (Candrea, *Por.*, 28), «unul cu ochi mari» (Izv., IV, 11-12, p. 8). Cf. B u f o a i e.

Búidu. Nf. *Piszku alias Bujdu* 1578 (55).

Buja. Nf. azi (17). — D e r i v.: (cu suf. -o m a n) **Bujumán.** Nf. 1820 Meteş, *VA.* I, 27.

Bújdea. Nf. *Bussga* 1722 (9) *Buzgya* 1726, *Busgya* 1767, Fragm. 684 (61).

— Cf. *bujdă* «casă mică, sărăcăcioasă» (DA. s.v.). Cf. C o l i b a, C o c i o a b a.

Bulbós. Nf. 1726, *Bulbosz* 1758 (18), *Bulboz* 1633 (62).

— Dela *bulb* «umflătură în formă de ceapă a unor plante, alcătuită din peliţe şi foi rudimentare cărnoase lipite strâns unele de altele», «umflătură rotundă în unele organe» (DA. s.v.), derivat cu suf. adj. -o s.

Bulbúc. Nf. *Bulbuk* 1663 Fragm. 331 (17) *Salamon alias Boer alias Bulbuk* 1663 Puşc., *Fam. I*, 183 (18)

— Dela *bulbuc* «corp rotund ca o băşică».

Bulbúrea. Nf. azi (im. din Văleni-Târnava-mare 44).

—Deriv. (cu suf. -e a) dintr'un cuman (pers.) b u l b u l = privighetoare (cf. Philippide, *Orig.* II 354). Cf. B o l b o r e a, B u l b u r e a.

Búlcea. Nf. *Bulcsa* 1758 (25, 55).

— Cf. radic. slav B u-l- (< B u d i m i r, Maretić, LXXXII, 110) de unde şi *Bulat*, etc., sau sl. b u l j a «umflătură pe corp», cf. b u l b, derivat cu suf. slav -č a. Cf. şi

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

b u l c ă (în Bucov.) — jimblă (DA. s.v. < pol.). Cf. B u l e a.

Búlea. Nf. 1598 Pușc. *Fam. I*, 105, azi im. (8), *Bullya* 1722 (50). —D e r i v.: (cu suf. -e n c i u) Nf. **Buléncіu** azi (56); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Buléscu** azi (9); — (cu suf. -e t e) **Buléte** Nf. *Bulyete* 1726, 1758, *Buletye* 1788 (43); — (cu suf. -u g ă) Nf. **Bulúga** azi (im. din Peștera-Brașov 56).

— Cf. *bulă* « haină rea, zdreanță » (Năsăud), « femeie stricată » (Bihor) (cf. și ung. b u l y a « cârpă », « femeie stricată » ț ig. b u l, b u l e a « derrière » Bogrea, DR. I, 280, A. Graur, în BL. II, 131). Cf. și B u l c e a. Pentru forma B u l e t e, cf. *bâleciu*, ap. B ă l e a.

Buleándră. Sprnf. (3).

— Dela *buleandră* « zdreanță », metaforic « femeie stricată » (Candrea, *Por.*, 84, 86). Cf. și P u l i a n d r ă.

Buléncіu, cf. B u l e a.

Buléte, cf. B u l e a.

Bulgăr. Nf. *Bulger* 1680, 1766 (10), azi (im. 29, 35). —D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Bulgăróaia.** Nf. *Bulgeroaia* 1680 (2).

— Din *bulgăr*, cu sensul vechiu de « primar » (DA. s.v.), s. săs. B u l g e r « om bogat » (A. Schullerus, *Sieb.-sächs. Wb.* II, 812; Nf. *Bylger* (< *Bulgar*), ib., 851).

Bulícrea. Nf. *Bulikari* 1680, *Bulikre* 1726, *Bulikri* 1787, azi (1), 1722 (5)., — D e r i v.: (cu suf. o i u -o a i e), **Bulicróiu** (?). Nf. *Belikroji* 1633 (63).

— Cf. (Mold.) *bulicher* = « cuțit mare și lung, ascuțit rău » (cf. *buricar*) (DA. s.v.).

Bulúga, cf. B u l e a.

Bulz. Sprnf. (46).

— Dela *bulz* « masă (de ceva) de formă (aproape) sferică » (DA.), « cocoloș » (Papahagi, *M.* 215), « colăcel » (CADE s.v.).

Búmbu. Nf. 1788 (44). —D e r i v: (cu suf. -a r) Nf. **Bumbár** azi (im. din Sibiiu 44).

— Dela *bumb* (cf. sensurile în DA. s.v.).

Búnea, cf. B u n u.

Buneásă, cf. B u n u.

Bunériu. Nf. azi (12).

— Deriv. din *bun*?

Bunéscu, cf. B u n u.

Buneșél, cf. B u n u.

Búnghea. Nf. azi (51).

Bunghez. Nf. azi (im. 25).

Bunu. Nb. 1758 (42). — Nf. *Bunul* 1758 (44), 1726 (51). —D e r i v.: (cu suf. -e a) **Búnea.** Nb. *Bunya* 1680, 1726 (1), *Bunyea* 1680, *Buny* 1688, *Bunea* 1726 (2), 1680 (3), *Bune* 1804 Iorga, *St. Doc.*, *XII*, 196 (44). — Nf. *Bunya* 1568 Hurm. II[5] 648, *Bunja* 1766, azi (1), *Bunye* 1688, *Bunya* 1726, azi (2), azi (3, im. din Câlnic-Alba 44, im. din Veștem-Sibiiu 49); — (cu suf. -e a s ă) **Buneása.** Nf. *Bunyeszi* 1726, *Buneszi* 1766, *Bunyeszi alias Szeraku* 1787 (1); — (cu suf. -e c i u) **Bunéciu.** Nf. azi (51); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Bunéscu** azi (1); — (cu suf. -e ș -e l) Nf. **Buneșél** 1680 (13).

— Slav. B u n o (< rad. b u n- (iti) « a atâța », Miklosich, 252, Maretić, LXXXI, 105, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 165), alături de forme ca B u n ê, B u n j o, etc. Nu este exclus nici amestecul lui *bun* « bunic » (cf. Skok, în Zeitschr. XXXVIII, 551, Glasnik, XXX, 307, 311, Pușcariu, *St. Istrorom.* II, 281, Capidan, în DR. II 806).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Bungétea. Nf. *Bunsejtya* 1726, *Bundseta*, *Bunsetja* 1758 (41), *Bunsett* 1722 (54).

— Cf. *bunget* «pădure deasă» (derivat cu suf. -e a).

Búra. Nf. 1726 (44). —D e r i v.: (cu suf. -a c) Nf. **Burác** azi (im. din Oprea-Cârţişoara-Făgăraş 44); — (cu suf. -c e a) **Búrcea.** Nf. *Burča* 1417 Fragm. 45; — (cu suf. -e n c i u) **Burénciu.** Nf. *Burencs* 1758 (55); — (cu suf. -u l e a) **Burúlea.** *Burulya* 1758 (45); — (cu suf. -u l -e s c u) Nf. **Buruléscu** azi (44).

— Slav. B u r a (cf. B u r a ć, B u r a š, B u r o, etc. < b u r a «tempestas» Maretić, LXXXII, 70).

Burác, cf. B u r a.

Burbúlea. Nf. *Burbulja* 1633 (59).

— Cf. *borborosi*; srb. b o b o l j i t i, b r b o l a t i «plappern» (Miklosich, *EtWb.*). Cf. şi B u l b u r e a.

Búrcea, cf. B u r a.

Búrda, Nf. 1726 (26).

— Cf. (DA.) *burdă* — bujdă, casă mică.

Burdărúş. Nf. azi (im. din Crihalma-Târnava mare 63).

— Deriv. (cu suf. -u ş) din *burdar* (< *buhurdar* «cădelniţă» DA. s.v.).

Burdúc. Nf. *Ardelan alias Burduk* 1758 (36).

— Dela *burduc* «burduf» (printre alte sensuri, după DA. s. v. *burduf*, are şi pe acela de «copil mic»). Cf. şi B u r d a.

Burdúlea. Nf. azi (59).

— Dela *burdule(a)* = om pântecos (DA. s.v.), «copil» (Şt. Binder, *Kind*, 18).

Burdúş. Nf. *Burdus* 1758 (22).— —D e r i v.: (cu suf. -e a) **Burdúşea.** Nf. *Burdusa* 1726, 1758 (22).

— Dela *burduş* (cf. B u r d u c).

Burénciu, cf. B u r a.

Buréte. Sprni. (52); — Nf. *Buretye* 1726 (58).

— Dela *burete* (DA. s.v.), cf. *bea ca un burete* despre un beţiv. (Zanne, III, 35).

Búrghea. Nf. azi (31). Cf. B e r g h e a.

Buríc. Sprnf. (48). D e r i v.: (cu suf. -e a) **Burícea** Nf. azi (im. 45); — (cu suf. -e l) **Buricél.** Nf. *Buriczel* 1633 (59).

— Cf. metafora *buricul pământului* «ein ganz kleiner Mensch der sich wichtig macht» (CC., I, 398); *buric* «om mic (dar spătos)» (Zanne, II, 23, DA. s.v.).

Búrlea, cf. B â r l e a.

Bursán, cf. B â r s a n.

Búrta. Nf. 1726 (12), 1758 (38).

— Dela *burtă* «ventre», cf. *burte(a)* poreclă dată unuia cu burta mare (DA. s.v.).

Burúlea, cf. B u r a.

Burz. Nf. azi (im. 18).—D e r i v.: (cu suf. -e a?) Nf. **Búrza** azi (im. din Hunedoara 51).

— Cf. slav. b r ŭ z ŭ, «iute», de unde *Bârzu*, *Bârza*.

Búşa. Nf. *Busa* 1766 (10). —D e r i v.: (cu suf. -a n) **Buşán.** Nf. *Busán* 1758 (43); — (cu suf. -i l ă) Nf. **Buşílă** (61); — (cu suf -u i -e a) **Buşúia.** Nf. *Busuya* 1758 (38).

— Formă hipocoristică din slav. B u d i m i r (cf. B u š a t, B u š e l, Maretić, LXXXII, 95, 100), sau *buşă*, nume de capră, cf. şi *buşan*, n. de bou, vacă, cal, om mic şi îndesat, cf. şi *buşiel*, nume de câne ciobănesc, cf. srb. b u š a, «vacă scurtă în picioare», b u š a t, n. de cal, b u š a k «bou mic şi vânjos» (cf. şi ung. b u s a «cu capul mare», DA. s.v.).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Bústea. Nf. *Buszte* 1633 (62).

Busuióc. Nb. *Buszujok* 1788 (19) —Deriv.: (cu suf. -escu) Nf. **Busoicéscu** azi (1).

— Dela numele plantei *busuioc*, cf. Puşcariu, în DR., VI, 526.

Buşúia, cf. Buşa.

Búta. Nf. 1591 Veress, *Acta*, III, 240 (8), azi (31, im. din Veneţia de sus-Făgăraş 51), *Bota alias Buta* 1703 Puşc., *Fam. I*, 163, 1726, azi (58), 1665 Fragm. 355, 1711 Bariţiu, I, 718 (59).

—Srb. Buta (< Budimir, Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 53, cf. şi Maretić, LXXXII, 82).

Búţa, cf. Bâţă.

Butnáru. Nf. azi (im. din Huşi-Iaşi 44).

— Dela *butnar* « meşteşugar care face sau vinde buţi » (DA. s.v.).

Butóiu. Nf. azi (im. din Veneţia de sus-Făgăraş 63).

— Dela *butoiu*.

Bútu. Nf. (47, 51). Cf. şi Botu.

Butúcea. Sprni. (33).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *butuc*, cu sensul de om « greoiu » (CC., I, 399), « om necioplit » (Zanne, I, 127, DA. s.v.) «nemiscat, ţeapăn» (Şăineanu, *Infl.*, II[1], 31).

Butum. Nf. azi (36, im. din Veneţia de sus-Făgăraş, 44, 46, im. din Veneţia de sus-Făgăraş 58, 59, 60).

Butura. Nf. *Butyra* 1667 Fragm. 373, *Butura* 1789 (60).

— Dela *butură* « lemn scobit ».

Buxan. Nf. azi (17). Cf. Bucşan, Bucur.

***Buză**. Deriv.: (cu suf. -at, -ă). Sprni. (fem.) **Buzáta** (56); — (cu suf. -ău) **Buză'u**. Nf. *Buzou* 1722 (55); — (cu suf. -ea) **Búzea**. Nf. *Buza* 1680 (3, 4), *Buza alias Somerdul* 1680 (13), 1788 (25), 1763 (48); — (cu suf. -ilă) **Buzílă**. Nf. *Buzille* 1726 (59);—(cu suf. -oiu) Nf. **Buzóiu** azi (47); — (cu suf. -ul + -eciu) Nf. **Buzuléciu** azi (15); — (cu suf. -ul + -enciu) Nf. **Buzulénciu** azi (7); — (cu suf. -ul -escu) Nf. **Buzuléscu** azi (9).

— Deriv. dela *buză*.

Búzdea, cf. Bujdea.

Buzdugán. Nf. 1726, *Buzdogan* 1758, azi (38), 1726 (42), azi (46, 53), 1726, 1729 Fragm. 545, 1758 (55), 1726 (61).

— Dela *buzdugan* (cf. DA .s.v.).

Buzgán. Sprnf. (33).

— « În sat se zice *buzgan* pentru bondar », comunică membrul corespondent. DA. dă *bozgoiu*, « bărzăun », *bongoiu* « bondar ». Cf. totuşi şi ung. (Braşov) buzgán(y) (< buzdugan) (Gombocz-Melich, 589). Cf. şi Bazgă, Bâzgănel, Bozgaciu.

Buzílă, cf. *Buză.

Búzna. Nf. 1726 (38).

Buzuléciu, cf. *Buză.

Buzulénciu, cf. *Buză.

C

Căbúz. Nf. *Kabuz* 1582 Veress, *D.*, II, 220, 1588 Fragm., 136, *Kabutz* 1590 Puşc., *Fam. I*, 156, *Kabus* 1593 Fragm., 153, *Kabuz* 1617 Puşc., *Fam. I*, 111, *Kabusz* 1785 Fragm., 714, azi (23, im. din Voivodenii mari-Făgăraş, 24, im. din Voivodenii mici-Făgăraş 44), *Kapusz* 1722, *Kabusz* 1750 Fragm., 558 (62). — Deriv.: (cu

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

suf. -e l) **Căputél(** !) Nf. *Caputzel* 1722 (23); — (cu suf. -e l e a) **Căputélea** Nf. *Caputzella* 1722(23).

— Cf. v.-rom. -|- *căbuz* « carbo vivus » (DA. s.v.); și ung. k a b o c z a « lăcustă ».

Că'ca. Sprni. (fem.) (48).

— După DA. *câcă* « bunică, mamă mare »; « femeie murdară și leneșă ».

Căcăléciu. Nf. *Kekelecs* 1726 (39), 1758 (42).

— Prin substituire de sufix, din *căcălău* (< *cac-alău : cac-al-eciu*). Cf. C ă c ă l e ț.

Căcăléț. Sprnf. (44); — Nf. *Kekelecz* 1726 (42).

— Prin substituire de sufix din *Căcăleciu.*

Căcándra. Nf. *Kekandra* 1726, *Kakandra* 1788 (19), 1726 (20), 1726 (35).

— Deriv. (cu suf. -o a n d r ă ?) din *căcău* « om căcăcios » (Brașov) (DA. s.v.).

Căcárea. Sprnf. (46).

— Dela abstractul *căcare* « cufureală, urdinare » (DA. s.v.).

Căcăreáză. Sprnf. (33), **Căcăreze** Sprnc. se batjocoresc locuitorii din Bucium (52) de către cei din Toderița (48). — Nf. *Kakaraze*, 1584 Fragm., 131 (51).

— Dela *căcărează* « excrement de capră » și « căcăcios » (DA. s.v.).

Căcăreázu. Nf. *Kekerazu* 1758 (48).

— Poate e o contaminare *căcăreț* + *căcărează.*

Căcăréț. Nf. *Kekerec* 1726, *Kekerecz* 1766, *Kekeretz* 1789 (3).

— În Țara Oltului *căcăreț*, *-eață* = căcăcios (Da. s.v.).

Căcăréz. Nf. *Kakaréz*, azi (3).

— Cf. C ă c ă r e a z u (C ă c ă r e a z ă).

Căcăríciu. Nf. *Kakarits* 1766 (3).

— Prin substituire de sufix din C ă c ă r e ț.

Cácheș. Nf. *Kakes* 1726 (58), 1711 Barițiu, I, 719, 1726 (63).

— Deriv. (cu suf. -e ș) din radicalul c a c-.

Căciorílă. Nf. *Kecsorile* 1726, *Kocsorilla* 1758, *Ketsorille* 1788 (46).

— Deriv. (cu suf. -i l ă) din adj. *cacior* « bariolé »; « absurd, ridicol » (DA. s.v.).

Căciulánu. Sprni. « fiindcă umblă cu căciulă albă » (33).

— Cf. brașov. *căciulan* « țăran (care poartă căciulă) » (DA. s.v.).

Cadár. Nf. *Kadar* 1726 (18).

— Dela *cadar* = « dogar de căzi » (DA. s.v.)(?).

Caftón, cf. A g a t o n.

Căhăli. Sprnc. se chiamă locuitorii din Mândra (46), de cei din Ileni (41) și de cei din Râușor (43). — Nf. *Kehale* 1726 (38).

— Dela *căhală* « oală de pământ ars ». Cf. C a n e, O a l e a.

Caichire (?). *Kajkire* țig. 1689 Fragm. 417 (1), 1556 ibid., 125 (43).

Căileán. Nf. azi (im. din Blăjani de sus-Bistrița 50).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Caila* j. Năsăud.

Calapáciu. Nf. *Kalapács* 1722(1).

— Ung. k a l a p á c s « ciocan ». Cf. C i o c a n.

Călborán. Nf. *Kelboran* 1788 (26), *Kalborán* 1758 (45).

— Deriv. (cu suf. -a n) din Nl. *Calbor.*

Călcâ'ia. Sprni. (53).

— Din *Călcâiu*, supranume metonimic cunoscut în literatura populară: *Este al lui Călcâiu de peste Jii, Radu-l chiamă pe tat'său*

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(Zanne, VI, 32) ironizând pe unul fricos, dar lăudoros.

Căldărár. Nf. azi (1, țig. 6, țig. im. din Beclean-Făgăraș 25, țig. 36, 44, țig. im. din Șinca Veche Făgăraș 46, țig. 51, 55, im. din Brui-Făgăraș 56, 63).

— Apelativul *căldărar* «meșteșugar care face sau repară căldări și alte vase de aramă; negustor de căldări» (DA. s.v.). Căldărarii puteau fi Țigani sau Români. Despre dânșii, cf. Iorga, *Ind.*, 52 - 53.

Călefár(iu). Nf. *Kelefarj* 1688, *Kelefar* 1726, *Kalafar* 1766, azi (1), *Kelefary* 5 fam. 1680, *Kalafári* 1688, *Kelefar*, *Kélefar* 9 fam. 1726, *Kalafaru*, *Kalyafar*, *Kaljafarj* 12 fam. 1766, azi (3), azi (6).

— Dela numele păsării de apă de coloare ruginie, *călifar* (DA. s. v.).

Calián. Nb. *Kalianъ* 1471 Fragm. 45 (49).

— Dela numele sfântului *Chilianus Scotus*, pătruns în ung. (în sec. XIII-lea) K i l i a n u s (Melich, *Jöv.* I[1], 183).

Calícii. Sprnf. (22), Sprnc. li se zice în batjocură locuitorilor din Ludișor (28), de către cei din Dridif (25). — Nf. **Calícu**. *Kaliku* 1726 (11).

— Dela adj. *calic* «sărac, zgârcit» (DA. s.v.).

Călimán. Nf. *Kaliman* 1680 (1), *Kelemen* 1726 (28), 1758 (39), azi (im. din Noul-săsesc-Sibiiu 44).

— Nume de origine ungurească, K e l e m e n (<lat. C l e m e n s, Drăganu, *Top. ist.*, 26 - 27) și nu slavă (cum credea Miklosich, 28, din k a l ŭ «negru» și Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 162).

Călín. Nb. azi (2*), *Kalin* 1391 Hurm. I[2], 341 (4), 1726 (10), 1758 (55). — Nf. 1666 Fragm. 801, 1680, 1766, azi (1), *Pap alias Callin* 1862 Pușc., *Fam.*, *I*, 113, azi (4) cf. mai sus Nb.; *Kaljn* 1726, azi (15), azi (im. din Șona-Făgăraș 44, țig. im. 45), *Kelin* 1758, azi (47, 50, 51, 55). F e m. Nb. **Călína** azi (des 6*, passim). — D e r i v. - H i p o c.: (din [Că-]l i n a) Nb. **Lína** (6), derivat (cu suf. -u c ă) Nb. **Linúca** azi (6).

— Din slav. K a l i n, K a l i n a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125, 139).

Calistrát. Nb. azi (rar 6).

— Dela numele calendaristic celebrat la 27.IX, grec. καλλίστρατος împrumutat de noi dela Slavi (cf. bulg. K a l i s t r a t, celebr. la 27.IV, ca și *Istrat* (cf. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125). Cf. și I s t r a t.

Călíți. Sprnc. se batjocoresc locuitorii din Șinca Veche (55) și cei din Vad (49), de către cei din Perșani (56) «fiindcă s'o unit cu catolicii».

Cáloș. Nf. azi (im. din Râușor-Făgăraș 55).

Cálotă. Nf. (?) *Kalota* țig. 1689 Fragm. 417 (1), *Kalote* 1726 (19), 1556 Fragm. 125 (43), *Kalota* 1556 Hurm.. II[5], 380 (44). — Nf. *Kalote* 1726 azi (58).

— După Pușcariu, *St. Istrorom.*, II, 181, avem un derivat din *cal* (cf. *Bootă*, *Iapotă*, *Vacotă*, Bogrea, în DR., *I*, 212). Rămâne, totuși, simptomatic faptul că numele e răspândit (și mai mult decât la noi) la Slavi. Astfel în sârbește (cf. Miklosich, 280, Maretić, LXXXII, 125, Rječnik, s.v.), în bulg. (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 139, care, forțat, presupune un radical din K a l i n a). Credem (cu Miklosich,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

280) că avem de a face cu un derivat pe teren slav, din slav. k a l ŭ «negru», cu suf. -o t a, iar formele menționate de Bogrea (l. cit.) se datoresc analogiei după *Calotă*, apropiat prin etimologie populară de rom. *cal.*

Câlțu. Nf. *Kalczu* țig. 1758 (44). — D e r i v.: (cu suf. -a r) Sprni. **Câlțár** (15); — (cu suf. -e a) **Câ'lțea.** Nf. *Kilcza* 1758 (22), azi (im. din Felmer-Făgăraș 44, im. din Șona-Făgăraș 47).

— Dela *câlț.*

Călțúnea. Nf. *Kalczune* 1711 Barițiu, I, 719 (63).

— Cf. *călțun* «un fel de ciorapi» (DA. s.v.), cf. și *Colțun* n. de câne ciobănesc (DA. s.v.).

Calu. Sprnf. *Cai* «oameni înalți» (30). — D e r i v.: (cu suf. -ă u) **Călă'u.** Nf. *Keleu* 1726, *Keleo* 1758 (55).

— Cf. (la Brașov) *călău* «cal mare», iar figurat, poreclă pentru oamenii mari (DA. s.v.).

Călúgăru. Sprn., Nf. *Kalugjer* 1726 (15), *Kelugeru* 1726, *Kalugeru* 1758 (19, 35), *Kaluger* 1758 (37), *Kalugero* 1758 (42). — Nb. *Călugăru* azi (60).

— Dela *călugăr*, indicând îndeletnicirea. În cazul supranumelor, face aluzie ironică la caracterul bigot, sau și mulieratic al individului.

Câmbóiul. Nf. (19).

— Cf. *gâmbà* (DA. s.v.).

Căminișténu, cf. C o m a n.

Câmpán, -peán. Nf. *Kimpan* 1726 (25), *Kimpian* 1788 (33), azi (im. din Câmpia-Turzii-Turda 44), 1788 (45), 1758 (46), azi (49, 50, 55).

— Deriv. (cu suf. -a n, -e a n) dela Nt. C â m p (i e)

Cână. Sprnf. (26), **Cane** Sprnc. li se zice locuitorilor din Săvestreni (40), de către cei din Iași (29). **Cane din Lidișor** (28) fiindcă «Lidișorenii numesc c a n ă ulciorul lungăreț de lut, de care și azi se găsesc, mai ales ca podoabe, în cuiere. Când se duceau la pescuit ziceau: mă, adă cana, să bag mreana» (27). Nf. *Kana* 1722 (49).

— *Cană* «vas de pământ» (ironizând graiul local).

Câ'ndea. Nb. *Kinde* 1680 (3), *Kindgya* 1758 (42). — Nf. azi (1) *Kindea*, *Kinde* 1680, *Kingya* 1726, *Kinda* 1766, *Kindgya* 1787, azi (3), *Kinde* 1534 Veress, *Acta I*, 237 (4), azi (9), *Kendea* 1680, 1688, *Czecz alias Kingya* 1688, *Kingya* 1726, *Kinda* 1766, azi (13), *Kinde* 1722, *Kinde alias Lyabu* 1758 (45), *Kindi* 1633, *Kingya* 1726 (63). — D e r i v.: (cu suf. -e l -i ț ă) **Cândilíță.** Nf. *Kindilicze* 1747 Fragm. 549 (63); — (cu suf. -u l -e ț) **Cânduléț.** Nf. *Kenduletz* 1653 Fragm. 800 (2), azi (3, 5) *Kinduletz* 1722, azi (6), azi im. din Cârțișoara-Făgăraș (51).

— Philippide (*Orig.*, I, 464-465) consideră numele ca o formă hipocoristică din C a n d i d u s (cf. și Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 322). Cf. C a n d i d.

Candid. Nb. *Candit* (2, 19*, rar 33, 41, 52, 55), *Candid* (61).

— Cf. lat. C a n d i d u s și n. sfântului *Martir Candid*, ce lebrat la 22.I și 9.III, Timuș, 156).

Canduachiia. 1711 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 169 (39).

Cánja. Nf. azi (58), *Kansa* 1633 (63).

Cântár. Sprni. (21) «un individ care înjură cu această vorbă».

Cánțea. Nf. (22).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

—Deriv. (cu suf. -e a) dela săs. Nf. K â n z (germ. K a n z < K a u n z < K u n z Kisch, *Nam.*, 67).

Cantemír. Nf. azi (im. din Câmpulung-Muşcel 44).

— De origine turco-tătară, imigrat în Ţara Oltului.

Cántor. Nf. (44).

— Dela *cantor* « cântăreţ la biserică ».

Căpâ'lna. Nf. azi (35, 36, 44). — D e r i v.: (cu suf. -e a n u, din Nl.) **Căpâlneánu.** Nf. azi (im. din Feişa-Târnava mică 44).

Căpătă. Nf. *Kapote* 1726, *Kapota* 1758 (25), azi (im. din Brăişor-Cluj 44, im. din Şona-Făgăraş 51), *Kapete* 1788 (57).

Căpăţâ'nă, Căpăţína. Nf. *Kopatzin* 1787, azi (1), *Kepeczina* 1680, *Kapaczina alias Darabancz* 1688, *Kepetzine* 1726, *Kapatzine* 1766, azi (2), *Kepeczina* 1680, *Kepecsina* 1688 (4), azi (5) *Kapatzin* 1722, azi (7), azi (8), *Kapatzin* 1722 azi (11), 1833 (15), azi (17, 25), *Kapaczina* 1758 (39, 44), 1633, 1747, Fragm. 551 (63).

— Dela *căpăţână* cu sensul (ironic) despre « cap » (DA. s.v.).

Căpău. Sprni. « a alergat după un iepure să-l prindă din fugă » (27).

— Dela transilv. *căpău* = *copoiu*, *copou* « câne de vânătoare » iar de aici, « individ costeliv care umblă repede ».

Căpitán. Sprni. (27) « a rămas porecla unui Balea, din vorbă de copii Tata-i *tan* (= căpitan) şi Matei *i* grof ».

— *Căpitan* « arată mândria, prestanţa, eleganţa » (Ciauşanu, *Glos.*, 12).

Căplea (şi Câ'plea). Nf. *Câplea* azi (1), *Caplea* azi (2, 3, 30).

— Cf. *caplă* « partea care închide hermetic gura butoiului şi care poartă cepul » (DA. s.v.), s. slav. k a p l j a « Tropfen, Schlagguss ».

Căplán. Nf. *Keplan* 1726 (30).

— Cf. ung. k à p l á n (< c a p e l a n u s) (Czuczor-Fogarassi, s. v.), cf. şi -|- *caplan* = soldat turc care purta caplan (un fel de turban) (DA. s.v.). Cf. şi *caplea*.

Cápra. Sprnf. (21, 33). — Sprni. « poreclă adusă dela Breaza de mamă-sa » (21); — Sprni. (fem.) « fiindcă-i înaltă » (58). — D e r i v.: (cu suf. -i ţ ă) Nf. **Căpriţă** azi (17, 42).

— Apelativul *capră* are multe desvoltări semantice din care putem explica numele de mai sus. Dacă ţinem seama de informaţiunea corespondentului (58), ultimul supranume poate fi o metaforă, dela sensul de « suport pe care aşează dulgherii şi zidarii podul pentru schelă ». Printr'o altă asociere, *capra* e o « poreclă dată Grecilor » (Candrea, *Porecle* 136), sau Evreilor. Interesantă informaţia lui T. Papahagi, *M.*, 164, după care « capra » în credinţa populară e « jidă ». V. Bogrea, *FFr.*, II (1927), 57, pornind dela informaţia lui Papahagi, constata congruenţa germană dial. h e p p e « Bocksbart » cu *hep-hep* ! interjecţie la adresa Evreilor (cf. *DR.*, I, 79). Asocierea între Greci, Evrei şi « capră » porneşte dela o comparaţie de ordin fizic: barba caracteristică la Greci şi la Evrei (cf. în cimilituri: cine se naşte cu barbă? [= capra]; arom. Ari barbă ş preftu nu-i, ari coarni ş bou nu-i. . . Gorovei, *Cim.*, 38-39), cât şi dela felul de a vorbi piţigăiat (mai ales

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

al Grecilor). După DA., *capră* e o poreclă dată unui om mândru: *capra măcar că i se vede rușinea, da tot șade cu coada bârligată* (arată fudulia și nerușinarea unora) (Zanne, I, 390, 393 - 394).

Cărăbăcea. Sprni. « poreclă dată pentru mers mai târâit, mai greoiu » (27).

— După Candrea, *Porecle*, 18-19 c a r a b ă cu sensul de « babă gârbovită de bătrânețe » (cf. *babă-carabă*, în DA. s.v.), care poate fi identic cu *carabă* « cimpoiu » (cf. Densusianu, *Ha.*, 312), în unele părți are și sensul de « umflat » (Ciaușanu, *Glos.*, 13), « sătul » (Bogrea, în DR., I, 285 - 286). Forma *cărăbit*, cu sensul de « cocoșat » (Arh. Olt., VI (1927), p. 107), « umflat, gâmfat » (ib., VII (1928), 157). Glumeț, și « caprei » i se spune *carabă* (Densusianu, în *RCr.*, III (1895), 91). Forma *Cărăbăcea* e, poate, un derivat cu suf. -a c e dela *carabă* (cf. *budihace*), sau o desvoltare din *Cărăbăț*, *Cherbeț* Nf. < *cărăbete* « larva din nasul oilor », iar figurat « om mic de statură » (DA., s.v.), derivat cu suf. -e a.

Cărbunări. Sprnc. se numesc locuitorii comunei Șinca nouă (53) « fiindcă fac c ă r b u n i ».

Carcalíciu. Nf. *Karkalits* 1766, azi (2).

— Cf. a *cărcăli* « a face ceva prost, urît, de mântuială », *cărcală* « lucru neisprăvit, murdărie », *carcalete* « nume de batjocură dat lăutarilor » (Moldova) (DA. s.v.) (< srb. k r k a l a « balegă » DR., II, 596).

Câ'rciu. Nf. *Kircsu* 1726 (36).

— Cf. *cârciu* « insectă ce se lipește de vite, păduche de oaie mic de tot, uscat și vârtos » (DA. s.v.), Cf. și bulg. K i r k o (< K i r i j a k, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125), și Nf. *Cârciul* (Iordan, *Rum. Topon.*, 12, care trimite le srb. K r č « Rodenland »).

Cârcotițe. Sprnc. li se zice locuitorilor din Hârseni (38) de către cei din Ileni (41).

— Deriv. (cu suf. -i ț ă) dela *cârcotă* « om gâlcevitor », « om veșnic nemulțumit » (CADE), « om care migăește, încurcă, nu se decide, caută supterfugii, tărăgănează, se dă îndărăt » (DA. s.v.).

Cârfa. Nf. *Kárfa* 1680 (10).

— Cf. (Banat) *cârfă* (< ung. k a r f a « spetează » DA. s.v.).

Cărîga. Nf. *Keriga* 1726 (31).

Câ'rje. Nf. azi (3, 10, 11), *Kirse* 1511 Fragm. 82, *Kirzse* 1667 ib., 825, *Kirsa* 1667 Pușc., *Fam. I*, 110, *Kerse* 1723 Fragm. 541, *Kirsa* 1726, azi (14), azi (im. din Viștea de jos-Făgăraș 15, im. din Olteț-Făgăraș 44).

— De obiceiu se crede că originea numelui trebue văzută în apelativul *cârje* « băț tare, având în vârf o bucată, de sprijin ». N'ar fi exclus, totuși, să avem de a face — cel puțin în forma *Kirsa*, dacă e de cetit cu *š* nu cu *ž* — cu o formă hipocoristică din Q u i r i n u s s. C y r i l l u s slavă, cf. srb. K i r š a (Maretić, LXXXII, 152), iar pentru formele cu *ž*, cu radicalul slav K r ž-, cf. srb. K r ž- a n, etc. (din K r i s t o f o r, Maretić, LXXXII, 90).

Câ'rla s. **Câ'rlea.** Nf. *Karla* 1762 (28), *Kerla* 1726, *Kerlya* 1758 (35).

— Deriv. (cu suf. -e a) din germ. K a r l, cf. srb. K a r l o (Maretić, LXXXII, 136), cf. și rus. K a r l a (< k a r ĭ l ŭ, Miklosich, *EtWb.* s. v.).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Cârlán. Nf. *Kirlan* 1711 Bariţiu, I, 719, 1726, *Sudele alias Kirlan* 1758, *Cărlan* 1759, Iorga, *St. Doc.*, XIII, 113 (38), *Karlan* 1633 (59), 1633 (62).—D e r i v.: (cu suf. -e a) **Cârlánea**. Nf. *Kirlane* 1789 (60).

— Sau un derivat (cu suf. -a n) din *Cârla*, *Carlea*, sau, mai curând dela apelativul *cârlan* « miel, mânz de un an », iar fig. « bărbat mieratic » (DA. s.v.); « necioplit, bădăran » (CC., IV-V[II], 229). Cf. totuși și slav. (srb.) K r i l a n (< K i s t o f o r, Maretić, LXXXII p. 90).

Cârlíg. Sprni. (53); — Nf. azi (1), *Kirlig* 1633, 1671 Fragm. 405 (61). —D e r i v.: (cu suf. -e a n u, din Nl. *Cârlige*) Nf. **Cârligeánu** azi (45).

— Dela apelativul *cârlig*, indicând un defect fizic (cf. și « cal bătrân, neputincios, slab, urît, netrebnic », Pop, în DR., V, 170).

***Cârnu**. D e r i v.: (cu suf. -e c i u) **Cârnéciu**. Nf. *Kirnyecs* 1726, *Kernecs* 1758, azi (18), *Kirnecs* 1758, *Kernets* 1788 (41);— (cu suf. -o g, -o a g ă) **Cârnoágă**. Nf. *Kirnoge* 1726 (cu varianta *Kirnove*), *Kirnoga* 1758 (25), *Chirnoga* 1722 (62).

— Dela adjectivul c â r n. (Cf. *cârneciu*, poreclă dată unui om cârn », *cârnog* « milog », DA. s.v.).

Caról. Nb. azi (19*, passim).—D e r i v.: (cu suf. -e a) Nb. **Carólea**, ţig. azi (1); — Nf. azi (55), *Karrullya* 1667 Pușc., *Fam.*, *I*, 158 (59).

— Dela forma latinizantă C a r o l u s. Cf. mai sus C â r l e a.

Carolína. Nf. azi (al. 27, 29, des 43, 44, 49, 60, 61).

— Din germ. K a r o l i n e.

Caroșa. Nf. *Karosa* 1639 Pușc., *Fam. I.*, 173 (21). Cf. C o r o a ș a.

Cârpáci. Sprnc. li se zice cizmarilor (24, 33, 52, 57). Nf. *Kirpatsul* 1722 (29).

— Dela *carpaciu* « meseriaș care nu confecţionează obiecte întregi ci numai drege sau petecește pe cele stricate, care cârpește », meșteșugar prost » (Candrea, *Porecle*, 98).

Cârpin. Nb. *Karpin* 1758 (55).

— Dela numele de arbore *carpin* (cf. și G o r o n).

Câ'rstea. Nb. istoricește des, începând din sec. al XVII-lea. Transcris *Kirszta*, *Kerszta*, *Kirsztya*.— Nf. *Kirszta* 1726, azi (2), 1726 (4, 10), 1726, azi (18), 1726 (30), 1788 (33), 1726 (35), 1758 azi (38), *Kirszte* 1584 Fragm. 131, azi (47), *Kirsztja* 1763 (48), azi (52, 53, im. din Hârseni-Făgăraș 58). —D e r i v.: (cu suf. -o c e a) **Cârstócea**. Nf. *Krsztocsa* 1726 (37); — (cu suf. -o i u) **Cârstóiu**. Nf. *Kirsztoj* 1758 (45); — (cu suf. -a n, s. mai curând o contaminare: *Cârstea*+*Cristian*) : **Cârstián**. Nf. *Kirsztian* 1726 (11), 1726 (13), 1788, azi (33).

— Bulg. K r ъ s t é (C h r i s t i a n o s + K r ъ s t, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 119). Cf. C r i s t e a

Câ'rța. Nf. *Chirța* azi (21), *Kircze* 1726 (36). — M a s c.: **Cârțu**. Nf. *Kirczu* 1726 (36), *Kurczul* 1633 (60). — D e r i v.: (cu suf. -(e) a n, dela Nl. *Cârța*) Nf. **Cârțán** ţig. azi (2); — Sprnf. **Cârțáni** (56); — (cu suf. -i n ă) Nf. **Cârțínă** azi (im. din Parâul Beia-Gorj 44); — (cu suf. -o ș a) Nf. **Cărțoșa** 1754 Iorga, *St. Doc.*, *XIII* 199 (10).

— Scheiner în *BA.*, *II*, 76 consideră Nl. *Cârța* provenit de la n. de râu poate o formă onomatopeie din slav. k r ъ c a t i « knarren » (cf. rom. *cârțâi*); după

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Philippide, *Orig.* II, 707 şi în a'b. *kɛtsas*. După Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 551—552 avem de a face cu o apropiere, prin etimologie populară, de germ. K e r z « lumânare » e vorba de o formă hipocoristică din *Cârstea-* * *Cârstu*< *Cârţu* — săs. *Kerz*, *Kirz*. Cf. şi srb. K ŕ c a, -o Iveković-Broz, s.v. —Nf. şi Sprn. ne trimite şi la apelativul rom. *cârţă* « râză » (DA. s. v.), « fetiţă » (Paşca, *Glos.*, 14), de unde se explică mai uşor şi derivatele. Cf. şi C â r ţ o r o ş a n.

CârtabóşN. f. *Kirtabus* 1726 (58).

— Dela *cartaboş*, *caltaboş*.

Cârţoroşán. Nf. azi (4, 7), *Kirczorosan* 1711 Bariţiu, I, 721, 1726, *Kerczorosan* 1758 (18).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Cârţişoara*.

Cârţoşa, cf. C â r ţ a.

Casiána. Nb. azi passim.

— Formă feminină dela N. sfântului *Casian*, celebrat la 29.II, (Timuş, 158).

Casón. Nf. 1766, 1789 (2).

— Ung. (Nt.) K a s z o n (< rom. *Caşin*), Drăganu, în *DR.*, VII, 294.

Castravéte. Nf. *Czizma alias Kasztravetz* 1758 (38).

— Dela *castravete*, cu aluzie la fizicul individului (cu nasul mare).

Cata. Nb. *Kata* 1788 (24). —D e r i v.: (cu suf. -o i u) Nf. **Catóiu** azi (im. din Perşani-Făgăraş 49, 53, 56).

— Cf. srb. K a t a (Rječnik, s. v.) bulg. K a t a (< K a t a r i n a < E c a t e r i n a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 120), ung. (Melich, *Jöv.*, I[II], 181). Cf. C ă t u ţ a, C a t i n c a, etc.

Cătălă'i. Sprnf. (27).

— În graiul local *cătălău* — « om mare, puturos, nătâng ».

Cătălín, cf. E c a t e r i n a.

Cătánă. Nf. *Katana* 1722 (9), azi (im. din Ucea de jos-Făgăraş 11), *Katana* 1758, *Katane* 1788 (40), azi (im. 44) [1]). —D e r i v.: (cu suf. -o i u) Sprnc. **Cătánói** li se zice în batjocură locuitorilor din Şinca veche (55) de către cei din Şinca nouă (53); — (cu suf. -u ţ ă) Sprni. **Cătánúţă** (46).

— Dela *cătană* — soldat.

Catavásie. Sprni. (46).

— Dela abstractul *catavasie*, din terminologia eclesiastică (cf. DA.).

Caţavéiu. Nf. *Kaczavej* 1726, 1758, azi (18), *Caţovei* azi (19), 1726, 1758 (26), azi (31), 1758, 1808 (44).

— Din *caţavei* « unealtă de dulgher », *caţaveica* « n. de câne », « femeie şireată ».

Caterína, **Câti**, cf. E c a t e r i n a.

Câţínă. Nf. *Kiczine* 1726 (59).

— Cf. *căţină* « haită, cătea » (D ɔ. s.v.).

Catínca, **Catirína**, **Catrina**, **Cătulína**, **Cătúţa**, cf. E c a t e r i n a.

Căuáciu. Nf. azi (36).

— Transilv. c ă u a c i u « fierar ».

Cazácu. Nf. *Kozák* 1722 (9), 1726 (25), *Kozák* ţig. 1758, 1788 (44), *Cozac* azi (59). — D e r i v.:

[1]) Se redă subt forma *Cotună*: *Kotuna* 1726 (24), *Katuna* 1758 (43), care însă, alături de *Kotunu*, 1726 (24) ar putea proveni şi din slav. K a t u n a (< E k a t e r i n a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 120).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(cu suf. -u l e a) **Cazacúlea**. Nf. *Cazakuly* 1642 Fragm. 247 (36), *Kazakulyo* 1642 Fragm. 252.

— Pentru evoluția din rus. k a z a k ŭ > *cazac* «soldat (rus)», «zbir»; figurat «copil s. om voinic și cu curaj», cf. DA. s.v. Alte sensuri, ap. Tagliavini, *Divagazioni* II, 31-32 și Zanne, VI, 51.

Căzán. Nf. *Kezan* 1680 (1), 1680 *Morlea alias Kezan* 1688, *Kazan* 1766, *Kezán* 1787 (3), azi (14), 1726 (26), 1630 Pușc., *Fam. I*, 172 (35), *Kezan* 1758 (40), azi (im. din Beclean-Făgăraș 44), 1633 (62). — D e r i v.: (cu suf. -e l-e a) **Căzănélea**. Nf. *Kezenyelja* 1726 (35); — (cu suf. -o a i e) **Căzănoáie**. Nf. *Kezenoaji* 1680 (3).

— Dela *cazan* «căldare mare», «oaie cu lână roșiatică» (în Transilvania din ung.); — Cf. ÷ *cazan* «familie mare». Cf. și în bulg. Npers. K a z a n (< k a z a, k a z- «docere», Miklosich, 279), din Npers. turcesc K a z a n pentru care cf. L. Ràsonyi-Nagy, în *Val. Turc.*, p. 88.

Cazmír. Nf. azi (im. din Tg.-Secuiesc 44).

Ceápă. Nf. azi (57), *Csape* 1726 (58); — **Foaie de ceapă**. Sprnc. (44) «fiindcă cultivă ceapă». — D e r i v.: (cu suf. -e ș) Nf. **Cépeș** Aron, 136 (44); — (cu suf. -u c ă) Nf. **Cepúcă** azi (53).

Cépeș, cf. *C e a p ă.

Céndea. Nf. *Czendja* 1788 (44). — D e r i v.: (cu suf. -e l) **Cendél**. Nf. *Czengjel* 1726 (3).

— Dela n. bou C e n d e a (<ung. c s e n d e s?). Cf. Ț e n g h e a.

Cecília. Nb. azi (44).

— Dela numele *sfintei Cecilia*, celebrată la 22.XI (Baudot, 153).

Cénea. Nb. 1743 Iorga, *St. Doc.*, *XIII*, 172 (51).

— Cf. bulg. Č e n a (< č e n «Kingel» Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 170).

***Cenușă**. D e r i v.: (cu suf. -a r) Sprnc. **Cenușári** li se zice locuitorilor din Felmer, de către cei din Galați (45).

— Cf. *cenușar* «femeie murdară și proastă» (Zanne, III, 95).

Cérbu. Nf. *Cserbul* 1758 (44), Aron 111 (47), azi (58).

— Dela numele animalului.

Cercél. Sprni. (33); — Nf. *Csercsel* 1680, *Czercsel* 1688, 1726 (4), *Csercse[l]* 1747 Fragm. 550 (63); — Nf. *Csercsel* 1726 (13). — D e r i v.: (cu suf. -a r dela apelativ) **Cercelár**u. Nf. *Csercselaru* țig. 1758 (44).

— Dela *cercel* (cf. Pușcariu, în *DR.*, VI, 526).

Cerghiț. Nf. azi (36, 37, 41). Cf. Ț i r g h i ș.

Cérnea. Nf. azi (27, 44).

— Cf. adj. *cern*, -ă = negru, de unde *Cerna* n. de oaie neagră, *Cernea*, n. de bou, vacă, câne (DA. s.v.).

Cerpác. Nf. azi (18).

— Cf. v. rom. ÷ *cerpì* «a scoate apă din fântână» (DA. s.v.) < slav. č e r p- (cf. bulg. č r ъ p j a «mit trank bewirthen», cf. polon. c z e r p a k).

Certári. Sprnc. li se zice locuitorilor din Grid (57) de către cei din Părău (58) «fiindcă sânt certăreți».

César. Nb. 1890 (32).

— Neol. lat. C a e s a r.

Céștea. Nf. *Csestya* 1726 (26).

— Cf. slav. č e s t ĭ «fortuna» (Miklosich, 327); cf. și (deriv. cu suf. -e a) din *cest* = una din bucățile pe care le taie preotul din

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

prescură la proscomidie (< bulg.), cf. DA. s.v.

Chécïche. Nf. *Kecske* 1726, *Ketske* 1789 (28).—Deriv.: (masc.) **Chécicu**. Nf. *Kecsku* 1726 (28).

— Ung. k e c s k e « capră ». Cf. C a p r ă.

Chécïcu, cf. C h e c i c h e.

Chelár(iu). Nf. azi (17, im. din Orlea-Romanaţi 44).

— Dela *chelar* « pivnicer ».

Cheltéi. Sprnc. li se zice locuitorilor din Ludişor (28) de către cei din Iaşi (29) « fiindcă zic c h e l t e u în loc de c o ş ».

Chélu. Nf. *Tyel* 1726 (30).

— Dela adj. c h e l « fără păr pe cap ».

Cheptănúş, cf. P i e p t ă n u ş.

Chéra. Nf. *Kiera* 1726 (4), azi (8)

— Dela bulg. (dial.) K e r a (< k i r a < grec. K i r o s, cel. 31.I, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125).

Chérecheş. Nf. *Cherches* azi (17), *Cherecheş* azi (33, 34), *Chercheş* azi (im. din Copăceni j. Turda 44), *Cherecheş* azi (im. din Săvestreni-Făgăraş 39).

— Ung. k e r e k e s « rotar ».

Cheruvíca. Nb. (10).

— Formă feminină dela masc. *heruvic — heruvim* « înger » (cf. DA. s.v.).

Chéţa. Nf. azi (1).

Chéţi, cf. L u c r e ţ i a.

Chiágu. Nf. *Tjagul* 1722 (7), *Tyagu* 1726, 1758, 1788 (44). **Chiága**. Nf. 1633 Puşc., *Fam. I*, 168, 1671 Fragm. 310 (47).

— Cf. *chiag zbârcit:* « moşneag neputincios » (DA. s.v.).

Chiága, cf. C h i a g u.

Chiár, cf. P i u a r.

Chiera, cf. C h e r a.

Chiástea. Nf. 1771 Iorga, *St. Doc. XIII*, 150 (21).

— Cf. C e s t e a.

Chiáşu. Nf. *Teaşu* azi (2), *Thiasi* 1680, *Tyass* 1688, *Tyassu*, *Tyas* 1726 1766, 1787 azi (3), *Kesche* 1722 (7).

— Dela adj. c h e ş, resp. dela n. de bou.

Chichérnea. Nf. azi (im. din Grid-Făgăraş 53), *Chichirna* 1722, azi (57).

— Cf. *chicu*, de unde un derivat (cu suf. -â r n ă + -e a) **Chicârnea*, redat în documente **Kikirnea* s. **Kikernea*.

Chichimoáce. Sprnf. (33).

— Poate (!) o formă reduplicată (cf. *Cuculaie*) din *Chimu*, derivată cu suf. -o c.

Chicid. Nf. *Kicsid* 1750 Fragm. 559 (62).

Chiciorúş, cf. P i c i o r.

Chícu. Nf. *Kik* 1766, azi (2).

— Cf. srb. K i k o (Rjećnik s.v.).

Chiércha. Nf. *Kierkja* 1726, 1758 (38).

— Cf. Nf. *Kerk* < alb. k'e r k, k'a r k « Kreis, Umkreis » (Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 169), cf. şi rom. *tierc* (Puşcariu, *DR.*, IV, 679—680). Cf. şi Npers. C h i r c a.

Chiléciu. Nf. *Kilecs* 1758 (25).

—Deriv. (cu suf. -e c i u) dela Npers. cf. srb. K i l a (Rječnik, s.v.), şi dela *chilă* = om de nimic, sărman, prăpădit, amărît (DA. s.v.).

Chilişél. Nf. *Kilisel* 1722 (8).

— Cf. P i l u, P i l e a (?).

Chíma. Nf. azi (44, 46, im. din Şinca nouă-Făgăraş 52), 1820 Meteş, *VA. I*, 303, azi (53), *Kima* 1726, 1729 Fragm. 548, *Tyima* 1758, azi im. din Şinca nouă-Făgăraş (55).

— Cf. *chimă* « sămânţă, germene (Lacea în *DR. II*, 778-779) sau mai curând o formă hipocoristică din I o a c h i m. Cf. C h i m u.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Chimoáie, cf. A c h i m.

Chimu, cf. A c h i m.

Chióchiu. Nf. azi (im. 44).

— Cf. ung. c s a c s i = «măgar». Cf. C i o c i u.

Chióiu. Nf. *Kioj* 1726 (63).

— P i o i u?

Chioreán. Nf. azi (50).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. C h i o a r (< ung. K ö v a r).

Chióru. Sprni. (21): Nf. *Choru* 1231Hurm. I[1], 120; *Csoru* 1758(40).

— Adj. *chior*, *-ă*.

Chiotórea. Sprni. (27, 46).

— Cf. *chiotorile* cu care se leagă cămașa la gât (DA. s.v.).

Chíplea. Nf. *Kiplea* 1726, *Kiplya* 1766, *Kipla* 1787 (2), 1766 (3).

— Poate din *Clipa* (< c l i p i), prin forma C l i p l e a > C h i p l e a.

Chíra. Nf. azi (im. din Brad-Hunedoara 51).—D e r i v.: (cu suf. -e a din *Chira* s. **Chiru*). **Chírea**. Nf. *Kirea* 1766 (51)); — (cu suf. -i g ă) **Chiríga** Nf. *Kiriga* 1726 (25); — (cu suf. -i ț ă) **Chiríța**. Nb. *Kiritza* 1758 (30), *Kiricza* 1758 (36); — Nf. *Kiricze* 1726 (36),1788 (48).

— Bulg. (fem.) K i r a (< K i r o < grec. K i r o s, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125).

Chiravóla. Nf. *Kiravola* 1671 Fragm. 802, 1680, *Bancza alias Kiravola* 1680, *Kirivola* 1688, *Kiravol* 1726, azi (4). Cf. și *Kereriola* 1534 Veress, *Acta I*, 237.

Chírca. Nf. *Kirka* 1758 (42). —D e r i v.: (cu suf. -o i u + -a ș) Nf. **Chircoiáș** azi (im. din Bucium-Făgăraș 48).

— Din slav. K i r k a (< K i r i j a k, Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 125).

Chiríga, cf. C h i r a.

Chirílă. Nb. azi. rar, passim., *Kirilla* 1509 Fragm. 76 (57). — Nf. azi (6, 40, im. din Carei-Sălaj 51).

— Dela numele *sf. păr. Ciril*, celebrat la 18.II, 9.VI (ap. Timuș, 173-182). Din grec. *κύριλλος* (de unde și slav. K i r i l). Cf. și C i u r i l ă.

Chirión. Nb. *Tyirion* 1766, *Tyiron* 1787 (3), 1789 (13), 1865 (14), azi rar, passim.

— Cf. numele sfinților *Chir* și *Ion*, celebrat la 31.I și 28.VI (ap. Timuș, 171).

Chirtóp. Nf. *Kirtop* 1758 (28).

Chirvăsía. Nb. *Kirvaszia* 1680, *Kirvaszie* 1688, *Tirvaszie* 1726 (2) *Chirvosia* (13), *Chirvăsia* 1855 (14). — Nf. *Kirvaszie* 1766 (1).

— Cf. *Sf. Vasile cel Mare*, celebrat la 1.I și alții cu numele acesta, celebrați la 22.III, 12.IV, 26.IV (Timuș, 848 ș. u.).

Chișereán. Nf. Aron, 57.

— D e r i v. (cu suf. -a n) dela Nl. *Chișir* (ung. K i s é r), j. Arad.

Chíța. Sprnf. «oameni nehotărîți» (14). — Nf. *Kicza* azi (44, 51), 1633 (62).

— O formă hipocoristică, din [Paras]*chița* (Iordan, *Arhiva* XXXII p. 66) s. din *Culița* < *Nicolae*.

Chiu. Nf. azi (im. din Țânțari-Brașov 51). — Cf. C h i o i u.

Chiuáriu, cf. P i u a r i u.

Chiújdea. Nf. azi (17), *Tyüsde* 1758, *Tsusda* 1789 (28), azi (31, 32), *Kisdja* 1771 Lupaș, *Doc.*, 126, *Tyküsde* 1788, azi (33), *Kisdö* 1722 (34), azi (35), *Kjusdgya* 1726, *Kusgya* 1789 (39), 1804 Iorga, *St. Doc.*, XII, 196 (44), azi (52), *Kisdé* 1633 (62).

— Cf. bulg. č u ž d (< t j u d j u > plsl. š t u z d ъ «fremd», Miklosich, *EtWb.*), cf. rom. *a chiujdi*

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

a « ciuli urechile » (CADE), cf. şi C i u l e a.

Chíva, cf. P a r a s c h i v a.

Chivărár. Nf. *Kiverár* 1680, *Dragomir alias Kiverarj* 1688 (4), *Tyivoran* 1758 (43).

— *Chivărar* căciular (< *chivără* — « cască militară de metal », iar prin extens., căciulă) (DA.).

Chivu, **Chivúca**, **Chivúţa**, } cf. P a r a s c h i v a.

Cícă. Cf. Ienciu.

Cíca. Nf. *Tyike* 1788 (43), 1820—30 Iorga, *St. Doc.*, XII, 210 (44). —D e r i v.: (cu suf. -u ş) **Cicuş**. Nf. *Csikus* 1758 (37).

— Cf. rom. *chică* (?), sau mai curând o formă hipocoristică din I e n c i c ă.

Cigmăián. Nf. azi (im. din Rapoltul mare-Hunedoara 55).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Cigmău*, j. Hunedoara.

Cimpoiér. Nf. *Csimpoiar* 1680, *Csimpojer* 1688 (1), 1758 (36), 1726, 1758 (37), *Csimpoierul* 1722 (49), azi (51).

— Dela *cimpoier* « cântăreţ din cimpoi » (DA. s.v.).

Cincán. Nf. *Csinkan* 1726, 1788, azi (44).

— Deriv. (cu suf. -a n)dela Nl. *Cinca*.

Cinişoára. Nf. *Csinischora* 1722 (31).

— Din *cinişoară*.

Cioácă. Sprni. (30). — Nf. *Csoka* 1788 (34), azi (im. din Coveş-Târnava-mare 44).

—Dela *cioacă* « poreclă dată Ţiganilor » (CADE). *Cioagă* = mârţoagă, vită sau om slab (Paşca, *Gl.* 17), şi « corb », cf. *cioacă cu cioacă se 'nţelege* (= prost cu prost. . . mojic cu mojic. . ., Zanne, I, 407). Pentru forma nediftongată, cf. rom. *ciucă* « bulgăre » (Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 58). Această formă (nediftongată) se poate explica şi ca un produs al pronunţiei oficiale străine (ungureşti), (cf. ung. c s o k a).

Cioára. Sprnc. li se zice locuitorilor din Corbi (13), de către cei din Ucea de jos (9) şi de către cei din Viştea de jos (14); — *Cioară de ungur*, *Cioară ungurească* Sprnf. dat membrilor din familia Secheleştilor » (27). — Nf. *Csoare*, *Csoari* 1680 (1), cu varianta de pronunţare **Ciora**. Nf. *Csora* 1688, 1726 (1), 1680 (2), *Csorra* 1722, azi (9), *Tsora* 1766 (10), azi (11), *Csora* 1758 (22), *Gorin alias Chora* 1557 Fragm. 820, *Chiorra* 1721, ib., 521, *Csora* 1726, *Csora alias Opris* 1726, *Nyeny alias Csora* 1758, azi (25), azi (44, im. din Dridif-Făgăraş 44). — D e r i v.: (cu suf -a n, poate dela Nl. *Cioara*) **Ciorán**. Nf. *Csoran* 1758 (25); — (cu suf. -o i u) Sprnf. **Ciorói** « fiindcă li s'ar trage originea din Ţigani » (27).

— Apelativul *cioară* se dă de obiceiu ca poreclă Ţiganilor (Candrea, *Porecle*, 8), Saşilor (Paşca, *Gl.*, 17) sau altor străini (negricioşi la faţă) (DA. s.v.).

***Cioársă**, **Cioárţă**. Sprni. (53).— Nf. *Tyorcze* 1726 (61).

— Cf. *cioarsă* « cuţit s. topor rău, tocit, ştirbit », iar fig. « (om) bătrân », *ciorsoiu* « om greoiu », « om slab, bun numai de dragoste » « vagabond, om de nimic ».

Cioáteş. Nf. azi (36), *Csotes* 1763, *Cioteş* azi (40), *Csuotes* 1722, *Csoates* 1788, azi (48).

— Deriv. (cu suf. -e ş) din *ciot*.

Ciobán. Sprnc. *Ciobani* li se zice locuitorilor din Dejani (30) de

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

către cei din Breaza (19). — Nf. *Csoban* 1680 (3), *Choban* 1633, *Csoban* 1726, 1767 Fragm. 680 (21). —D e r i v.: (cu suf. -e l) **Ciobănél** Sprni. (52), **Ciobănéi** Sprnf. (27).

— În afară de numele îndeletnicirii, cf. *ciobănel*, care în graiul local are și sensul de « tăurenciu de bivol de doi ani ». Pentru alte sensuri cf. DA. s.v.

Ciobotáriu. Nf. azi (im. din Cârligata-R. Sărat 44).

— Deriv. din *ciubotă*. Indigenii sânt numiți cu Nf. C i s m a ș u.

Ciocán. Nf. *Csokan*, 1722, azi (9), azi (im. din Râușor-Făgăraș 20, 28), *Csokan* 1758 (36), 1726, 1758, 1789, azi (38), 1758, 1788 (41), 1830, Iorga, *St. Doc.*, XII, 216, azi (im. din Hârseni-Făgăraș, im. din Cuciulata-Târnava mare 44, 47, im. din Râușor-Făgăraș 49) *Csukan* 1722 (50), azi (53, 56). —D e r i v.: (cu suf. -e a) **Ciocánea.** Nf. *Csokanye* 1726 (3), *Csokanya* 1726 (15), *Csokanye* 1726 (41);— (cu suf. -e l) Sprni. **Ciocănél** (52), Sprnc. și Sprnf. (14); — Nf. *Csokanel* 1726 (25); — (cu suf. -e l -e a) **Ciocănélea.** Nf. *Csokanyela* 1758, *Csokanellya* 1788, azi (44).

— Pentru desvoltarea semantică, cf. *ciocan* = (om) prost, nătăfleț (Pașca, *Gl.*, 17), *a fi ciocan* = a fi mare (Zanne, V, 179).Alte sensuri în DA. s.v.

Ciocâ'ndea. Nf. *Csokingya* 1726, *Csokindgya* 1758, *Csokindja*, *Csokinda* 1788 (26).

Ciocheș. Nf. 1743 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 172 (51).

— Deriv. (cu suf. -e ș) dela C i o a c ă s. C i o c u?

Ciócіu. Nf. *Tyatyu* 1726, (35) azi (im. din Poiana Mărului-Brașov 53).

— Din ung. c s a c s i « măgăruș ».

Ciocloáve. Sprnf. (34).

— Cf. *cioclovină* « Țigan ».

Ciocodél. Nf. *Csokodel* 1680, (și Csokodej) 1688, *Csokudel* 1722, *Csokodgyel* 1726 (3).

Ciocóiu. Sprni. (14). — Nf. azi (17).

— Dela sensul de « ciocârlie », « ciocârlan ». Cf. și C i o c u.

Ciocotă, cf. C i o c u.

Ciócu. Sprni. (25, 26). — Nf. azi (im. din Mediaș 44, 61).—D e r i v.: (cu suf. -o t ă) **Ciócotă.** Nf. *Csokote* 1788 (19).

— Cf. *cioc*, (*ciocoti* « a mânca cu zgomot», DA, s.v.). Cf. și G u r i c ă.

Ciodrâ'ngă. Nf. *Csodringa* 1722 (47).

Ciofléc. Nf. *Csoflek* 1789 (60), *Csoflek* 1726 azi (63). — Prin substituire de sufix (cu suf. -e a) **Ciófiea.** Nf. *Czoffle* 1592 Pușc., *Fam.*, I, 166 (55), *Csuflé* 1633 (63).

— Cf. *cioflac* « copil » (Binder, *Kind*, 19). Cf. și C i o p l i c.

Ciolán. Nf. *Csalan* 1758 (44), azi (56).

— Cf. apelativul *ciolan*. Cf. și C i o l e a.

Ciólea. Nf. *Csollya* 1758 (55).

— Cf. srb. C o l a (Rječnik s.v.). Cf. și C i o l a n.

Ciónca. Nf. *Csonka* 1726 (42).

— Din ung. c s o n k a « ciung ». Cf. Nf. C i o a n c ă.

Ciónea. Sprnf. (33). Nf. *Csona* 1722 (9).

— Cf. *cione* « știr » (TDRG), « buruiană ce crește pe marginea drumului, talpa gâștei » (Panțu, *Voc.*, 62).

Cióntea. Nf. *Csonta* 1722, azi (9), *Csontja* 1726, *Csonta* 1758 (20),

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Csonte 1758 (41), *Csontya* 1726 (63).

— Deriv. (cu suf. -e a) din *ciont* « ciung » (cf. Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 72, 211).

Ciopán. Nf. *Csopan* 1758 (39), 1758 (40), *Tyopan* 1758 (55).

— Cf. slav. Č u p a (< č u p a « fată », Weigand, *Jb. XXVI—XXIX*, 161). Cf. şi C e a p ă.

Ciopáşu. Nf. *Csopásu* 1722, azi (48).

— Deriv. (cu suf. -a ş) din acelaşi radical ca C i o p a n.

Cioplegán, cf. C i o p l i c.

Cioplíc. Nf. *Csopplik* 1688 (2). — D e r i v. (cu suf. -a n) **Cioplegán**, **Ciopligán**. Nf. *Csoplegan* 1788 (43), *Csopligan* 1726, *Csopligány* 1758, azi (46).

— După Iordan, *Dift.*, 81, am avea, în Nf. *Ciopleagă* un derivat (cu suf. -e a c ă, -e a g ă) dela *ciopli*. De fapt, trebue să legăm de forma aceasta şi cele de mai sus, de *Cioflec*, *Cioflea* (cf. slav. s u p l j a k ъ < š u p l ъ « debilis », Binder, *Kind*, 19).

Ciopligán, cf. C i o p l i c.

Ciórba. Nf. azi (im. din Crihalma-Târnava mare 55).

— Dela nume de mâncări.

Ciorogár(iu). Nf. *Csorogar* 1787 (2), *Csorogarj* 1788 (26), *Csorogaru* 1758 (35) *Csorogar* ţig. 1726 (44).

— Dela *ciorogar* 1. « cismar ». 2. (prin ext.) « nemeş, sărac » (DA. s.v.). Despre *Ciorogari* în Ţara Oltului, cf. Iorga, *Ind.*, 147.

Ciórtea. Nf. *Csortea*, *Csortya* 1680 (10).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *ciort* (= gură).

Ciosán. Nf. *Csosan*, *Csoszán* 1726 (63).

— Cf. bulg. K j o s a, K j o s é (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 142, 158), srb. k j o s e « spân » (Miklosich, *EtWb.*).

Ciotrocélea. Nf. *Csotrotyelja* 1726 (55).

— Deriv. (cu suf. -e l -e a) dela forma *Ciotrocea* (după Iordan, *Dift.*, 245 din interj. *ciotroc* !), mai exact însă din forma srb. Č o t r a, Č o t r i ć (Rječnik, s.v.).

Ciovíca. Nf. *Csovika* 1680, *Csuvika* 1688 (1), 1726, azi (47).

— Dela n. de păsări: *ciovică*.

Ciprián. Nb. *Kiprian* 1787 (2), azi passim.

— Dela numele sfântului celebrat la 17.VIII, 14.IX, 2.X (Timuş, 164 - 171). Numele l-am primit (cu forma *Chi-*, bizantină), dela Slavi. Cea cu *ci-* e o formă mai nouă latinistă.

Cípu. Nf. *Csipu* 1758 (39), azi (42, 44).

— Cf. slav. Č i p i ć, Č i p o n i ć (< c i p-, Miklosich, 326).

Cirášca, cf. C i r e ş.

Ciréş, Cireáşa. Nf. *Cseres*, *Czirjes* 1766, 1787 (10), *Cseres* 1726 (18); — Fem. Nf. **Cireáşa** azi (im. 29); — D e r i v.: (cu suf. -i c a) Nb. **Cireşíca** (45); — (cu suf. -e l -e a) **Cireşélea**. Nf. *Csiresela* 1722 (63).

— Dela apelativul românesc, *cireş*, *cireaşă*, intrat ca Npers. şi la Slavi, cf. bulg. Č i r j a s k a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 138), de unde am reluat noi forma **Cirášca**: *Csiraska* 1758 (44).

Cirghiş, cf. Ţ i r g h i ş.

Ciríca. Nf. *Csirika* 1722, 1750 Fragm. 559 (62). — D e r i v.: (cu suf. -a ş) Nf. **Ciricáş** azi (im. din Beliu-Trei Scaune 63).

— Cf. rad. slav. Č i r- (< C y r i a c u s, C y r i l l u s, Maretić, LXXXII, 88, 110).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Cismâșu. Nf. azi (1), *Csiszmassu* 1726, *Csiszmasu* 1766, *Csizmás* 1787, azi (2), *Csizmasu* 1766, azi (3), 1766 (4), *Csimasul* (sic ! *Ciumosul* ?) 1722 (5), *Csismas* 1722, azi (7), *Cișmașiu* azi (8), azi (im. din Arpaș-Făgăraș 14, 18), 1758 (22), 1860 (32), 1722 (34), *Csiszmas alias Casztravecz* 1758 (38), azi (im. din Văleni-Făgăraș 44), 1758, 1788, azi (45), azi (48, im. din Arad 51, 52), 1632 Fragm. 244 (59).

— Dela *cismaș* *cismar*, despre a căror îndeletnicire cf. Iorga, *Ind.*, 47 - 49, 88 - 90, 147 - 151. Cf. și C i z m a d i a.

Ciubíca. Nf. *Csubika* 1726 (35).

— Cf. *ciubică* « șapcă » (cf. srb. ć u b a « moț (la păsări) », Miklosich, *Et.Wb.* s.v.).

Ciubotáriu. Sprnf. (33) fiindcă « a introdus cel dintâi moda cismelor în sat ».

Ciúc. Nf. azi (im. din Netot-Făgăraș, im. din Săvestreni-Făgăraș 44). —D e r i v. : (cu suf. -u l -e ț) Nf. **Ciuculéțu** azi (45).

— Dela *ciuc* (cf. *ciocă*) « târnăcop » (DA. s.v.).

Ciúciu. Sprni. (21).—Nf. *Csücsül* 1722 (5). —D e r i v. : (cu suf. -a n) Sprnf. **Ciuceán** (21); — (cu suf. -u c) Nf. **Ciuciúc** azi (im. din Bivolari-Iași 44).

— Cf. *ciuci* « a se așeza pe vine, a se zbârci » (DA. s.v.). După Bogrea, *Glose*, 72, *ciuciu* = « măgăruș ». În alte părți e o poreclă dată unuia « mic de statură, scund ». Cf. și *ciuci* « mâncare făcută din aluat » (Viciu, *Glos.*, 31). Forma *Ciucean* poate fi un derivat din Nt. *Ciucea* deci, locuitor din *Ciucea*.

Ciuciuláș. Nf. *Csutsulas* 1750 Fragm. 558.

— Dela *ciuciulaș* = burete mic (cf. C i u c i u l é t e) (DA. s.v.).

Ciuciulét. Nf. *Csucsuletz* 1680(2).

— Dela *ciuciuleț* — *ciuciulete* « boț, ceva mototolit » (DA. s.v.).

Ciúclea. Nf. *Csuklja* 1726 (46).

— Cf. *ciuclă* 1. « creasta, moțul găinei s. cocoșului »; 2. « glugă », « maldăr de coceni » (DA.), derivat cu suf. -e a.

Ciuculéțu, cf. C i u c.

Ciudiu. Nf. azi (16).

— Cf. srb. Č j u d o m i l (< sl. c u d o « res mira », Miklosich, 327).

Ciuhán. Sprnf. (33).

— Dela *ciuhă* « momâie, sperietoare de păsări » (DA. s.v.) derivat cu suf. -a n, sau *ciufan* « varză fără căpățână » (Viciu, *Glos.* 31).

Ciúla. Nf. *Csula* 1726 (55), *Csulla* 1722 (62). — D e r i v. : (cu suf. -o c) Nf. **Ciulóc** azi (2); — (cu suf. -u c ă) **Ciulúca** Nf. *Csuluka* 1726, 1758 (37).

— Dela adj. *ciul*, *-ă* (DA. s.v., cf. și Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 59), indicând un defect fizic.

Ciulmoenéscul. Nf. 1437 Iorga, *St. Doc.*, XII, 276.

— Compus din C i u l - M o i a n, deriv. cu suf. -e s c u. Avem de a face cu un boier de al lui Vlad Voievod, căruia i s'a dăruit jumătate din satul Voina. Printre alții, avea un fiu *Moian* și un nepot tot *Moian*. Acest nume, evident, constituie partea a doua a compusului *Ciulmoenescu*.

Ciúncu. Nf. *Csunku* 1726 (38).

— Dela adj. *ciunc* = ciung (cf. Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 56 - 57), vizând un defect fizic.

Ciúngu. Nf. *Csungul* 1688, *Csungu* 1726 (3), 1664 Fragm. 802,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

1680, 1766, azi (4), 1788 (24), 1726 (26), azi (im. 28). — D e r i v.: (cu suf. -a n) **Ciungán** Nf. *Csungan* 1711 Bariţiu, I, 722 (22); — (cu suf. -a r) **Ciungár**. Nf. *Csungar alias Boer* 1432 Puşc., *Fam. I*, 174—175, 1727 Fragm. 820 (22); — F e m. Nf. *Ciungara*, azi (18), *Csungera* 1726, *Csungara* 1793 Puşc., *Fam., I*, 111, azi (22); — (cu suf. -ă u) **Ciungă'u**. Nf. *Csungoŭ* 1722 (3).

— Dela adj. *ciung* (cf. C i u n c), fără o mână s. un picior (DA. s.v.), iar pentru *Ciungar* şi *Ciungára*, rostit şi *Ciúngăra* = « cu cornul rupt (despre vite) ». (DA. s.v.).

Ciúpa. Nf. azi (10).

— Dela *ciupă* « albie, copaie, troacă » (DA. s.v.); cf. şi bulg. č i p a « copil nebotezat ».

Ciupercári. Sprnf. (63).

— Cf. *ciupercă*, deriv. cu suf. -a r.

Ciupítu. Sprni. Haneş, *Ţ. O.*, 100 (12).

— Dela adj. *ciupit* « cu pielea obrazului stricată de vărsat ».

Ciurár(iu). Nf. azi (ţig. 6, ţig. 17, ţig. 48, ţig. 51, im. din Felmer-Târnava mare 63).

— Din Sprn. dat după îndeletnicire (mai ales Ţiganilor).

Ciúrca. Nf. *Csurka* 1652 Fragm. 282 (59).

— Bulg. č u r k a (explicat de Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 141 dela numele bulgăresc al greerului), care poate fi un derivat (slav.) cu suf. -k a din Č u r e, cf. srb. Ćure (< lat. C y r i l l u s, Maretić, LXXXII, p. 98), care s'a păstrat şi în rom., cf. C i u r a, C i u r e a. Cf. totuşi şi rom. *ciurcă* « vacă slabă », « curcă », « pui de găină » (DA. s.v.).

Ciúrea. Sprnf. (33); — Nf. *Ciure* 1819 Meteş, *VA.* I, 297 (17), *Tsurja* 1758 (35), *Csura* 1808, azi (44), azi (im. din Grid-Făgăraş 53).

— După Philippide, *Orig.*, II, 165, *ciurică*, *ciurilă* care se leagă de *Ciurea* ar fi reflexe vechi greceşti. Capidan (*Arom.*, 158) atrage atenţiunea asupra bulg. č u r e « buză, bot », *Ćurilo* = «Buzilă, Buzatul » şi deci ne lasă să credem că forma noastră (cu *č*-) e de origine slavă. În tot cazul, forma *Ciura*, *Ciurea* trebue să fie o formă hipocoristică din *Ciurilă*. Cf. mai sus C i u r c a şi mai jos C i u r i l ă.

Ciurílă. Nf. *Csurile* 1726, *Csorilla* 1758 (47), azi (51), *Curylla* 1535 Fragm. 108, *Csurile* 1726, *Churylla* 1758 Fragm. 586, 1766, azi (57).

— Reflex mai târziu, slav., al grec. *κύριλλος* (cf. rom. C h i r i l) azi, al noi, nume depreciat prin transparenţă fonetică prin apropiere de *ciur*, şi obişnuit mai ales ca nume (resp. supranume) date Ţiganilor. Cf. C i u r e a.

Ciurdáriu. Nf. azi (im. Măderat-Arad 44).

— Dela *ciurdariu* (< ciurdă « cireadă », derivat cu suf. -a r).

Ciúşcă. Sprnf. (33). — D e r i v.: (cu suf. -a n) Sprni. **Ciuşcán** (27); — (cu suf. -a l ă u) Sprni. **Ciuşcalău** (27).

— Cf. *ciuşcă* (Olt., Munt.) « ardei roşu », « ardei iute ».

Ciúta. Sprnf. (30, 58); — Nf. *Csutta*, azi (17), *Csuta* 1758 (21), azi (29, im. din Berivoiu mic-Făgăraş 35, ţig. 38, im. din Sâmbăta de sus-Făgăraş 51, im. din Berivoiu mare-Făgăraş 56).

— Dela adj. *ciut*, *-ă* (despre animale).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Ciútură. Sprni. *Ciutură se scutură cu oala cu verzele* (21); — Nf. *Czutura* 1788 (44). — D e r i v.: (cu suf. -u g ă, cf. *ciutură* + *buturugă*) Sprni. **Ciuturúgă** (1).

— Pentru sensul «găleată», cf. mai jos G ă l e a t ă.

Ciuvíca, cf. C i o v i c a.

Cizmadia. Nf. *Timar alias Csizmadia* 1642 Fragm. 313 (29).

— Traducerea în ungurește a Nf. *Cismașu*, ung. c s i z m a d i a «cizmar».

Cláin. Sprni. «om pipernicit» (46).

— Germ. k l e i n «mic».

Claudiu, -ia. Nb. passim.

— Nume de origine latinistă.

Clebe (?). Nf. *Klebba* 1722, *Klyebé* 1726 (3).

Cleménț. Nb. azi (rar 14, 28, 29), *Climent* azi (37), azi (al. 43, 48, 52*). — F e m.: **Cleménța** Nb. azi (28).

— Forma *Clement* și *Clementa* sânt de origine occidentală (ital.); *Climent* pare a fi de origine calendaristică (cf. *Apost. Climent*, celebr. la 4.I, 10.IX, Timuș, 184 - 187) și îl găsim și la Slavi, K l i m e n t (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125).

Cleménța, cf. C l e m e n t.

Clému. Nf. azi (im. din Cuciulata-Târnava Mare 44), *Clem* 1750 Fragm. 562 (62).

— Formă hipocoristică slavă, K l i m- (< C l e m e n t, Maretić, LXXXII, 98), K l i m e (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125), s. mai curând germ. K l e m m (< Clemens, Heintze, 140).

Cléon. Nb. azi (18), *Klion* 1633 *Klyen* 1722 (62). — D e r i v.: (cu suf. -i c) Nb. **Cleoníc** azi (12).

— Nume provenit din școală, grec. *Κλέων*.

Clíca. Sprni. (fem.) (24).

— Dela *clică* «noroiu» (Viciu, *Glos.*, 33), (cf. *i moale ca tina* «molâu, slăbănog; cf. și *clic* «mămăligă crudă»).

Climént, cf. C l e m e n t.

Clión, cf. C l e o n.

Clípa. Nf. *Klipa* 1726, 1758, 1788 (41).

— Cf. C h i p l e a.

Clóca. Nf. azi (35), *Kloka* 1726, azi (38), azi (42).

— Dela *clocă* = *cloșcă*.

Clocoțán. Nf. *Klokoczan* 1633, *Kolacsa alias Klokoczan* 1726, azi (59), azi (60).

Clónțea. Nf. azi (10), *Kloncza* 1726 azi (11), azi (13, 26, 44).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *clonț* «gură, flioancă, cioc, plisc» (DA. s.v.).

Clopotár. Nf. *Klopotár* 1788(26), *Klopotar alias Praeda* 1788 (44), azi (țig. 51).

—Deriv. (cu suf. -a r) dela *clopot*.

Clótea. Nf. *Klotza* 1771, Lupaș, *Doc.*, 126, azi (35), azi (37, 41), *Klocza* 1726 (43).

— Cf. *cloță* = *clocă*, *cloșcă* (DA. s. v.), cf. și germ. K l o t z «bușteau».

Clucu. Nf. *Kluku* 1726 (39). — D e r i v.: (?) *Kluche* 1534 Veress, *Acta I*, 238 (4).

Clușóiu. Nf. *Klusoi* 1722 (34).

— Hipoc. slav. din N i c o l a e.

Coácăză. Sprnf. (46).

— Dela *coacăză*, făcând aluzie la statura individului sau la coloarea feții lui.

Coántă. Nb. *Konta*, *Koante*, *Konte* 1726 (26), 1726, azi im. din Beclean-Făgăraș (44), *Konthe* 1617 Fragm. 196, 1702 ib., 486, 1726, azi (63).

— Cf. srb. K o n t a (Rječnik, s.v.).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Coánță. Nf. *Koancza* 1758 (22). — Cf. srb. K o n c a (Rječnik, s.v.).

Coárli. Sprni. « Luțoieștii sânt numiți curent **Corlenci** (fără intenție de batjocură), ca urmașii bunicului chemat mai pe nemeșie (id. est: ungurie), **Caroi**, pronunțat popular *Coarli*. Fiul lui e **Corlénciu**; soția lui *Corlenciu* e **Corloáica**, sora lui *Corlenciu* (poate fiind mai puțintică de statură) e **Corloicúța**. Azi e simțit ca batjocură numai numele de *Coarli* » (27).

— Formă hipocoristică germ. K a r l i, pătrunsă și la Unguri.

Coávră, Sprnf. (48).

Cobâ'lea. Nf. *Kobillja* 1726 (63). —D e r i v.: (cu suf. -i ț a) **Cobâlíță**. Nf. *Kobalicza alias Sarrabs* 1671 Fragm. 313 (43); — (cu suf. -e a n u) Nf. **Cobârleánu** azi (44).

— Din slav. k o b y l a « cal » (cf. Nf. sl. K o b i l a, Rječnik, s.v.), Iordan, *Top.*, 249; s. slav. k o b e l j « câne » (DR., II, 413).

Cobârleánu, cf. C o b â l e a.

Cóca. Nf. *Koké* 1726 (2), *Koka alias Nyagu* 1680 (10), 1726 (37). —D e r i v.: (cu suf. -a n) Nf. **Cocán** azi (5, 16), *Kokany* 1722, azi (17), *Kokan* 1726, *Purdu alias Kokan* 1788 (25), azi (37), 1758 (43), azi (im. din Sâmbăta de sus-Făgăraș 44), 1758 (45), 1656 Pușc., *Fam. I*, 155 - 156, 1667 Fragm. 411, 1688, azi (46), azi (48, im. din Mărgineni-Făgăraș 51, 56, 57); — (cu suf. -o l e a) **Cocólea**. Nf. *Kokolja* 1726 (58).

— Formă hipocoristică slavă, K o - k - (< K o n s t a n t i n, Maretić, LXXXII, 90).

Cócea. Nf. *Kotsa* 1766 (10).

— Slav. K o č o (< K o n s t a n t i n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126), După Iordan, *Dift.* 246, deriv. cu suf. -e a dela *coc*.

Cocenáriu. Sprni. (5).

— Deriv. din *cocean*.

Cocioábă. Sprni. (26); Nf. *Kocsába* 1671 Fragm. 405 (9).

— Cf. *cocioabă* = *colibă*. În Munții Apuseni, Sprni. C o l i b ă, dat unui individ adus de spate.

Cocișu. Nf. *Kocsisch* 1722 (7), azi (9), *Kocsisu* 1726 (12), 1578 (18), 1726 (21), 1726 (43), *Kocsis* 1722 azi (49), azi (59, 63).

— Ung. k o c s i s « rândaș ».

Cocodáia. Nf. *Kokodaja* 1726 (39).

Cocólea, cf. C o c a.

Coconeásă. Nf. *Kokonjasze* 1766 (2).

—D e r i v.: (cu suf. -e a s ă) dela *Cocon* (soția lui *Cocon*).

Cocór. Sprni. (24). — D e r i v.: (cu suf. -a) **Cocóra**. Nf. *Kokora* 1758 (38), 1711 Bariț iu, I, 718, *Kokora alias Halmágy* 1633, 1747 Fragm. 554 (63).

— Pentru analogia evoluției semantice, cf. *cocostârc* « nume ce se dă în batjocură unui om slab, cu gâtul lung » (Candrea, *Por.* 27); cf. și sensul de « creț la frizură » (Costin, *Graiul*, 90).

Cocóșa, **Cocóșca**, } cf. C o c o ș u.

Cocóșu. Nf. *Kokos* 1726 azi (4), 1722 (9), 1722, azi (17), 1726 (19), azi (20), 1726, azi im. din Sâmbăta-de-sus-Făgăraș, im. din Călimănești-Vâlcea (44), 1763 (48). — D e r i v.: (feminin?) **Cocóșa**. Nb. *Kokosa* țig. 1556 Fragm. 125 (43); Nf. 1680, 1688, 1766 (4); — (cu suf. -c a) **Cocóșca**. Nb. *Kokoska* țig. 1689 Fragm. 417 (1); — (cu suf. -e l) Sprnf. **Cocoșél** (14, 44); Nf. *Kokosel* 1758 (37).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Face aluzie la caracterul irascibil al individului.

Cócul. Nf. *Kokul* 1722 (24).

— Slav. K o k o (K o n s t a n d i n). Cf. și C o c a.

Cocuta. Nf. 1765 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 254 (63).

— Cf. *cucută* (?), sau un derivat dela *coca*?

Codâia, Codăia, Codoáia. Nf. azi (47), *Codoia* 1722 (50), azi (55). — D e r i v.: (cu suf. -a ș) Sprnf. **Codoiași** (25).

— Deriv. din *coadă*.

Códru. Nf. 1798 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 92, azi (12). — D e r i v. : (cu suf. -e a) **Códrea**. Nb. *Kodria* 1654 Pușc., *Fam., I*, 109 (12), azi (18); — Nf. *Kodre* 1722, azi (7), 1667 ib., 411, 1723 ib., 541, 1726, *Bobéka alias Kodrea* 1702 Pușc., *Fam. I*, 180, azi (12), azi (im. din Drăguș-Făgăraș 44) 1722 (50); — (cu suf. -e a n, la origine Nf. s. Sprn.) Nb. **Codreán** azi (45); — (cu suf. -e l) Nb. **Codrél** azi (18).

Coflán. Nf. *Koflan* 1763 (48).

Cóina. *Kojna* 1718 Iorga, *St. Doc.*, XIII 55 (15).

— Cf. bulg. k o j n o, k o j n a (< k o j « quies », Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 165, s. din K o j a < K o s t a, Rječnik, s.v., Maretić, LXXXII, 116).

Cojână. Sprni. și f. *Cojană din Regat* (56). — D e r i v.: (cu suf. -i ț ă) Sprni. (masc.) **Cojeníță** (53).

— Cf. cunoscuta poreclă dată Muntenilor de Ardeleni (Pascu, *Suf.*, 197).

Cojocáriu. Nf. *Kosokár* 1680, *Kosokarj alias Vovoritza* 1688 (1), 1726 (2), 1789 (10), azi (11) *Kosokar* 1722, azi (17), 1817 Meteș, *VA.*, I, 297 (18), 1758 (19), *Kosukar* 1726 (41), azi (42, azi im. din Berivoiu mare 44), *Kosokaru* 1788, 1813 Iorga, *St. Doc.*, XII, 204, azi (45), 1722 (50).

— Dela *cojocar*. « Erau cojocari prin târguri, dar, precum nu lipsesc astăzi în satele din Ardeal, astfel ei trebue să se fi aflat în trecut prin toate așezările noastre ». Iorga, *Negoțul*, 159, *Ind.*, 44 - 45, 139.

***Colác**. D e r i v.: (cu suf. -e a) **Colácea**. Nf. *Kolácsa* și *Kolacsa alias Kokoczan* 1726 (59); — (cu suf. -e l) Sprni. **Colăcél** (14, 26, 48).

— Cf. și Nf. românesc *Cozonac* (Șt. Buzila, *Sâniosif*, 96).

Cólcea. Nf. *Kolcsa* 1726 (37).

— Cf. bulg. K o l č o (< K o l a < N i k o l a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 128).

Colcér(iu). Nf. *Koltseru alias Possa* 1789, azi (1), azi (5), *Kolcser* 1680, *Kolcsár* 1711 Barițiu, I, 723, 1726, *Kultseru* 1789, azi (10), azi (35), *Marcu alias Kultseru* 1758 (36), azi (im. din Copăcel-Făgăraș, im. din București-Ilfov 44).

— Cf. rom. *clucer* și ung. k o l c s á r.

Colésa. Nf. *Balya alias Kolésa* 1758 (25), *Kolyesa* 1722 (31), 1758 (37), 1820 Meteș, *VA.*, I, 271 (62). — D e r i v.: (cu suf. -a n) **Colesánu**. Nf. *Kolesanu* 1726 (4); — (cu suf. -e r = -a r, s. apelativul *colește*r) *Colișér* Nf. *Koliser* 1688 (10).

— Cf. și M ă m ă l i g ă.

Colesánu, cf. C o l e ș a.

Colián. Nf. Aron, 27.

— Deriv. (cu suf. -a n) din bulg. K o l j o (< Nikola, Weigand *Jb. XXVI-XXIX*, 181).

Colibási. Sprnc. li se zice în batjocură locuitorilor din Cuciulata (62) de către cei din Comăna de

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

jos (63) și celor din Perșani « fiindcă sânt săraci » (56).

— Deriv. (cu suf. -aș) dela *colibă* (cf. C o c i o a b ă).

Coliner. Nf. *Koliner* 1766 (4).

Coliți̦ări. Sprnc. li se zice locuitorilor din Calbor de către cei din Galați (45).

Colnán. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66 (44).

— Deriv.: (cu suf. -a n) dela Nl. C o l u n.

Cólțu. Nf. *Kolcz* 1680, *Koltz* 1766 (4), 1722 (9).—D e r i v.: (cu suf. -a t, -ă) **Colțáta**. Sprnf. (21);— (cu suf. -e a) **Cólțea**. Nf. *Kolcza* 1726 (35), *Koltze* 1729 Fragm. 548 (55).

— Dela *colț*, indicând un defect fizic.

Colunáru. Nf. *Kolunaru* 1766 (1).

— Deriv. (cu suf. -a r) dela Nl. *Colun*. Cf. și C o l n a n.

Cóman. Nb. atestat des istoricește, din sec. XVI (1534), azi (6, 33*, 47). — Nf. *Koman* 1726 (1), 1680 (2), 1509 Fragm. 76 (9), 1728 Pușcariu, *Rev.*, 66, 1789 (10), 1726 (20), azi (im. din Berivoii mici 30), 1788, azi (33), *Komány* 1788 (34), 1516 Fragm. 95, 1598 ib. 175 (43), azi (im. din Drajna de jos-Prahova, im. din Cucerdea-Diciosânmărtin 44, im. din Berivoii mici 51, 57).— D e r i v.: (cu suf. -a ș) **Comănáș**. Nf. *Comanass* 1722 (33); — (cu suf. -e a s ă) **Comăneásă**. Nf. *Kominiaszi* 1680, *Kominjaszi* 1688 (3), *Komanyasze* 1758 (22), *Kominiaszei* 1680, *Komenyeszi* 1789 (28), 1726 (55); — (cu suf. -e l) **Comănél**. Nf. *Komanyel* 1758 (38); — (cu suf. -e l -e a) **Comănélea**. Nf. *Komenelje* 1726 (36);— (cu suf. -e s c u) Nf. **Comănéscu** azi (im. 45); — (cu suf. -e ș t i e a n u, mai exact cu suf. -e a n u dela Nl. *Comănești*) Nf. **Cominișteánu** azi (8); — (cu suf. -i c ă) Nf. **Comănícă** azi (59); — (cu suf. -i c u) Nf. **Comănícu** azi (3); — (cu suf. -i c i u) **Comăniciu**. Nb. *Komanics* 1556 Hurm, II[5], 380, 1556 Fragm. 124, *Komanich* 1689 Fragm. 418; Nf. *Komanitz* 1789, azi (3), azi (11), 1722, azi (17), *Komenics* 1726, *Komanics* 1758 (18), *Comăniciu* 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94, azi (25), *Komenics* 1726, 1758, *Komenits* 1789, azi (28), azi (im. din Berivoii mari 35, im. din Copăcel-Făgăraș 44, 46, 53, im. din Șinca nouă 56), 1726 (57), azi (58), *Komanits* 1625 Fragm. 214, 1628 Pușc., *Fam.*, *I*, 160, *Comanitz* 1667 Fragm. 388, 1785, 1831 ibid., 716, 795, azi (59), 1722 (62); — (cu suf. -i ț ă) Nf. **Comăníță**, *Komanitza*, 1755 Fragm. 570, 1766, azi (57).

— De la numele etnic *Cuman*, pentru care cf. și Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 529 - 530, Iordan, *Rum. Top.*, 100. Cf. și C o m a n c i u, C o m ș a.

Comănár(iu). Nf. *Komanar*, *Komenarju* 1788, 1791 Iorga, *St. Doc.*, XII, 189, azi (44).

— Deriv. (cu suf. -a r) dela Nl. *Comăna*.

Cománciu. Nf. azi (58, im. din Grid-Făgăraș 59, 63).

— Deriv. (cu suf. slav. -č o) dela Npers. *Coman*.

Comanlie. Nf. 1759 Iorga, *St. Doc.*, XIII 112 - 113 (38), trebue îndreptat C o m a n e l e a.

Comardicea. Nf. *Komerdicsa* 1726, *Comărdici* 1750 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 143, *Komorditsa* 1766, azi (56), 1854 Fragm. 826 (57).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Numele se leagă de Nfam. *Cămărzan*, pe care Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 278, nu-l explică. O identificare de formă ar fi srb. k o m a r d a = « măcel », greu de admis însă din punct de vedere semantic.

Comaromi. Nf. azi (36).

— Nume de origine ung. derivat (cu suf. -i) dela Nl. *Komárom*.

Cómea. Nf. azi (im. din Toderița-Făgăraș 52).

— Formă derivată (cu suf. -e a) dela apelativul *coamă* (probabil = « moț »), sau o formă hipocoristică derivată (cu suf. -e a) din C o m a n.

Comíza. Nf. azi (4, 12, 14, im. din Telechi-Recea-Făgăraș 20, 30, 31, 32, 44).

Comoli. Nf. azi (32, 33, im. din Vaida-Recea-Făgăraș 49).

Cómșa. Nb. documentat des, pretutindeni, din sec. al XVI-lea (1534); azi cunoscut numai ca Nf. — Nf. *Comsa* 1688, *Komsa* 1726, azi (1), 1766 (2), azi (3), *Comsi* 1634 Dens., *Mon.*, 26, *Kompsa* 1663 Fragm. 334 (8), 1711 (10), 1534 Fragm. 106, Veress, *Acta*, 237 (15), azi (25), *Compsa* 1630 Pușc., *Fam., I*, 172, 1643 Dens. *Mon.*, 123 (26), *Komsa* 1586 Pușc., *Fam., I*, 111 (28), azi (im. din Hârseni-Făgăraș 32), 1629 Pușc., *Fam.*, 107, azi (35), azi (36), 1610 Pușc., *Fam. I*, 170 (37), 1789 (39), *Miku alias Komsa* 1630 Fragm. 814, azi (40), 1511 Fragm. 86, *Kompsa* 1661 ibid., 335 (43), azi (im. din Porumbacul de jos-Făgăraș, im. din Găinari-Sibiiu 44), 1758, azi (45), 1520 Fragm. 98, azi (46), azi (56), 1789 (60), azi (61, 63). — D e r i v.: (cu suf. -i ț < -i ț ă) Nf. **Comșíț**, azi (im. 29, 35, im. 38); — (cu suf. -o i u, -o a i e) Nf. **Comșóiu** azi (17), **Comșoáie**. Nf. *Komsoje* 1680 (3), 1758 (35); — (cu suf. -o t ă) **Cómșotă**. Nf. *Komsote* 1726 (39); — (cu suf. -u l e a) **Comșúlea**. Nf. *Komsulya* 1758 (36), *Konsulya* 1722, *Komsulja* 1726, *Komsule* 1758 azi (43), azi (im. din Râușor-Făgăraș 44, 45); — (cu suf. -u ț) **Comșúț**. Nf. *Komsutz alias Sztreza* 1668 Fragm. 813 (35), *Komsucz* 1726 (57); — (cu suf. -u ț ă masc.) Nf. **Comșúța** azi (1).

— Deriv. (cu suf. -ș a) din *Coman* (cf. Drăganu, *Suf.*, -șa, 17).

Cónciu. Sprni. « fiindcă înjură bunicu-său pe bunică-sa: f. . . . conciu tău » (58). — D e r i v.: (cu suf. -e a) **Cóncea**. Nf. *Kuoncsa* 1722 (12); — (cu suf. -o i u) **Concióiu**. Nf. *Koncsoi* 1722 (59).

Cóndrea. Nf. *Kondré* 1654 Fragm. 296 (12).

— Cf. *condur* « Tanzschuh, leichter Schuh » (Iordan, *Dift.*, 247).

Cónea. Nf. *Konya* 1758 (47), 1726 (55), *Konia* 1633, 1726 (59), *Koniè* 1633 (62). — D e r i v.: (cu suf. -i c) Nf. **Coníc** azi (44); — (cu suf. -ic -e a) **Conícea**. Nf. *Konicsea* 1680 (3).

— Cf. srb. K o n j a, K o n j o (< Constantin, Iveković-Broz, s.v.).

Constánța. Nb. azi passim, des.

Constantín. Nb. passim des, din sec. al XVI-lea (1511), redat: *Kostandin, Kosztantin, Kosztandin, Costandin, Costantin*, etc.; azi passim. — Nf. azi (24, 46, 49, 51). — D e r i v.-H i p o c.: (< Co[n]st-a-[ntin]), cf. și bulg. K o s t a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126) **Cósta**. Nb. *Koszta* 1726 (1), 1511 Dens., *Mon.*, 8 (14); — Nf. *Koszta* 1680 (13) 1726 (28); — (derivat din *Costa* s. *Costea* cu suf. -a c h e)

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Nb. **Costáche** azi (37); — (deriv. cu suf. -a n) **Costán**. Nb. *Kosztan* 1688, 1789 (1); — Nf. 1616 Puşc., *Fam. I*, 157 (33), 1763 (48); — (cu suf. -e a) **Cóstea**. Nf. azi (5, 10), *Kosztia* 1680, 15 fam. 1766, 1789, azi (13), azi (15, 16, 17), 1728 (28), 1758 (30), azi (32, 33), 1726 (36), azi (38), 1726, azi (39), 1726, azi (41), *Kostia* 1509 Fragm. 76 (43), azi (im. din Olteţ-Făgăraş 44, 51, 59, 61, im. din Părău-Făgăraş 63); — (deriv. cu suf. -e l) **Costél**. Nf. *Kosztyel* 1771 Lupaş, *Doc.*, 126 (33); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Constantinéscu** azi (im. din Râmnicu-Vâlcea 44); — (deriv. dela *Costa* s. *Costea* cu suf. -i c ă) Nb. **Costícă** (43, 52); — ([Cos-]) Nb. **Tícă** (43); — Nf. *Macru seu Tyika* (?) 1758 (41), *Tiké* 1726, 1758 (43); **Tícu**. Nf. *Tyiku* 1789 (2); — (cu suf. - in) **Costín**. Nb. *Kosztin* 1789 (1); — (cu suf. -i ş e l) **Costişél**. Nb *Kostisol* 1511 Hurm. II[3], 10, *Kosztisol* 1661 Fragm. 335 (43); — (cu suf. -i ş o r) **Costişór**. Nb. *Kosztisor* 1511 Fragm. 335 (43), cf. *Kosztisol*(!); — (cu suf. -i ţ ă) **Costíţa**. Nf. *Koszticza* 1758 (24), 1840 (32); — ([Constan-] d i n - u, cf. şi sl. D i n o Weigand, *Jb. XXVI — XXIX* 126, Miklosich, 269). Nb. **Dínu** (1, 2, 6, 21, 27, 32, 52). — Nf. azi (17).

— Se cunosc mai mulţi sfinţi cu acest nume, între cari *Constantin cel Mare*, celebrat la 21 Mai (Timuş, 190 - 191).

Cónta, cf. C o a n t a.

Copáciu. Nf. *Kopacs* 1726, *Kopats* 1789 (1), 1688 (4). — D e r i v.: (cu suf. -e a) **Copácea**. Nf. *Kopacsa* 1688 (1), 1726 (26), azi (27), *Kopatzia* 1671 Fragm. 314 (59).

Copăceán. Nf. azi (9, 12), 1786 Iorga, *St. Doc.*, XII, 188, *Kopácsán* 1788 (44).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nt. **Copac* (prin schimb de sufix) din *Copăcel*, cf. Nf. *Copacseli* 1642 Fragm. 247.

Copár(i)u. Nf. *Kopáru* 1726, azi (11).

Cópcea. Nf. azi (61).

— Deriv. (cu suf. -c e a) dela o formă hipocoristică din *Pricop*, *Procop* (Drăganu, *Suf.* -*şa*, p. 25).

Coposélea. Nf. *Koposzelja*, *Kapaszellya* 1726 (39).

— Deriv. (cu suf. -e l -e a) dela Npers. *Copos* (< ung. k o p a s z « chel, pleşuv »).

Coprína. Sprni. (fem). (21).

— După numele plantei, *coprină* — narcisă.

Coptu. Sprni. (33).

Córa. Nf. *Kora* 1616 Puşc., *Fam. I*, 110, 1711 Bariţiu, I, 723, 1726 (11), azi (im. din Viştea de sus-Făgăraş 14).

— Cf. srb. K o r i ć (< K o r u n a, Maretić, LXXXII, 73), sau bulg. k o r a « ţeapăn ».

Coráciu. Nf. *Corats* 1820 Meteş, *VA.* I, 271 (62).

— Srb. K o r a ć (< K o r u n a). Cf. C o r a.

Coralia, Nb. (49).

— Deriv. din *coral* = piatră scumpă.

Coránda. Sprni. (fem.) (21).

Corbánu. Nf. *Korbanu* 1758 (39).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Corbi*.

Córca. Nf. (53).

Corcodán. Nf. *Korkodan* 1758 (58).

— Dela *corcodan* = *curcan*, ironizând caracterul irascibil al individului.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Córdea. Nf. *Koryda* 1722 azi (17) *Korgja* 1726, *Kordya*, *Kordja* 1758 azi (18, 20), azi (21).

— Cf. bulg. K o r d o (< k o r d a « sabie », Weigand, *Jb. XXVI — XXIX*, 181).

Coreța. Nf. *Korecza* 1726 (41).

Corfár(iu). Nf. azi (im. din Lisa-Făgăraș 20), 1726 (28).

— Deriv. (cu suf. -a r i u) dela apel. *corfă*.

Coriolán. Nb. azi, passim, purtat mai ales de intelectuali.

— Element latinist, cf. numele faimosului general roman din sec. al IV-lea.

Córmoș. Nf. *Kormos* 1722 (5).

Córnea. Nb. *Kornya* 1633, 1726 (59); — Nf. azi (țig. 2), 1722 (17), 1758 (19), 1726 (22), azi (23, im. din Ileni-Făgăraș 24), *Kornja* 1726 și *Kornya alias Brezan* 1758, *Kornye* 1789 (28), azi (33, 35, 38), *Kornia*, *Kornyia alias Barb* 1628 Fragm. 216, 811, 1726, 1758, 1785 Fragm. 713, 1788, azi (41), azi (im. din Ileni-Făgăraș 42) 1722, azi (43), 1808, (azi im. din Mărgineni-Făgăraș 44), azi (48, im. din Ileni-Făgăraș 51, 52, 57, im. din Veneția de jos-Făgăraș 58), *Kornye* 1642 Fragm. 264, *Kornie* 1652 ibid. 282, *Kornya* 1670 ibid. 401, azi (59). D e r i v.: (cu suf. -i l ă) **Cornílă**. Nb. *Kornyila* 1726 (18), 1726, *Kornila* 1758 (21), 1758 (36); — Nf. 1791 Iorga, *St. Doc.*, XII, 189, azi (8, 17, 18).

— E probabilă derivarea Nf. din *corn* (cu suf. -e a, -i l ă); totuși, mai curând, Nf. *Cornea* e o formă hipocoristică din *Cornilie*, care, la rândul său, a fost apropiat prin etimologie populară, de rom. *corn*; terminațiunea (din Corn i l i e) a fost confundată cu suf. -i l ă. Derivarea din *Cornelie* e susținută de faptul că atât *Cornea* cât și *Cornilă* sunt întrebuințate ca nume de botez.

Cornélia, -l(ie). Nb. azi des, passim. *Kornilie* 1726 (4). D e r i v.—H i p o c.: ([Cor] n e l i [a]) Nb. **Neli** (58); — (deriv. cu suf. -i ț a) Nb. **Cornelíța** (58).

— Formele moderne se datoresc influenței latiniste (cf. *Cornelius Nepos*; *Cornelia*, mama Grachilor). Forma *Cornilie* e de proveniență slavă la noi (cf. srb. K o r n i l i j e < C o r n e l i u s).

Corodi. Nf. 1772 Iorga, *St. Doc.*, XII 186 (44).

— Deriv. (ung. cu suf. -i -e a n) dela Nl. *Corod*.

Coroáșa. Nf. *Korosa* 1630 Fragm. 229, *Coroașa* azi (21). Cf. C a r o ș a.

Corován. Nf. 1809 Iorga, *St. Doc.*, XII, 200 (44).

— Cf. C o v o r a n.

Corovăț. Nf. azi (17).

Corșátea. Nf. *Korssata* 1711 Barițiu, I, 720, *Korsate*, *Korsatje* 1726, *Korsatye* 1788, azi (41), azi (im. din Ileni-Făgăraș 42, im. ibid., 46).

Corțún. Nf. 1800 Iorga, *St. Doc.*, XII, 215 (44).

Cosáș. Nf. *Koszás* 1726 (58).

— Dela *cosaș* (< coasă).

Cósca. Nf. *Koska* 1789 (60).

— Cf. srb. k o s k a « astacus, cammarus, locusta » (Rječnik s.v.).

Coșcoméndăr. Sprni. (53).

— Cf. în Munții Apuseni, *coșcomendăr* « unul fără ocupație hotărîtă, despre care nu știi din ce trăiește », *mendăr* (com. M. Mateiu) = « vagabond ».

Cósma. Nb. *Kozma* 1680 (4), 1722 (6), 1680 (10), 1726 (15), 1758 (26, 38, 42), azi, rar, passim. Nf.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

azi (5, 6), 1726 (35), 1791 Iorga, *St. Doc.*, XII, 189, azi (49, 55). —Deriv.: (cu suf. -an) Nb. **Cosman** (60).

— Dela numele cunoscutului Sf. Cosma (doctorul fără de arginți) (cf. Pamfile, *Să.*, 161), celebrat la 1.VII și 1.IX (Timuș, 192 - 194), din slav. Kosma.

Cosótea. Nf. *Koszotya* 1758 (55).

— Deriv. (cu suf. -ot(ă) -ea) dela slav. Kosa (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 158, Maretić, LXXXII, 73).

Cóța. Nf. *Kotza* 1788 (43).

— Din slav. Koca (< Konstantin, Weigand *Jb. XXVI-XXIX*, 126, Maretić, LXXXII, 84).

Cotâ'rlea. Nf. *Koterlea alias Muntjan, Kotirla, Kotorlya* 1688, 1726 (10), *Kotérlé* 1652 Fragm. 289 (12). —Deriv.: (cu suf. -ocea) **Cotârlócea**. Nf. *Kotrilocsa, Kotirlocsa* 1766 (57), 1726 (58).

— Dela *cotarlă* «cățel»; «copil» (Binder, *Kind*, 19).

Cotârlócea, cf. Cotârlea.

Cotcoréți. Sprnc. li se zice locuitorilor din Luța (27) de către cei din Dridif (25).

— Din onomatopeicul *cotcorezà* (despre găini) (DR., II, 123-124).

Cotéiu. Nf. *Kotej* 1680 (10).

— Cf. srb. bulg. Kota (< Constantin, Rječnik s.v., Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126), derivat cu suf. -eiu.

Cotíga. Nf. *Kotyiga* 1726, azi (11), *Czipu alias Kotiga* 1726 (14), *Kutsiga* 1722 (40), 1726 (59).

— Formă hipocoristică (derivată cu sufixul -igă < -ică, din Constantin, cf. bulg. Koto).

Cotoáră. Nf. *Kotoare, Kotoari* 1680, *Kotora, Kotore* 1688, 9 fam. 1726, 13 fam. 1766, azi (1).—Deriv.: (cu suf. -a-ș) Nf. **Cotoráș** azi (im. din Nădlac-Arad 51); — (cu suf. adj. -os) **Cotorós**. Nf. *Kotorosz* 1726, 1759 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 113, 1789, azi (38).

— Dela *cotor*, care pe lângă alte sensuri îl are și pe acela de «resturi, rămășită, lucru inutil, cârpă, zdreanță», iar figurat, «cal bătrân, slab».

Cotócea. Nf. *Kotocsi* 1722, azi (33), *Kototsa* 1788, azi (34), azi (im. din Berivoi-Făgăraș 44).

— Deriv.: (cu suf. -ea) dela *cotoc = cotoiu*.

Cotóia, cf. Cotóiu.

Cotóiu. Nf. azi (56). — Deriv.: (cu suf. -ea) **Cotóia**. Nf. *Kotoja* 1726 (43). Cf. Cotoc.

Coțofán(ă). Nf. *Koczofan* 1722 (6, 31).

— Dela n. de pasăre.

Cotonáru. Nf. *Kotonaru* 1726 (43). Deriv. (cu suf. -aru < anu) dela Nt. *Cătun*.

Cotrilócea, cf. Cotârlea.

Cotúlea. Nf. *Kotulia* 1680 (10).

— Deriv.: (cu suf. -ulea) din bulg. Koto (< Kostandin).

Covácіu. Nf. *Kovácsu* 1726 (20), azi *Coaciu* (29, 31), 1788 (42), azi (50, 51, 57).

— Dela *covaciu, coaciu* = fierar.

Covorán. Nf. *Koboran, Kovoran* 1758, azi (44).

Deriv. din Nt. *Covor* (cf. BA. II 78) cu suf. -an.

Covrígea. Nf. *Kovrigja* 1766 (1), *Kovricsa* 1688, *Kovridsa* 1726, *Kovritsa* 1766 (3).

Deriv. (cu suf. -ea) dela *covrig*.

Cozac, cf. Cazac.

Cozgárea. Nf. Aron, 138 (44), *Kozgara* 1722, azi (49, im. din Vad-Făgăraș 51), *Koczgara* 1711 Barițiu, I, 719 (59).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. cum. g o z c h a r « mouton » (G. Kuun, *Codex cumanicus*, p. 128).

Crácea. Nf. *Kracsa* 1722 (55).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *craci*.

Crăciún. Nb. atestat istoricește des, passim, azi (48*, 51, 57). — Nf. azi (im. 1), *Krecsun* 1726 (15), *Kretsun* 1758 (21), azi (im. 27), *Chrecsun* 1722 (34), 1758 (36), azi (40, im. din Săvestreni-Făgăraș, im. din Rășinari-Sibiiu 44, im. din Tohan-Brașov 46, im. din Mândra-Făgăraș 51, im. din Fofeldea-Sibiiu 56), 1789 (60). — D e r i v.: (cu suf. -e l) **Crăciunél**. Nf. *Krecsunel* 1758 (36).

— Dela numele sărbătorii, (cf. Pușcariu, *St. Istrorom.*, II, 284). Pentru vechimea numelui la noi, cf. Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 48, 603, 605.

Cragúi. Nb. *Kraguj* țig. 1511 Fragm. 86 (8).

— Srb. bulg. K r a g u j (< k r a g u j = « accipiter », Miklosich, 281, Maretić, LXXXI, 94).

Cráia. Nf. *Kraja* 1726, *Laczko alias Kraja* 1758 (35), 1696 Fragm. 453, 1726, 1758 (37). — D e r i v.: (din c r a i u, cu suf. -ș o r) **Crăișór**. Nf. *Krejsor* 1726 (58).

— Srb. K r a j a (< k r a j — « margo, regio », Miklosich, 67).

Craiován. Nf. *Krajován* 1788 (44).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Craiova*.

Crancéu. Nf. *Krencsev*, *Krentsev* 1726, *Krencseu* 1758 (30).

Crancúța. Nf. *Krankutza* 1633 (62).

— Deriv. (cu suf. -u ț ă) dela *crancă* (= *creangă*, cf. și Nf. *Creangă*).

Crápu. Sprni. (46).

Crâșmărél. Nf. *Krismarel* 1789 (60).

— Deriv. (cu suf. -e l) dela *crâșmar*.

Crastavél. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 67 (44).

— Substituire de sufix, dela *Crastavete*.

Crastavéte. Nf. *Krasztavétz* 1788 *Crastaveate* 1791 Iorga, *St. Doc.*, XII, 189 (44).

— Dela *castravete*.

Cremon (?). Nf. 1789 (38).

— Cf. srb. K r e m a n (Maretić LXXXII, 73), rom. *cremene* (?) sau greșală de grafie pentru Ceremon[ia], cf. Ț â r m o n e a.

Crépșa, cf. C r i p a.

Crepșán, cf. C r i p a.

Creștína. Nb. passim, azi.

Crétu. Nf. azi (1), *Kriczul* 1680, *Kreczul* 1688, 1726 (10), *Kreczu* 1726 (18), 1726, azi (25), azi (27), *Kritzu* 1758 (37), *Kreczu* 1788 (41) 1726 (43), azi (44, im. din Părău 51, 57), 1726, azi (58, 63).

— Dela adj. *creț*, *-eață*. Pentru formele cu *i*, cf. Drăganu, *Top. Ist.*, 14: *Criț* < săs. K r e i z.

Crifán. Sprni. (14).

— Dela *crihan* = mămăligă cu untură, și *clihan* (Bogrea, *Glose*, 64, nota 6) « codru (de pâne s. de mămăligă); vlăjgan, hojmalău, lungan ».

Crihâlmeánu. Nf. azi (56), *Chrihelman* 1722 (63).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Crihalma*.

Crínta. Nf. *Krinta* 1633 (62).

— Cf. *crintă* = (Transilv.) un fel de ciubăr (CADE).

Crípa. Nf. *Krippa* 1633 (63). — D e r i v.: (cu suf. -e a s ă) **Cripeásă**. Nf. *Kripésza* 1769 (60); — (cu suf. -ș a) **Crépșa**. Nf. *Krepsa* 1722 (62); — (cu suf. -ș a n) **Crepșan**. Nf. *Krepsan* 1726 (63).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Crişánu. Nb. azi (6, 59). — Nf. azi (im. din Ohaba-Făgăraş, im. din Dobra-Hunedoara, im. din Racoviţa-Sibiiu 44, im. din Făgăraş 49, im. din Toderiţa-Făgăraş, 50, im. din Ohaba-Făgăraş 51, im. din Ohaba-Făgăraş 55).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela n. râului Criş; Nb. e dat după numele cunoscutului personaj istoric din revoluţia dela 1784.

Crisbăşán. Nf. 1809 Iorga, *St. Doc.*, XII, 200 (44), *Krizbesan* 1758 (46).

— Deriv. (cu suf. - e a n) dela Nl. *Crizbav*.

Crístea. Nb. *Kriszta* 1789 (3), *Kristje* 1722 (7), *Christe* 1722 (16), *Khriszta* 1726 (37), *Kriszte* 1758 (38), *Cryztha* 1534 Fragm. 106, *Cryzte* 1671 Puşcariu, *Rev.*, 69 (41). — Nf. azi (3, 8, 9), *Kristye* 1788 (19), 1789 (28), azi (33, im. din Bucureşti, im. din Feldioara-Făgăraş 44). — Deriv.: (cu suf. -a n) **Cristián**. Nb. *Krisztian* 1726 (12), 1680, 1789 (13), 1726 (37), 1726 (38, 42), 1758 (55).- Nf. azi (9, 11, 13, 15, 20, 21, im. din Berivoii-mici-Făgăraş 35, 49); — (cu suf. -i n a, cf. slav. H r i s t i n a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 119, şi germ. C h r i s t i n a). Nb. **Cristína**, azi, passim.

— Cf. slav. H r i s t o, H r i s t j o, bulg. (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 119) şi K r ъ s t j o, -t é, etc. Cf. şi C â r s t e a.

Criştof. Nb. 1758 (44).

— Formă hipocoristică ung. din *Christofor*.

Criţul, cf. C r e ţ u l.

Croitóru. Nf. azi (im. din Călimăneşti-Vâlcea 44).

— Nume dat după îndeletnicire.

Crovát. Nf. (10).

— Dela N. etnic *Croat*.

Crucín. Nb. ţig. (30).

—Deriv. (cu suf. -i n) dela *cruce*.

Cuciurígu. Sprni. «imita cocoşul» (52).

Cucólea. Nf. *Kukolja* 1726 (58).

— Cf. c u c (derivat cu suf. -o l e a), sau srb. k u k o l j «cucui» (Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 102). Cf. şi C u c u i a t.

Cúcu. Sprnf. (19, 33) «şi-a făcut casa departe de sat» (43).— Nf. azi (6), 1877 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 43, azi (8), *Kuko* 1722, azi (9, 12), *Kuku* 1726 (14), 1722 (17), 1758 (25), 1726 (30), 1771 Lupaş, *Doc.*, 126 (33), 1726 (36), 1758 (38), azi (44), 1788, azi (46), azi (47), *Kukul* 1722, azi (49), 1726 (55).— F e m i n. **Cúca**. Nf. *Kuke* 1680 (2), 1726, *Kuka* 1758 (18), 1726 (30).

— În afară de expresia *singur cuc*, cf. şi sensul de «necredincios (despre bărbaţi)». Zanne, I, 442.

Cucuiát. Nf. azi (30, 31, 32, 38).

— Cf. C u c u i u.

Cucurígu. Sprnf. (46). Cf. C u c i u r i g u.

Cuculáie. Sprni. (46).

— Formă reduplicată (din graiul copiilor) din C u l a e (< Niculae).

Cucuváie. Nf. *Kokováj* 1788 (44).

— Cf. B u h ă.

Cufúrea. Nf. *Kufori* 1680, *Kufura* 1688 (10).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela vb. (a) c u f u r î.

Cúla, cf. N i c o l a e.

Culcher (?). Nf. *Kulkér* 1680 (10).

Culíţă, cf. N i c o l a e.

Cúlmea (?). Nf. *Kulma* 1578 (44).

— Dela apelativul topic c u l m e.

***Curcă**. D e r i v.: (cu suf. -a n) Nf. **Curcánu** (48); — (cu suf. -a n, dela *Curcea* s. dela apel. *curte*) Nf. **Curceánu** (25, 35).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Dela *curcă*.

Cúrea. Nf. *Kurja* 1726, *Kura* 1758 (20).

— Deriv. (cu suf. -e a) din rad. slav. K u r- (C y r i l l u s, Maretić, LXXXII, 100, s. k u r- = « cantus », Miklosich, 283; cf. și slav. k u r ъ — « gallus », Miklosich, *Die slavischen Ortsnamen aus Appellativen*, p. 191). Cf. srb. K u r j a k (Rječnik, s.v.). Cf. și C u r o i u.

Cureláru. Nf. *Kurelarul* 1722 (26).

— După meserie.

Cur de fer, cf. *C u r u.

***Curu**. D e r i v.: (cu suf. -o i u) Nf. **Curóiu** azi (1); —(cu suf. -u ț) **Curúț**. Nf. *Kurutz* 1722 (9). C o m p u s e: **Cur-de-fer**. Sprni. azi (46); **Cur-negru**. Nf. *Kornegru* 1788 (48).

Curnégru, cf. *C u r u.

Curóiu, cf. *C u r u.

Cúrtea. Nb. *Kurtja* 1726 (37). Nf. *Kurtya* 1726, *Kurta* 1758 (37), 1758 (46), 1758 (47).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela adj. rom. c u r t, -t ă.

Curúlea. Nf. *Curulliè* 1633 (61, 63). — D e r i v.: (cu suf. -uț) Nf. **Curulúțu** 1797 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 82 (13).

— Deriv. (cu suf. -u l -ea, -ul -u ț) dela *cur*. Cf. C u r o i u, etc.

Custúra. Nf. *Kuszture* 1726, 1758 (41).

— Dela numele uneltei.

Cușulét. Nf. (59).

— Dela *coș*.

***Cuțit**. D e r i v.: (cu suf. -a r) **Cuțitáru**. Nf. *Kuczitaru*, țig. 1758 (în trad. unguréscă *Késcsinálo* 1726) (44); — (cu suf. -o a i e) Sprni. (fem.). **Cuțitoáia** (21).

Cúțu. Sprnf. (46). Nf. 1726 (14).

— Apel. *cuțu* (— c ă ț e l u ș).

D

Dâ'dă. Sprni. (masc.) (53).

Dádu. Sprnf. « oameni mari și hălăoi » (= greoi) (27).—Nb. *Dadu* 1509 țig. Fragm. 76 (9 - 10), 1758 (44). — Nf. 1726 (18), 1758 (44), azi (48, im. 51, 53), 1758 (58). —D e r i v.: (cu suf. -o a i e) Sprni. **Dădoáie** (48).

— Cf. țig. d a d a « t a t ă » (A. Graur, *BL.*, II, 146), Np. bulg. D a d a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 161).

Dafin, Dafína. Nf. *Dafin* azi (im. din Cuciulata-Făgăraș 44), *Dafina* 1759 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 112 (38), azi, passim.

— Și în bulg. (cf. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 138).

Dâ'gă. Sprn. Haneș, *Ț. O.*, 68.

— Cf. *dâgă* = « unul care mănâncă mult » (com. A. Tomiac-Straja).

Dágiu. *Dagju* 1766 (1).

Dáicu. Nb. *Dajkul* 1680 (1). — Nf. 1789 (60).

— Cf. srb. D a j k o (< D a b i ž i v, Maretić, LXXXII, 145) s. un derivat (slav) din D a j a (< rad. d a j- « a da », Miklosich, 267, cf. și Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 146).

Dáili. Sprni. « nevastă-sa i-a cântat odată așa când dânsul a căzut beat în vale: dili ! daili ! » (53).

Dálea. Nf. *Daly* 1722 (1), azi (9, 13, 44).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. bulg. D a l a (formă hipocoristică dela D a v i d, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 119), şi rad. d a l- (cf. Miklosich, 268), derivat cu suf. -e a.

Damaschín. Nb. *Damastin* 1789 (1), *Damasztin* 1789 (2), *Damaszkin* 1758 (28), azi passim.

— Dela numele *Sf. Martir Damaschin*, celebrat la 16.I şi 13.XI, (Timuş, 196). Grec. *Δαμασκινός*, slav. D a m a s k i n.

Dâmbóiu. Nf. azi (31, 35), *Dimboj* 1628 Puşc., *Fam.*, I, 182, 1758, 1792 Fragm. 814, azi (36), azi (43 im. din Sebeş-Făgăraş 44). —D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Dâmboáie**. Nf. *Dimboje* 1726, (36).

— Deriv. (cu suf. -o i u) dela *dâmb*.

Damián, (Dămián, Demian). Nb. *Damjan* 1789 (1), *Demjan* 1726 (15), 1758 (18), 1726, 1758 (35), 1726 (36), 1726 (39), 1766 (57), azi passim. — Nf. azi (12, 16), 1758, azi, im. din Sâmbăta de jos-Făgăraş 24), azi (32, im. din Bistriţa-Bârgăului 44, 45, 49, im. din Vad-Făgăraş 51, 57, im. din Vecerd-Târnava mare 58).

— Dela numele lui *Damian* (« doctorul fără de arginţi »), celebrat la 1.VII şi 1.XI (Timuş, 196), din slav. D a m j a n, D ѣ m j a n (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 119).

Dan. Nb. istoriceşte des, passim. Azi, passim. — Nf. 1680, azi im. (1), 1726 (2), 1722 (6, 8) azi (10), 1726 azi (11), 1726 (26), 1788 (41), 1788, azi (43) azi (im. din Galaţi-Făgăraş, im. din Ribicioara-Hunedoara 44), 1788, azi (45), azi (46, im. din Perşani 51, 56), *Danui* 1633 (63). — D e r i v.: (cu suf. -e a s ă) **Dăneásă**. Nf. *Daneszi* 1766 (1), *Danasze* 1633 (62); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Dănéscu** azi (im. din Vârd-Târnava mare 56); — (cu suf. -e ţ) Nf. **Dănéţ**. Nf. *Danyecz* 1726 (14), 1722 (32), 1722, azi (49); — (cu suf. -u ţ) Nf. **Dănúţ** azi (14). C o m p u s e: Nf. **Dangheorghe** (18, 30, 31, im. din Lisa-Făgăraş 44).

— Din bulg. D a n o (< D a n i i l, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 119).

Dánciu. Nf. azi (ţig. 1), *Danczul* ţig. 1511 Fragm. 86 (8), azi (27), *Dancsu* 1726 (63). — Nf. azi (ţig. 1), *Dáncs* 5 fam. 1680, 1688 (cf. *Dancz*), 4 fam. 1726, *Dánts* 1766 (2), *Dáncsi* 1680, *Dancsu* 1726, azi (3), azi (im. din Viştea de jos-Făgăraş 44). D e r i v.: (cu suf. -e l) **Dăncél**. Nb. *Danczel* 1511 Hurm. II[3], 10.

— Cf. srb. bulg. D a n č o, (< D a n < D a n i l, Miklosich, 268 Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 119), ţig. d a n c i (A. Graur, *BL.*, II, 147 - 148).

Dáncu. Nb. *Dankul* 1680, *Dánk* 1766 (1), 1680, 1688 (3). — Nf. *Dankul*, *Dank alias Rakar* 1680, 7 fam. 1688, 6 fam. 1726, azi im. (1), azi (6, 14, 18).

— Srb. bulg. D a n k o (<D a n). Cf. D a n, D a n c i u.

Dandaru. Nf. 1633 (62)?

Dănílă Nf. des istoriceşte, din sec. al XVIII-lea. passim. Transcris: *Danila*, *Danyila*, *Danile*, *Danilla*, *Denile*, *Danyile*. Azi passim. —D e r i v.-h i p o c.: (cu suf. -u c ă) Nb. **Dănilúcă** (33); — ([Dăni-]- l u c ă) Nb. **Lúcă** (33); — ([Dă-] n i l ă). Nb. **Nílă** (rar 33).

— După numele sfântului celebrat la Greci în ziua de 17.XII, la Catolici la 21.XII (Baudot, 191). Hagiografia cunoaşte şi alţi sfinţi

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

cu acest nume, printre cari *Daniil Stâlpnicul*, celebrat la 11.XII (cf. Timuş 196 - 200). Numele e răspândit şi la Slavi, dela care am împrumutat noi forma *Dănilă* (< D a n i l o < grec.).

Dărăbánţ. Nf. azi (1), *Kapaczina alias Darabancz* 1688, azi (2), *Darabanczu* 1758 (25).

Darafin. Nb. 1726 (11).

Dária, Dárie. Nb. (20, 45). — Nf. azi (im. din Tg.-Mureş 44), *Darya* 1722 (62).

— După numele vestitului rege al Perşilor, *Dariu*.

Dăríciu. Nf. *Derits* 1763 (48).

Dârlógea. Nf. *Darlossa, Derlosza alias Susu* 1758 (45), *Derlogea* Aron, 143, *Derlosea* (im. din Calbor-Făgăraş 44).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *dârloagă* « femeie fără ruşine, prostituată » (Şez., XXIII, 45), « slugă » (Zanne, III, 603), « cal (rău) » (H., XII, 569).

Dărnă'u. Sprnf. (46).

— Cf. a *dârnăi* = a plânge, a se văicări (*Rev. Crit.*, III, 122) de unde şi *dârnăilă* = copil plângăcios (Pascu, *Suf.*, 330), *dârnă* = bătrână gârbovită care umblă cu bâtul (Viciu, *Glos.*, 41).

Darodiciu. Nf. azi (im. din Baţanii mari-Trei Scaune 55).

Dârstár. Nf. *Dersztrár* 1680, *Dirsztárj* 1688, *Drisztraru* 1726 (2).

— Dela titlul îndeletnicirii: cel care bate postavul de lână în dârste (= piuă) spre a-l face miţos. Despre *dârste*, cf. Iorga, *Negoţul* 160, *Ind.*, 19. Nf. poate fi şi un deriv. (cu suf. -a r) dela Nl. *Dârste*.

Dáscea. Nf. *Daszka* 1788 (19).

— Cf. srb. D a s k o v i ć (cf. d a s k a, Iveković-Broz, s. v.), Rječnik, s.v. Cf. şi D a s c ă l.

Dáscălu. Nf. azi (im. din Băseşti-Fălciu 44), *Daszkal* 1726 (63).

— Dela *dascăl* = învăţător de sat; cântăreţ de biserică.

Dáşea. Nf. (47), *Dasa* 1722 (50).

— Srb. D a b i š a (Miklosich, 268), s. hipoc. slav din D a v i d.

Dateş Nb. *Datyes* 1726 (19). — Nf. azi (1), *Datjesch* 1722, azi (7), *Datyes, Datjes* 1726, *Dátes* 1758, azi (20), 1771 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 150 (21), *Dades, Dadtes* 1789, azi (28), *Dates* 1758 (40), *Dattes* 1592 Puşc., *Fam.*, I 166, azi. im. din Ludişor-Făgăraş (44).

Dáţu. Nb. *Daczo* 1533 Qu. II, 300, *Dacz* 1541, 1546, 1550, ibid., III, 94, 346, 553.

— Bulg. D a c o (< D a v i d, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 119).

Dávid. Nf. istoriceşte passim, des, din sec. al XVIII-lea; azi, passim, des. — Nf. 1789 (1), 1680, *Dagyid* 1766 azi (4), 1758 (30), azi (45, 46 im. din Liupcova-Caraş 55, 63). — H i p o c.: Nb. **Detu, Didu** (33). — Sprni. **Didu** (48).

— Dela numele profetului *David* celebrat de Greci la 19.XII, de Catolici la 29.XII (Baudot, 193). Alţi sfinţi cu acest nume, ap. Timuş, 201 - 205. Pentru forma *Didu* cf. *diduţă* = rac mic (Costin, *Graiul* 100).

Deác. Nf. *Deak* 1711 Bariţiu, I, 722 (1), 1726 (4), azi (17), *Tontoj alias Deak* 1758 (25), azi (33), 1723 Fragm. 540 (35). — D e r i v.: (cu suf. -o i u, -o a i e) **Diacói, Diacoáie.** Nf. *Diakoj* 1789 (38), *Deakoje* 1758 (43).

— Dela *deac* = cântăreţ de biserică (cf. D a s c ă l).

Debu. Nf. azi (47, im. din Şercăiţa-Făgăraş 49) *Debul* 1722 (50), azi (51), 1820 Meteş, *VA.*, I, 303,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

azi (53), azi (im. din Șercăița Făgăraș 55).—Fem. **Déba**. Sprni. (14).

— Cf. nsl. v d e b, d e b = pupăză (Miklosich, *EtWb*, s. v ŭ d o d ŭ).

Déca. Nf. azi (im. din Moțăței-Dolj 44).

— Cf. slav. (bulg.) D e k o (< D e s i m i r, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 133).

Déiu, cf. A n d r e i u.

***Dej**. D e r i v.: (cu suf. -a n dela Nl. D e j) Nf. **Dežanul** 1452 Fragm. 59 (30); — (cu suf. -a r dela Nl. *Dejani*) Nf. **Dejenáru** azi (44); — (cu suf. (ung.) -i dela Nl. *Dej*) **Deji** azi (44, im. din Făgăraș 51).

Delatur. Nf. 1726 (44).

— Compus: *de-laturi*.

Delavalea. Nf. *Dilyavalya* 1680, 1726 (1).

— Compus: *dela-vale* (deriv. cu suf. -e a).

Delegát. Nf. 1726, 1758 (43).

—Compus: *de-legat* s. *delegat*.

Délniță. Nf. *Delnitz* 1789 (28).

Demeter, cf. D u m i t r u.

Demítru, cf. D u m i t r u.

Denghel, cf. D i n d e a l.

Deputátu. Sprni. (14).

Desculțări. Sprnf. (15).

— Derv. dela *desculț*.

Descúltul. Nf. *Deszkultzul* 1634 Dens., *Mon.*, 27, *Descultz* 1722 (8).

Déspa. Nb. sec. al XVIII-lea Iorga, *St. Doc.*, XIII, 82 (13).

— Srb. D e s p a (< D e s p i n a < grec. *δέσποινα*, Maretić, LXXXII, 71).

Destrăbăláți. Sprnc. li se zice locuitorilor din Scorei (4).

Détu, cf. D a v i d.

Diacónul. Nf. azi (45).—D e r i v.: (cu suf. -e s c u) Nf. **Diaconéscu** (im. din Apele-vii-Romanați 44).

Díca. Nf. *Dika* 1788 (25).

— Cf. slav. D i k a (< v. slav. d i k a « Ruhm ». Cf. Rječnik, s.v.). Cf. și D i c u.

Dícu. Nf. azi (7, 8).—D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Dicoáie**. Nf. *Dikoje* 1726 (26).

— Formă hipocoristică slavă D i k o (din C o n s t a n d i n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126).

Didína. Nb. azi passim.

— Formă reduplicată din hipocoristicul D i n a (*Constandina*).

Dídu, cf. D a v i d.

Díga. Nf. (12).

Díhor. Sprni. « om negru » (46), « cu părul negru » (21), (14, 19), Sprnf. (27).

Metaforă, făcând aluzie la coloarea blanei de dihor. Cf. și sensul de « puturos », « rapace ».

Díia. Nb. *Dija* 1758, *Dia*, *Die* 1788 (26).

— Cf. srb. D i j a, D i j e (< D i j a n a, Rječnik, s.v.).

Dílea. Sprnf. *Stoica-Dilea* (59).

— D e r i v.: (cu suf. -e a) dela bulg. D i l a (< K o s t a n d i n, Weigand *Jb. XXVI-XXIX*, 126).

Díma. Nb. 1758 (20), 1789 (24), 1758 (44, 55). — Nf. azi *Dima alias Boita* 1680 (13), (14, 53, im. din Șinca nouă-Făgăraș 56), 1747 Fragm. 549 azi (63).

— Formă hipocoristică slavă D i m a (< D i m i t r i j, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 120).

Dimitur, cf. D u m i t r u.

Díndar. Nf. 1722 (52). — D e r i v.: (?) *Dindaratz* 1722 (32),;— (cu suf. -ă u) **Dindără'u**. Nf. *Denderoŭ* 1722 (62).

Dindără'u, cf. D i n d a r.

Dindeál. Nf. *Dingjal* 1766 (1) *Dengyal* 1688 (2), *Denghel* azi (6).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Săs. Nf. D a n g e l (< D a n i e l, Kisch, *Sieb.* 282), considerat de Români, prin etimologie populară, compus *din* + *deal* (cf. și D i l e a v a l e a).

Dindrúm. Nf. *Dendrum* 1633, Fragm. 190 (14).

— Compus: *din-drum*.

Dínu, cf. C o n s t a n d i n.

Dionísie. Nb. *Diyoniszie* 1788 (48), *Dionisze* 1726 (56), azi passim.

— Se cunosc mai mulți sfinți cu acest nume (cf. Timuș, 210-216) dintre care cf. aceia din calendar, celebrați la 18.V și 3.X. Din grec. *Διονύσιος*.

Dioszan 1711 Barițiu, I, 722 (22).

* **Dípla**. D e r i v.: (cu suf. -ă ș) Nf. **Díplășu**, țig. (2); — (cu suf. -u ș) Nf. **Dipluș** (7).

Deriv. din *diplă* — vioară (cf. *A l ă u t a*).

Dipșóiu. Nf. *Gyipsoj* 1726 (63).

— Formă derivată cu suf. -o i u dela *Dipșa* < D i v a + suf. -ș a (cf. Drăganu, *Suf.* -*șa*, 18-20). Cf. D i v o i u.

Díse. Nb. (12).

— Poate o formă hipocoristică din *Dionisie*.

Dițu. Nb. *Dicz* 1758 (44).

— Cf. bulg. D i c o (< K o n s t a n d i n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126).

Divóiu. Nf. *Divoj* 1726, 1758 (35).

— Deriv. (cu suf. -o i u) dela D i v a (Maretić, LXXXII, 71, Rječnik, s.v. < d ě v a «fată», Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 161). Cf. D i p ș o i u.

Doága. Sprni. (46).

— Dela *doagă* «scândură încovoiată (și uscată) din care se face butoiul», metaforă făcând aluzie la fizicul slab și gârbovit al individului.

Doboliță. Nf. azi (35), *Dobolicze* 1726, *Dobolicza* 1758, *Doboliță* 1759 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 113, *Dobolitze* 1789, azi (38), 1758 (46).

Dóboș. Nf. 1788 (24, 46).

— Ung. d o b o s = toboșar.

Dóbra. Nb. 1688 (1), azi (2), 1718 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 55 (15), 1582 Veress, *D.*, II, 218. — Nf. 1771 Lupaș, *Doc.*, 126 (40), 1671 Fragm. 313, 1726 (41), *Illyerán alias Dobra* 1758 (44).

— Sl. D o b r a (Miklosich, 269). Cf. D o b r e, D o b r u.

Dobrata. Nb. 1633 (63).

— Cf. ceh. D o b r a t a (Miklosich, 270).

Dobrătă, cf. D o b r o t ă.

Dóbre. Nb. 1758 (28, 35), 1788 (43), 1758 (45, 55). — Nf. 1819 Meteș, *VA.*, I, 297 (16), *Dobri* 1722 (17), 1726, *Szein alias Dobre* 1758 (18), 1722 (33).

— Cf. slav. D o b r e (< D o b r o m i r, D o b r o s l a v, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 133, cf. și *ib.*, 150).

Dobreán. Nb. *Dobrian* 1726 (35); — Nf. azi (37, 55).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela *Dobre*, sau mai curând srb. D o b r i j a n (Maretić, LXXXII, 114, Rječnik, s.v.).

Dobrílă. Nb. *Dobrille* 1666 Pușc. *Fam.*, I, 112, 1722 (7). — Nf. azi (1, 7, 9).

— Srb. bulg. D o b r i l a, D o b r i l o (Miklosich, 270, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 150, Maretić, LXXXII, 115).

Dobrín. Nb. 1663 Pușc., *Fam.* I, 112, 1722 azi (8), azi (14), 1664 ib. 174, 1726, azi (24), 1758 (26, 40),

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

1726 (55). — Nf. 1543 Fragm. 819, 1582 Veress, *D.* II, 219, 1584 Fragm. 132, 1590 Pușc., *Fam.* I, 156, 1664 ibid. 174, 1726, *Tasul alias Dobrin* 1758 azi (24), 1726 (25), azi (im. din Bucium-Făgăraș 35, 37, im. din Săvestreni-Făgăraș 39), 1633 Fragm. 815, 1726 (40), azi (im. din Săvestreni-Făgăraș 42, im. din Săvestreni-Făgăraș 43, 44, im. din Bucium-Făgăraș 46, 49, im. din Bucium-Făgăraș 50), 1593 Pușc. *Fam.* I, 169, Fragm. 817, 1722, azi im. (din Berivoii mari-Făgăraș 52), azi (im. din Bucium-Făgăraș 55, 56). — D e r i v.: (cu suf. -e a) **Dobrínea**. Nf. *Dobrinye* 1758 (24); — (cu suf. -e a s ă) **Dobrineásă**. Nf. *Dobrinyeszi* 1726, 1758 (24).

— Srb. bulg. D o b r i n (Miklosich, 270).

Dóbrotă. Nf. *Dobrătă* azi (1), *Dobrotă* azi (12), azi (im. din Poiana-Sibiiu 44), *Dubrota* 1726 (55).

— Slav. (srb.) D o b r o t a (Rječnik, s.v.) Cf. și D o b r a t a.

Dóbru. Nf. 1726 (40, 55).—D e r i v.: (cu suf. -a n) Nf. **Dobrán** azi (im. din Zârnești-Brașov 51); — (cu suf. - e s c u) Nf. **Dobréscu** (24); — (cu suf. -o i u) **Dobróiu**. Nf. *Dobroj* 1758, azi (41).

— Din slav. d o b r ŭ «bun» (Miklosich, 270).

Dochia. Nb. *Dotyie* 1789 (1), *Dokia* 1711 Barițiu, I. D e r i v.: (cu suf. -i ț a) Nb. **Dochița** azi, passim.

— Formă hipocoristică din *Evdochia*.

Dódea. Nf. 1722, azi (9). D e r i v.: (?) **Dodonesa** 1722 (9).

Deriv. (cu suf. -e a) din forma bulg. D o d a (< d o d a «soră mai mare», Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 161), cf. (în Olt.) *dodă* «soră mai mare» (H. IX, 82), «dele» *Gr.* S., V, 120), (în Banat) «nană» (Viciu, *Glos.*, 40) «femeie bătrână» (Irineu, *SB.*, 46);(în nordul Transilvaniei) «femeie însărcinată (Gorovei, *Cim.*, 147).

Doderóiu. Sprni. (48).

— Formă asimilată din *Toderoiu*.

Dodóncea, cf. D o d e a.

Dodoș. Nf. azi (44).

Dóftor. Nf. 1722 (29).

N. dat după îndeletniciri.

Dogală, cf. D u g a l ă.

Dogár(iu). Nf. azi (1, 5, 6), 1830 Iorga, *St. Doc.*, XII, 216 (44), 1758, azi (47), 1788 (48), azi (im. din Șercăița-Făgăraș 49, 50).

— Despre d o g a r i (= cei cari fac doage), cf. Iorga *Ind.*, 59, 155.

Doicán, cf. D o i c u.

Dóicu. Nf. *Dojkul* 1680, *Dojk* 1688 (1). D e r i v.: (cu suf. -a n) **Doicán**. Nf. *Dojkán* 1726, *Dojkanu* 1758 (40).

— (După Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 146) slav. d o j a «Stille ein Kind», d o j k a «Amme», cf. D o j k a, D o j k o (cu masc. format după feminin). După alții, forma D o j a, D o j a k, D o j k o sânt derivate hipocoristice din D o b r o s a v (Iveković-Broz, s.v.) s. din D o s i t e u (Maretić, LXXXII, 83), s. din D o m o g o j (ibid., 88).

Dóina. Nb. azi passim.

—Dela d o i n ă (cf. C a r m e n). Cf. și bulg. D o j n a (< d o j — «lactatio», Miklosich, 271).

Doménte, Nb. (6).

— Contaminare între *Domițian* + *Clemente*.

Domețián. Nb. (14), cf. D o m i ț i a n.

Domițián. Nb. azi rar, passim

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Nume latinist, după numele împăratului D o m i t i a n u s (sec. I, d. Chr.).

Domnica. Nb. azi (1), 1727 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 43-44 (8), azi (11), 1813 (14), azi (18), 1870 (27), azi (32, 33, 35, 41, 48, 49, 57, 58).

— Nume vechiu în românește (cf. Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 178). Cf. *Domnica cuvioasa* din timpul lui Teodosie cel mare, celebrată la 8.I (Timuș, 218).

Don. Nb. 1726 (1), 1789 (13).

— Formă hipocoristică slavă din A n d o n (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 118).

Dónat. Nf. azi (3, 55).

— Nume dat după numele sfântului (cf. Baudot, 208-209).

Dónea. Nb. *Donja* 1766 (1).

— Bulg. D o n é (< A n d o n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 118). Cf. D o n.

Dongoróz. Nf. azi (im. din Burdusaci-Tecuci 44).

Dópcea. Nf. azi (16, 28).

Doroftéiu. Nb. azi (7).

— După numele *Sf. Dorofteiu* (cf. Baudot, 210-211), grec. Δωρόθεος, cunoscut și la Slavi (cf. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 120).

Doroghíciu. Nf. azi (25).

— Formă rusească a numelui *Drăghici*, cf. rus. d o r o g i j (< vsl. d r a g).

Dóru; (fem.) **Dora**. Nb. azi passim. Nf. *Dóru* azi (51). D e r i v.: (din *Doru* cu suf. -e l) Nb. **Dorél** azi, passim; — (din *Dora*, zu suf. -i c a) Nb. **Dorica**, azi, passim; — (dela *Doru* cu suf. -i n) Nb. **Dorín** azi passim; — (din *Dora* cu suf. -i n a) Nb. **Dorína** azi passim.

— Formă hipocoristică dela *Dorofteiu* (cf. bulg. D o r é, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 120), sau mai curând dela *Teodor*, *Teodora*.

Dóșa. Nf. *Doscha* 1722 (31).

Dótcoș. Nf. azi (im. din Sibiiu 5).

— Deriv. din bulg. D o t k o (< E v d o k i a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 121).

Dotósia, cf. T e o d o s i a.

Dóțu. Nf. *Doczu* 1726 (21). — D e r i v.: (cu suf. -e a) (!) **Dóțea** (s Doța?). Nf. *Docza* 1722, 1726, 1758 (7),

— Formă hipocoristică slavă din D o b r o s a v (Iveković-Broz, s.v., Rječnik, s.v.), s. din D o r o t e u (ibid.) s. din E v d o k i j a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 121).

Drăgán. Nb. *Dragan* 1722 (32), *Dregan* 1789 (60). — Nf. 1726 (26), azi (im. din Băița-Hunedoara 44, 51).

— Deriv. (cu suf. -a n) srb. bulg. D r a g a n (< d r a g, Miklosich, 272).

Drăghíciu. Nb. *Dregics* 1728 (30), 1726 (35), 1758 (46), 1756 (51), *Dragics* 1726, *Dregits* 1766 (57). — Nf. azi (7, 14, 18, im. din Ludișor-Făgăraș 21, im. din Ludișor-Făgăraș 27), *Dragics* 1726, *Dregics* 1758, azi (28), azi (im. din Șona-Făgăraș 44), *Dreghiciu* azi (45), *Dragits* 1763 (48), *Dregyits* 1766, azi (57), azi (im. din Veneția de jos-Făgăraș 58), 1726 (61), *Dragicz* 1633 (62).

— Srb. D r a g i ć (Miklosich, 272, Maretić, LXXXII, 110).

Dragomír. Nb. des istoricește, passim, din sec. al XV-lea (1452 Fragm. 59), redat și *Dragumir*. Azi (29). — Nf. 1766, *Dragomé* 1789, azi (1), 1680, *Dragomir alias Muntjan* 1688 (2), *Dragomir alias Chiveraj* 1688 (4), *Dragomir alias Mircsa* 1680, 1726 (10), 1726, azi (11),

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

azi (18), 1726, *Dragomir* 1758 (19), 1726 (36), 1520 Fragm. 98 (38), 1511 Puşc., *Fam.*, I, 178, 1785 Fragm. 713 (41), azi (im. din oraşul Giurgiu 44), 1520 Fragm. 97, *Dragomer* 1588, ibid., 135 (46), azi (55). — Deriv.: (cu suf. -easă) **Dragomireásă**. Nf. *Dragomiriasze* 1680 (1).

— Srb. bulg. Dragomir (Miklosich, 272).

Drágoş. Nb. *Dragos* 1726 (42), azi (55). — Nf. azi (im. din Dridif-Făgăraş 24), 1726, azi (25), *Drágoss* 1788 (40), azi (43, im. din Dridif-Făgăraş 44, 56).

— Bulg. Dragoš (Weigand, *Jb*, *XXVI-XXIX*, 150).

Dragosín. Nb. *Dragoszin* 1726 (63).

— Srb. Dragosin·ъ (Rječnik, s.v.).

Drágota. Nb. *Dragote* 1726 (58). — Nf. azi (35), 1758 (38), azi (im. din Poptelec-Someş 47).

— Srb. bulg. Dragota (Miklosich, 272).

Drágoviciu. Nf. *Dragovič* 1786 Iorga, *St. Doc.*, XII, 187 (44).

— Srb. Dragović (Rječnik, s.v.).

Drágu. Nb. 1726 (1), *Drag* 1334 Hurm. I[1], 631 (31) 1726 (58). Fem. **Drága** 1758 (1). — Nf. *Dragul* 1680, 1688, 1726 (2), *Draguj* 1758 (30), 1726 (57). Deriv.: (cu suf. -oiu) **Drăgoiu**. Nf. *Dragoly* 1726 (3), azi (31, 38, im. din Ciupercenii vechi-Dolj 44, 47), *Dregoj* 1766 (51, 57).

— Srb. bulg. Drago (Miklosich, 272). Interesantă forma *Dragui*, reluată din ung. *Draguly* < rom. *Dragul*.

Drăgúş. Nb. *Dregus* 1758 (36). — Nf. *Dragusi* 1766, *Dregus* 1789, azi (10), *Dragus* 1726 (25), 1758 (30), 1726 (40), *Dragusch* 1722 (62). — Deriv.: (cu suf. -el) **Drăguşél**. Nf. *Dragosel* 1680, *Dregusel* 1688, *Dragusel* 1766 (10). azi (56).

— Srb. bulg. Draguš (Miklosich, 272).

Drăguşán. Nf. azi (25, 44).

— Deriv. (cu suf. -an) dela Nl. *Drăguş*.

Drăguştín. Nf. *Dregustin* 1726 (10).

— Contaminare între slav. Dragutin (Iveković-Broz) + Dragušin (Rječnik, s.v.).

Dráiciu. Nf. *Drajtsul* 1722 (9), *Drajcsu* 1726, *Drajtsu* 1789 (39), *Drejtyu* 1726 (55).

— Formă hipocoristică derivată slavă, cf. Drajko, (fem) Drajča (< Drago < drag, Miklosich 271-272).

Drâ'ncă. Nb. *Drinke* ţig. 1689 Fragm. 417 (1), 1556 ibid., 125 (43). Deriv.: (cu suf. -ean dela un nume local, cf. *Drencova* în Banat). Nf. **Drânceán** azi (im. din Covăsinţi-Arad 51).

— Din srb. Drênka (Maretić, LXXXII, 71).

Drandafír, cf. Trandafir.

Drăvúş. Nf. *Drávus* 1726 (19, 40).

— Cf. Npers. lat. Dravus (< Drava, Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 612), intrat prin filiaţie ungară.

Drílea (?). Nf. *Drillea* 1680, *Drilla* 1688, *Drilya* 1726, *Drilla* 1787 (1).

Dridifşán. Nf. *Dridiffsanu* 1722 (31).

Deriv. (cu suf. -ean) dela Nl. *Dridif* + *Dridişan* (< Nl. *Dridih*).

Drócea. Nf. *Drocsa* 1680 (1), 1680, *Drotsa* 1766 (3), *Drotsa* 1722 (8).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. srb. D r o č a (Rječnik, s.v.).

Dron. Nf. azi (im. din Dorohoi 44).

— Formă hipocoristică din *Andron*.

Drosída, Nb. (6, 7).

— Cf. grec. *Δροσίς*, *-ίδος* (fem.) < *δρόσος* « rosée ».

Drúgă. Nf. azi (21), *Druge* 1726, *Druga* 1758, 1771 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 150, azi (22), azi (27), *Nyen alias Druga* 1726, azi (28), azi (im. din Ludișor Făgăraș 44).—D e r i v.: (cu suf. -o c i u) **Drugóciu**. Nf. *Drugocs* 1758, 1788, azi (42).

— Cf. apelativul *drugă*, și mai ales slav. d r u g a « soție », de unde și Npers. srb. D r u g (Miklosich, 273).

Duboáia. Nf. *Duboja* 1789 (60).

— Deriv. (cu suf. -o a i e) dela *Duba* < *dubă*.

Druméni. Sprnc. (46).

— Deriv (cu suf. -e a n) dela *drum* (deci, « cei care stau lângă drum »).

Dúca. Nb. 1766 (10). — Nf. sec. al XVIII-lea, Iorga, *St. Doc.*, XIII, 53 (34), azi (50, im. din Ileni-Făgăraș 55).

— Cf. *Sf. martir Duca*, celebrat la 24.IV (Timuș, 223), nume de origine greacă cunoscut și de Slavi.

Dúdaș. Nf. azi (țig. 2, im. din Copăcel-Făgăraș 20).

— Cf. și N. de câne.

Dúdú. Sprni. (53).

Dugálă. Nf. azi (im. din Mândra Făgăraș 44), 1758 (45), *Dugale* 1726 *Dugála* 1758, *Dogale* 1788, 1824 Iorga, *St. Doc.*, XII, 210, azi (46).

— Cf. slov. D u g a l i ć (< d u g a j l i j a, cf. d u g o n j a — longinus, Iveković-Broz, s.v., Rjecnik, s.v.).

Dúlca. Nf. azi (im. din Călimănești-Vâlcea 44).

Dúlea. Nf. *Dulya* 1726 (14).

— Cf. bulg. D u l j a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 138).

Dúlghiș. Nf. azi (32).

Dumítru. Nb. istoricește des, din sec. al XVII-lea, passim, redat și *Dumitrie*, *Dumetru*, *Domitru*, *Dimitur*, *Demeter*, azi passim. — Nf. 1680 (13), 1758 (20), 1726 (21), 1758 (22), *Komsa alias Dumitru* 1758 (45), *Demitru* 1534 Fragm. 103 (55). — Fem. Nb. **Dumítra** 1787 (10), 1695 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 54 (15). — D e r i v. - h i p o c.: (deriv. cu suf. -a ș) **Dumitráș**. Nb. *Dumitras* 1771 Lupaș, *Doc.*, 126(35), 1758 (36), 1756 (37), 1758 (40),1758 (41), 1788 (42), 1758 (55); — (deriv. cu suf. -a ș c u) **Dumitrășcu**. Nb. *Dumitrasko* 1688 (2), 1726 (13), *Dumitrásk* 1726 (40), 1758 (41, 46), 1726 (51), 1726 (55). — Nf. azi (29, 40), *Dumitraszk* 1788 (43); — (cu suf, -e s c u) **Dumitréscu** Nf. (5, 29, 57);— (deriv. cu suf. -i ț ă) Nb. **Dumitríță** azi (51); Fem. **Dumitríța** Nb. (51) de unde și Nb. **Mitríța** (17); — (formă hipocoristică din [D u-] m i t r u) Nb. **Mítru** azi passim; — Nf. 1726 (41); de aici (cu sincoparea lui *r* cf. și bulg. M i t o, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 120 și cu *m-* > *n-*) Nb. **Nítu** 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25); — (deriv. dela M i t r u cu suf. -e a, cf. și slav. M i t r é, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 120) Nb. **Mítrea**: *Mitra* 1726 (37), 1726, *Mitre* 1758 (43), 1726 (46), 1788 (48), 1726 (53); — (deriv. din *Nitu*, cu suf. -i ș o r) **Nitișór**. Nb. *Nyitisor* 1766 (2); — (deriv. din *Mitru*, cu suf. -a ș c u) Nb. **Mitrășcu** (14); —

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(cu suf. -u c ă) Nb. **Mitrúcă** (21); — (formă hipocoristică) Nb. **Túcă** (21). C o m p u s: Nf. **Vladumitrel** 1630 Dens. *Mon.*, 20 (9, 10): *Vladu-Mitrel.*

— Cf. Sf. *Dimitrie martir de Tesalonic*, celebrat la 26.X (cf. şi 28.X). Răspândirea numelui la noi nu se datoreşte numai calendarului. Se ştie că moaştele cuviosului Dimitrie (celebrat la 27.X) se păstrează în biserica Mitropoliei din Bucureşti, deci e unul din sfinţii al căror cult e cunoscut bine la noi. *Sf. Dumitru* se bucură de însemnătate şi în folclorul bulgăresc şi e considerat acolo ca un sfânt naţional (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 120).

Dúnea. Nf. *Dunya* 1726, 1758 (35).

— Din slav. D u n j a (< d u n j a Quitte, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 138).

Dúngă. Nf. *Dungé* 1726 (3).

Dúpţa. Nf. (azi im. din Vinga-Timiş 51).

Dúşa. Nb. *Dusa* 1726 (37). — Nf. 1726, *Dusa alias Fluerás* 1758, *Duse* 1788 (43), 1726 (47), 1722, azi (48).

— Bulg. D u š a (< d u š a « anima » Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 154, Miklosich, 273).

Dúra. Nf. (31).

— Cf. bulg. D u r a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 171).

Duşloág. Sprni. (45).

— Cf. apelativul *durşleag*, *duşlag* (Pamfile, J. C., 161) o sculă a dogarului, găuritorul (cercurilor de fier).

Dúţea, cf. D u ţ u.

Dúţu. Nf. azi (43), *Duczu* 1758 (44), azi (im. din Făgăraş 49). —D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Dúţea**. *Dutza* 1722 azi (9).

— Formă hipocoristică din *Răduţu*.

Duvalma. Nf. 1758 (47).

Duvunga. Nf. 1758 (36).

E

Ecatelína, cf. E c a t e r i n a.

Ecaterína. Nb. azi passim. Redat şi *Ecatelina* (5). — H i p o c. - d e r i v.: [E-] Nb. **Caterína**. *Catiirina* (27), *Katerine* 1758, Qu., II, 111 (44) ; — ([E-] c a t [e] r i n a) **Catrína**. Nb. (27, 28, etc.); — (cu *e* > *u* prin apropiere de *Cătuţa* şi cu *r* > *l*) Nb. **Cătulína** (7);— ([E-] c a t [erina]-i) Nb. **Cáti** (45), cf. şi ung. K a t i; — (derivat cu suf. -i n c a) Nb. **Catínca**, passim;— (cu suf. -u ţ a) Nb. **Cătúţa** passim).

— După numele *Sfintei Ecaterina*, s. *Caterina*, celebrată la 25.XI.

Efrém. Nb. *Afrim* 1726, *Iffrim* 1758 (19), azi (rar 27), 1854 (28), azi (44, 60). —H i p o c.: ([E-]) N b. **Frem** (rar 27).

— Calendarul nostru cunoaşte doi sfinţi cu acest nume: *Sf. Efrem Sirianul*, celebrat la 28.I şi pe *Martirul Efrem*, celebrat la 7.III (Timuş, 226 - 233). Forma e din slav. E f r e m (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 120) < grec.

Efrosína, cf. E u f r o s i n a.

Eftémie, cf. E f t i m i e.

Efténe, cf. E f t i m i e,

Efténie, cf. E f t i m i e.

Eftína, cf. E f t e m i e.

Eftíchie. Nb. (52).

— Grec. *Εὐτύχης* din *εὐτυχής* « norocos ».

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Dela numele *Sf. Martir Evtichie*, celebrat la 24.VIII; *Evtichie Cuviosul*, celebrat la 27.III și *Patriarhul*, celebrat la 6.IV (Timuș, 278). Din grec. *Εὐτείχης*.

Eftímie. Nb. *Eftene* azi (1), *Istene* azi (5*), *Iftimie* 1766, *Aftimie* 1787 (10), azi (15), *Eftemie* 1726, *Ifftimie* 1758 (24), *Eftenie* 1726, *Efftimie* 1758 (26), azi (27), 1726 (35), *Aftyimie* 1788 (45), 1726 (55). — Nf. *Eftene* 1830 Iorga, *St. Doc.*, XII, 216, azi *Eftemie* (33), *Eftenie* 1726, *Ifftimie* 1758 (35), *Eftimie* azi (im. din Ungureni-Iași 44), *Eftenie* azi (59). Fem. (după forma masculină) Nb. **Eftína** (51), **Eftinia** 1843 (46).

— Cf. *Sf. Eutimie cel Mare*, celebrat la 20.I; alții la 6.IV, 16.IX, 11.VII (Timuș, 260-263). Din slav. Eftimij (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 120) < grec. *Εὔθυμος*.

Eftína, **Eftínia**. cf. Eftimie.

Eléna. Nb. istoricește rar, din sec. al XVII-lea (1652, cf. Fragm. 285), azi des, passim. Și: **Elína** Nb. 1835 (14); — **Ilína**. Nb. *Illina* 1688 (2), 1766 (13), *Iline* 1788 (19), 1652 Pușc., *Fam.*, I, 179 (42). — Nf. *Illina*, *Illini* 1680, 1787 (1), *Illine* 1680 (2), 1652 Pușc., *Fam.* I, 179 (38). — Deriv.-hipoc.: ([E]-lena) Nb. **Léni** (53); — (derivat cu suf. -uța) Nb. **Lenúța** (5, 21, 25, 52); — ([E-]lina) Nb. **Lína** (5), Nf. *Lina* 1766 (51), *Lini* (azi 44); — (deriv. cu suf. -ca) Nb. **Línca** azi (27), 1823 (46). Nf. *Linki alias Alban* 1787 (1); — (cu suf. -ța (?)) Nb. **Línța** (27, 46, 49, 52, 57); — (de aici cu suf. -uca) Nb. **Lințúca** (52).

— După numele *Sfintei Elena*, mama împăratului Constantin. celebrată la 21.V (Timuș, 235-238). Dintre formele hipocoristice de mai sus, se cunosc și la Slavi, Lena, Lina. Cf. Ileana.

Eleonóra. Nb. azi passim.

— Numele e de proveniență romanică, cf. fr. Éléonore (<engl. Eleanor< arabă).

Elífta. Nb. (28).

Elína, cf. Elena.

Elisabéta. Nb. azi, passim. Și: **Elisavéta**, azi passim. (cf. slav. Elisaveta< grec.); — **Elisáfta** (cf. srb. Ielisafta, Rječnik, s.v.) Nb. (15, 27, 28); — *Elisávta* Nb. (33). Deriv.-hipoc.: ([Eli-]saveta, cf. slav. (bulg.) Saveta, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 121) Nb. **Savéta** (27); — ([Sa-]veta, cf. bulg. Veta, Weigand, *ibid.*) Nb. **Véta** (1, 2, 32, 49); — (deriv. cu suf. -uca) Nb. **Vetúca** (2, 49); — (din [Eli-]-safta) Nb. **Sáfta** 1727 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 43 (8), 1815 (14), *Szafta* 1789 azi (19), azi (26, 27, 33, 43*, 44, 63); Nf. 1680 (2); (deriv. cu suf. -ița, [Saf-]tița) Nb. **Tíța** (33). — Nf. *Tytza* 1789 (60).

— După numele personajului biblic, celebrat de Ortodocși la 24.VI, alături de alte sfinte cu nume omonim, celebrate la 22.X și 24.IV (Timuș, 239-240).

Elisáfta, cf. Elisabeta.

Elisávta, cf. Elisabeta.

Eliséu. Nb. (21).

— Dela numele biblic, celebrat la 14.VI (Timuș, 240-243) < grec. *Ἐλισσαῖος*. Cf. Ilisie.

Elíza. Nb. (int. 43). — Hipoc.: ([E-]) Nb. **Líza** țig. (1).

— Formă modernă, occidentală, cf. fr. Elise, it. Elisa (< Elisabeta). Cf. și n. de iapă.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Elvíra. Nb. azi passim (printre altele: int. 21, 27*, int. 41, 58*, al. 63). Deriv.-hipoc.: ([El-]vira, deriv cu suf. -iţ [a]-i) Nb. **Víriţi** (27*).

— Împrumut modern, romanic (span.), ajuns la noi prin filiaţie germană.

Emanoíl (şi **Emanuil**). Nb. azi, passim. — Hipoc.: ([E-]manoil, cf. şi slav. Manoil, Manuil, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126) Nb. **Manoíl** azi passim.; —(prin apropiere de formele derivate cu suf. -ilă, cf. srb. Manuila, Maretić, LXXXII, 84) **Manuílă**, **Mănăílă**. Nb. *Meneile* 1726 (26), *Manailla* 1758 (28). — Nf. *Manuilă* azi (im. din Perşani-Făgăraş 51), *Manailla* 1758 (55).

— Se cunosc mai mulţi sfinţi cu acest nume (Timuş, 524).—Din grec. *Ἐμμανουήλ*, pop. *Μανουηλ* (> slav. Manuil).

Emíl s. **Émil**. Nb. azi passim. — Hipoc.: ([E-]) Nb. **Mílu** (43).

— Nume latinist, cf. Aemilius, consulul roman (sec. III a. Chr.).

Emília. Nb. azi passim.

— Nume latinist, Aemilia.

Emilián. Nb. azi passim. Hipoc.: ([E-]) Nb. **Milián** (5); — ([Emil-]) Nb. **Iánu** (5).

— Nume latinist, cf. Aemilianus, împăratul roman (sec. al II-lea d. Chr.).

Enáche, cf. Ienache.

Enea, **Enéscu**, **Enescúţiu** } cf. Ienea.

Enía, Nb. (masc.) (60).

— Nume latinist, cf. Aeneas.

Episcopéscu, Nf. (im. din oraşul Bucureşti 44).

— Deriv. (cu suf. -escu) dela *Episcopu* (< apel.).

Ercán, **Ercă'u**, } cf. Ier-

Eremía, cf. Irimie.

Érhu, cf. Ier-

Ermil, Nb. (14).

— Germ. Ermilo (Heintze, 203).

Ermoláe, cf. Hermolae.

Eroftéiu, cf. Ier-

Eroním, Ier-

Ervín. Nb. (51).

— Cf. germ. Irminwin (ap. Heintze, 203). Nf. săs. ap. Schullerus-Hofstädter, *Sieb.-sächs. Wörterbuch*, II, 267.

Eşán, cf. Ie-.

Ésca. Nf. *Eska*, *Ieszke* 1662, Puşc., *Fam.*, I, 113, 179, 1843 Fragm. 799, azi (2), azi (3). —

— Cf. cum. eschi = vetus (Kuun, *Cod. cum.* 252).

Éstera. Nb. (44).

—Cf. occid. Ester (cf. Estella). Np. săs. ap. Schullerus-Hofstädter, *Sieb.-sächs. Wörterbuch*, II, 278.

Eufimia. Nb. (4). — Hipoc.: ([Eu-]) Nb. **Fémia** (51).

— Grec. *Ευφημία*.

Eufrosína. Nb. azi, passim, rostit şi **Efrosína**, (16).—Deriv.-hipoc.: ([Eu-]) Nb. **Frosína** s. **Frăsína** passim.; — ([Fră-]) Nb. **Sína** passim.; — (deriv. cu suf. -uca) Nb. **Frosinúca** passim.

— După numele Cuvioasei Eufrosina, celebrată la 25.IX (Timuş, 258). Grec. *Εὐφροσύνη*, (cf. Bucura). Forma *Frosina* e cunoscută şi la Bulgari (cf. Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 121).

Eugénia. Nb. azi passim. — Deriv.-hipoc.: ([Eu-]gen-i-) Nb. **Génia**, **Géni** passim. ; — **Géna**

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(28); — (deriv. cu suf. -i c a) Nb. **Geníca** (46).

— Din grec. *Ευγενία* intrat şi în antroponomastica romanică şi devenit acolo în veacul trecut, un nume foarte apreciat (Dauzat, 64).

Eugén(iu). Nb. passim.

— Grec. *Εὐγένιος* pătruns în antroponomastica occidentală. La Germani, acum câteva decenii, era un nume foarte răspândit şi, poate, la noi, e dela dânşii.

Euséb(iu). Nb. rar, passim.

— Calendarul menţionează mai mulţi sfinţi cu acest nume, cf. 22.VI (Timuş, 270-273). Din grec. *Ευσέβιος*. Cf. E u s e v i a.

Eusévia. Nb. passim. —H i p o c.: ([Eu-]) Nb. **Sévia** (11).

— Grec. *Εὐσέβεια* Numele păstrează o formă mai veche decât aceea de mai sus, *Eusebiu*.

Eusíche. Nb. (14).

Eustátie. Nb. *Iftate* 1758 (25). —H i p o c.: ([Eu-] s t a t e, cf. şi bulg. S t a t i, Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 120) **Státe**. Nb. *Sztatye* 1788 (44).

— Hagiografia cunoaşte mai mulţi sfinţi cu acest nume (cf. Timuş, 275-276). Din grec. *Εὐστάθιος*, venit la noi prin filieră slavă, cf. bulg. E f s t a t i (Weigand, *Jb*, *XXVI-XXIX*, 120).

Eutróp. Nb. (16). — H i p o c.: (din *E u t r o p a) Nb. **Tropa** (43).

— Grec. *εὔτροπος*, « versatile », « bénin », cf. *Εὐτροπίων*, Npers.

Éva. Nb. altădată, azi passim. —D e r i v.-hipoc.: (deriv. cu suf. -u ţ a) Nb. **Evúţa** passim.; — ([E-]) Nb. **Vúţa** passim; — (deriv. de aici cu suf. -i c a) Nb. **Vuţíca** passim; — ([Vu-]) Nb. **Ţíca** passim.

— Dela numele biblic, celebrat la 12.XII (Timuş, 263).

Evdóchia. Nb. 1727 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 43 (8), azi passim. Şi: *Evdoichia* (18).

— Hagiografia noastră menţionează trei sfinte cu acest nume, celebrate la 1.III, 4.VII, 13.VIII (Timuş, 265-266). Forma noastră e din grec. *Ευδοκία*, venită prin filiaţie slavă, E v d o k i j a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 121).

Evghénie. Nb. *Ivghenie* 1726 (2). —Sânt, după hagiografie, 8 sfinţi cu acest nume (Timuş, 266-267). Din grec. (> slav. E v g e n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 121). Forma mai veche decât *Eugen*.

F

Fabián. Nf. (35).

— Dela numele vestitului Papă, celebrat la 20 Ianuarie (Baudot, s. v.).

Făcăléţ. Nf. (61).

— Dela *făcăleţ, făcălete* — unealta cu care se mestecă în mămăligă.

Fă'ciu. Nf. azi (7), *Futsu* 1766 (10), *Ficsu* 1726 (11), azi (13), 1830 Iorga, *St. Doc.*, XII, 216 (44), azi (im. din Bucium-Făgăraş 46), 1811 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 171, azi (47), azi (im. din Şercăiţa-Făgăraş 48, im. idem. 52).

— Cf. srb. F i č o, bulg. F i t j o (< F i l i p, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 122). Cf. şi F u c i u.

Făgărăşán. Nf. *Fegeressan* 1726 (2), 1684 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 58 (15), cf. şi *Fogorasi alias... de Fogaras* 1689 Fragm. 438, Aron, 136 (44), azi (45, im. din Poiana nouă-Braşov 53).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Făgăraş*.

Făgurél. Nf. 1765 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 254 (63).

— Dela *fagur*, deriv. cu suf. -e l.

Fáina. Nf. azi (35), 1758, azi (37).

Fáneş. Nf. *Fánes* 1726 (56).

— Formă hipocoristică din *Ştefan*, *Fan* (deriv. cu suf. -e ş).

Faraón. Nf. (5).

— Cf. *faraon* — ţigan.

Fárbă. Nf. *Farbe* 1726 (43).

— Cf. *farbă* — coloare, vopsea.

Fărcáş. Nf. azi (şi *Foarcoş*) (24), *Farkas* 1726, 1758 (28), 1788, azi (41), 1788 (43), azi (im. din Deva, im. din Cluj 44), azi (46). Deriv.: (cu suf. -a n) Nf. **Fărcăşán** (20), *Forcoşan* (29).

— Din ung. farkas — lup. Cf. Lupu.

Fărcău. Nf. *Ferkeu* 1788 (48).

— Din ung. farka — coadă, sau substituire de sufix din *Fărcaş*.

Fârnău. Nf. *Firneu* 1726 (4).

— Cf. *fârnăi* — a vorbi pe nas, a fomfăi (DA., s.v.).

Fârnoágă. Nf. *Firnoga* 1750 Fragm. 558 (62).

—Schimb de suf. din Fârnău.

Faroga. Nf. (31, 36, 38).

Fâ'rţa. Nf. *Furcza* 1633, *Furtze* 1696 Fragm. 459, *Furcze* 1702, Fragm. 486, *Furcza* 1726, *Furtza* 1747 Fragm. 554, *Furtze* 1823 ib., 790 (63).

— Dela *fârţă* «copil neastâmpărat», «unul care poartă vorba de ici colo» «persoană indecentă», «târfă, teleleică». (DA., s. v.).

Fărtál. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66, *Fertár* 1788, *Fartare* 1808 (44).

— Din germ. Viertel, venit prin filiaţia ung. fertaly > rom. *fârtal*, *fârtariu* (DA., s.v.).

Fâ'sa. Nf. *Fosza* 1726, *Fojsza* 1758 (= *Fâsea*?) (20), *Fosza* 1758 (24). — Deriv.: (cu suf. -e i u) **Fâséiu**. Nf. *Fiszej* 1726 (22);—(cu suf. -e i u + -a) **Fâséia**. Nf. *Fiszeja* 1726 (41); — (cu suf. -o i u) **Fâsóiu**. Nf. *Fiszoly* 1788 (41); — (cu suf. -o l e a). Sprnf. **Fâsólea** (33), *Fâsălea* (33).

— Dela *fâsa*, poreclă dată unuia care fâsâieşte. Se zice de cei cari nu pot rosti pe *s* (DA., s.v.).

Făsălea, cf. Fâsa.

Făsărău (?). Nf. *Faszarou* 1758 (45).

Fâstâ'c. Nf. *Fisztik alias Patrutz* 1726 (59).

— Cf. *fâstâc* = copăcel cu fructe de forma şi mărimea bobului de fasole (< turc.) (DA., s.v.). Cf. şi (a se) *fâstâci*. (DA., s.v.).

Fătălígă. Nf. *Feteliga* 1680, şi *Bran alias Feteliga* 1688, *Fételigé* 1726, *Fataliga* 1766 (3).

— Prin substituire de sufix din *feteleu* «flăcău cu apucături de fată, flăcău ruşinos; vagabond; fată bătrână (< *fată*, Drăganu, *Top. Ist.*, 131). Cf. şi Fetea.

Fătu. Nb. *Fettu* 1616 Pusc. *Fam.* I, 104 (61). — Nf. *Fetu* 1757, azi im. din Ludişor-Făgăraş (21), *Fett* 1726, *Feöt* 1789, azi (28), azi (35), 1728 azi (38, 42, im. din Ludişor-Făgăraş 44, 63). Cu ortografia tradiţională **Fettu**, *Fetu* (28, 36). —Deriv.: (cu suf. -o a i e) **Fătoáie**. *Fotoje* 1758 (45), 1759 Iorga *St. Doc.*, XIII, 113.

— Element vechiu românesc, dela făt (cf. documentările lui Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 63).

Fâ'ţu. Nf. *Ficzu* 1726 (11), *Fácz* ţig. 1726 (44). —Deriv.: (cu suf. -a n) Nf. **Fâţán** (2).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. *fâță* « orice ființă mică, cu mișcări repezi, care se fâțâie mereu; copil mic » (DA., s.v.), sau și o variantă grafică pentru F â c i u.

Făúlea. Nf. *Feullya* 1758 (38).

— Cf. *făulă* = mutră, față (DA., s.v.), deriv. cu suf. -e a.

Fáur. Nf. azi (9, im. din Șartăș-Turda, im. din Runc-Turda 44, 46, im. din Arad 51).

— Cf. mai sus C o v a c i u. Despre *fierari*, cf. Iorga, *Ind.* 49 ș. u.

***Făzăcáș**. Nf. *Fazakas* 1726, 1758 (26), 1665 Fragm. 355 (63).

— Ung. f a z e k a s « olar ». Cf. B l i d a r i u, O l a r i u.

Febrónia, cf. F e v r o n i a.

***Féchete**. Nf. *Fekete* 1788 (48).

— Ung. f e k e t e — negru. Cf. N e g r u.

Feieș. Nf. azi (im. din Șicula-Arad 51).

— Ung. f e j e s — cu capul mare.

Feișánu. Nf. (im. din Dumbrăveni-Târnava mică 44).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Feișa*.

***Feldereán**. Nf. *Földveran* 1766 (4), *Foldeorean* 1766 (13).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Földvár*, rom. *Feldioara*.

Felícia. Nb. azi passim.

— Formă latinistă, F e l i c i a < f e l i x.

Felmereán. Nf. *Felmeránu* 1758 (44), 1758, azi (45).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Felmer*.

Felnecán. Nf. azi (55).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Fenlac*.

Fénechiu, Nf. (53).

— Din ung. f ö n ö k — șef.

Femia, cf. E u f i m i a.

Fenic, cf. F i n i c.

Feráriu. Nf. (țig. 2, 10).

— Cf. și C o v a c i u.

Férdelă. Nf. 1809 Iorga, *St. Doc.*, XII, 200 (44). D e r i v.: (cu suf. -a ș) Nf. **Ferdeláș** 1729 Fragm. 543 (55).

— Dela *ferdelă* (< săs. f y r d e l < germ. V i e r t e l, DA. s.v.).

Féregă. Sprnf. (33), Nf. *Fericse* 1758 (42).

— Dela numele plantei (cf. DA., s. v.).

Ferenț. Nf. (43).

— Ung. F e r e n c z = Francisc.

Ferestrár. Nf. *Feresztrar* 1680, *Szpetarj alias Feresztrarj* 1688 (2), *Tyeresztráru* 1758 (35).

— Nume dat după îndeletnicire.

Ferice. cf. F e r e g ă.

Féșa. Nf. (im. din Șinca-nouă-Făgăraș 55).

Féșter. Sprni. (48).

— Dela *feșter* — păzitor de pădure.

Fétea. Nf. *Fettia* azi (im. din Ludișor-Făgăraș 44), *Fetja* 1726 (55). — D e r i v.: (cu suf. -e l e a) **Fetélea**. Nf. *Fetelye* 1722 (49).

— Cf. săs. F e i t, F e t t (< S f. V i t u s, Kisch, *Sieb.* 296), s. rom. *fată*, deriv. cu suf. -e a.

Fetóchie. Nf. 1808 Iorga, *St. Doc.*, XII, 199 (44).

Fevrónia. Nb. azi, rostit și *Febronia* (17), *Frauvonia* (58).

— După numele *Sf. Fevronia*, celebrată la 28.X și 25.VI (Timuș, 287). Grec. *Φεβρωνία*. Forma *Frauvonia* e prin apropiere de germ. *Frau-*.

Fía, **Fíca** } cf. S o f i a.

Filarét. Nf. azi passim.

— Din grec. *Φιλάρετος*.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Fílea. Nf. *Filya* 1766, *Fila* 1789, azi (2), azi (3).

— Bulg. srb. F i l e (< F i l i p, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 122, Maretić, LXXXII, 88).

Filimón. Nb. *Szilimon* 1766 (2), azi passim. — Nf. azi (1, 17).

— Dela numele *Sf. Apostol Filimon*, celebrat la 22.XI,, 29.XI și 14.XII (cf. Timuș, 289-290). Grec. *Φιλήμων* (pătruns și la Slavi, dela care l-am luat noi).

Filip. Nb. atestat din sec. al XVIII-lea, redat și *Silip* 1758 (30), azi passim. — Nf. azi (5), 1726 (12), 1726 (21), azi (29, 31, 33), *Silip* 1788, azi (34), azi (im. din Berivoiu-mic-Făgăraș 35, im. din Maia-Someș, im. din Sâmbăta de sus-Făgăraș 44, 45, im. din Pârău-Făgăraș 59, 60). — D e r i v.: (cu suf. -o i u) Nf. **Filipóiu** (57).

— Dela numele *Sf. Apostol Filip*, celebrat la 11.X și 14.XI (Timuș, 290-296), din slav. < grec. *Φίλιππος*.

Filitia. Nb. (42).

— Dacă nu e o formă născută din *Filoteia*, cf. grec. *Φιλητίς*, cf. și grec. *φιλίτια*.

Filoftéia, **Filoftía** } cf. F i l o t e i a.

Filón. Nb. (10, 46, 47, 53, 55, 57).

Filotéia. Nb. azi passim. Redat și *Filotia* (27), *Filoftéia* (19, 38), *Filoftia* (27).

— După numele *Sf. Filoteia*, celebrată la 7.XII (Timuș, 297-298), cf. grec. *Φιλόθεος*.

Fímu, cf. S e r a f i m.

Finchiș. Nf. (im. din Perșani-Făgăraș 49).

— Cf. Nf. germ. F e n k i s c h, F e n k e s c h (Schullerus-Hofstädter, *Sieb. sächs*, *Wb*. II, 349).

Fínic. Nf. 1820 Meteș, *VA*., I, 303 (53), *Fenik* 1726, 1758 (55).

— Cf. *finic* (Transilv.) «ban, filer» (< germ. *Pfennig*, DA, s.v.).

Finghiș. Nf. (56).

— Cf. F i n c h i ș.

Fira, cf. R a f i r a.

Fírăr(u). Nf. *Fireru* 1726 (14), *Firer* 1789 (38).

— (Transilv.) *firăr*, *filăr* (< Führer), termen militar.

Firoda. Nf. 1758 țig. (44). (Cf. Popovici, 32: F i r o n d a).

Físer. Nf. (44).

— Germ. F i s c h e r.

Fíța. Nf. (8, 9, 10).

— Formă hipoc. din *Sofia*.

Flade, 1613 Urk., III, 577.

— Germ. F l a d e (Heintze, 155), Nf. F l a d (Schullerus-Hofstädter, *Sieb.-sächs. Wb*., II, 390).

Fláităru, cf. F r á i t ă r u.

Fláncea. Nf. *Flansa* 1726 (11), *Flantsa* 1726, *Flansa* 1758, 1788 (19).

— Cf. F l a n e a.

Flánea. Nf. *Flanja* 1788 (19), 1804, Iorga, *St. Doc*., XII, 196 (44).

— Poate o formă scurtată din T a f l a n.

Flánga. Nf. 1722 (19).

Flávius. Nb. azi rar, passim.

— Nume de origine latinistă, purtat de cărturari.

Flénchea. Nf. *Flentye* 1787 (3), azi (9), *Flenki*, *Flenka* 1680, *Flyenka* 1688, *Flenkja* 1726, *Flentye* 1766, *Fleanchea* 1812 Iorga, *St. Doc*., XIII, 198, azi (10), *Flentye* 1787 (18).

— Cf. f l e o a n c ă «gură rea», «femeie flecăreață, femeie proastă» (DA., s.v.).

Fleșár(iu). Nf. *Flesarul alias Muntjan* 1688, *Flessar* 1726 (1), *Flesir* 1747 Dragomir, *Ist. Desr*., I, 66 (44) *Flesar* 1766 (51), azi (im. din Grănar-Târnava mare 63).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Dela *fleșar* s. *fleșer* (Transilvania) « măcelar ».

Flíter. Nf. azi (1),

— Cf. germ. F l i t t e r « fluturaș » și « zorzoane ».

Flóancă. Sprnf. (46).

— Dela *floancă* « gură » (Bogrea, *DR.*, III 448-449) « gură rea » (Șez., V, 73), « femeie care vorbește multe » (Candrea, *Porecle*, 79), « femeie prost îmbrăcată » (DA., s.v.).

Floárea. Nb. azi passim. D e r i v.: (cu suf. -i c a) Nb. **Floríca**, azi passim.

— După numele sărbătorii *Floriilor* (*floare*). Cf. și F l o r e a.

Floáșcă. Nf. *Floske* 1726 (63).

— Deriv. (cu suf. -c ă) din *Floașea*, sau mai curând *fleașcă* « om molâu » (DA., s.v.).

Floáșea. Nf. *Floasia* 1680, *Flosa* 1688, 1726, 1766, 1789, azi (13).

Flócu. Nf. *Flock* 1722, azi (16), 1722 (17), *Flokk* 1788 (24). D e r i v.: (cu suf. -a) Nf. **Flóca** azi (im. din Comăna de sus-Făgăraș 9, 10); — (derivat cu suf. -e a) **Flócea**. Nf. *Floise* 1722 (13), *Flocsa* 1726, 1758, azi (55), 1726, azi (58), azi (59, 60).

— Dela *floc*.

Florantína, cf. F l o r e n t i n a.

Flórea. Nb. altădată des, passim. Azi passim. Nf. *Florya* 1688, *Floire* 1722, *Flora* 1726, *Flore* 1766, azi (1), *Flori* 1766, azi (2), *Fliore* 1722 (3), azi (țig. 7, 8, 9), *Florja* 1766, azi (10), 1680 (13), azi (16, 18), 1788 (19), azi (im. din Borivoiu mare-Făgăraș 21), *Flora* 1726 (22), 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII 94 (25), 1722, azi (29), azi (35, țig. 36), 1726 (38), azi (im. din Sâmbăta de sus 42, 44, 45, im. din Toderița, im. din Bucium-Făgăraș 46, 47, im. din Ileni-Făgăraș 49, 55, im. din Comăna de sus-Făgăraș 57, 59, 61). — D e r i v.: (cu suf. -e s c u) Nf. **Floréscu**. *Floreszk* 1680, 1726 (2), azi (38, im. din orașul București 44, 45); — (cu suf. -i c e l) Nf. **Floricél** (53), Sprni. (21); — (cu suf. -o i u) Nf. **Floróiu** (23). Sprni. (28). — C o m p u s: Nf. **Floricordi** 1722 (17).

— Dela radic. F l o r- (cf. p. 32).

Florénța. Nb. (6).

— Dela Nl. *Florenza*, cf. și Npers. F i r e n z e.

Florentína. Nb. (18), *Florantína* (50).

— Cf. it. *Fiorentina*, Nl. *Florența*.

Florián. Nf. (im. din Noul-românesc-Făgăraș 44).

— După numele *Sf. Florian*, celebrat de Catolici la 4 Mai (Baudot, 269).

Flucuș. Nf. azi (im. din Șincanouă-Făgăraș 50), 1815 Iorga, *St. Doc.*, XII, 204, azi (53), *Flukus* 1726, *Flukuš* 1729 Fragm. 548, 1758, azi (55).

— Dacă accentul e pe ultima silabă, avem un derivat (cu suf. -u ș) din *Floc*.

Fluerăș. Nf. *Flojrasul* 1722, *Flujérás alias Lázár* 1758 (20), *Dusa alias Fluerás* 1758 (43), *Flujeras alias Praeda* 1788 (44).

— Nume dat după îndeletnicire, *flueraș* — cântăreț din fluer.

Flúică. Sprnf. (53). (« supranumele familiei *Flucuș* »).

Foárcoș, cf. F ă r c a ș.

Foáți. Sprni. (21).

Fóca. Nf. (30, 31, 32). D e r i v.: (cu suf. -ș a + -a n) **Focșán** Nf. *Foksan* 1788, 1791 Iorga, *St. Doc.*, XII, 189 (44).

— După numele *Sf. Foca*. Pentru *Focșa* cf. Drăganu, *Suf.* -*șa*, 21.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Fofâ'rlă Sprnc. se numesc locuitorii din Galați (45) de către cei din Șoarș.

— Dela *fofârnă*, nume de batjocură dat unei femei cârne care vorbește pe nas (Ion Cr., II, 302), cf. și *fârnă* și *fofârli* (Pușcariu, *DR.*, I, 100, 108).

Foféldea. Nf. *Fofelgja* 1763, azi (48). — D e r i v.: (cu suf. -a n) Nf. **Fofelzánu** 1766 (2).

— Dela Nl. *Fofeldea*.

Fóflea. Nf. *Fofla* 1808 (44).

— Dela porecla *foflea* — om puturos, leneș, gură cască (DA., s. v.).

Fogoroș. Nf. (12, im. din Drăguș-Făgăraș 23, 28, 35).

— Dela forma ung. F o g a r a s. (Cf. F ă g ă r ă ș a n).

Fóiu. Sprni. (21).

— Dela *foale*, *foiu* « burduf făcut din piele de oaie »; fig. « copil gras și slăbănog » (Pașca, *Gl.*, 28).

Fólea. Nf. azi (5, 6, 7), *Folja* 1726 (11), azi (14, 16), 1722, azi (17), 1758 (20), *Folya* 1726 (41), azi (im. din Streza Cârțișoara-Făgăraș 44, 45).

Deriv.—(cu suf. -ea) dela *foale* (cf. F o i u).

Forcoșán, cf. F ă r c a ș.

Forfecéle. Sprnf, « umblă iute » (21).

— Cf. *forfeceà* — codobatură (Săghinescu, *Voc.*, 54).

Forgácea. Nf. *Forgácsa* 1758 (22)

— Cf. ung. f o r g á c s = așchie, surcea (cf. Ț ă n d ă r i).

Forgâzău. Sprni. (33).

Forida. Nf. țig. 1758 (44).

— Cf. F i r o d a.

Forje. Nf. (44).

Fornăítul. Sprni. « vorbește pe nas » (52).

— Dela *fornăi* a respira cu sgomot pe nas, *fornăit* — « fomf » (Pușcariu, *DR.*, I, 108).

Fráitáru. Sprni (24), **Fláitáru**.

— Cf. *flaitár*, *fraitár* (< germ.) Cf. și F i l ă r u.

Frâ'ncu. Nf. azi (1), *Frenk*, *Frenkul* 1680, *Frink* 1688, *Frinku* 1726, 1766, 1787 (2), 1726, 1758 (37), azi (im. din Comăna de sus, Porumbacu de sus-Făgăraș 44, im. din orașul București 50, im. din Comăna de sus-Făgăraș 51, 59), *Frinku* 1789 (60), *Frenk alias Frink* 1680, Pușc., *Fam.* I, 163, *Frinkul* 1696 ibid., *Frink* 1767 Fragm. 679, 680, 1796, ibid., 448, azi (61), 1785 Fragm. 715 azi (63). — D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Frâncoáie**. Nf. *Frenkoaje* 1680, *Frinkaje* 1688 (2);—(cu suf. -u l e a). **Frâncúlea**. Nf. *Frankulii* 1633 (59), *Frinkulja* 1726 (61).

— Numele e cunoscut și în limbile slave, cf. F r e n k j a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 164). Pentru desvoltarea de sens pe care a luat-o *Franc* în limba comună, cf. Tagliavini, *Divagazioni*, II 43-53.

Frăsína, cf. E u f r o s i n a.

Fráteș, cf. F r a t u.

Frățílă. Nb. *Freczilé* 1726 (3), *Fraczila* 1591 Fragm. 140 (8), *Fratzile* 1766 (10), 1726 (19), *Fracila* 1556 Fragm. 124 (43), 1726, *Fraczilla* 1758 (46). — Nf. *Frecilla*, *Freczilla* 1680, *Frecsilla*, *Fracsilla* 1688, *Freczile* 1726 (1), 1726 (11), *Fraczilla* 1758 (28, 41), azi (im. din Târlungeni-Brașov 44), *Fratzile* 1788 (46).—D e r i v.: (cu suf. -a ș) **Frățilâș**. Nf. *Fracilas* 1633 (62).

Frátu. Nf. azi (im. din Berivoiu mic-Făgăraș 31, 32, 33, 34, im. din Berivoiu mic-Făgăraș 44, 45), *Fretu* 1758 (55).—D e r i v.: (cu suf.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

-ea, cf. bulg. F r a t e) **Frátea** Nf. *Frate* 1722 (33); (cu suf. -e ș) Nf. **Fráteș** (45).

— Cf. bulg. F r a t e, F r a t j o (dela titulatura dată călugărilor, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 162).

Frem, cf. E f r e m.

Frimțóiu, cf. F r e n ț (u).

Frénț(u). Nf. (47). — D e r i v.: (cu suf. -o i u) **Fremțóiu**. Sprnf. *Stoica-Fremțoiu* (59).

— Din ung. F e r e n c z.

Frída. Nb. (44).

— Din germ. F r i e d e (Heintze 159).

Frighénciu. Nf. *Frigyencsu* 1726, *Frigyentsu*, *Frigyenczu*, *Fringyenczu* 1758, azi (47), azi (im. din Șercăița-Făgăraș 49, im. idem., 50).

Fringhénciu, cf. F r i g h e n c i u.

Frișcă. Sprni. (fem.) « o femeie care umblă din casă 'n casă » (51).

— Cf. *frișcă* « fată tânără, sprintenă, sburdalnică », cf. și *fliușcă* (Bogrea, *DR*, I, 278), « femeiușcă » « coțofană », « femeie uscățivă » (Ciaușanu, *Glos.*, 62).

Frósie. Nb. (masc.) (39).

— Formă hipocoristică din slav. F r o s i [m], după fem. *Frosa*.

Frosína, **Frosinúca** } cf. E u f r o s i n a.

Frúnză. Nb. (masc.) (36). Nf. (14).

— Apelativul *frunză*.

Frúșcă. Nf. (im. din Brabova-Dolj 44).

Fucicán, cf. F u c i u.

Fúciu. Nf. (4,7, 10, 11, 13), *Fucsul* 1722 (50). — D e r i v.: (cu suf. -c a n, cf. srb. F u č k o, F u č k a n, Rječnik, s.v.) **Fucicán**, Nf. *Fucskan* 1758 (47), **Fușcán** azi (50, 53).

— Cf. F â c i u.

Fuiórea. Nf. *Fujorja* 1726, *Fujora*, *Fujore* 1758 (20), *Fujore* Fragm. 558, *Fujora* 1789 (62).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *fuior*.

Fúlea. Nf. *Fulyé* 1726 (10), 1721 Fragm. 526 (25), *Fulja* țig. 1726, *Fullya* țig. 1758 azi im. din Câlnic-Sibiiu (44).

— Dela numele plantei *fúlie* « floare de narcis » (DA., s.v.).

Fúlga. Nf. 1726, azi (11), 1789 (60). D e r i v.: (cu suf. -e a) **Fúlgea**. Nf. *Fulgya* 1688 (10).

— Dela *fulg* (cf. *DR.*, VI, 526).

Fulécea, cf. F u l i c a.

Fulíca. Nf. *Fulika* 1758 (37). — D e r i v.: (cu suf. -e a) **Fulícea** (și cu schimb de sufix, prin amestec cu *Fulea*, deriv. F u l e c i u) **Fulécea**. Nf. *Fulicsa* 1726, 1758, *Fulitsa* 1694 Fragm. 443, azi *Fulicea* și *Fulecea* (37), azi (38, im. din Mărgineni-Făgăraș 44, idem. 55).

— Cf. *fulică* « romoniță puturoasă » (DA., s.v.). Cf. și F u l e a.

Funár(iu). Nf. *Funáru* 1787, azi (10), 1726 (21), azi (35).

— După îndeletnicire (cf. DA., s. v.).

***Furcă**. D e r i v.: (cu suf. -e a) **Fúrcea**. Nf. *Furcsa* 1726 (63); — (cu suf. -u ș -e l -e a) **Furcușélea**. Nf. *Furkuseli* 1758 (22).

— Dela *furcă*.

Furdúi. Nf. (țig. 7, 9, 30, țig. 36, 38).

Furnícă. Sprni. (53).

— Dela numele insectei *furnică*.

Fúrțea, cf. F â r ț e a.

Fușcán, cf. F u c i c a n.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Fuserău. Nf. (45).
— Cf. F ă s ă r ă u.
Fúște. Nf. 1772 Iorga, *St. Doc.*, XII, 186 (44).
— Cf. *fuște* = bâtă, toiag, prăjină groasă (DA., s.v.).
Futefân. Nf. *Futyfan* 1726 (47).
— C o m p u s: *fute-fân*.

G

Gábăr, cf. G a b o r.
Gâbégea, cf. G â b u.
Gábor, cf. G a v r i l.
Gábrea. Nf. *Gabre* 1722, 1750 Fragm. 566 (62). — D e r i v.: (cu suf. -a n) Nf. **Găbréan** (12).
— Cf. srb. G a b r a, G a b r e (< G a v r i j e l, Rječnik, s.v.). Cf. și G a f r a.
Gabriéla. Nb. azi passim.
— Neol., cf. it. G a b r i e l a.
Gâ'bu. Sprni. «individ încovoiat de bătrânețe» (27). — Nf. *Geb* 1726, 1758 (26), *Gyib* 1726 (58), *Gib* 1726 (63). — D e r i v.: (cu suf. -e c i u -e a > -e g e a) **Gâbégea**. Nf. *Gibegya* 1726 (14); — (cu suf. -e l) **Gâbél**. Nf. *Gibell* 1726 (20).
— Adj. *gâb*, *-ă* — cocoșat, ghebos (DA., s.v.), cf. și *gibă* (o pasăre, DA., s.v.) și mai ales, Npers. bulg. G i b a (< g i b a «schaden» Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 146).
Gáciu. Sprni. (27).
— După corespondent, avem de a face cu o prescurtare din *stângaciu*. Cf. totuși, *gaciu* = izmană (*gacioș* «e un cal care-și freacă picioarele de olaltă» < ung. g á c s o s «șontorog», Pop, în *DR.*, V, 187) (DA., s.v.). Cf. și *Gagiu* < țig. g a g y o «om» (Bogrea, *DR.*, III, 441) și slav. G a č a < G a b r i e l (Maretić, LXXXII, 83, 136) s. < G a l l u s (Maretić, LXXXII, 110).
Gâdóiu. Nf. (25).
Gáfia, cf. A g a p i a.
Gáfra. Nf. (24).
— Dela *Gabra*, cu *b* > *v* > *f*.
Gáftea, cf. A g a p i a.
Gaftína, cf. A g a p i a.
Gaftón, cf. A g a t o n.
Găgăúnă. Sprni. «vorbește rău» (58).
— Cf. *gâgăi* «a mâcăi» (despre gâște și rațe); *gângav*; *găgăuță* «prost, nătărău, tont» (Candrea, *Porecle*, 34) «peltic»; cf. și *gâgău* — mâncare făcută din mămăligă sau tăiată în bucăți și prăjită în unsoare (Viciu, *Glosar*, 14).
Gáie. Sprnc. se numesc locuitorii din Bucium (52), fiindcă «nu obișnuiau să mănânce din farfurii, ci din tigăi» (48).
— Dela *gaie* «o specie de uliu» (DA., s.v.), «pasăre răpitoare» (Boceanu, *Glos.*, 9).
Găinári. Sprnc. se numesc locuitorii comunei Râușor (43) de către cei din Mândra (46).
— Dela *găinar* = vânzător de găini, păzitor de găini, hoț de găini; uliu (DA., s.v., cf. și Bogrea, *Glose*, 73).
Gáiță. Nf. (im. din Trochești-Dolj 44), *Gajcze* 1726 (61).
— Dela *gaiță* (cf. și G a i e) — «dünne, schlanke Frauensperson» (*CC.*, II-III, 407), iar mai des «guralivă» (Candrea, *Porecle*, 79).
Găitán. Nf. (im. din Pojorta-Făgăraș 10, 17).
— Cf. *găitan* = fire de lână (colorate) servind ca ornament în diferite cusături (DA., s.v.), cf. și

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Nb. arm. K á e t a n < C a e t a n o (Bogrea, *I Congres*, 82).

Galactión. Nb. *Galaftion* (13), *Galation* (15), *Galaftion* (20), *Galaction* (22), *Galacteon*, *Galantion* (27), etc.— H i p o c.: Gal [action]). Nb. **Gali** (27).

— După numele sfântului celebrat la 5.XI (Timuș, 310). În slav. (< grec.) G a l a t i o n (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 122).

Galaftión, cf. G a l a c t i o n.

Galantión, cf. G a l a c t i o n.

Gălățeán. Nf. *Geleczan* 1726 (41) *Galaczan* 1808 (44), azi (im. din Grid-Făgăraș 51, 57); cf. și *Gallaczi* 1758 (39).

— Deriv.: (cu suf. -e a n) dela Nl. *Galați*.

Galatión, cf. G a l a c t i o n.

Gălbincea. Nf. *Gelbincsa* 1722 (16), azi (24, im. din Sâmbăta de jos-Făgăraș, Voila-Făgăraș 44).

Gâ'lciu. Nf. *Gelcs* 1726, 1758 (25).

— Cf. *gâlciu* = umflătură (DA., s. v.).

Gálea. Nf. azi (31), *Gallya* 1758, 1789 (39), *Galja* 1726, 1758, 1788 (40), 1726 (46).

— Srb. G a l i j a (Rječnik, s.v.), bulg. G a l j o, G a l e (< g a l i a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 146).

Gălét. Nf. *Gelecz* 1726 (25).

— Bulg. G a l e c (< g a l j a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 150).

Gălíciu. Sprni. « când era mic se juca cu soru-sa prin curte. În decursul jocului a strigat: hai, mamă, c'o apucat pucelu (= purcelu) pe gălice (găurice) » (27).

Gálic. Nb. *Gallie* 1689 Fragm. 418 (43), 1556 Hurm., II[5], 380 (44), *Gallia* 1633 (62). Nf. 1722 (9).

— Cf. *Sf. Martir Galie*, celebrat la 3.IV (Timuș, 310).

Galina. Nb. (6, 8, 27, 29).

— Cf. bulg. G a l i n a (< g a l j a Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 146). Cf. G a l e a.

Galon. Nf. (im. din Brăești-Dorohoiu 44).

Gâltofáni. Sprnc. se numesc locuitorii din Vișteа de sus (11), fiindcă « au gâtul gros », de către cei din Vișteа de jos (14), cei din Voivodeni (12) și de cei din Dridif (25).

— Cf. *gârtan* « om robust și gros la gât », « bădăran », « gâlcevitor » (Weigand, *Jb. IX*, 225).

Gălúșcă. Sprnf. (45, 46, 48); Sprni. (58); Sprnc. se numesc locuitorii din Hurez (42) de către cei din Beclean (26) și de cei din Ileni (41).

— Dela *gălușcă* « cocoloș de aluat » (DA., s.v.).

Gămán. Nf. (im din Mânzălești-Buzău 44).

Gánca. Nf. *Ganka* 1726 (22), azi (im. din Berivoiu mare-Făgăraș 44).

— Cf. bulg. G a n k a (< G e r g a n a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123), cf. și bulg. G e n k o (*ibid.*), srb. D j e n k a (Rječnik, s.v.). Cf. și G a n e a.

Gándea. Nf. *Gandgya*, *Gandgyé* 1726 (3, 4), *Gandi* 1726 (10), *Gandi* azi (im. din T.-Măgurele 44). —D e r i v.: (cu suf. -a n) Nf. *Gandiánu* 1726 (10).

Gánea. Nb. *Ganya* 1726 (25), *Ganye* 1534 Veress, *Acta*, I, 237 (28). — Nf. *Ganja* 1766, *Ganyi* 1787 (țig. 1, 2), 1664 Pușc., *Fam.* I, 112 azi, (im. din Lisa și din Ludișor-Făgăraș 9), *Ganya* 1722, azi (17), azi (18, 21), *Ganya alias Bokor* 1662 Pușc., *Fam.*, I, 184, *Szavu alias Ganya* 1726, *Ganya alias Szokacsu* 1758, azi (28), azi

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(31, 32, 33), 1722 (34), 1758 (38), azi (40), 1788, azi (44), 1788 (46), azi (58, 59), 1633 (63).

— Bulg. G a n e (< fem. G a n a < G e r g a n a < G e o r g i, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 122-123).

Gâ'nga. Nf. *Gunga* 1527 Fragm. 101 (56).

—Dela *gângă* = om gângav (DA, s.v.).

Gâ'nscă. Nf. *Ginszke* 1766, 1787 (1), 1726 azi (26), *Ginszka* 1758 (38), *Gânscă* (43), — D e r i v.: (cu suf. -a n) Sprnc. **Gâscáni** se numesc locuitorii din Veneţia (60) de către cei din Comana de jos (63).

— Dela *gâ(n)scă*.

Gârbocéan. Nf. *Girbotsan* 1788 (46).

— Deriv.: (cu suf. -e a n) dela Nl. *Gârbova*.

Gârcea. Nf. azi (44), *Garcsa* 1722 (50), azi (53), 1722 (54).

— Cf. bulg. G a r č o (< g a r « grau, russig », Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 150).

Gâ'rciu. Nf. *Gurcs alias Bukurar* 1680 (3).

— Cf. (z) g â r c i u.

Gărăóiu. Nf. (17, 21).

— Cf. G ă r o i u.

Gărdurêni. Sprnc. « se numesc cei cari locuiesc pe o stradă mică paralelă cu strada principală » (33).

Deriv.: (cu suf. -e a n) dela *garduri*.

Gârjoábă. Nf. (im. din Strehaia-Mehedinţi 44).

— Cf. *gârjob*, *-ă* adj., cu deplasare de accent.

Gârleánu. Nf. (im. din Feliceni-Fălticeni 44).

— Deriv.: (cu suf. -e a n u) dela Nt. *Gârla*.

Gârléciu. Nf. *Girlecs* 1726, 1758 (22).

— Cf. *gârleciu* (< g â r l i c i u) (< srb. g r l i ć, DA., s.v.) şi Nf. srb. G r l i ć (Rječnik, s.v.).

Garofíţa. Nb. (47).

— După n. floarei *garofiţă*.

Garóiu. Nf. (44).

— Din *garoiu* = cioară (DA., s. v.) poreclă dată Ţiganilor (A. Graur, *BL.*, II, 152-145).

Gâ'rta. Sprni. (dat unui peltic) (30).

—Cf. (Mold. Dobrogea) *gârtan* = bădăran, cârţan (Ion Cr., I, 60), gâlcevitor, cârcotaş (Weigand, *Jb. IX*, 225).

Gáşpar. Nb. 1766 (4), 1726 (11, 14, 44). Nf. azi (24), 1726, 1758 (26), azi (im. din Bucium-Făgăraş 27, im. din Făgăraş 35, 37, 41, im. din Şoarş-Făgăraş 44, im. din Bucium-Făgăraş 50), 1722, azi (52).

— Cf. numele magului, celebrat la 1 şi 6.I (Baudot, 285).

Gatze. Nf. 1750 Fragm., 558 (62).

— Cf. bulg. srb., G a c o (< G a v r i l, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 122, Rječnik. s.v.).

Găuáce. Nf. *Geocse* 1726, *Geotsa* 1758, *Geoatse*, *Gevatse* 1788 (26), 1726 (58).

— Dela *găuace* = « coaja oului; organul genital la femei; coajă de nucă » (DA., s.v.).

Găvánea. Nf. *Gevene* 1722 (54).

—Deriv. (cu suf. -e a) din *găvan*.

Găuáze. Sprnc. li se zice locuitorilor din Ileni (41) de către cei din Râuşor (43), şi de către cei din Toderiţa (48).

— Dela *găuază* (cf. DA., s.v.).

Gáură. Nf. *Gaura* 1722 (17), 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25).

Găvărláş. Nf. (im. din Felmer-Făgăraş 44).

— Din *Gabăr* + *Gavrilă*, deriv. cu suf. -a ş.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Gavrilă. Nb. atestat din sec. al XVIII-lea des, passim; azi passim. — Nf. *Gavrilé* 1726 (3), azi (4), 1766 (10), azi (21), *Gavrilla* 1758, *Gabrilla* 1788, azi (24), 1758 (26), 1771 Lupaș, *Doc.*, 126, azi (29), 1722 (32), azi (40), 1671 Fragm. 311 (41), azi (im. din Iași-Făgăraș 44, 49, 50, 59). Tradus în ung. Nf. *Gabor* azi (14), *Gabriel alias Gabor* 1632 Pușc., *Fam.*, I, 106, 1726, 1788 (s. săs.), *Gabăr* sec. al XVIII-lea Iorga, *St. Doc.*, XIII, 207, azi (24), 1726 (26), azi (31), 1758, azi im. din orașul București (44), azi (45, im. din Comana de jos-Făgăraș 47, 48, im. din Toderița-Făgăraș 49). — Deriv.: (cu suf. -oiu, -oaia) **Gavrilóiu**, **Gavriloáie**. Nf. *Gavrilloje* 1766 (1). Nf. *Gavriloiu* (1).

— Hagiografia noastră cunoaște o mulțime de sfinți cu acest nume (Timuș. 309-310), dintre care cf. *Arhangelul Gavril*, celebrat la 26.III 13.XII, 8.XI. Din slav. Gavrílo < grec. *Γαβρίηλ*.

Găzdác. Nf. (18).

—Deriv. dela *gazdă* cu suf. -ac.

Geábu. Nf. (44).

Geámu. Sprni. « întors din armată, zicea *geam* pentru fereastră » (46).

Géger (?). Nf. (im. din Homorod-Târnava mare 44).

— Din germ. (Nf.) Geiger (cf. Kisch, *Sieb.*, 191).

Géi. Nb. (45).

— Formă hipocoristică din [*Geor-*]*ge*.

Géna, cf. Eugenia.

Géna. Nb. *Gyena* 1766, 1787 (1), 1766 (2).

— Cf. bulg. Gina (< Georgi, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123); (Cf. și Ghinea), s. mai curând bulg. Gena (< Genadija, Weigand, *ib.*, 122).

Géni, **Génia**, **Genica** } cf. Eugenia.

Genovéva. Nb. azi passim., *Genuveva* 1858 (28). — Hipoc.: ([Ge-no-]) Nb. **Véva** (29).

— După numele faimoasei Genoveva (de Brabant), popularizat prin povestirea canonicului Schmidt tradusă și în românește. Cf. și M. Sadoveanu, *Măria sa puiul pădurii*, apărută acum în urmă.

Géra. Nf. (țig. 2), 1726, *Gyera* 1766 (10), 1726 (11), azi (im. din Sebeș-Făgăraș 35).

— Cf. bulg. Gera (< German s. Gerasim, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123, Maretić, LXXXII, 83). Cf. și Npers. germ. Ger (Kisch, *Nam.*, 43). Cf. Gheroiu.

Gergína, cf. Gheorghe.

Ghebene. Nf. țig. (2).

Ghedeón. Nb. *Ghidion* azi passim. — Nf. azi (14).

— Dela numele biblic *Ghedeon*, celebrat la 26.IX (Timuș, 312-314).

Ghelbereáță. Sprni. « că era galben așa și e și cam surd el o țâr » (Haneș, *Ț. O.*, 100) (12).

— Deriv. (cu suf. -eață) din adj. *galben*: *gălbeneață* > *ghelbeneață* > *ghelbereață*.

Ghénca. Nf. (1). — Deriv.: (cu suf. -an -iță) **Ghencăníță**. Nf. *Genkenicza* 1680, *Genkenyicse*, *Genkenyiczė* 1726, *Genkenicze* 1766, *Genkonyitza* 1787 (3); — (cu suf. -ea, cf. bulg. Genča) **Ghéncea**. Nf. *Gencsa* 1726 (37).

— Cf. bulg. Genka (< Genadija, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 122).

Gheóre, cf. Gheorghe.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Gheórghe. Nb. altădată (din sec. al XVIII-lea) des, redat *Gyorgye, Gyorgje, Györgye, George, Gyorgj, Gyorgy, Gyorgya*; — azi des, passim.—Nf. azi (4, 14) 1758 (20), 1726 (46) azi (im. din Tisa-Hunedoara 55).— D e r i v.-H i p o c.: (deriv. cu suf. - e a, cf. bulg. G j u r g j e, G j o r č e, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 122-123) Nf. **Geórgea** (im. din Toarcla-Făgăraș 44); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Georgéscu** (51); — (cu suf. -e t a, cf. it. G e o r g e t t a, fr. G e o r g e t t e) Nb. **Georgéta** passim; — (cu suf. -i c u, -i c ă) Nb. **Georgícă, Georgícu**, passim; — (din [Geor]gică) Nb. **Gícă, Gícu**, passim; — (deriv. din *Gică* cu suf. -o a i e) **Gicoáie**. Nf. *Gyikoje* 1726 (26); — (deriv. cu suf. -i n a, cf. bulg. G j u r g i n a, G e r g i n a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 122-123) Nb. **Georgína, Gheorghína, Gergína, Gherghína** azi passim; — (din [Geor-]) Nb. **Gína**, azi passim.; — (deriv. cu suf. -i ț ă, cf. bulg. G j o r g i c a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123) Nb. **Gheorghíță** azi passim. — Nf. azi (2, 8, 30, 45); — (de aici forma hipocoristică cf. bulg. G i c a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123) Nb. **Ghiță** azi passim. — Nf. azi (44); — (deriv. din *Ghiță* cu suf. -i c ă) Nb. **Ghițícă** azi (58); — (deriv. din *Ghiță* cu suf. -u c ă) Nb. **Ghițúcă** passim. — (cu suf. -í u) Nf. **Gheorghíu** (16, im. din orașul București 44). — H i p o c.: (cf. și bulg. G j o r a, G j o r é, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123) Nb. **Gheóre** (26, 29).

— Dela numele *Sf. Gheorghe*, celebrat la 23.IV, care fără îndoială e cel mai simpatizat și cel mai popular, atât în folclorul nostru (cf. Marian, *Se.*, III, 258), cât și în acela al popoarelor balcanice. În Grecia e considerat ca un adevărat sfânt național. Numai în bulg. se cunosc peste 70 de forme hipocoristice dela acest nume.

Gherasím. Nb. *Gyiraszin* 1766, 1787 (2), azi passim.

— După numele sfinților cu acest nume celebrați la 15.IX, 20.X, 4.III (Timuș, 318-319). Slav. (< grec) G e r a s i m.

Ghérghe. Nf. *Gerge* 1726 (18).

— Cf. ung. G e r g e l y (Grigorie). Cf. G h e r g h e l.

Ghérghel. Nf. azi (24, 27, 44), 1633 (59).

— Ung. G e r g e l y (Grigorie).

Gherleán. Sprnc. se numesc locuitorii din comuna Ohaba (50), de către cei din Șinca (55).

— Din *gherlean* « hoțoman » (DA s.v.), cf. și *ghiorlan* « mojic » (Candrea, *Porecle*, 49), « cloțan » (Bogrea, *DR.*, III, 446), « șoarece » (Izv., V, 22).

Gherman. Nb. *Gyerman* 1787 (10), *German* 1726 (12). Nf.azi (12, 17, 24, im. din Drăguș-Făgăraș 44, 45), 1789 (60).

— Hagiografia noastră cunoaște mai mulți sfinți cu acest nume (Timuș, 319 320). Din slav. G e r m a n.

Gheróiu. Nf. (im. din Dolj 51).

— Deriv. (cu suf. -o i u) dela slav. G e r a (cf. mai sus G e r a).

Ghervâse. Nb. azi rar, passim.

— Nume de origine occidentală neolatină (cf. lat. G e r v a s i u s), poate italiană, unde e foarte răspândit.

Ghes (?). Nf. *Gész* 1750 Fragm. 559 (62).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Ghéțea. Nf. 1722, azi (6), azi (7), *Gecza* 1726, *Getze* 1788, azi im. din Luța-Făgăraș (25), azi (27), *Geczi* 1726, azi im. din orașul București (44).—D e r i v.: (cu suf. -ă u) **Ghețắu**. Nf. *Geczev* 1726 (41).

— Cf. bulg. G e c o (< G e o r g i, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123), sau mai curând srb. G e c i j a (Rječnik, s.v.). Bogrea, (*I Congres*, 80-81) făcea legătură între *Gheța* și armenescul *Geczi*.

Ghíd(iu). Nf. (14, 18, im. din Lisa-Făgăraș 30, 36).

— Cf. G h i d i o n.

Ghidión, cf. G h e d e ó n.

Ghighiníță. Nf. 1747, Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 67 (44).

Ghígul. Nf. *Gigul* 1726, *Gyígul* 1789 (28).

— Srb. G i g o (< G r i g o r i j, Rječnik, s.v.).

Ghilezán. Nf. 1633 (62).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Ghilad*.

Ghimbășán. Nf. *Gyimbesan* 1788 (44).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Ghimbah*, *Ghimbav*.

Ghíndea. Nf. azi (7), *Gingya*, *Gyingya* 1726, *Gyinda*, *Dingya*, *Dgyingya* 1766, 1787, azi (10), azi (im. din Ucea de sus-Făgăraș 14), *Ginga* 1726, *Ginde* 1758 (21), azi (im. din Cuciulata-Făgăraș 51).

— Cf. rom. *ghindă*, dar mai ales bulg. G i n d a (< Georgi, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123), srb. D j i n d j a (Rječnik, s.v.).

Ghínea. Nf. *Ginya* 1726 (57), *Gyini* 1758 (45). — D e r i v.: (cu suf. -i ț a) Nb. **Ghiníța** (18).

— Bulg. G i n, G i n a, G i n j o (< G e o r g i, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123).

Ghioárță. Nf. *Gyuortza* 1722, *Gyorcze* 1726, *Gyioarcza* 1758, *Gyoartze* 1788 (43), azi (46).

— Cf. interj. *ghiorț*! «onomatopeie reproducând sunetul ce se aude când cineva înghite o băutură în cantitate mare» (DA., s.v.).

Ghíocăníță. Nf. *Gyokenicza* 1688, *Gokonitza* 1766 (3).

— Cf. rom. *ghioc*, n. de bou (DA., s.v.), dar mai ales srb. D j o k a, D j o k o (Rječnik, s.v.). < G e o r g i u s (Maretić, LXXXII, 83).

Ghióda. Nf. (9, 15).

Ghiórma. Nb. *Gyorma* 1726, 1785 (35).

— Cf. G h i o r m a n < G e r m a n.

Ghiótu. Nf. *Gyott* 1758 (55).

Ghircoiáș, cf. G h i u r c a.

Ghișa, cf. V i ș a.

Ghișóiu, cf. V i ș a.

Ghíță, cf. G h e o r g h e.

Ghiúla. Nf. *Dsula* 1758 (55).

— Ung. G y u l a (— Iuliu).

Ghiúra. Nf. *Gyura* 1758 (37). — D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Ghiuroáie**. Nf. *Dsuroje* 1758 (37).

— Bulg. G j u r a, srb. D j u r a, Djuro (< G i o r g i, Weigand,, *Jb. XXVI-XXIX*, 122, Rječnik, s.v.).

Ghiúrca. Nb. *Dsurka* 1758 (44), *Giurka* 1633 (59). — Nf. azi (1, 2, 4, 5, 10, 24, 32), *Gyurka* 1771 Lupaș, *Doc.*, 126 (40, 41), 1758, azi (44), 1722 (50, 52).— D e r i v.: (cu suf. -o i -a ș) Nf. **Ghircoiáș** (49, im. din Bucium-Făgăraș 51, 52, 55).

— Srb. D j u r k o (< G e o r g i, Maretić, LXXXII, 145); cf. și ung. G y u r k a.

Ghiúrghiu (și **Giurgiu**). Nf. *Giurgiu* (8), *Ghiurghiu* (11, 18), *Dsurds* 1788 (44), *Giurgiu* (im. din Scărișoara-Turda Arieș (46).—D e r i v.:

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(cu suf. -u l e ț) **Ghiurghiulét**, s. **Giurgiulét**. Nf. *Dsurdsulecz* 1680, *Gurgulecz* 1688, *Gyurgjelecz* 1726 (2).

— Cf. bulg. D ž u r d ž o (= G e o r g i, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123, Rječnik, s.v.).

Ghiúri. Nb. (33).— D e r i v.: (cu suf. -i ț ă) Nf. **Ghiuríță** (14); — (cu suf. -u ț) Sprni. **Ghiurúț** (53) dat lui *Gheorghe* Mușina.

— Hipoc. ung. G y u r i (< G y ö r g y = Gheorghe).

Ghizdáș, cf. *Ghizdavu*.

Ghizdávu. Nf. *Gizdavu* 1789 (38), *Gyizdás* (sic !), *Gyiszlavu* (sic !) 1771 Lupaș, *Doc.*, 126, *Gizdavu* 1726, 1758, 1788, azi (41), azi (im. din Ileni-Făgăraș, 44 im. id., 46).

— Dela adj. *ghizdav* = frumos, grațios, elegant (DA., s.v.), cf. și srb. G i z d a v a (Rječnik, s.v.). Cele două forme, *Gyizdas* și *Gyiszlav*, sânt, probabil, lecturi greșite.

Ghizéla. Nb. (36), *Bizela* (44).

— Germ. G i s e l a.

Ghizíca. Nb. *Gizíca* țig. (46).

— Deriv. (cu suf. -i c a) dela *Ghiza* (cf. G h i z e l a).

Gícă
Gicoáie } cf. G h e o r g h e.

Gílu, cf. V i r g i l.

Gína, cf. G h e o r g h e.

Giúnca. Nf. (32).

— Dela *giuncă* — *juncă*.

Giurgiuván. Nf. *Gyurcsuvan* 1726 (44).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Giurgiu*, resp. G i u r g i o v o.

Glăjár(iu). Nf. *Glesár*, *Musa alias Glásár* 1680, *Musa alias Glesar* s. *Glezar*, *Szpetar alias* ~ 1688, 1787, azi (1), *Glasar* 1726 (2), *Glyasár* 1722 (7), azi (9, im. din Ucea de jos 16).

— După îndeletnicire, *glăjar* (< *glajă* — sticlă).

Glanț. Sprni. « om mic și negru » (14).

— Germ. G l a n z « lustru » (DA., s.v.).

Glébe. Nf. 1766 (3).

Glíga. Nf. (2, 7).

— Cf. bulg. G l i g o (< G l i g o r < Grigorie, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123).

Glígor(ia) cf. G r i g o r i e.

Globișélea. Nf. *Globisely* 1726 (63).

— Deriv. (cu suf. -e ș -e l -e a) dela *gloabă*.

Glojdáni. Sprnf. « fam. Sechel »; « nume purtat mai întâiu de tatăl lor. Soția lui Glojdan era Glojdănoaica (deriv. cu suf. -o a i c ă). Numele a fost căpătat în Dridif, dela stăpânul la care, ca copil, fusese slugă » (27).

— Dela *glojdan* « măcriș de câmp »; « foaie de pe tuleul porumbului » (DA., s.v.), « tuleul porumbului »; cf. și sensul de « știulete aproape rotund de mic ce este » (Ion. Cr., VI, 254).

Glovéncea. Nf. *Glovencsa* 1722 (6).

Góciman. Sprni. 1772 Iorga, *St. Doc.*, XII, 186 (44).

— Dela titlul unei demnități, *gociman* — epitrop la biserică (DA., s.v.).

Góciu. Nf. *Gociu* 1726, 1743, Iorga, *St. Doc.*, XIII, 172 (47), azi (im. din Perșani-Făgăraș 51, 56), 1766 (57).

— Dela *gociu* = conducătorul unei mori (cf. gociman) s. Npers. bulg. G o c o(Georgi, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123).

Godán. Nf. 1722, azi (14), azi (15).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Deriv. (cu suf. -a n) dela bulg. G o d a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 165); srb. G o d (< G o d i m i r, Maretić, LXXXII, 99).

Gódea. Nb. *Godgya* 1437 Fragm. 55 (37).—D e r i v.: (cu suf. -a n) **Godeán**. Nf. *Gogjan* 1726 (14). —

— Deriv. (cu suf. -e a) dela slav. G o d a. Cf. G o d a n.

Góga. Nf. 1726 (1), azi (15).

— Bulg. G o g a (< G e o r g i).

Gogoáșă. Sprnc. li se zice locuitorilor din Drăguș (12) de către cei din Vișteа de jos (14), celor din Voila (24) de către cei din Voivodenii mari (22), celor din Beclean (26) de cei din Dridif (25) « pentru că cultivă mulți cartofi » (26); (41, 52).

— Dela sensul de « cartof » (cf. Viciu, *Glos.*, 47, H., VIII, 348, Haneș, *Ț. O.*, 32); cf. și înțelesul de « minciună » (Zanne, III, 571).

Gogofáni. Sprnc. li se zice în batjocură locuitorilor din Recea (32) de către cei din Berivoi (33).

—Deriv. (cu suf. -o f a n) dela *gog* = « tont ». Cf. G o g o m a n i.

Gogománi. Sprnc. li se zice locuitorilor din Săvestreni (40) de către cei din Iași (29).

— Dela *gogoman* = om prost, nătânțoc, natâfleț (Candrea, *Porecle*, 35) < *gog* « tont », derivat (cu suf. -o m a n), arătând « mai mult o imperfecțiune a rostirii, peltic » (Șăineanu, *Sem.*, 229).

Gogónea Nf. (53).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *gogon* « obiect mic, rotund, tare ».

Gogoroánță. Nf. *Gogorancze* 1726, 1758 (41).

— Dela *gogoroană* « bomboană »; cf. și *gogoriță* « sperietoare de copii ».

Gogoșári. Sprnc. li se zice locuitorilor din comuna Drăguș (12) de către cei din Beșimbav-Olteț (15).

— Cf. *gogoașă* cartof (deriv. cu suf. -a r). Cf. și *gogoșar* mincinos (Zanne, V, 312), « cu burta mare » (Ciaușanu, *Glos.*, 28), « umflătură » (Pascu, *Suf.*, 36).

Gógu. Nb. azi, rar. Sprni. « om mic, după numele unui țigan, om mic » (27, 46). — Nf. 1726 (4), 1758 (42). — D e r i v.: (cu suf. -o i u) **Gogóiu**. Nf. *Gogoj* 1766 (1); — (cu suf. -o t ă) **Gogotă**. Nf. *Gogote* 1726, *Gogota* 1758, 1788 (19).

— Formă hipocoristică din Georgi (bulg. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123); cf. și *gog* « prost ».

Góia. Nf. *Goja* 1680 (1) 1726 (38). — D e r i v.: (cu suf. -i l ă) **Goílă**. Nb. *Gojle* 1632 Fragm. 244, *Goila* 1633 (59). — Nf. azi (55), 1711 Bariț iu, I, 718 (59), 1820 Meteș, *VA.*, I, 271 (62).

— Srb. G o j a (< G o j s a v, Maretić, LXXXII, 83 s. din radic. g o j- « pace » Miklosich, 263, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 165).

Golănești. Sprnc. li se zice locuitorilor din Perșani (56) de către cei din Grid (57).

— Deriv. (cu suf. -e s c) dela *golan* = zdrențos (Candrea, *Porecle*, 97).

Golășu. Sprni. (48). Nf. *Gulasu* 1763, *Golasu* 1788, azi (46).

— Cf. *golaș* — « fără pene » (despre pui), « plesuv » (DA., s.v.).

Gólcea. Nf. *Golcsa* 1758 (44).

— Cf. srb. G o l č a (Rječnik, s. v.).

Góle, cf. G r i g o r i e.

Gólea. Nf. *Golya* 1758 (35), azi (36), *Golja* 1795 Iorga, *St. Doc.*, XII, 191 (44). — D e r i v.: (prin

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

substituire de sufix) **Golășcu**. Nf. *Golaskul* 1722 (48).

— (Cu suf. -e a) din *gol* (— desbrăcat), cf. și Nf. srb. G o l j a (Rjecnik, s.v., Miklosich, 264).

Gónea. Nf. (42).

— Bulg. G o n é (< G o n i m i r < g o n j a « jagen », Miklosich, 264 Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 146).

Góno. Nf. 1758 (44).

— Bulg. G o n. Cf. G o n e a.

Góncea. Nf. *Goncza* 1726 (18), *Guoncza* 1726 (38), *Gontza* 1789 (39), azi (45), 1726, 1766 (57).

— Cf. *goanță* « boabă de fasole scoasă din păstăile încă verzi » (DA .,s.v.). Cf. și srb. G o n a c (G o n c a) (Rječnik, s.v.).

Góra. Nf. 1788 (25).

— Dela sl. g o r a « munte ».

Gorâ'n, cf. G o r u n.

Gordián. Nf. 1726 (59).

— Cf. *gordean* « bob de strugure copt mai de vreme » (DA. s.v.) s. mai curând N. de sfânt G o r d i a n u s (cf. Maretić, LXXXII, 99).

Goreniúc, cf. G o r u n.

Górga. Nf. 1726 (22), 1722 (31) 1763 (48).

— Iordan *Dift.*, 242, consideră Nt. *Gorga* ca un derivat din *Gora*. Am putea avea și aici un asemenea derivat (dar, credem, pe teren antroponomastic).

Gorgónea. Nf. *Gorgonja* 1733 Aron 152, 1772 Iorga, *St. Doc.*, XII, 186, 1788 (44), 1726 (46), 1763 (48).

— Cf. rom. *gorgoni* < *gorgoană*; *gorgună* = femeie bătrână, rea, răutăcioasă (DA., s.v.). Cf. și srb. G o r g o ń a (Rjecnik, s.v.).

Goróiu. Sprni. (43).

— Dela *goroiu* = cioară.

Gorún, Gorón, Gorâ'n. Nf. *Gorun* 1680, *Goron* 1726 (10), azi (24), *Gorin alias Chyora* 1557, Fragm. 820, *Gorron, Gorrun* 1721 Fragm. 251, 255, *Goron* 1726, *Goren, Romcsa alias mutato nomine Goron* 1758, *Goron* 1788, azi (25).

— Dela numele arborelui; cf. *gorân* om ars de soare (H., II, 79).

Gostoáia. Nf. *Gostaia* 1722 (8).

Góțea. Nf. azi (1), *Gocza* 1633 (63).

— Cf. *goță* = dihanie cu care se sperie copiii; cf. mai ales hipoc. slav. G o c o (< G e o r g i, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123).

Grădinár. Nf. *Gradinaru*, hortulanus dominalis » 1766, *Gregyinár* 1787, azi (1), 1722 (32), azi (59), *Gradinar* 1702 Fragm 486 (63).

— Dela titlul îndeletnicirii (cf. DA., s.v.).

Gráma. Nf. 1620 Pușc., *Fam.* I, 178; 1722, azi (8), 1671 Fragm. 404, 405 (9, 10), azi (im. din V. Regat 14), *Brazul alias Grama* 1770 Pușc., *Fam.* I, 183 (18), *Gramma* 1788 (19), azi (26), *Brazu alias Grama* 1770 azi (27), 1726 (28), *Poppa alias Gramma* 1688 Pușc., *Fam.* I, 108, 1722 (31), 1722 (32), azi (35, 36), *Grama* 1726 (38), 1671 Fragm. 313, 1722 azi im. din Copăcel-Făgăraș (43), 1537 Hurm., II[4], 134, Qu., II, 508, azi (im. din Beclean-Făgăraș, im. din Dridif 44), azi (46), 1681 Pușc., *Fam.* I, 405, *Grama alias Lal* 1763, *Grama* 1788, azi (48), azi (im. din Toderița-Făgăraș 49, im. din Beclean-Făgăraș 55, 56), 1538 Qu., II, 549 (61).— D e r i v.: (cu suf. -a c) **Grămác**. Nf. *Gramak* 1671 Fragm. 405 (9); — (cu suf. -e a n) **Grămeán**. Nf. *Gramen* 1771 Lupaș, *Doc.*, 126 (35); — (cu suf. -o i u) **Grămóiu**. Nf. *Gremoy* 1689 Pușc.,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Fam., I, 171, azi (31), azi (im. din Vaida-Recea-Făgăraş 44).

Grămádă. Nf. azi (im. din Ţânţari-Braşov 58).

Grâncea. Nb. *Grantsa* 1726 (2), *Grancse* 1758 (44). — Nf. azi (1, ţig. 7, 9, 10, 15, 25, 26, 28, im. din Sebeş-Făgăraş 35), 1758, azi (36), *Grancsa* 1610 Puşc., *Fam.* I, 171, 1652 Fragm. 810, *Grántsá* 1663, ibid., 342, 1667 ibid., 411, 1726, azi (37), azi (ţig. im. din Părău 51, im. din Mărgineni-Făgăraş 52, im. din Bucium-Făgăraş 55), 1702 Fragm. 486, 1726, azi (59).

— Cf. H r a n č a (< H r a n i s l a v, Maretić, LXXXII, 141), srb. G r a n č i ć (Rječnik, s.v.).

Grápă. Sprni. Haneş, *Ţ. O.*, 73 (15), Sprnc. li se zice locuitorilor din Toderiţa (48) de către cei din Râuşor (43), Făgăraş (44), Mândra (46). — Nf. *Grapé* 1726, azi (14).

— Circulă în regiune diverse snoave care pot explica supranumele de faţă. Astfel se spune că locuitorii din Porumbacul de jos «au închis grapa în cucuruz»; cei din Netot «o închis grapa de pe holde», dând prin aceasta dovadă de lene şi prostie. Cf. DR, VIII.

Grásu. Nf. *Graszul* 1680, 1726 (2). — F e m. (*Grasa*): Nf. *Graszi* 1680 (2), 1726 (37), *Grasze* 1726 (51), azi (58).

— Dela adj. *gras*, *-ă*.

Graţián. Nb. azi passim.

— Nume latinist, lat. G r a t i a n u s.

Gráur. Nb. *Graor* 1633 (59).— Nf. *Graul* 1630 Dens., *Mon.* 20, *Graur* 1639 Puşc., *Fam.* I, 173 (15), *Graor* 1664, *ibid.*, 110 (18).— D e r i v.: (cu suf. -i c u) Sprni. **Grăuríeu** (19); — (cu suf. -u ş) Nf. **Greorúş** (13).

— Dela *graur*, calificativ dat în batjocură copiilor de ţigan, îndrăzneţi, şi zgomotoşi ca graurii (Zanne, I, 484, Candrea, *Porecle*, 117). F i g. se spune despre un cal de coloare cenuşie. În forma *Greoruş* avem, probabil, o contaminare între *Grăuruş* şi *Greeruş*.

Grávu (**Greávu**, **Gróvu**). Nf. *Grovu* (1, 3, 5), 1722 azi (6), *Greavu* (9), *Gravu* (11), *Griavu* 1627 Puşc., *Fam.* I, 110, *Gravuly* 1628 Fragm. 805, *Greavu* azi (15), azi (17), *Gravu* 1726, 1758, 1793 Fragm. 823, *Greavu* azi (18), azi (im. din Vaida-Recea-Făgăraş 20), *Grovu* 1726, 1758 (22), *Greavu* azi (im. din Lisa-Făgăraş 24, im. id., 32, 44).

— Cf. germ. (săs.?) G r e w e (< G r a f).

Greáţa. Nf. 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25).

Greavu, cf. G r a v u.

Gréble. Sprnc. li se zice locuitorilor din Netot (20) de către cei din Pojorta (21) şi de către cei din Berivoii mici (33); Sprnf. (30). D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Gréblea** (57), *Greblja* 1726, azi (58).

— Dela numele uneltei, cf. în cimilituri: «la o casă cu trei răchiţi este o fată cu trei *ghimţi*» [= grebla] (Gorovei, *Cimilituri*, 179), făcând aluzie la dinţii rari şi proeminenţi. Haneş, *Ţ. O.*, 18 ne informează că «flăcăii se tund; sânt unii care-şi lasă o ţâr de păr pe frunte, frizură, *greblă*, în râs». Cf. şi Nf. srb. G r e b l i ć (Rječnik s. v.).

Grécu. Sprni. «individ zbătător în negustorie» (19, 27). Sprnf. *Bâţă-Grecu* (59). — Nf. 1766, azi

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(1), *Greculuj* 1766, *Graek* 1787 (2), *Greku* 1766, azi (3), azi (6, 10), 1726, *Graecu* 1758, *Graeku* 1788 (19), azi (21, 31, 32), *Boer alias Laszlo alias Grék, Grék* 1667 Puşc., *Fam.* I, 181, 1726, azi (35), *Grecu* 1726, *Graecu* 1758 (36), *Greku* 1726 *Graeku* 1771 Lupaş, *Doc.*, 126 (37), azi (38), 1726 (39), azi (42), 1722, 1758 (43), *Grec* 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66, azi (im. din Copăcel-Făgăraş, im. din Sălişte-Sibiiu 44), *Graeku* 1788 (45), azi (im. din Copăcel-Făgăraş 47), 1726, *Greku alias Dobra* 1758 (53), 1722 (54), azi (55), 1766 (57), *Grekul* 1633 (59).— D e r i v.: (cu suf. -e a) **Grécea**. Nf. *Gretsa, Grecea*, 1722 (33), azi (34, 38), *Grecsa* 1758 (42), 1726, *Gretsa* 1758 (47); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Grecéscu** azi (im. din T.-Severin 44); — (cu suf. -u l e a, s. avem un genitiv) *Grekuli* 1633 (59).

— Numele etnic, ca Npers., e cunoscut şi'n alte limbi (cf. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, Maretić, etc.). Pentru întrebuinţarea lui în antroponomastică, cf. în *Omagiu V. Pârvan*, p. 280-281.

Gridán, Grideán, Gridi (ung.). Nf. *Gridean* (im. din Galaţi-Făgăraş 44, 45), *Gridan* (im. din Grid 63), *Gridi* 1670 Fragm. 394, 1819 *ib.*, 779-780 (57).

— Deriv. (cu suf. -e a n, -a n, ung. -i) dela Nl. *Grid*.

Grigórie. Nb. istoriceşte (din sec. al XVIII-lea) des, passim., redat: *Gligor, Gligorea, Gligoria, Gligorie, Grigole, Grigore*. Azi passim. *Gligor Grigole, Grigore, Grigorie*. — Nf. *Gligorie* 1726 (12), *Gligor* azi (17), 1758 (20), *Gligorié* 1758 (24), *Gligora* 1722 (27), *Grigorie* (45).— D e r i v.: (cu suf. -a ş) Nb. **Grigoláş** (7); — (cu suf. -o a i a) Sprni. **Grigoloáia** (21). — H i p o c.: ([Gri-] gole) Nb. **Góle** (7).

— Hagiografia noastră menţionează 19 sfinţi cu acest nume; în calendar sânt celebraţi la 10.I, 25.I, 30.IX, 17.XI, 20.XI (Timuş, 324-344). Din grec. *Γρηγόριος*, venit prin filiaţie slavă, cum arată şi forma disimilată: *Gligor* (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123).

Gríndu. Nf. azi (57), 1726, azi (58).—D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Gríndea** 1680 (10); — (cu suf. -e a n, din Nl. *Grind*) Nf. **Grindeán** (im. din Galaţi-Făgăraş 44).

Grípcea, Sprni. (fem.) (14).

— Cf. *gripcă* = unealtă lungăreaţă întrebuinţată de strungari; « răzătoarea cu care se rade aluatul rămas pe troacă » (Viciu, *Glosar*, 47).

Grítu. Nf. 1766, 1787, azi (2), *Gritth* 1680, *Gritt* 1726, 1766, 1787, azi (3).

Grivél. Nf. 1722 (17).

— Deriv. (cu suf. -e l) dela adj. *griv, -ă*. Cf. N. de câne G r i v e i u.

Groféncіu. Sprni. (28).

— Deriv. (cu suf. -e n c i u) dela *grof* = « nobil, conte, boier ».

Grósu. Nf. *Groszul* 1722 (6, 32), (38, 41).

— Nf. germ. G r o s s.

Grozáv, Grozáva. Nb. *Grozav* ţig. 1509, Fragm. 76 (9), azi (ţig. 11). Nf. azi (ţig. 2, ţig. 30, im. din Dejani-Făgăraş 35, ţig. 36), 1789 (60). — *Grozava* 1509 Fragm. 75 (7). H i p o c.: (deriv. cu suf. -e a) Nf. **Gróza** 1726 (1, 37), 1758, 1788, azi (45), 1763 (48).

— Cf. adj. *grozav* (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 151).

Grúia Nb. (44); — Nf. (im. din Râuşor-Făgăraş 44). D e r i v. :

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(cu suf. -e ț, cf. și srb. G r u j a c, Rječnik, s.v.) **Gruéț**. Nf. *Grujecz* 1750 (20), 1726, 1758 (42); — (cu suf. -i ț a) **Gruița**. Nf. *Gruicza* 1788 (48).

— Slav. G r u j a (< g r u d a « Klumpen », Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 170), rom. *gruiu* (DA., s.v.) care are și sensul fig. de « tânăr subțirel și înalt ».

Gruiéni. Sprnf. (33).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nf. *Gruiu*. Cf. și G ă r d u r e n i.

Grúnzu. Nf. *Grunczu* 1726, 1758 *Gronczu* 1789 (38).—D e r i v.: (cu suf. -e a) **Grúnzea**. Nf. *Gronzé* 1633 (59).

— Dela *grunz* = bucată dintr'o materie tare și fărimicioasă; p. e x t. boștină stoarsă și rămasă dela teasc, având forma cavității în care a fost pusă. (DA., s.v.).

Gúbăș. Nf. (im. din Micfalău-Trei-scaune 58).

—Nf. săs. G u b b e s c h (Kisch *Nam.*, 50).

Gubernard. cf. G u b e r n a t.

Gubernat. Nf. 1582 Pușc. *Fam.* I, 104, azi (61), *Gubernard* azi (63).

— Dela titlul demnității, *Gubernator*. În forma *Gubernard* s'a amestecat Np. *Bernard*.

Gúdlea. Nf. 1722 (9).

***Guga**. Nf. 1766 (4).

— Cf. rad. slav. g u g- (cf. g u g u g a t i = a geme) și (Băn.) *gugă* « om negru și uricios » (Costin, *Graiul*, 114).

Gúgea. Sprnf. (33).— D e r i v.: (cu suf. -e a s ă) **Gugeásă**. Nf. *Gugiasa* 1633 (62).

—Deriv. (cu suf. -e a) din radic. g u g-. Cf. G u g a.

Gúgu. Nf. *Gugul* 1534 Veress, *Acta*, I, 237, *Gugul alias Vulk* 1688 (4).

— Cf. G o g u, G u g a.

Guguroánță. Nf. *Guguroncza*, *Gugoroncza* 1758 (33).

— Cf. *gogoroană* = bomboană (< *gogon* — obiect mic, cf. *gogoașă*, DA., s.v.).

Gúla. Nf. 1758 (24).

Guliéș. Nf. *Guljes* 1726 (46)

— Cf. *gulaș* (< ung. g u l y á s =. cel care păzește turma, DA., s. v.).

Gulimáni. Sprnc. li se zice locuitorilor din Vișlea de jos (14).

— Cf. *goliman* golan (Bogrea, *DR.*, IV, 861).

***Gură**. D e r i v.: (cu suf. -a n) Nf. **Gurán** 1722 (54); — (cu suf. -e a) **Gúrea**. *Gurja* 1726 (63); — (cu suf. -e ș) **Gureș**. Nf. *Gures* 1680, 1688 (3); — (cu suf. -iță) **Gurița**. Nf. *Guritza* 1763 (48);— (cu suf. -i c ă) Sprni. **Gurícă** (46). C o m p u s: Nf. **Gurămare** 1722, azi (7).

Gurgónea. Nf. 1633 (59).

— Deriv. (cu suf. -o n e a) dela srb. G r g o (< G r i g o r e).

Gúrlea. Nf. (9). Cf. G u d l e a

***Gușă**. Sprnc. **Guși**, li se zice locuitorilor din Breaza (19) de către cei din Dejani (30), **Gușáți** li se zice celor din Breaza (19) de către cei din Pojorta (21), celor din Săvestreni (40) de către cei din Iași (29), celor din Berivoiu mic (33) de către cei din Ileni (41), celor din Șercăița (47) de către cei din Bucium (52).—D e r i v.: (cu suf. -e l) Nf. **Gușél** (azi *Gușăilă*) 1677 Pușc., *Fam. I*, 173, Fragm. 411 (19, 21); — (cu suf. -i l ă) Nf. **Gușeílă**, azi (12, 18, 20), *Gusail* (după analogia lui Mihăilă-Mihail) 1711 Barițiu, I, 721, 1722 Dens., *Mon.*, 66, *Guseile* 1721, 1750 Iorga, *St. Doc.*,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

XIII, 126, *Gusailla* 1758, *Popa alias Gusaila* 1793 Fragm. 821, azi (21), azi (im. din Pojorta-Făgăraș 23, 25, 29, im. din Pojorta-Făgăraș 31), *Gusálya*, azi im. din Pojorta-Făgăraș (55).

— Nume datorat defectului fizic. Cf. și informația lui T. Papahagi, *M.* 162 că « d'ipče nu pot grăi oarecum să cade, limpede » se numesc *gușați*.

Gústi. Sprni. (46).

— Formă hipocoristică germ. (-ung.) din *Augustin*.

Gúțu. Nf. *Guczul* 1680, 1688, *Guczu* 1726, *Gucz*, *Gutzu* 1766 (1), 1726 (13), 1758 (35). — D e r i v.: (cu suf. -a n) **Guțán**. Nf. *Gutzan* 1766 (47); — (cu suf. -e a) Nf. **Gúțea** (55).

— Cf. *guț* = porumbel, *guțan* (adj.) (DA., s.v.). Cf. și bulg. G u c a (Weigand, *Jb. XXVI — XXIX*, 141).

H

Hâ'ia. Nf. *Boier alias Huja* 1688 (1), *Huja*, *Haja* 1680 (3).

— Cf. ung. h ü l y e, « tont, țignit ». Cf. și *hâitură* = vătămătură, hernie (DA., s.v.).

Háidea. Nf. *Hajdea* 1680, *Hajda* 1688, 1726 (10).

Haidúc. Nf. (1), *Hajduk* 1766 (2), 1680, *Hejduk* 1688 (13), azi (17).

— (Transilv.) *haiduc* (în Făgăraș *aiduc*, *vaiduc*) ├ « soldat de infanterie » (DA., s.v.).

Hâ'iu. Nf. *Hujul* 1688 (4), *Haj* 1766 (10).

— Cf. H â i a.

Háiuși. Sprnc. li se zice locuitorilor din Scorei (4) de către cei din Porumbacul de jos (1).

Hála. Nf. 1726 (26).

— Dela *holă* = (printre alte sensuri), « monstru », « dihanie », «namilă », « mâncău », « jiganie » (DA., s.v.).

Hălăbúca. Nf. *Halabuka* 1758 (19).

— Cf. srb. h a l a b u k a (< turc. a l a g- b u l a q), varianta a lui h a l a b u r a (Rječnik, s.v.),

Hăl—lung, cf. L u n g u.

Hălmáciu, cf. H ă l m a g i u.

Hălmágiu. Nf. *Halmag* (H ă l m e a g) 1582 Veress, *D.*, II, 219, *Halmagy* 1584 Fragm. 132, 1664 ib., 802, *Helmads* 1726, *Helmagy*, *Helmats* 1766, *Halmaghi* (4), *Halmach* 1722, *Holmaghi* azi (im. din Cârțișoara-Făgăraș 5), azi (6), *Halmach* 1722, *Halmaghe* azi (7), azi (8), *Halmats* Meteș, *VA.*, I, 277, azi (12), *Halmaghi* azi (17), *Helmács* 1726 (18), *Halmagy* 1722 (33), azi (im. din Comăna de jos-Făgăraș 59), *Kokora alias Holmágy* 1726, *Boier alias Halmagyi* 1701 Pușc., *Fam.*, I, 162, azi (63). —D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Hălmégea** azi (im. din Vișlea-Făgăraș 36); — (cu suf. -e a n) Sprnf. **Helmegeánu** (33); — (cu suf. -o i u) **Hălmăgióiu** (cióiu) Nf. *Hallmassoi* 1722 (13).

— Din Nt. ung. *Halmágy* din Țara Oltului, dintr'un ung. a l m á g y « Apfelwald ».

Hălmare. Nf. *Helmare*, *Helmarje* 1726, 1758 (35).

C o m p u s: *hăl* + *mare*.

Hălmic. Nf. *Helmik* 1722 (50).

— C o m p u s: *hăl* + *mic*.

Hâlmu. Nf. *Hilmu*, *Hirmu* 1726 (12), *Hilmu* 1726, 1758 (22).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. *gâlm*, *gâlmă*, *hâhmă* (DA., s.v.). Cf. H ă l m a g i u, M o v i l ă.

Hámpu. Nf. *Hampo* 1766, azi (4), azi (8).

— Cf. srb. Nf. H a m p o v (Rječnik, s.v.).

Hánăş. Nf. *Hanes* 1680 (2), *Hanăş* azi (12), *Hanesz* 1758 (20), 1726, *Hanes* 1766, azi (57).

— Din germ. H a n n e s (< J o h a n n e s); în cazurile de *-s* > *-ş*, influenţa ung. I á n o s.

Háncea. Nb. *Hancha* 1527 Puşc., *Fam.* I, 164 (56). — Nf. *Hancsa* 1758 (45), *Hancha* 1535 Fragm. 109, 1758, *ibid.*, 587 (56).

— Srb. H a n č o (Rječnik, s.v.), cf. bulg. H a n k a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 162). Cf. H a n u.

Háncu. Nf. (im. din Cerghizel-Târnava mică 44).

— Bulg. H a n k o (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 162). Cf. H a n u.

Hángu. Nf. 1727 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 43 (8), *Hanguly* 1613 Fragm. 188, 1726 (14), 1819 Meteş, *VA.*, I, 297 (17), 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25), *Hangul* 1516 Fragm. 95, 1759 *ibid.*, 603 (39), 1591 Puşc., *Fam.*, I, 108, 1664 *ibid.*, 100, 1726, azi (40), 1726 (41), 1726 (58).

— Cf. *hang* ţeava cimpoiului. (DA., s.v.), sau, cum credea Bogrea, I, *Congres*, p. 68-69, nota 2, un nume de origine armeană.

Hantă'u. Nf. (im. din Ţelina-Târnava mare 44).

Hánu. Nf. 1726, azi (20), azi (im. din Netot-Făgăraş 30, 31, 33, 35).

— Slav. H a n o (< turc. h a n «prinţ»). Cf. H a n c e a, H a n c u.

Hâ'pa. Nf. *Hipa* 1633 (62). Sprnc. **Hâpe** li se zice locuitorilor din Toderiţa (48) de către cei din Mândra (46). Cf. h i p (DA., s.v.), cf. *a hăpăi* = «a mânca repede» (DA.).

Hâ'plea. Sprni. (fem.) (21).

— Cf. *haplea* «nătărău» (Candrea, *Porecle*, 41) «mare, lung», cf. *hăplău* «despre Saşi» (DA., s. v.).

Harába. Nb. *Haraba* sec. al XVIII-lea, Iorga, *St. Doc.*, XIII, 53 (34).

— Din srb. *H a r a b a (< h a r a b a — arab, Rječnik, s.v.)?

Harabálă. Nf. *Harabal* 1663 Fragm. 334, azi (8), *Harabal* 1511 Fragm. 85, *Harabal alias Madarasz* 1726, azi (11).

Hârciógea. Nf. *Hircsocsa* 1726, *Hertsosa* 1758, *Hirtsosa* 1789, *Hârciogea* azi (38), *Hircsocsa* 1726 (43).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *hârciog* (şi cu sensul de «copil», Şt. Binder, *Kind*, 40).

Harét, cf. A r i t o n.

Haretína, **Haritína** } cf. A r e t i n a.

Haritón, cf. A r i t o n.

Hâ'rju. Nf. azi (46, 61, 63).

Harompotor. Sprni. (1808) «se zice că protopopul Vasile Harompotor nu începea judecata cu cei ce veniau la scaunul protopopesc cu vreo pricină, până nu puneau pe masă întâiu 3 pătace, adecă pe ungureşte «harompotor». Aron, 47.

Harpă'u. Nf. (9, im. din Ucea de jos-Făgăraş 16).

— Cf. *hărpăi* (< *harpa-harpa*) = a mânca repede (DA., s.v.).

***Hâ'rsu**. D e r i v.: (cu suf. -e a n). Nl. *Hârseni*. Nf. **Hârseánu** 1830 Iorga, *St. Doc.*, XII, 217 (44), azi (47). Formă ungurezantă: **Herseni** azi (38, im. din Hârseni-Făgăraş 44); — (deriv. cu suf. -o a i e) **Hârsoáie**. Nf. *Hreszaje* 1688 (2).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. srb. H r s, H r ћ s ћ (Miklosich, 325, Rječnik, s.v.).

Hârĕşu. Nf. (49, 52).

— Cf. *hârşeu*, *harşeu* = cazma (DA., s.v.).

Hârţéş. Nf. *Herczes* 1758 (38).

— Cf. *hârţ* = (Ban.) şoarece.

Haşegán. Nf. **Häşăgan**, azi (2).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Hăşag* (- Sibiiu).

Háşma. Nf. *Hasma* 1758 (35).

— Dela *haşmă* = o specie de ceapă (DA., s.v.).

Háş(i)u. Nf. azi (17), azi (im. din Breaza-Făgăraş 18), *Has*, *Hasu*, *Haso* 1726, azi (19), azi (im. din Breaza-Făgăraş 21, 30, 33, im. din Breaza-Făgăraş, Cârţişoara-Făgăraş 44).

— Cf. ung. h a s = « pântece. foale ».

Hâ'ţe. Nf. *Hicza* 1726 (59). — Sprnc. **Hâţe** li se zice locuitorilor din Părău (58) de către cei din Grid (57).

— Cf. (Ban.) *hâţă* « săniuţă », (Sibiiu) *hăţaică* (DA., s.v.), cf. *hăţi* (DA.); cf. mai ales *hâţă* = « turmă de porci» (Ciauşanu, *V.* 166) şi « cal bătrân, slab, rău ţinut » (Pop, *DR.*, V, 195-196).

Haţag. Nf. *Haczág* 1726, 1758, *Hatzág* 1788 (24).

— Nl. *Haţăg*, *Haţeg* (?) s. apelativul topic *haţeg* = hăţiş (?).

Hátea. Nf. (49).

Hătălĕţ. Nf. *Hetelecz* 1758 (18).

— Cf. *hătălău*, *hatalău*, « flăcău care umblă după fete » (DA., s.v.).

Haţegán. Nf. *Haczeganu* 1758 (35), azi (im. din Boj-Hunedoara 44).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Haţeg*.

Hâţicálă. Nf. *Hiczikale* 1726 (38).

— Cf. armeanul *Hêskálá* < rom. *hâşcală* — fig. « om jigărit », « iapă bătrână » (Bogrea, I *Congres*, 73).

Hegheş. Nf. azi (im. din Crănul mare-Turda Arieş 59).

— Dela *hegheş* = (Transilv.) cu coarne înalte, ascuţite, date pe spate; p. e x t. încovoiat (DA.).

Heghigán. Nf. *Hedsigan* 1726 (58).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Heghig* (— *Hidvég*, j. Trei Scaune).

Helmegeánu, cf. H ă l m a g i u.

Hépu. Sprni. (25).

— Cf. *hep* « cosor, cuţit cu care se curăţă viile ». Cf. şi C u ţ i t o a i a.

Herbert. Nf. azi (45).

— Germ. H e r b e r t.

Hereă'u. Nf. *Herkoŭ* 1722 (48).

—Deriv. (cu suf. -ă u) din slav. H e r k o (cf. Rječnik, s.v.)

Hérman. Nb. *Ierman* 1766 (10).

— Germ. H e r m a n n. Cf. şi G h e r m a n.

Hermína. Nb. azi passim.

— Germ. H e r m i n e.

Hermoláe. Nb. *Armulaj* 1726 (11), *Ermolae* (12).

— Din grec. *Ἑρμόλαος*

Heróiu. Nf. (im. din V. Regat 14).

— Deriv. (cu suf. -o i u) din N. pers. slav (srb.) H e r o (hip. din I e r e m i j a s. l e r o n i m, cf. Rječnik, s.v.).

Hérţa. Nf. *Hercza* 1726, *Hercze* 1758 (18). Şi: **Hérţul**. Nf. *Hertzul* 1722 (49).

Heruvíca, cf. H e r u v i m.

Heruvím. Nb. (8); **Heruvíca** (9).

— Cf. *heruvim* « înger », *heruvic* = imn în onoarea heruvimilor. (DA., s.v.).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Hétca. Nf. azi (im. din Sâmbăta de sus 44).—Deriv.: (cu suf. -a n) Nf. **Hețán** (17).

— Deriv. (cu suf. -e a) dintr'o formă hipoc. germ. H e t z o (cf. Kisch, *Sieb.*, 177).

Heza (?). Nf. 1680 (10). Cf. H e ț e a (?).

Hiciágă. Nf. (1).

— Cf. H o c i o a g ă, H o c e a.

Hídea. Nf. *Hide* 1726, *Hidgya* 1758 (37).

— Cf. srb. H i ǵ a, -o (Rjecnik, s.v.).

Hilivástru, cf. S i l v e s t r u.

Híra, }
Hiráca, } cf. R a f i r a.

Hoábe. Sprnc. li se zice locuitorilor din Netot (20) de către cei din Mărgineni (37).

— Forma hiperurbanistă din H o a g e.

Hoágă, Hoáge. Sprnc. li se dă locuitorilor din Netot (20) de către cei din Breaza (19), Iași (29), Dejani (30); Sprni. (19).

— Cf. *hoagă* = vultur pleșuv (CADE). Cf. H o a b e, H o a j ă.

Hoájă. Nf. (6, 10, 13).

Formă de singular din plur. (hiĮ erurbanist) *Hoage, cu ǧ* > j. Cf. H o a g ă.

Hoándră. Nf. (im. din Săcădate-Sibiiu 44).

— Cf. abstractul *hoandră* = ceartă, gălăgie (DA., s.v.).

Hoárste. Nf. (25).

— Cf. (Bucov.) *horstă* — znop mic, mănușă de cânepă (DA., s.v.).

Hobián. Nf. (44).

— Cf. H o a b e (?).

Hócca. Nf. *Hocsa* 1726 (44). — D e r i v.: (cu suf. -o a g ă) Nf. **Hocioágă** (1).

— Srb. H o č a (< H o т ь č a, H o d ь č a, Rječnik, s.v.).

Hodorógca. Sprni. (46).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *hodorog, hodoroagă* (cf. DA., s.v.).

Hódoș. Nf. *Hodos, Hodos alias Kirivola* 1680 (4), 1726 (63).

— Cf. ung. h o d o s — «bogat în castori», pătruns și în toponomastică (cf. *DR.*, I, 218).

Hodrúlca. Nf. *Hodrullya alias Sztreullya* 1688, *Hodrulya* 1726, *Hodruli* 1766, 1787, azi (3).

— Cf. *hădărău* = îmblăciu (DA., s.v.), prin schimb de sufix.

Hóisu. Nf. *Hojszu* 1671 Fragm. 311 (49).

— Slav. *H o j s o, de unde srb. H o j s i ć (cf. Rječnik, s.v.).

Hóju. Nf. (44).

Hóla. Nf. 1680, 1726 (2). D e r i v.: (cu suf .-a n) Sprnc. **Holani** se numesc în batjocură locuitorii din Porumbacul de sus (2), de către cei din Porumbacul de jos (1).

— Cf. *holă* = javră, potaie, cf. *hoală, holă* (DA., s.v.).

Holboșán. Nf. *Holbatsan* 1722 (29), azi (46).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Holbah, Holbav*.

Hóntu. Nf. *Hontol* 1657 Fragm. 308, *Hontu* 1758 (55). — D e r i v.: (cu suf. -e a) **Húntea** Nf. *Huntja* 1726 (55).

—Cf. (în Munții Apuseni, totuși) *hont* — roabă (DA., s.v.).

Hop-în-trop. Sprni. (14)

— D-l Drăganu, ne atrage luarea aminte că în Nordul Ardealului se aude *Hop-Mărișcă'n-trop*, care e germ. H o f m a n n i s c h e T r o p h e n.

Hópșa. Nf. *Hopsa* 1726 (44).

— Cf. *hopșă* — carne de vită tăiată în bucăți, care se dă în sat, cât vrea să ia fiecare (DA., s.v.).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Hórea. Nb. (im. 44, 51, 59). Sprni. (33, 52).

— După numele personajului istoric, *Horea*.

Hórgoş. Nf. (im. 36).

— Ung. h o r g a s = încârligat.

Hórna. Sprni. (53).

Horóiu. Nf. *Horoju* 1726, 1766 (56).— D e r i v.: (cu suf. -a ş) Nf. **Horoiáş** azi (56), *Horojás* 1766 (57).

— Dela *horoiu* = ciocănitoare (DA., s.v.).

Hórsia. Nf. (im. din Bia-Târnava mare 59).

— Dacă e de cetit *Horşa*, cf. *horş* = unealtă cu care se scobesc scândurile (DA., s.v.).

Horténsia. Nb. azi passim.—H i p o c.: ([Hor-]tensi[a]) Nb. **Ténzi** (27), **Tenza** (12).

— Nume latinist, lat. H o r t e n s i a.

Hortoméiu, cf. B a r t o l o m e i u

Hortopéţ. Nf. *Hortopecz* 1726 (61).

— Deriv. (cu suf. -e ţ) dela *hârtop*, după analogia lui G r u e ţ.

Hoşmăreánu. Nf. (1).

— D e r i v. (cu suf. -ă r -e a n u) dela Nl. H ă ş m a ş.

Hóşu. Nf. *Hossul* 1722 (12), *Hosul* 1726 (41).—D e r i v.: (cu suf. -e a) **Hóşea**. Nf. *Hosa* 1680, 1787 (10), 1680, 1726 (13).

— Cf. cum. h o š — scump, iubit, drag (Philippide *Orig.*, II, 355).

Hóţea, cf. H o ţ u l.

Hóţu. Sprni. (52); Sprnc. li se zice locuitorilor din Galaţi (45) şi celor din Perşani (56). — Nf. *Hoczul*, *Hucszul* 1680, *Hoczu* 1726, *Hotz* 1787 (1), *Hoch* 1520 Qu., I, 267, *Hucszu* 1726 (36), 1726 (37). — D e r i v.: (cu suf. -e a) **Hóţea**. Nf. *Hocza* 1726 (58), *Hocze* 1665 Fragm. 355 (63).

— Dela apelativul *hoţ*.

Hrisánt. Nb. *Hrisanftiia* 1766 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 183 (17).

— Sfânt celebrat la 4.I şi 19.III (Timuş, 347). Cf. gr. *Χρυσανθής*.

Hrícică. Nf. *Hricske* 1680 (1).

— Cf. *hrişcă*, numele plantei « fagopyrum esculentum »; « un gândac » (DA., s.v.).

Huciúc. Sprni (33).

— Cf. *huciu* — « pădurice » şi *a umblà hvciu-marginea* (DA., s.v.), cf. şi sensul de « maşină de scărmănat lână » (DA., s.v.).

Hudiţeán. Nf. (60).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nt. *Hudiţă*. (Cf. D r u m e a n).

Húita. Nf. *Hujta* 1788 (41).

— Cf. expresia *cu huita* = cu grămada (DA., s.v. *hurtă*).

Hulpáş, cf. V u l p e.

Hulubél. Nf. *Holubol* 1534 Veress, *Acta*, I, 237 (4).

— Deriv. (cu suf. -e l) dela *hulub* — porumbel.

Humaciu. Nf. (ţig. 2, im. din Viştea de jos 30); *Humagiu* (7, 9, 11).

Húntea, cf. H o n t u.

Húpăl. Sprni. (45).

— Cf. germ. Nf. H ü p p e l, H u p p e (Heintze, 198).

Húpe. Sprnf. (33).

— Cf. H â p e.

Húplea. Nf. (12).

— Cf. H â p l e a, cf. şi H u p ă l.

Hurangul. Nf. 1642 Fragm. 269.

Hurdúc. Nf. *Hurduk* 1758 (35).

— Cf. *hurducà* — a face zgomot, a zgâţâi (DA., s.v.).

Hurduzău. Nf. (ţig. im. din Dejani-Făgăraş 30).

— Dela *hurduzău* = funie groasă (DA., s.v.).

Hurezánu. Nf. 1722 (17), 1726 (26).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Hurezu*.

Hurgóiu. Nf. (im. din Cluj 44).

— Dela *hurgoiu* = « bucium făcut din coajă de salcie » (DA., s. v.).

Husári. Sprnf. (46).

Húsea. Nf. 1736 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 92, azi (12), azi (15).

— Cf. srb. H u s o (Rječnik, s. v.).

Húştea. Nf. *Husstye* 1722 (23).

I

Iácob. Nb. altădată des (din sec. al XVIII-lea), passim, redat *Iacob*, *Iakob*, *Iacov*; azi des, passim. — Nf. azi (5), 1722, azi (6), 1788 (19), azi (59, 63). — D e r i v.: (fem. cu suf. -i n a) Nf. **Iacobína** (im. din Cobâlceni-Hotin 44).

— După numele patriarhului *Iacob*, celebrat la 5.II (Baudot, 355), alături de alţi 14 sfinţi cu nume omonim, cf. *Iacob Fratele Domnului*, *Apostolul Iacob*, etc. (Timuş, 350-365). Grec. *Ἰάκωβος* slav. I a k o v.

Iácşa. Nf. *Iaksi* 1771 Lupaş, *Doc.*, 126 (35).

— Deriv. (cu suf. -ş a) dela I a c o b; cf. şi srb. I a k š a (< j a k ŭ = « fortis », Miklosich, 329).

Iamandi. Nf. (im. din Bacău 44).

Iáncăş, cf. I a n c u.

Iáncu. Nb. *Ianku* 1766 (10), 1726 (12), 1758 (44), 1766 (57), azi passim. — Nf. *Iánk* 1766 (1), azi (ţig. 2, 8, 10), *Iánkul* 1511 Fragm. 84, 87 (14), azi (im. din Dejani-Făgăraş 20, im. din Netot-Făgăraş 30). — D e r i v.: (cu suf. -ă ş, cf. *Iancu* + *Ianăş*) Nf. **Iáncăş** azi (46, im. din Vad-Făgăraş 55).

— Bulg. I a n k o (< I o a n, cf. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124).

Iáneş. Nb. 1726 (28). — Nf. 1726 (40).

— Srb. I a n e š (Maretić, LXXXII, 103).

Iánu, cf. E m i l i a n.

Iárca. Nb. *Iarka* 1726 (55). — Nf. 1758, *Iarke*, *Iarka* 1789, azi (38).

— Cf. srb. I a r k o (Maretić, LXXXII 146), ceh. I a r k a (Miklosich, 229, 329), deriv. din I a r o. Cf. I a r u.

Iercán, **Iercău** } cf. I a r c u.

Iárcu. Nf. *Irko* 1763 (48). — D e r i v.: (cu suf. -a n) **Iercán**. Nf. *Ercan* (46); — (cu suf. -ă u) Nf. **Ercă'u** (46) *Ierkov* 1763, azi (48).

— Cf. I a r c a.

Iarfaş. Nb. *Jarfasch* 1520, Qu. I, 287 (44).

— Ung. I á r f á s < G y á r f á s (< G e r v a s i u s, Melich, *Jöv.*, I[II], 45).

Iáru. Nb. 1656 Fragm. 305 (15), 1726 (28), *Iáró* 1793, *ibid.* 726 (28). — Nf. *Iaru* 1671 Fragm. 40 (15), azi (20, 21), 8 fam. 1726, 1758, 1789, azi (28), azi (29, 31, 32, 39), 1726, 1758, 1788 (41). — D e r i v.: (cu suf. -ă u) Nf. **Ieră'u** (53).

— Formă hipoc. slavă din J a r o s l a v (< j a r ŭ- « austerus » Miklosich, 329, Maretić, LXXXI, 105) s. din I e r e m i j a (cf. I e r k o, Iveković-Broz, s.v.).

Iáscă. Nf. *Iászke* 1766 (2).

— Cf. sensul de « ciupercă ce creşte pe copaci » (DA., s.v.).

Iátcu. Nf. (im. din Ohaba-T.-Mică 44).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Derv.-hipoc. (slav, cu suf. -ko) dela I a d o s a v (cf. şi I d u).

Iconári. Sprnf. (33).

— Nume dat după îndeletnicire, cf. *iconar* = zugrav de icoane s. negustor de icoane (DA., s.v.).

Ida. Nb. 1893 (46).

— Germ. I d a.

Idomir. Nb. 1726 (26, 47), *Idomer* 1671 Fragm. 311 (49), 1726 (51), 1766 (56), 1789 (60), 1726 (63). — Nf. 1726, azi (47), azi (49, im. din Crisbav-Braşov 50).

— Cf. I a d o s a v (ca şi R a d o s a v) şi de aici I a d o m i r ca R a d o m i r. Deci *Ia-* > *ie* > *i-*. Cf. şi A d o m i r.

Idónea. Nb. *Idonya* 1788 (25).

— Grec. *Αἰδωνεύς* Npers.

Ìdu. Nb. 1726 (20).

— Formă hipocoristică din *Idomir*.

Iéchiu. Nf. (im. din oraşul Chişinău 44).

Ienáche. Nb. *Inaki* 1726 (11, 12), *Enachie* sec. al XVIII-lea Iorga, *St. Doc.*, XIII, 82 (13), *Inatyi* 1758 (18, 20, 30), 1758, *Ienatyi* 1788 (41), 1758 (43), *Enakje* 1795 ibid., 190 (44), *Inaki* 1726 (55, 56, 57).— Nf. azi (17, 44). — D e r i v.: (cu suf. -o a i e) Nf. **Enechioáie** (45).

— Grec. *Ἰαννάχης* cf. şi slav. I a n a k e (ap. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124).

Iénea. Nb. 1766 (2), *Iene* 1758 (24, 28). — Nf. azi (11), 1726 (24), azi (im din Viştea de sus-Făgăraş 35, im. din Broscari-Mehedinţi 56). — D e r i v.: (cu suf. -e s c u) Nf. **Enéscu** (im. din Drajna de sus-Prahova 44); — (cu suf. -e s c u -u ţ) Nf. **Enescúţiu** (45).

— Bulg. E n e, E n j o (< I o a n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124).

Iénciu. Nb. *Ientsi* 1758 (25), 1758 (28), *Iencz* 1726, *Ienczi* 1758 (39), *Iencsi* 1758 (40), *Iencs* 1726 (41). — Nf. *Ientsi* 1766, *Ientsu* 1787 (2), 1726 (63).— D e r i v.-h i p o c.: (deriv. cu suf. -i c ă) Nb. **Iencícă** (27); — ([Ien-]) Nb. **Cícă** (27).

— Bulg. E n č o (< I e n e < I o a n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124).

Ieneşél. Nf. *Ienesel* 1726 (37).

— Din *Iănăşel* < *Ianăş* (< ung. I á n o s), deriv. cu suf. -e l.

Iépure. Sprni. (45). Nf. 1680, 1726 (2), azi (37, 45), 1758, azi (47), 1722 (48), azi (51, 59).

— Dela *iepure*, cu aluzie la caracterul fricos al individului (cf. DA., s.v.).

Iérciu. Nf. *Iercsu* 1726 (37), *Erciu* azi (44), *Iertso* 1758 (58).

— Cf. slav. I e r k o, J e r k a (< rad. j e r-, Miklosich, 330; formă hipocoristică din J e r e m i j a, cf. Iveković-Broz, s.v.).

Ieremía, cf. I r i m i e.

Iérhu. Nf. (9, 13).

— Cf. I é r c u, I á r c u. Cf. totuşi srb. I a r h a (Rječnik, s.v.).

Ieroftéiu, cf. I e r o t e i u.

Ieroním. Nb. azi passim.

— După numele sfântului celebrat la 15.VII (Timuş, 372-379). Grec. *Ἱερώνυμος*.

Ierotéiu s. **Erofteiu**. Nb. azi (43, 57).

— Gr. *Ἱεροθετέω*.

Iéşa. Nf. *Iesa* 1726 (20).

— Srb. J e š a (< J e l e n a s. J e v r o s i m a), srb. I e š o (< J e v r e m < I f r i m, J e v t o < E f t i m i e Iveković-Broz, s.v.).

Ieşan. Nf. *Eşan* azi (16), *Ieşan* azi (26), *Gyeschan* 1722, azi (44), *Iesanul* 1633 (62).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Iaşi*.

Iésca. Nf. *Ieszke* 1662 Fragm. 800, *Ieszka* 1726 (2).

— Cf. E s c a.

Ifrím, cf. E f r e m.

Iftáte, cf. E u s t a t i e.

Iftimie, cf. E f t i m i e.

Íga. Nb. 1737 Iorga, *St. Doc.*, XIII 185 (17).

— Bulg. I g a (< E g l i k a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 138).

Ignát. Nb. 1680, 1726 (1), 1787 (2, 10), 1726 (15, 16), 1759 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 112 (38), *Ignatie* 1688 (48), azi passim. Nf. *Ignatuj alias Muntjan* 1680, *Ignatul* 1688, 1766 (1).

— După numele sfinţilor celebraţi la 29.I şi 20.XII (Timuş, 379-386). Slav. I g n a t j e (< grec. Ἰγνάτιος) Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124.

Ilă, cf. N a t a n a i l(ă).

Ilánda. Nb. (44).

— Germ. I o l a n d a.

Ilárie. Nb. azi passim. Redat: *Ilarie*, *Ilariu*, *Ilare*, *Ilarion*. — Nf. (16, im. din Sâmbăta-Făgăraş 44). — H i p o c.: ([I-]) Nb. **Lárе** (48).

— Dela numele *Cuv. Părinte Ilarion*, celebrat la 28.III, *Sf. Ilarion*, celebrat la 6.III, *Sf. Ilariu*, celebrat la 12.VII, *Sf. Ilarion cel Mare*, la 21.X (cf. Timuş, 390-392).

Ilarión, cf. I l a r i e.

Ílca. Nf. *Ilca* 1795 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 113 (38).

— Sl. *Ilka* (< I l i j e, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124, Iveković-Broz, s.v.).

Ilereán. Nf. azi (40), *Illyeran alias Dobra* 1758, 1788 (44).

— D e r i v. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Ileni*.

Ileána. Nb. azi des passim. — H i p o c.: ([I-]) Nb. **Leána** passim; — Nb. **Lína** passim.

— Din *Elena* > *Iléna* > *Ileana*.

Ilián. Nb. 1766 (1). Nf. *Illyanul* 1688, 1726, *Ilianu* 1766, 1787(1)

— Cf. srb. *I l i j a n (de unde I l i j a n i ć < I l i j a, Maretić, LXXXII, 90). Cf. şi Nl. *Ileni*.

Ilíe. Nb. altădată des (din sec. al XVIII-lea) passim, redat *Ilija*, *Elie*, *Ilia*, *Elia*, *Alia*. Azi passim. — Nf. 1787 (1), azi (20), 1726 (41), azi (im. din Săsciori-Făgăraş 44), 1534 Fragm. 103 (55), 1750 ibid., 558, 1633, 1722 (62). H i p o c.-d e r i v.: (deriv. cu suf. -a ş) Nf. **Iliáş** azi (31); — (cu suf. -e a s ă) **Iliásă**. Nf. *Ilieszi* 1763 (48); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Iliéscu** (45); — (cu suf. -o a i e) **Ilioáie**. Nf. *Ilioe* 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94; — (cu suf. -o i u) Nf. **Ilióiu** (17, 44); — (cu suf. -u c ă) Nb. **Iliúcă** (7, 27, 45); — (cu suf. -u ţ) **Iliúţ**. Nb. *Iliutz* 1787 (1); — (hipoc. [I-]) Nb. **Líe** (7, 27); — Nf. *Lje* 1726, *Lye* 1758 (18), azi (im. din Săvestreni-Făgăraş 32), *Lije* 1726, *Lie* 1758, azi (37), 1758, azi (38), azi (40, im. din Săvestreni-Făgăraş 44).

— Hagiografia noastră menţionează 8 sfinţi cu numele *Ilie*, printre care *Profetul*, celebrat la 20.VII (Timuş, 397-400). Numele *Ilie* nu e răspândit numai la noi unde sărbătoarea e atât de respectată ci şi la popoarele balcanice, în folclorul cărora *Sfântul Ilie* are un rol de seamă (cf. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124). În Ţara Oltului, *Sf. Ilie* e unul din cei mai respectaţi, iar în popor circulă o mulţime de legende în legătură cu dânsul. Astfel în Copăcel (cf. H.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

XVII, 42 *a*), la Lisa (ib. 127 *a*), Mărgineni (ib. 144-144 *a*), Vaida-Recea (ib. 400-400 *a*), Vistea de jos (ib. 428 *a*) şi Voila (ib. 457 *a*-458). Asemenea legende se cunosc şi aiurea (cf. Pamfile, *Să.*, 172-209).

Ilína, cf. E l e n a.

Ilisíe. Nb. *Iliszie* 1726 (1), 1787 (2), 1766 (10), 1726 (19), 1758 (24), 1726 (25), 1758 (26, 30), *Alisie* 1788 (45). Azi passim. — Nf. (im. din Agnita 14).— D e r i v.: (cu suf. -e l) Nb. **Ilisél**. *Iliszel* 1787 (1).

— Din *Eliseu*. Numele e cunoscut şi din literatura noastră folclorică (cf. Pamfile, *Să.*, 77-78). Cf. E l i s e u.

Îmbrea. Nf. *Imbre* 1680, *Imbré* 1726 (2), 1726, *Imre* 1758 (55). — D e r i v.: (cu suf. -o i u) **Imróiu**. Nf. 1722 (55).

— Ung. I m r e (— Emeric).

Imínovici. Nf. (49).

— Deriv. (rus.) din E m i n (< turc., cf. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 167). Cf. *Eminovici*, numele mai vechiu al lui *Eminescu*.

Impărăţi. Sprnf. (33). — D e r i v.: (cu suf. -e l, din *împărat*) Sprni. **Impărăţélu** (52).

— Pentru forma diminutivă, cf. *împărăţel* s. *împărătuş* (în alte părţi *piţ-împăratuş* porecla dată unui om mic) nume de pasăre (Şăineanu, *Sem.* 93, Bogrea, *DR.*, I, 463, CADE).

Ináchi, cf. I e n a c h e.

Incârligátu. Sprni. (« merge plecat ») (21).

Încasă. Nf. *Inkasze* 1726 (63). C o m p u s: *în-casă*.

Închedecáta. Sprni. (fem.) (58). – Despre una care se împiedecă umblând sau vorbind (DA., s.v.).

Inocénţiu. Nb. azi passim.

— Nume latinist, I n n o c e n t i u s. Cf. numele vestitului episcop blăjan.

Insurăţél 1727, Fragm. 548 (55).

Întu. Nf. *Inczu* 1722, 1750 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 143, *Intzu* 1766, azi (im. din Berivoiu mare-Făgăraş, im. din Vlădeni-Braşov 56).

— Din ung. I n c z e.

Ioachím. Nb. *Ioakim* 1726 (15, 43), azi passim.

— După numele sfântului celebrat la 9.IX (din slav., Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124).

Ioán. Nb. *Iuon* 1680, *Iuvon* 1787, azi des (1), *Iuon* 1680, 1787, azi des (2, 3), 1680, 1726 azi des (4), azi des (5, 6, 7, 8, 9), 1680, 1787, azi des (10), 1726, azi des (11), 1652 Fragm. 289, 1726, azi (12), 1680, 1789, azi (13), 1726, azi des (14), 1726, azi (15), 1726, azi (18), 1758, azi des (19), 1726, azi (20, 21, 22), 1758, azi (23), 1726, azi des (24, 25, 26), azi (27), *Iuhon* 1726, azi (28), azi (29), 1726, azi (30), azi des (31, 32, 33), 1788, azi (34), 1726, azi (35, 36), 1726, azi (37), 1726, azi (38, 39), 1726, azi (40), 1726, azi des (41, 42, 43), 1726, 1808, azi des (44), 1758, azi (45), 1726, azi (46), *Iohanus* 1766, azi (47), 1788, azi des (48), 1726, azi foarte des (51), azi (52, 53, 54), 1726, azi foarte des (55), 1726, azi des (56, 57), 1726, azi (58), 1726, azi (59), 1789 (60), azi (61, 62), 1726, azi (63). — Nf. *Iuon alias Mikoje* 1726, *Iuon alias Dank* 1787 (1), 1726 (2), 1787 (3), 1726 (15), *Ioan* (im. din Iaşi-Făgăraş 44). F e m i n i n: **Ioána**. Nb. azi (7), 1788 (19, 24), azi (27). — Nf. *Iuana* 1680 (13), 1633 (59).—D e r i v.: (cu suf. -a ş) Nb. **Ionáş** azi (1), 1787,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

azi (2), azi (19), 1726 (20), 1756 (37), *Iuonas* 1771 Lupaș, *Doc.*, 126 (40), 1758 (45), 1726 (51), azi (52), 1789 (60); — (cu suf. -a ș c, cf. și bulg. I a n a š k o, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124) **Ionășeu**. Nb. *Ionásk* 1766 (1, 2,), *Ionasku* 1787 (3), 1766 (4), 1726 (10), 1726 (11), 1726 (13), 1726 (14), 1726, (18, 20), 1758 (21), *Iuonask* 1726 (22), 1726 (24), 1726 (26), 1758 (28), 1726 (30), azi (31), 1726 (36), 1726 (37), 1726 (38, 40), 1726 (41, 42), 1726 (43, 46), 1788 (48), 1758 (55), 1726 (59, 61, 63). — Nf. *Ionask* 1688 (1), *Ionaszk* 1688 (3), azi (31); — (cu suf, -e a, cf. și bulg. I o n é, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124) **Iuónea**. Nf. *Iuonyi* 1726 (18), *Ionya* 1788 (34), cf. O n e a; — (cu suf. -c -e l) **Ioncél**. Nf. *Iuontyel* 1726, *Iuontel* 1758 (30), cf. bulg. I o n č o ung. I a n c s i, rom. O n c e a; — (cu suf. -e a s ă) **Iuoneásă**. Nf. *Iuoniaszi*, 1680, *Iuonyasza* 1688 (1), 1688 (2), 1680 (3, 4); — (cu suf. -e l) Nb. **Ionél** (2, 6, 7, 9, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 43, 51, 52, 55, 60, 63); — (cu suf. -e ș) Nf. **Ioaneș** (im. din Cuciulata-Făgăraș 44); — (cu suf. -i c ă) Nb. **Ionícă** (1, 7, 15, 19, 21, 26, 27, 28, 33, 43, 52, 55, 63); — (cu suf. -i ț ă) Nb. **Ioníță** azi (1), *Iuonitze* 1766 (3), *Ionitze* 1766 (4), azi (7, 19, 21, 22, 28), *Iuonicza* 1689 Fragm. 438, 1791 Iorga, *St. Doc.*, XII, 189 (44), azi (55). — Nf. azi (18), *Iuonicze* 1726, *Ionicza* 1758, *Ionitza* 1789 (28), 1788, azi (44); — (cu suf. -i ț u) **Ioníțu**. Nf. *Ioniczu* 1758 (28); — (cu suf. -u ș) **Ionúș**. Nf. *Iuonusch* 1722 (7).—H i p o c.: ([Iu-] Nb. **Ónu** (1, 2, 6, 9, 19, 22, 33); — ([I-]) Nf. **Oána**. 1766, azi (3), azi (5, 6 ,7, 8) 1726 (12), azi (14), 1789 (28), 1726, 1789 (39), 1830 Iorga *St. Doc.*, XII, 217 (44), *Ona* 1726 (47), azi (im. din Părău-Făgăraș 51), azi (58, 59); — (deriv. cu suf. -c e a din *Onu*, *Onea*, *Oanea*) **Oncea**[1]), **Oancea**. Nb. *Oncsa* 1726 (19, 37, 38), 1726, *Ontsa* 1788 (41), 1758 (42, 44) 1726, 1756 (51), 1726 (61), *Onczia* 1633 (63). — Nf. *Oncsa* 1726 (3), *Oáncsa* 1680, *Oncsa* 1688, 1726, *Ontsa* 1766, *Oancea* azi (4), 1726 (12), 1726, *Oantsa* 1788 (19), *Oncsa* 1726 (22) azi (im. din Breaza-Făgăraș 31), 1726 (37), 1758, *Oancea* azi (43), *Oantsa* 1788, azi (im. din Râușor-Făgăraș 44), *Oncsa* 1726, 1758, *Oantsa* 1788, *Oăncea* azi (46), azi (47, 49, 55), 1766 (57), *Onczia* 1633, 1726 (63); — (cu suf. -c i u) **Onciu**. Nf. *Oncs* 1758 (35); — (deriv. din *Oncea* cu suf. -i c ă) Nf. **Oncícă** (44); — (deriv. din *Oncea* cu suf. -i l ă) **Oncílă**. Nb. 1743 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 172 (51). — Nf. *Oncsilla* 1726, *Ontsillya*, *Ontsilla* 1758 (47); — (deriv. din *Onciu*, *Oncea* cu suf. -o i u) **Oncióiu**. Nf. *Ontsoj* 1758 (41); — (deriv. din *Onu* cu suf. -e a) **Ónea**[2]). Nb. *Onya* 1726 (1, 2, 3, 4, 10), 1726 (11), 1726, 1766 (13), 1726 (14), azi (19), 1726 (20), 1726 (21, 25, 26), 1758 (28), 1758 (30), 1726, 1758 (36), 1726 (37), 1758 (38, 42), 1726 (43), 1758 (44, 45), 1726 (46), 1766 (47), 1726 (55), 1726 (57), *Ohnja* 1726 (58), *Onya*

[1]) Nf. *Vontsa* 1766 (3), 1758 (45).

[2]) Formă interesantă prin fonetismul strein, păstrat și'n gură românească apoi, e *Vonea* Nb. *Vonja* 1766 (1,2), 1726 (3), 1766 (4, 10, 13), 1758 (22), 1788 (24). 1789 (38), 1758, (44), 1788 (45), 1766 (47).Nf. *Vonya* 1787 (2), *Vona* 1787 (3).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

1789 (60), 1726 (61, 63).— Nf. 1787 (3), azi (15, 18) 1726 (26) azi (35), 1788 (45), azi (60, 61); — (deriv. cu suf. -e s c u) Nf. **Onéscu** (3); — (deriv. din *Onea* cu suf. -i c ă) **Oníca**. Nb. *Onika*, *Onyika* 1787 (1), 1766, azi (2), azi (19); — (cu suf. -i g a) Nf. **Oníga** (im. din Sâncel-Târnava mare 49); — (deriv. din *Onea* cu suf. -o a i e) **Onoáie**. Nf. *Onoje* 1758 (38). — ([Io-]) Nb. **Nélu** (2, 5, 6, 7, 9, 22, 24, 26, 27, 30, 33, 43, 51, 56, 63);— (din *Nelu*, derivat cu suf. -u c u) Nb. **Nelúcu** (51); — ([Ne-]) Nb. **Líță** (52); Nf. **Liți** (44); — ([Io-]) Nb. **Nícă** (14, 15, 19, 21, 22, 24, 27, 30, 32, 33, 43, 52, 56, 63); — ([Io-]). Nb. **Nícu** (9, 19); — (deriv. din *Nicu* cu suf. -u ț ă) Nb. **Nicúță** (19, 21, 22, 30, 33, 56, 57); — ([Io-]) Nb. **Níță** (7), *Nicza* 1758 (21), azi (52); — (derivat din *Niță* cu suf. -u c ă) Nb. **Nițúcă** (7); — ([Io-]) **Nițu**. Nb. *Niczu* 1726, azi (1), *Nitz* 1766 (2), *Niczu* 1766 (4), *Nicul* 1511 Fragm. 86 (8), *Niczu* 1726 (10), 1726 (11), 1766 (13), 1726 (18), 1758 (19), 1758 (22, 23), 1726, azi (24), 1726 (25), 1726 (26) 1726 (28), 1758, azi (37), 1726 (38), 1758 *Nyiczu* 1789 (39), *Nitzu* 1758, azi (41), 1758 (42), 1726 (43), azi (44), 1758 (45), 1726 (46), 1766 (47), 1780 (60). — Nf. azi (23); — (deriv. din *Nițu*, cu suf. -e s c u) Nf. **Nițéscu** (im. din Turcheș-Brașov 44); — ([Io-]) Nb. **Núțu** 1820, Meteș, *VA.* I,, 303 (53). — Nf. (20, im. din Cisnădie-Sibiiu 44, 56). C o m p u s e : (dela numele sărbătoarei) **Sâmțión**. Nb. *Simtion* 1766 (3); **Nițurádu**. Nf.azi (28, 31, 32); Nf. **Opróni**, 1726, **Oprióna** 1758 (39).

— Pe cât de bogată e atestarea numelui *Ioan* în clasele populare, pe atât de numeroase sunt și personajele religioase menționate cu acest nume de hagiografia noastră. Alături de *Apostolul Ioan*, amintim pe *Ioan Botezătorul*, *Ioan Evanghelistul*, *Ioan Chrisostom*, *Ioan Damaschinul*, *Ioan Colonul*, *Ioan Tăcutul*, *Ioan Scărariul*, *Ioan Milostivul*, *Ioan cel Nou* și alți vreo 40 de sfinți sunt cunoscuți cu acest nume (Timuș, 401-441). Pentru forma feminină, cf. *Mironosița Ioana*, celebrată la 27.VI (Timuș, 441).

Ioánci. Sprni. (51).

— Formă hipocoristică ung. I a n c s i (< I á n o s).

Ioaníd. Nf. (im. din orașul Galați 44).

— Grec. (deriv. cu suf. -*ίδης*).

Ióba. Nf. 1758 (2). D e r i v.: (cu suf. -a n) Nf. **Iobán** 1726 (59, 63).

— Cf. srb. I o v a, I o v a n (Iveko- vić-Broz, s.v.).

Iocșenoáia. Nf. *Joksenoja* 1795 Iorga, *St. Doc.*, XII, 191 (44).

— D e r i v. (cu suf. -ș a—(-a) n -o a i e) dela Npers. slav I o k o, I o k a (< I o v a n, Iveković-Broz, s.v.).

Iofu, cf. I o v u.

Ioíl. Nb. 1766 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 184 (17), *Iole* 1630 Dens. *Mon.*, 20 (21).

— Bulg. I o i l (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125), srb. I o i l ь (Rječnik, s.v.). Pentru forma I o l e cf. srb. I o l e (< I o v a n, Iveković-Broz, s.v.).

Iója, Iói. Nb. *Iosi* 1726, *Iosa* 1766 (1), 1766 (2), *Iose* 1766 (3), 1766 (4, 10), 1726 (11), 1758 (22), *Iojă* sec. al XVIII-lea Iorga, *St.*

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Doc., XIII, 207, 1758 (24), azi *Ioje* (27), 1758 (28, 36), 1756 (37), 1758 (40), 1788 (41), 1758 (44), 1766 (57). — Deriv.: (cu suf. -ică) **Jicâ** (< Jojică) Nb. (27).

— Bulg. Iоša (< Iovan, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124), ung. Jozsi (< Iosif) s. chiar srb. Jovša (< Jovan, Drăganu, *Suf.* -*ța* 23).

Iordâche. Nb. *Iordatye* 1766 (3, 10), *Iordaki* 1726, *Iordâtsi* 1758 (18) *Iordaki* 1726, 1758 (28), 1758 (44). Nf. azi (44, 63).

— Prin substituire de sufix (-an cu -ache) din *Iordan*, cf. bulg. Iordo (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125).

Iordán. Nb. 1766 (13), azi (14, 15), 1758 (18), 1726 (19), 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25), azi (27, 37, 44).

— Dela numele *Sfântului Iordan* celebrat la 2.V (Timuș, 443). Cf. și Iordache.

Ioréste. Nb. *Ioriszte* 1726 (59). Nf. *Ioriszt* 1711 Barițiu, I, 718 (59).

Iórga. Nf. azi (10).

— Bulg. (< grec.) Jorga (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 122).

Iortel. Sprni. (53).

— Cf. Nf. săs. Irtel (germ. Örtel, Kisch, *Sieb.*, 181).

Iósa, Iosi, cf. Ioja.

Iosafát. Nb. 1767 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 117 (41).

— Srb. Iosafat (<grec. *Ἰωσαφάτ*, Rječnik, s.v.).

Iosefína. Nb. azi passim.

— Neol. germ.

Iosif. Nb. altădată (din sec. al XVIII-lea) și azi des, passim. Redat: *Joszif, Joszív, Joszift, Josephus, Joszip, Iosâv.* — Nf. 1726 (3), azi (9, 45). — Hipoc.-deriv.: ([Io-]) **Șîvu**. Nb. *Szivu* 1787 (1), azi (12), *Sivu, Sâvu* (27); —(derivat cu suf. -uc) Nb. **Sâvúcu, Sivúcu** (27).

— Sunt cunoscuți hagiografiei noastre 14 sfinți cu acest nume (cf. Timuș, 443-450). Din slav. (bulg.) Iosif (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125), Iosip (Rječnik, s.v.).

Iósu. Nb. *Ioszul* 1680 (1), *Ioszu* 1766 (3, 13). Nf. *Ioszul* 1680 (3), azi (im. din Telechi-Recea-Făgăraș 20, 31, 32), *Joszu* 1763, azi (48).

— Din srb. Joso (< Josip, Rječnik, s.v.).

Ióva. Nb. azi (țig. 17), 1788 (19), azi (pt. *Eva*) (56).

— Formă feminină dela Iovu, cf. și bulg. Juva (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125). Cf. și Ioba.

Ióvu. Nb. 1758 (18), 1788 (25), *Joff* 1758 (22), 1788 (42), *Jovul* 1726 (59). Nf. azi (63).—Deriv.: (cu suf. -iță, cf. srb. bulg. Jovica, Maretić, LXXXII, 107, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125) **Iovița**. Nb. *Iovicza* 1758 (44).

— După numele personajului biblic *Iov*, celebrat la 6.V (Timuș, 451-453).

Ircu, cf. Iarcu.

Irimíe. Nb. altădată (din sec. al XVIII-lea) și azi des, passim. Redat *Eremia, Erimia, Ieremia, Ieremie, Iremie, Irimie, Irinyie.* — Nf. 1722 (7), 1758 (20), azi (im. din Bârliște-Caraș 47).—Deriv.: (cu suf. -easă) **Irimiásă**. Nf. *Irinyiasze* 1680 (13).

— După numele *Profetului Ieremia*, celebrat la 1.IV (Timuș, 369-372).

Irína. Nb. azi, passim.—Deriv.: (cu suf. -ca, cf. *Mărina-Mărinca*) Nb. **Iríuca** (45).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Grec. *Εἰρήνη* (cunoscut ca neologism şi în alte limbi romanice). Hagiografia menţionează 6 sfinte cu acest nume (Timuş, 456-457). Numele e cunoscut şi la Slavi.

Iród. Nb. 1726, 1758 (19), 1758 (20).

— După numele faimosului împărat *Irod*. Cf. şi I r o d i o n.

Irodión. Nb. azi passim. H i p o c.: ([I-]) Nb. **Rodión** sec. al XVIII-lea, Iorga, *St. Doc.*, XIII, 82 (13).

— După numele *Apostolului Irodion*, celebrat la 8.IV şi *Martirul*, celebrat la 4.I (Timuş, 462).

Íşa. Nb. azi (4).

— Cf. srb. I š i ć (Rječnik, s.v.) < I v š a (< I v a n). Cf. şi I u ş a.

Isabéla. Nb. (3, 44).

— Neol. germ.

Isác. Nb. altădată (din sec. al XVIII-lea), azi, passim. — Nf. *Iszák* 1766 (3), azi (11, im. din Holbav-Făgăraş 56).

— După numele *Patriarhului Isaac*, celebrat la 25.III (Baudot, 352). Hagiografia noastră menţionează şi alţi sfinţi cu acest nume (cf. Timuş, 462-463).

Isaia. Nb. *Isaiia* 1758 Iorga, *St. Doc.*, XIII 43 (8), azi, passim. Nf. azi (5). D e r i v.: (cu suf. -i c u). **Isaícu**. Nb. *Iszajk* 1787 (1), 1680 (3), 1787 (10). Nf. 1726 (3); — (cu suf. -i l ă) Nb. **Isaílă** (2, 50). Nf. azi (44).

— După numele profetului, celebrat la 6.VII (Baudot, 352) şi al Martirului, celebrat la 9.V (Timuş, 463-466). Bulg. I s a j a, I s a i l o (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125).

Isárie. Nb. *Iszerie* 1766 (3), *Iszarie* 1726, *Iszerie* 1766, *Iszarie* 1787 (10), 1726 (11), *Iszar* 1726 (15), 1726 (18), 1726 (19), 1788 (45).— Nf. azi (im. din Sâmbăta de jos-Făgăraş, 15, 16), *Iszarie* 1726 (19), *Isar* 1786 Iorga, *St. Doc.*, XII, 188 (44).

— Dela numele *Profetului Azarie*, celebrat la 17.XII.

Ismaílă. Nb. *Iszmailla* 1758, *Iszmoile* 1788 (19), *Iszmailla* 1756 (37).

— Calendarul nostru celebrează la 17.VI pe *Sf. Martir Ismail* (cf. Timuş, 468).

Işpan. Nf. *Ispan* 1588 Fragm. 136 (35).

— Cf. I ş t v a n, s. ung. *ispán* « prefect ».

Ispás. Nb. *Iszpasz* 1766 (4). — Nf. azi (16, 17, im. din Mirislău-Alba 44).

— După numele sărbătorii Înălţarea Domnului, numită popular *Ispas*.

Isténe, cf. E f t i m i e.

Iştoc. Nb. *Istok* 1758 (40).

— Srb. I š t o k (Rječnik, s.v.).

Istráte. Nb. *Isztratye* 1787 (2), *Isztrate* 1766 (10), 1726 (11, 30), *Isztratje* 1726 (36), 1788 (48). Nf. *Redeguja alias Isztrati* 1758 (36), azi (46), *Isztratje* 1763, azi (48). — H i p o c.: ([I-]) **Stráti**. Nb. *Sztratyi* 1758 (38).

— Bulg. I s t r a t (< K a l i s t r a t, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125).

Iştvan. Nf. *Istvan* 1726 (4).

— Ung. I s t v á n (= Ştefan)

Iţ. Sprni. (« unul care se mestecă în toate ») (30).

— Cf. *iţ* = copil neastâmpărat (Paşca, *Glos.*, 37).

Íţa, cf. V a l e r (i u).

Íţig. Sprni. (« individ jidănos ») (41).

— Npers. evreesc I t z i g.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Itoáfă. Nf. 1821 Iorga, *St. Doc.*, XII, 210, *Hituoffe* 1722 (58).

Íttu, Itu. Nb. 1726 (36, 55).— Nf. azi (7), 1726 (18), 1726 azi (24), azi (31), 1758 (36), azi (41, 43, im. din Săsciori-Alba 44, 47, 53), 1758, azi (im. din Șinca nouă-Făgăraș 55), azi (63).

— Bulg. I t o (< I o a n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124).

Iúbul. Nf. 1722 (62).

— Hipoc. din sl. L i u b o m i r cf. sl. L i u b a.

Iúcu. Nf. *Jukul* 1750 Fragm. 559 (62).

— Slav. *I u k o (< rad. J u k- cf. Maretić, LXXXII, 111).

Iúda. Sprni (« individ lacom la bani ») (30).

— Sprn. face aluzie la personajul evanghelic, *Apostolul Iuda*.

Iudífta, cf. I u d i t a.

Iudífta. Și *Iudifta* (9), azi passim.

— Neol. I u d i t a (< evr.) cunoscut mai ales în antroponomastica Evreilor intelectuali. Numele e cunoscut și hagiografiei noastre (cf. Timuș, 470-471).

Iúga. Nb. 1680, 1766 (4), 1758 (18). — Nf. 1680, 1766 (1), 1534 Fragm. 106 (35).

— Srb. J u g (Rjecnik, s.v.).

Iuldsere (?). Nf. 1766 (56).

Iúlg, cf. I u r g.

Iúlia. Nb. azi passim.

— Neol. latinist.

Iulián. Nb. azi passim.

— Neol. latinist, cf. I u l i a n u s împăratul roman, cunoscut și subt numele de Apostolul (sec. al IV-lea). [În hagiografie, *Cuviosul Iulian*, celebrat la 16.II, iar alții la 2.IX, 4.IX, 12.IX (Timuș, 472-475)].

Iuliána. Nb. azi passim.

— Neol. latinist, I u l i a n a. Cf. și cele 7 sfinte purtând acest nume, cunoscute de hagiografia noastră (Timuș, 475) și personajul din literatura populară, *Iuliana Cosânzeana*, alături de *Ileana*. Numele e cunoscut și la Slavi (cf. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 125).

Iuliétta. Nb. int., passim.

— După numele personajului literar I u l i e t t a (cf. *Romeo și Iulietta*).

Iúlișca. Nb. azi (27, 38).—H i p o c.: ([Iu-]) Nb. **Líșca** (27).

— Ung. I u l i s k a (< I u l i a).

Iúlius. Nb. int., passim.

— După numele personajului istoric *Iulius Caesar*.

Iúniu. Nb. azi passim (rar).

— Neol. lat.

Iúrcu. Nf. *Iurko* 1511 Hurm. II^3, 10.

— Cf. slav. J u r a (< George, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123), deriv. cu suf. -k a.

Iúrg. Nb. țig. 1726 Pușcariu, *Rev.*, 67; 1509 Fragm. 76 (10). Și Nb. **Julg** 1511 Hurm. II-, 10 (10).

— Slav. J u r g, cf. J u r g a (< George, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 123).

Iúrșu. Nf. *Iursu* 1696 Fragm. 454 (37).

— Cf. srb. bulg. J u r o š, J u r u š < U r o š (Weigand, *Jb, XXVI-XXIX*, 169), s. mai curând, deriv. (cu suf. -ș a) din radic. slav. J u r- (Maretić, LXXXII, 111).

Iúșa. Nf. *Iusa* 1766 (10); Sprni. (27) « după o pronunțare copilărească a numelui *Ruța* ».

— Cf. srb. I u š i ć (Rječnik, s.v.). Cf. I ș a.

Iustín. Nb. azi, passim (rar).

— N. latinist, I u s t i n u s istoricul latin din sec. al III-lea. Cf. I u s t i n a.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Iustína. Nb. passim. Şi: **Istína.** Nb. passim.

— Întrucât forma o găsim numai în epoca contemporană, credem că provine dela *Iustin*, cu moţiunea -a.

Iván. Nb. altădată, transcris şi *Iwan, Iványi*, des (din sec. al XVI-lea, 1534 Veress, *Acta* I, 237), azi passim. — Nf. azi (1, im. din Iaşi-Făgăraş 9), 1726, azi (13), 1726 (20), azi (21), 1726, azi (24), 1788 (25), 1758 (28), 1726, azi (29), azi (36), 1767 Fragm. 678.— D e r i v.: (cu suf. -e l) Nf. **Ivănél** azi (7).

— Slav. I v a n (< I o a n, Miklosich, 278, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124).

Iváncu. Nf. *Ivankull* 1711 Bariţiu, I, 720 (40).

— Srb. bulg. I v a n k o (Iveković-Broz, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 124).

Izdraíl, Izdraílă. Nb. *Iszräel* 1787 (1), *Izraile* 1787 (2), *Izdraile* 1766 (4), *Izdrailla* 1758, *Izrail* 1789 (39), 1758 (46).— Nf. azi (1).— H i p o c.: ([I-]) Nb. **Zdraíla** 1766 (1, 2), 1726 (46), azi (47).

— Srb. I z (d) r a i l (< grec. *Ἰσραήλ*, Rječnik, s.v.).

Izidor. Nb. azi passim. Nf. (10).

— Grec. *Ἰσίδωρος*, intrat la noi prin filiaţie occidentală, germană.

Izíla. Nf. 1766 (10).

— Cf. hipoc. I z a (< rus. I z a s l a v, Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 398), deriv. cu suf. -i l ă.

Izménea. Sprni. (48).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *izmene* (deci *izmenosul*); cf. şi *a izmeni* = a schimonosi, *a se* ~ — a se schimonosi (CADE).

Izvoreánu. Nf. (49).

— Deriv. (cu suf. -e a n u) dela Nf. *Izvor.*

J

Jámbră. Nf. *Sambre* 1726, *Zsámbre* 1758 (55), 1786 (59). D e r i v.: (cu suf. -ar) Sprnc. **Jimblári** (45).

— Dela *jimblă* (?)

Jăglán. Nf. *Zseglan, Seglan* 1758 (37).

— Cf. calificativul *jaglă, jaglă de câne* « stinkiger Hund » (*Jb.*, VII, 88).

Jáşcă. Sprnf. (46).

— Cf. *jaşcău* « pungă în care se ţine tutunul ».

Jdéru. Sprni. (41, 52).

— Dela *jder*, făcând aluzie la coloarea neagră a părului. Cf. D i h o r u.

Jeléru. Nf. *Jelearu* 1737 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 185 (17); Sprnc. (58).

— *Jăler* (Haţeg) = « cel care nu are pământul, casa lui şi trebue să stea la altcineva, muncind pentru întreţinere (Densusianu, *Ha.*, 341).

Jiánu. Nb. (45).

— După numele faimosului haiduc, *Iancu Jianu.*

Jícă, cf. I o j i.

Jídovu. Nf. *Sedoul* 1722 (1), *Sidovu* 1726(3).

— Ca şi Grecii şi Ţiganii, Jidovii sânt des ironizaţi în literatura populară (cf. Schwarzfeld, *Evreii în literatura populară românească*, Buc., 1892). Pentru sensurile pe care acest nume etnic le are în româneşte, cf. Tagliavini, *Divagazioni*, II, 34-38.

Jíga. Nf. (6, 8, 9), *Siga* 1726, 1758, 1788, azi (26, im. din

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Șercăița-Făgăraș 35, 42, im. din Beclean-Făgăraș 44, 47, 52).

— Formă hipocoristică din ung. Zsigmond (= Sigismund).

Jimblăriu, cf. Jambră.

Jinăriu. Nf. 1807 Iorga, *St. Doc.*, XII, 198 (44).

— Deriv. (cu suf. -ar) dela Nl. *Jina*.

Jióc. Sprni. (51).

Jipéscu. Nf. (im. din Buciumeni-Tecuci 44).

— Deriv. (cu suf. -escu) dela *jip* = 1. copac tânăr; 2. mănunchiu de paie; (Oltenia) murdărie, jeg (CADE).

Jmúc. Sprni. (48).

Jíta, cf. Vita.

Joacăbine. Nf. *Sokebinye* 1726, *Sokebine* 1758 (42).

Compus: *joacă* + *bine*.

Joántă. Nf. (7).

Jóia, cf. Zoia.

Júdele. Nf. *Sudele* 1591 Fragm. 140 (8), azi (im. din Mărgineni-Făgăraș 30), *Zsudele* 1758 (36), *Zsudele alias Boer* 1651 Fragm. 809, *Sudele* 1758, azi (37), 1651 Fragm. 812, *Sudele alias Kirlan* 1758, azi (38), azi (41, 51, 57, 59).

— Dela titlul demnității, *jude* (cf. Iorga, *Ist. pop. rom.* I, 321-322). Cf. Județul.

Judéțul. Nf. *Zsudeczul* 1556 Pușc. *Fam.* I, 109, *Sudetzul* 1556 Fragm. 124 (43).

— Dela apelativul *județ*. Cf. Judele.

Jugărár. Nf. *Sugaran* 1722 (2), azi (11).

— Dela *jugănar* = cal care *jugănește*, cel care «curăță» vitele.

Jugánu. Nf. *Sugan* 1763, 1788, azi (48), (im. din Toderița-Făgăraș 53).

— Dela *jugan* (N. de bou) < *jug*.

Jugáriu. Nf. țig. (2).

— Dela *jugar*, cel care face *juguri*.

Jugulét. Nf. *Gyuguletz* 1722 (43)

Júncu. Nf. *Zsunku* 1758 (18), azi (29), *Sunku* 1758, 1759 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 113, 1789 azi (38), azi (im. din Beclean-Făgăraș 43). Fem.: **Júnca** Nf. *Sunka* 1726 (18).

— Dela *junc(ă)*.

Jurátu. Nf. *Suratu* 1747 Fragm. 552 (13).

— Dela titlul demnității *jurat*.

Jurél. Nf. *Surelly* 1771 Lupaș, *Doc.*, 126 (41).

— Deriv. (cu suf. -el) dela *jur*. Cf. Juratu.

Jurcován. Nf. (12, 32, im. din Sâmbăta-Făgăraș 43).

L

Lábă. Nf. *Labe* 1726 (55).

Lábăr. Nf. azi (53), 1729 Fragm. 150, *Laber* azi (55).

— Cf. germ. Laube, Lauber (Heintze, 224).

Lábu. Nf. (7), 1788 (19), azi (im. din Vlădeni-Brașov 44).

— Cf. Labă, Labăr, cf. Leabu.

Lăcătúș. Nf. (3) *Leketussu* 1726, *Lakatusu* 1766 (10), azi (12, 18), *Leketus* 1726, azi (28), azi (im. din Ileni-Făgăraș 32, 41, im. din Ileni-Făgăraș 44, țig. 48, 51, im. din Ticușul-vechiu-Târnava 59).

— Ung. lakatos (=mecanic) > rom. *lăcătuș*. *Lăcătușii* erau răspândiți și la sate (Iorga, *Ind.*, 51).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Láche, cf. V a s i l e.

Lăchioáie 1800 Iorga, *St. Doc.*, XII, 193 (44).

— Deriv.: (cu suf. -o a i e) din L a c h e a (< sl. L a k o < L a z a r) s. din Vasi-l a c h e.

Lăchița. Nf. (10).

— Deriv. (cu suf. -i ț ă) din *Lacu* (< slav. L a k o < L a z a r). Cf. și L ă c h i o a i e s. mai curând L e c a.

Lálu. Nb. *Lal* țig. 1511 Fragm. 86 (8). Nf. *Lal alias Grama* 1763, (48). — D e r i v.: (cu suf. -u ț) **Lălúț**. Nf. *Lelutz* 1696 Pușc., *Fam.* I, 110 (ap. Iorga, *St. Doc.*, XII, 150: *Lăluță*), azi (15). Și Nf. **Lelúțiu** azi (14, 15).

— Formă hipocoristică slavă L a l o (< L a z a r, Maretić, LXXXII, 84).

Lambéscu. Nf. (44).

— Deriv. (cu suf. -e s c u) din forma hipocoristică *Lambu* (cf. și bulg. L a m b o, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 119) din *Haralamb*.

Láncea. Nf. azi (im. din orașul București 44, 53, 63). — Și Nf. *Lantsul* 1633 (63).

— Din bulg. L a m č o (< H a r a l a m p i, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 119).

Lánga. Nf. (im. din Șercaia-Făgăraș 44, 49, im. din Vistea de jos-Făgăraș 51), *Lange* 1726, 1750 Iroga, *St. Doc.*, XIII, 143, 1766, azi (56), 1726 (61).

— Germ. L a n g, L a n g e (?).

Lăpădát. Nb. *Lepadat* 1680 (1), 1766 (4), 1722 (7), *Lapadat* 1766, (10), 1789 (38), 1758 (44), 1788 (48), 1726 (55). Nf. 1766 (2).

Láre, cf. I l a r e.

Láscu, Lățcu. Nb. *Latzkul* 1665 Pușc., *Fam.* I, 112 (8), *Laczku* 1726 (11, 14, 15), *Laczko* 1758 (18), 1726 (25), 1534 Veress, *Acta I*, 237, 1726 (26), 1726, *Latzko* 1789 (28), azi *Lascu* (29), 1726 (35), 1726 (37), 1758 (38), 1789 (39), 1726 (42), 1758 (44), 1726 (56), 1766, azi (57), 1726, azi (59), azi (60). — Nf. *Laczkul* 1680, *Lazk* 1726 (1), azi (12), *Laczko alias Kraja* 1758, *Laszku* 1771 Lupaș, *Doc.*, 126 (35), *Laczku* țig. 1726 (37), azi (41), 1639 Pușc., *Fam.* I, 173, *Latzko* 1788 (42), *Laczko* 1671 Fragm. 314, *Latzku* 1758 Fragm. 585 (57), 1726, *Lattzko* 1767 Fragm. 680, azi (im. din Grid-Făgăraș și din Veneția de jos-Făgăraș 61). D e r i v.: (cu suf. -ă u) **Lăscă'u**. Nf. *Leczkev* 1726, azi (56); — (cu suf. -o i u) **Lăscóiu, Lățcóiu**. Nb. *Laczkony* 1530 Qu. II, 200 (57); — (cu suf. -o i -a ș) **Lățcoiáș**. Nf. *Laczkojas* 1758 (37); — (cu suf. -u ț) Nf. **Lăscúț** (44, 45).

— Slav. (srb. bulg.) L a c k o, L a s k o (< L a z a r s. L a d i s l a v, Maretić, LXXXII, 146, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126). Pentru *Lăscău*, cf. ung. L á s z k o.

Lăstún. Nf. (im. din Rucăr-Făgăraș 24).

— Dela numele păsării *lăstun* = o varietate de rândunică.

Lățcoiáș, **Lățcóiu**, **Láțcu** } cf. L a s c u.

Latraila, 1787 (1).

Láura. Nb. azi, passim.

— Neol. latinist, L a u r a.

Laurénte. Nb. azi (17, 37, 60).

— Contaminare: *Laurențiu* + *Clemente*.

Laurénția. Nb. azi passim.

Laurénțiu. Nb. azi passim.

— Neol. latinist, L a u r e n t i u s.

Laurián. Nb. azi passim, redat și *Laorian*, *Lăurean*.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Neol. lat. L a u r i a n u s. Numele actual poate face aluzie şi la eruditul nostru latinist *Treb. Laurian.*

Lavínia. — Nb. azi passim.

— Neol. lat. L a v i n i a (personajul mitologic, soţia lui Aeneas).

Lázar. Nb. altădată des, passim, redat *Lazer*, *Lázár*, azi, passim. Nf. azi (1), *Lazer* 1680, 1766 (2), *Flujerás alias Lázár* 1758 (20), 1726 (30), azi (im. din Mohu-Sibiiu 44, 45). D e r i v.: (cu suf. -e l) **Lăzărél.** Nb. *Lezerel* 1726 (28), — (cu suf. -i c ă) Nb. **Lăzărícă** (7); — (cu suf. -i c i u) **Lăzăríciu.** Nf. *Lazarits* 1766 (1), 1766 azi (2); — (cu suf. -u c) Nb. **Lăzărúc** (5, 7).

— Hagiografia noastră numără trei sfinţi cu acest nume, celebraţi la 7.X, 7.XI, 17.X (Timuş, 493-495). cf. şi 4.IV (Marian, *Se.*, II, 293).

Lázea. Nb. *Laze* 1726 (20).—Nf. azi (2), *Lazia* 1598 Fragm. 816, *Laze* 1726, *Laza* 1758, azi (20), azi (21, 29, 30, im. din Netot-Făgăraş 31, 33, 35), 1726 azi (40).

— Bulg. L a z é (< L a z a r, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126).

Leábu. Nf. *Lebul* 1680, *Lyebu* 1726 (19), *Liabu* 1598 Puşc., *Fam.* I, 108, *Lyabul* 1614 Fragm. 815, *Ljabul* 1726, azi (20), 1726 (28), azi (29, im. din Netot-Făgăraş 30, 31, 33), *Lyebu* 1726 (35), *Lyabu* 1726, azi (39), azi (44), *Kinde alias Lyabu* 1758 (45). Şi: Nf. **Lebu** azi (10, 13). Şi: **Leába.** Nf. *Lyaba* 1598 Fragm. 816 (20).

Leácu. Nf. (im. din oraşul Constanţa 57). Cf. L e a h u.

Leáhu. Nf. *Lehul* 1711 Bariţiu I, 718, *Lyáhu* 1726 (59).

— Dela numele etnic *Leah* (< rus. L j a c h ъ).

Leánca. Nf. *Lyankej* 1690 Dens. *Mon.*, 44, 1722 (8), *Lianyka* 1788, azi (45). Şi: **Leáncu.** Nf. (38, 39), *Lyanku* 1758, 1771 Lupaş, *Doc.*, 126, azi (41), 1788, azi (42), azi (im. din Hurez-Făgăraş, im. din Ileni-Făgăraş 44), 1758 (45).

— Cf. bulg. L e n k a, L e n k o (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 121).

Leánţă. Sprni. (19).

Lébu, cf. L e a b u.

Léca. Nb. sec. al XVIII-lea Iorga, *St. Doc.*, XIII, 82 (13). Nf. azi (im. din oraşul Iaşi 44). — D e r i v.: (cu suf. -i ţ ă) Nf. **Lechíţa,** azi (44) (cf. şi L ă c h i ţ ă).

— Slav. L e k a (< Alexandru).

Lechíţa, cf. L e c a.

Lehet Budac şi Dăian. Sprni. (26).

Lelúţ, cf. L a l u.

Lénciu. Nb. *Lencsu* 1726 (11). Şi: *Lentya* 1758 (41).

— Bulg. L e n č o (< L e n k o < E l e n a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 121).

Léndrea. Nf. (9).

— Deriv. (cu suf. -e a) din *Leandru.*

Lénea. Nf. *Lenya* 1789 (28).

— Dela abstractul *lene.*

Lénghel. Nf. (44).

— N. etnic ung. L e n g y e l (— Polonez).

Léni, cf. E l e n a.

León. Nb. azi, passim.

— Neol. occid. german (<grec. *Λεὼν.*)

Leonída. Nb. azi, passim.

— Neol. gr. *Λεωνίδας.* Cf. şi L e o n.

Leónte. Nb. azi passim. Şi: *Liónte* (27*).

— Gr. *Λεοντίς.*

Leontína. Nb. azi passim.

— Neol. occidental romanic (cf. it., fr.).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Lépșa. Nf. (30).

— Deriv. (cu suf. -ș a) dela slav. L e p a (< l ĕ p «frumos», Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 151).

Lepșíți. Sprnc. li se zice locuitorilor din Veneția (59) de către cei din Părău (58).

— Cf. *lepșit* = maniac, smintit.

Léri, cf. V a l e r (i u).

Léțea. Nf. azi (44), *Lecza* 1726, *Letza* 1747 Fragm. 554, azi (63), Și Sprnf. **Leț**: *Vasile Leț* (45).

— Cf. germ. L e i t z e (Heintze, 228).

Letíția. Nb. azi, passim. — H i p o c.: ([Le-]) Nb. **Tíți**, **Tița** (33).

— Neol. din lat. L a e t i t i a.

Léuca. Nf. *Lyoka* 1788, azi (33), 1788, azi (34), *Lioka* 1592 Fragm. 148, *Leoka* 1598 Pușc., *Fam.* I, 166 (49).

— Dela *leucă*, parte a carului.

Leușteán. Nf. *Leustyán* 1758 țig. (44).

— Dela numele plantei.

Libeg. Nf. (42).

Líba. Sprni. (46).

— Cf. *liba*! interjecție cu care se cheamă sau se alungă gâștele, ung. l i b a = gâscă.

Líca. Nf. *Lika* 1726 (35), *Lyica* 1726, *Lika* 1758 (36).

— Bulg. L i k a (< E g l i k a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 138).

Lícea. Nf. *Litea* 1702 Fragm. 486, *Litya* 1726 (63). Și: **Líciu**: Nf. *Lics* 1726, 1758 (18).

— Formă hipocoristică bulg. L i č a, L i č o (< L j u t o v o j, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 134).

Lídia. Nb. azi (44).

— Cf. grec. *Λυδία*.

Líe, cf. I l i e.

Lígia. Nb. azi (int. 26, 29, 43, 44).

— Grec. *Λίγεια* (numele unei sirene).

Limónea. Nf. (im. din Câmpeni-Turda 44).

— Formă hipocoristică derivată (cu suf. -e a) din *Pante*-l i m o n s. *Fi*-l i m o n, cf. și bulg. L i m o n a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 121).

Límpede. Nf. (8).

— Dela adj. *limpede*.

Lína, cf. C ă l i n a, E l e n a, I l e a n a, M a r g a l i n a.

Línca, cf. E l e n a.

Líncu. Nf. (44).

— Cf. bulg. L i n k o (< Elena, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 121), germ. L i n k (Heintze, 229).

Língea. Nf. (im. din Boholt-Făgăraș 44).

Lingónța. Nf. *Lingoncza* 1758 (47).

Lingurár. Sprnc. *Lingurari* li se zice locuitorilor din Dejani (30) de către cei din Recea (32), celor din Marginea (37), de către cei din Toderița (48), și de către cei din Bucium (52). Nf. azi țig. (im. din Șinca veche-Făgăraș 30), țig. 1758, azi (46).

— Dela *lingurar* = 1. meșter care face linguri de lemn (mai ales Țigani), 2. o clasă de Țigani (DA., s.v., cf. și Iorga, *Ind.* 24).

Líni, cf. E l e n a.

Linólțu, cf. L i o n ț u.

Línța, cf. E l e n a.

Liónțu. Nf. *Lyionczu* 1726, *Lyiolczu*, *Leoczu* 1758 (38), *Liontze* 1788 (45).

—D e r i v.: din L i o n < L e o n, cf. srb. L i j u n, L i j o n (Rječnik, s.v.).

Lípu. Sprni. (33).

—Cf. *lip* = murdărie, râp (Furtună, *Cuv.*, 74).

Lísca. Nf. *Liszka* 1758 (44).

— Cf. L i s a (< E l i s a v e t a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 121).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Líşca, cf. I u l i ş c a.

Liseánu. Nf. (9), *Liszan* 1766 (13), 1726, 1758 (37).

— Deriv. (cu suf. -e a n u) dela Nl. L i s a.

Líţa. Nb. (fem.) (31).

— Formă derivată (cu suf. -i ţ a) dela *Cornelia*.

Liţă, cf. I o a n, N i c o l a e.

Literát. Nf. *Litterati* 1664 Puşc., *Fam.* I, 109, azi (27), azi (im. din Luţa-Făgăraş 44).

— Trad. latină a numelui D e a c, cf. şi G r a m a.

Líţu. Nf. Iorga, *St. Doc.*, XII, 200 (44).

Liţúcă, cf. N i c o l a e.

Liúcă, Liúci. Sprnc. li se zice femeilor din Drăguş (12) de către locuitorii din Viştea (14), bărbaţilor şi femeilor din B.-Olteţ (15) de către cei din Ucea (9).

— Dela *liucă* = mătuşă (Viciu, *Glos.*) «soră mai mare» (Paşca, *Glosar* 40), cf. şi *liocă* = epitet dat oamenilor proşti la Românii transdanubieni (Capidan, *DR.*, II, 536).

Lívia. Nb. azi, passim.

— Neol. lat. L i v i a (soţia împărătului August).

Líviu. Nb. azi, passim.

— Neol. lat. L i v i u s (istoricul latin).

Líza, cf. E l i z a.

Loghín. Nb. azi, passim. Şi: **Login, Longhin**.

— Hagiografia noastră cunoaşte cinci sfinţi cu numele *Longin* (Timuş, 505-506). Forma *Longhin* e din grec. *Loghin, Login*, slave (cf. bulg. L u g i n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126).

Lólea. Nf. *Lole* 1758 (20).

— Cf. srb. l o l a = «longinus» (Iveković-Broz, s.v.) bulg. L o l a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 182).

Lom, cf. A v i s a l o m.

Lopátă. Nf. *Lopate* 1726, 1758 (40).

— Dela numele uneltei *lopată*.

Lóti, cf. Ş a r l o t a.

Lotreán Nf. (1).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nt. (de râu) *Lotru*.

Lúbeniţă. Sprnf. (27). Nf. (im. din Şercaia-Făgăraş 49, 51).

— Dela apelativul *lubeniţă*. Cf. B o s t a n i.

Lúca. Nb. altădată (din sec. al XVIII-lea) des, passim, azi passim. Nf. *Luka* 1689 Puşc., *Fam.*, I, 171 (31), azi (38, im. din Toderiţa-Făgăraş 44, 48, 53, im. din Ţânţari-Braşov, 56), 1633 (62).

— După numele Sf. Apostol şi Evangelist, celebrat la 30.VI; cf. şi alţi sfinţi cu acest nume (Timuş, 507-512).

Lúcă, cf. D ă n i l ă.

Lúcaciu. Nf. (50).

— Ung. L u k á c s, slav. L u k a č.

Luchián, cf. L u c i a n.

Lucia. Nb. azi, passim. Cf. şi Nf. *Lucci* 1820 Meteş, *VA*, I, 277 (12), *Lucsa* 1726 (55).

— Neol. latin L u c i a. Cf. totuşi şi numele sfintei, celebrat la 6, VI (Timuş, 512-513).

Lucián. Nb. azi, passim. Şi: **Luchian, Luţian** (20).

— Neol. latin, L u c i a n u s. În hagiografie se cunosc mai mulţi sfinţi cu acest nume, cf. Timuş, 513 514. Forma *Luchian* e luată (din grec.) după numele calendaristic, *Lucian* (< lat., pronunţat românește), *Luţian* (din lat. pronunţat nemţeşte).

Lucréţia. Nf. azi, passim. — H i p o c.: ([Lu-]c[r]eţi[a]) Nb. **Chéţi** (27).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Neol. lat. L u c r e t i a.

Lucuş. Nf. *Lukus* 1726 (26).

Ludovíca. Nb. azi, passim. Şi: **Lodovíca**. — H i p o c.: ([Ludo-]) Nb. **Víca** (27, 33).

— Formă fem. din masc. *Ludovic* < germ. L u d w i g.

Lúdu. Nb. 1726 (26). Nf. 1758 (20), 1758, azi (26), azi (27, 29), 1726 (30), 1726 (36), 1726, azi (37), 1726 (42), azi (im. din Beclean, Luţa-Făgăraş 44, 47), 1726, azi (im. din Mărgineni, Beclean-Făgăraş 55).

— Bulg. L u d o (< l u d «närisch», Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 151).

Lufrát. Nf. *Lufratje* 1722, *Lufratyi* 1771, Lupaş, *Doc.*, 126, 1788 (33).

— Compus din *lu* + *Frat* (cf. *DR.*, VII, 171-172).

Lúiza. Nb. azi (44). Şi: *Luise* (44).

— Germ. (< franc. < germ.) L u i s e.

Lulea. Nf. *Lülé* 1633 (63).—D e r i v.: (cu suf. -e i c ă) Sprni. **Luléică** (53).

— Dela *lulea* = pipă (cf. P i p a).

Lunátici. Sprnc. «se zice că ar fi scos luna din fântână cu cârligul» (28).

— Cf. *lunatec* = (individ) cu idei bizare, zănatec. Cf. snoavele care circulă pe socoteala locuitorilor din unele sate, cari ar fi scos luna din fântână cu cârligul (*DR VIII*).

Lúncă. Nf. *Lunke* 1726 (58).

— Dela apelativul topic *luncă*.

Lúngu. Nf. azi (ţig. 2, 4), 1726 (14), azi (35, 36, 49, 60, im. din Sebeş-Făgăraş 61, im. din Cuciulata-Târnava mare 63).—D e r i v.: (cu suf. -o c i u) **Lungóciu**. Nf. *Lungocs* 1726, 1812, azi (25), 1722, azi (31), 1788 (33), azi (44); — (cu suf. -o i u) Nf. **Lungóiu** (4). C o m p u s: Sprni. *Hel lung* 1788 (43).

Lupetruţ, cf. P e t r u.

Lúpu. Nb. altădată des, passim, redat: *Lupul*, *Luppul*, (tradus în ung.) Nb. *Farkas* 1726 (28), etc. — Sprnf. *Lupi* «oameni lacomi» (27, 30, 46, 58). — Nf. 1726 (1), 1726, azi (2), 1726 (3), 1680, 1726 (4), 1722 (7, 9), 1680, 1787, azi (10), 1511 Fragm. 84, 1726, azi (11), azi (16), 1726 (20, 22), 1726 (24), azi (25, 29, im. din Copăcel-Făgăraş 33), 1758, azi (35, 36), azi (38), 1758 (40, 42), 1726 (43), 1808, azi (im. din Beclean, im. din Porumbac-Făgăraş 44, ţig. 46), 1722 (48), 1766, azi (56), 1726 (59), 1789 (60), azi (61). Şi: Nf. **Lúpa** 1680 (1), 1766 (3), 1680, 1726 (10). —D e r i v.: (cu suf. -a n) Sprnf. **Lupán** (27); — (cu suf. -ă u) Sprnf. **Lupău** (27); — (cu suf. -e a) Nf. **Lúpea** 1680, azi (3); — (cu suf. -e c i u) **Lupéciu**. Nf. *Lupecs* 1726 (37); — (cu suf. -e n c i u) Nf. **Lupénciu** azi (6), *Lupencsu* 1758 (37) (cf. L u p e c i u !); — (cu suf. -e n c -e a) **Lupéncea**. Nf. *Lupencsa* 1726 (55), 1726 (37); — (cu suf. -o a i e) **Lupoáie**. Nf. *Lupoaji* 1680 (3), *Lupoae* 1711 Bariţiu, I, 721, *Lupoje* 1726 (18), 1758 (19), 1726 (39); — (cu suf. -ş a) **Lúpşa**. Nf. *Lupsa* 1726 (35); — (cu suf. -ş o r) Nf. **Lupşór** azi (8), *Lupsor* 1726, azi (11); — (cu suf. -ş o r -e a) **Lupşórea**. Nf. *Lupsore* 1726 (11).

— Dela numele animalului, cf. S. Puşcariu, *St. Istrorom.*, II, 289, *DR.*, *VI*, 525; pentru *Lupşa* cf. Drăganu, *Suf.* -*şa*, 21.

Lúşcă. Sprni. (27).

— Dela *luşcă* nume ce se dă unei oi cu lâna albă (CADE).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Lustroaie, cf. S t r o e.

Luțeán. Nf. (12).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. L u ț a.

Luțián, cf. L u c i a n.

Luxíța. Nb. (18).

— Deriv. (cu suf. -i ț a) din radicalul hipocoristic L u x- (< R u x a n d r a).

Lygia, cf. L i g i a.

M

Macárie. Nb. *Makaria* 1787 (1).

— După numele sfântului celebrat la 19.I (Timuș, 515-520). Din slav.

Măcău. Sprni. (« mare și greoiu » (27).—Nf. (2).

— Dela *măcău* = măciucă (*DR.*, I, 278), « toiag » (T. Papahagi, *M.*, 224, Țiplea, *P. pop.*, 51), în sens figurat « coada calului tunsă cu totul de păr » (Ciaușanu, *Glos.*, 38), « organul genital la cal » (Pașca, în *DR.*, V, 311), (în Moldova) « voinic » (com. A. Tomiac), « om care face vorbă multă și treabă puțină » (Pașca, *Glosar*, 40); și n. de câne (H., II, 28).

Macavéiu. Nb. *Makavej* 1766 (1), *Makave* 1766 (10), azi passim. Nf. *Makavej* 1766 (4), azi (im. din Teaca-Mureș, 44), 1758 (45), azi (49, 60).

— După numele *Sf. Macavei*, celebrat la 1.VIII. Din slav.

Macedón. Nb. *Matyedon* 1788 (19), 1766 (56), *Matzedon* 1750 Fragm. 560 (62). — Nf. azi (56).

— După numele vestitului personaj din literatura populară, Alexandru Macedon; cf. și *Sf. Macedonie* (Timuș, 521).

Mácia. Nb. (44).

— Cf. rad. sl. M a -č- (< E m a n u e l, M a r c u, Maretić, LXXXII, 111).

Măciníca. Nb. (33, 35, 40).

— După numele *Sf. Maria Mucenica*, a căreia zi (17.VII) e ținută în mare cinste de poporul nostru (Pamfile, *Să.*, 185 ș. u.).

Măciucán. Nf. *Mecsukan* 1726 (11), *Matsukan* 1758 (22), 1726 (25).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela **Măciucă*, cf. M ă c ă u.

Mácoș. Nf. (im. din Borașineul mic-Trei-scaune 51).

— Ung. m á k o s (< m á k = mac).

Macrína. Nb. 1884 (27).

— După numele *Sf. Macrina*, celebrat la 19.VI. (Timuș, 521-522)

Macríș. Nf. (im. din Arpașul de jos-Făgăraș 4).

— Dela numele plantei.

Mácru. Nf. *Makro* 1726, *Makru seu Tyika* 1758 (41).

— Adj. *macru* = slab, fără grăsime.

Madaras. Nf. *Harabal alias Madarasz* 1726 (11).

— Din ung. m a d a r á s z « pășărar ».

Mădărél. Nb. *Mederél* 1726 (1).

— Din ung. m a d á r = pasăre, deriv. cu suf. -e l.

Madóiu. Sprnf. (45).

Maftódia, cf. M e t o d i e.

Maga. Nf. (28), 1722, azi (33), 1788, azi (34).

— Bulg. M a g a (< M a g d a l i n a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 126).

Măgădán. Nf. *Megedan* 1726, *Magadan* 1766, azi (1).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. *măgădan* = « vlăjgan, om mare, voinic » (Ciauşanu, V.), fig. « imbecil, prost » (Pontbriant, TDRG).

Măgălína, cf. Magdalina.

Mágda. Nf. (im. din Noul Român-Făgăraş 56).

— Formă hipocoristică slavă din *Magdalina* (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126).

Magdalína. Nb. *Magdalena* 1766 (3), *Măgdălina* 1727-1728 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 43-44 (8). Azi: Nb. *Margalina* passim, şi **Mărgălína**, **Măgălína** (2). — Hipoc.: ([Marga-]) Nb. **Lína** (33) ; — (M[argal-]ina) Nb. **Mína** (58).

— După numele sfintei *Maria Magdalina*, celebrată la 22.VII (Timuş, 538-540).

Máger. Nf. *Magyir* 1680, *Magyer* 1688, 1787 (3).

— Cf. N. etnic ung. Magyar (= Ungur), sau mai curând slav. magerъ = « coquus », cf. Miklosich, *Die slavischen Personennamen aus Appellativen*, p. 199.

Măgúrcea. Nf. *Magurcsa* 1788 (19).

Măgureánu. Nf. (8, 35).

— Deriv. (cu suf. -eanu) dela Nt. *Măgură*.

Mâ'ia. Sprni. (fem.) (21).

Máicu. Nb. *Mayko* ţig. 1511 Fragm. 86 (8).—Deriv.: (cu suf. -an) **Măicán**. Nf. *Majkan* 1758 (46).

— Cf. srb. Maja (< Maksim Rječnik, s.v.).

Măicúţe. Sprnf. (« spun măicuţă în loc de mamă ») (33).

Máier. Nf. (4, 8, im. din B.-Olteţ-Făgăraş 14, im. din Voila-Făgăraş, 44, 45), 1766 azi (51); (59, 60), *Mayrul* 1722 (62).—Deriv.: (cu suf. -an) **Măierán**. Nf. *Mejeran* 1726, *Majaran* 1766 (1), 1766, *Majeran* 1787 (2), 1758 (46).

— Germ. Meier (Kisch, *Nam.* 85). Cf. şi Maior.

Mailat. Nf. *Majlat* 1726 (18), *Meilatt* 1726, *Majlath* 1758 (20), *Majlat* 1789, azi (28), *Mailat* 1452, 1559 Fragm. 59, 61, 811, *Majlad* 1726, azi (30), azi (im. din Dejani-Făgăraş 34), *Meilát* 1726 (36), azi (40), *Majláth* 1758 (42), azi (im. din Berivoiu mic-Făgăraş, im. din Şona-Făgăraş 44), *Mailad* 1509 Fragm. 76, Veress, *Acta* I, 98, *Maylady* 1511 Fragm. 79 (61), 1633, 1722 *Majlat* 1750 Fragm. 559 (62).

— În legătură cu originea etimologică nelămurită încă deplin, cf. întreagă bibliografia la Drăganu *Rom. în sec. IX-XIV*, 180-181, unde se propune slav. moj (= meus) + Npers. Lad (< *Vlad*).

Máior. Nf. (im. din Săcel-Târnava mare 44, 47).

— Forma latinizantă a lui *Maier* în actele oficiale ungureşti (ap. Kisch, *Nam.*, 85). Cf. Maier.

Mais. Nf. (56).

Máiu. Nf. *Maju* ţig. 1758 (44).

— Srb. Majo (< Maxim, Rječnik, s.v.). Cf. Maicu.

Mălăiu. Nf. *Malaj* 1688, 1726, *Malaj* 1766 (2), 1726 (26), 1633 (63). Şi: **Mălăia**. Nf. *Melaja* 1626 (26). — Compus: **Mălaiu mare**. Nf. *Melaj Mare* 1726 (51).

— Dela apelativul *mălaiu*, aplicat, ca poreclă unui om moale.

Mălángă. Nf. (5).

— Cf. *malanca* (< rut. malanka), numele dat unui băiat deghizat în fată, în regiunile (Moldova şi Bucovina) unde e obiceiul de a se umbla pe la casele oamenilor în ajunul Anului nou s. al

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Bobotezei (cf. Bogrea, *DR.*, IV, 895).

Mălcúţ. Nf. *Malkutz* 1758 ţig. (44).

— Deriv. (cu suf. -c u ţ) dela *moale* (?).

Măldăréţ. Nf. *Maldaretz* 1722 (7).

Mălín. Nf. 1758 (18), azi (im. din Şercăiţa-Făgăraş 50). — D e r i v.: (cu suf. -e a s ă) **Mălineásă**. Nf. *Malinasz* 1726, 1758 (37); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Mălinéscu** (im. din Călineşti-Suceava 44).

— Dela numele plantei, *mălin* «Syringa veris».

Mămăligă. Nf. *Mamaliga* 1726 (56, 57).

— Cf. *i-o mămăligă crudă* = e moale la lucru (despre oameni) (Ion Cr., VI, 152, TDRG). Cf. B ă b ă l i g ă.

Mămúca. — Nf. *Mamucka* 1722 (50).

— Dela *mamă* (?), s. mai curând *ma[i]mucă* = maimuţă.

Mămúlă, cf. M a m u l e a.

Mamúlea. Nf. *Mamuli* 1726, *Mamole* 1766, azi *Mămulă* (56).

— Srb. M a m u l a (Rječnik, s. v.), deriv. (după Drăganu, *Rom, în sec. IX-XIV*, 557) din slav. m a m a.

Manáse. Nb. azi passim (rar). Nf. (58).

— Slav. M a n a s i (< grec.).

Manecériu. Nf. (23, 28).

— Cf. M ă n i c e r.

Mánciu. Nf. *Mancsu* 1722 (8), *Mantsu* 1726 (11), azi (14), *Manczui* 1633 (59). — Sprni. (14). — D e r i v.: (cu suf. -u l e a) **Mănciúlea**. Nf. *Mencsulja* 1726 (3), *Mantsulya* 1758 (46), *Mencsula* 1726, azi (58), *Manczulié* 1633 (62).

— Bulg. M a n č o (< M a n u i l Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126).

Măneúş. Nb. *Mankus* 1726 (18).

— Cf. bulg. M a n k o (< M a n u i l, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 126).

Mandán. Nf. (6, im. din Cârţişoara-Făgăraş 44).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela *Mandu* (< M a n d o, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126).

Măndeal. Nf. *Mangyál* 1787, azi (1).

— Germ. M e n d e l (cunoscut în regiune (2).

Mandravél. Nf. (im. din Apoldul mic-Sibiiu 44).

Mâ'ndru. Nf. *Mindro* 1726 (26). Şi: **Mândra**. Nb. ţig. (1, 51). Nf. *Mundre* 1722 (16). — D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Mâ'ndrea** (16, 20, 40); — (cu suf. -e a n, dela Nl. *Mândra*) Nf. **Mândreán** azi (44), *Mindran* 1726, *Mundran* 1766, 1789 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 143 (56); — (cu suf. -o c dela Npers. *Mândru*) **Mândróc**. Nf. *Mindrok* 1726 (20); — (cu suf. -u l u ţ) Sprnf **Mândrulúţ** (44).

— Dela adj. *mândru*, *-ă* = frumos.

Mánea. Nb. altădată des, passim. Redat şi: *Many*, *Mani*, *Mane*. Nf. *Majna* 1726 (20, 30), 1722 (32), *Mány* 1520 Fragm. 99, azi (im. din Comarnic-Prahova 58). Şi: **Mániu**. Nb. *Manyu* 1758 (20), 1726 (59). D e r i v.: (cu suf. -e a s ă) **Măneásă**. Nf. *Meniasze* 1680, *Meniszi*, *Menyasze* 1688, 10 fam. *Menyeszi* 1726, *Maneszi*, *Munyeszi* 1766, *Manyeszi* 1787 (1), *Manyesze* 1758 (28), *Mányesze alias Manta* 1758 (35); — (din *Măneasă* cu suf. -e a) **Manésea**. Nf. azi (27, 38); — (cu suf. -e ş din *Manea*) **Mănéş**. Nf. *Manyes* 1722 (16), 1726 (18), *Manes* 1509 Fragm. 76 (61); — (cu suf. -i c) Nf. **Mănic** (im.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

din Noul-Român-Făgăraş 14);—(cu suf. -i c -e l) **Mănicél**. Nf. *Menitsel*, *Manicsel* 1758 (18, 19); — (cu suf. -i g ă) **Mănínga**. Nf. *Manyga* 1766 (56); — (cu suf. -i l ă) Nb. **Mănílă**. *Manyila* 1511 Fragm. 87 (41). — Nf. *Mnyile* (!) 1788 (43);—(cu suf. -i ş o r) **Mănişór**. Nf. *Menissor* 1788 (44); — (cu suf. -i ţ i u) Nf. **Maniţiu** (8).

— Bulg. M a n j o (< M a n u i l, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 126).

Mâ'nea. Nf. (im. din Ileni-Făgăraş 44, 31, 36), *Munea* 1763 (48).

Mănicer. Nf. *Menicser*, *Meniczer* 1726, *Maneser* 1758, *Manicser*, *Municsere*, *Municser* 1788 (19). Cf. M ă n i c e l.

Mănínga, cf. M a n e a.

Manoíl, cf. E m a n o i l.

Manoláche. Nb. *Manolachie* 1766 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 183 (17).

— Deriv. (cu suf. -a c h e) dela *Manole* (< *Emanuil*).

Mánta. Nf. 1726, azi (11), 1726 (30), *Mante* 1726, *Manta* 1758, azi (35), 1788, azi (45), 1642 Fragm. 261 (52), azi (55). Şi: Nf. **Mántu** 1823 Fragm. 790 (63). D e r i v.: (cu suf. -u l e a) Nf. **Mantúlea** 1743 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 172 (51).

— Cf. bulg. M a n t o (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 183).

Măntéiu. Nb. sec. al XVIII-lea, Iorga, *St. Doc.*, XIII, 207.

— Contaminare între *Mateiu* + *Mantu*.

Mánu. Nb. 1654 Fragm. 296 (12), 1582 Veress, *D. II* 220, 1590 Puşc., *Fam.*, 156 (23), 1534 Fragm. 106 (35), 1771 Lupaş, *Doc.*, 126 (40), 1592 Fragm. 148 (49).— Nf. azi (9) 1766 (11), azi (15, im. din Mărgineni-Făgăraş 20, ţig. 28, 40, 41, 49, 56).— D e r i v.: (cu suf. -o i u). Nf. **Mănóiu** (35).

— Bulg. M a n o, srb. M a n (< M a n u i l).

Mânzálă. Nf. (9).

— Dela *mânzală* *mânjală* vopsea, materia cu care e mânjit un lucru; aluat de sămânţă de in sau de tărâţe fierte în apă şi amestecate cu untură, cu care se udă şi urzeala de cânepă.

Mâ'nzu. Sprni. (33).— D e r i v.: (cu suf. -o c) Sprnc. **Mânzóci** se numesc locuitorii din Comăna de jos (63).

— Dela numele animalului.

Márcea. Nf. azi (17), *Marcsa* 1726, *Martsa* 1758 (18). Şi: **Márciu**. Nf. *Marcsu* 1726, *Martsu* 1758 azi (38).

— Cf. srb. M a r č, -i ć (Rječnik, s.v.), alb. (< slavă) M a r č o (< M a r k o).

Marcél. Nb. azi (int. 14, 26*, int. 44, 45*). Şi: Nb. **Marcéla** azi, passim.

— Neol. latin, M a r c e l l u s (fiul Octaviei, adoptat de August).

Márcu. Nb. altădată din sec. al XVII-lea, azi, passim. Nf. *Márk* 1726, 1766, 1787, azi (1), *Marku* 1766, azi (3), 1726, azi (4), 1722, azi (8), 1726 (11), azi (im. din Iaşi-Făgăraş 16), 1758 (19), azi (24), 1726, *Marku alias Szimány*, *Iuon Marku mutato nomine Dregics* 1758, *Marku alias Szokatsu* 1789 (28), azi (30), *Marku alias Kolcseru* 1758 (36), 1633 Puşc., *Fam.*, II, 24 (38), 1726 (42), 1671 Fragm. 313, azi (43), azi (im. din Cârţa, im. din Recea-Făgăraş 44), 1788, azi (45), azi (im. din Galaţi-Făgăraş 49), 1766, azi (im. din Grid-Făgăraş 51), azi (im. din Voila-Făgăraş 55, 57).—D e r i v.: (cu suf. -o i u) **Mărcóiu**. Nf. *Markoj* 1633 (62);—

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(cu suf. -u l e ț) Nf. **Mărculéț** (im. din Crăciunel-Târnava mică 51).

— După numele Sf. Evangelist celebrat la 25.IV. Hagiografia mai remarcă 17 sfinți cu acest nume (cf. Timuș, 529-534). Numele e foarte răspândit în Balcani.

Mardán. Nb. 1789 (13), 1758 (18, 19, 22). Nf. azi (17, 20), *Merdan* 1726 (63).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela srb. M a r d a (< M a r d a r i e, Rječnik, s.v.).

Mardária. Nb. (fem.) (7).

— Formă feminină dela masc. *Mardarie*.

Máreș. Nf. *Sztojkicza alias Mares* 1680 (1), *Maris* 1758 (21), azi (im. din Iași-Făgăraș 27), azi (29), *Maris* 1726 (30), azi (33), *Mayres* 1534 Veress, *Acta* I, 237, *Mares* 1588 Fragm. 136, 1590 Pușc., *Fam.*, I, 158, azi (39), *Maris* 1726, *Mareș* azi (40), *Mares* 1788, azi (44), azi (56), *Maires* 1633 (62).

— Srb. M a r e š (Rječnik, s.v.). Cf. și adj. rom. *mare*.

Margalína, cf. M a g d a l e n a.

Margaréta. Nb. azi int., passim.

— Cf. *Sf. Fecioară Margareta* (Timuș, 534); cf. protagonista din « Faust »; cf. și numele floarei.

Marghióala. Nb. passim.

— It. M a r i u o l l a (intrat la noi în sec. al XVIII-lea, prin filiație neogreacă).

Mărgineán. Nf. *Mardsinan* 1758 (25), azi (im. din Marginea-Făgăraș 42, 45, 49).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Marginea*.

Mărhao. Nf. *Marhau* 1788, azi (45).

María. Nb. altădată și azi des, passim. Nf. *Marie* 1758 (19). — D e r i v.: (cu suf. -i c a, cf. bulg. M a r i j k a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 127). Nb. **Măríca**, *Mariica* 1766 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 184, 1795 *ib.* XII, 191 (17), azi passim.; — (cu suf. -i c -i c a) Nb. **Măricíca** azi passim; — (cu suf. -i o a r ă) Nb. **Mărioáră** azi passim; — (cu suf. -i ț a, cf. sl. M a r i c a) Nb. **Maríța** 1789 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 113 (52), azi passim, **Măríța**, azi passim, **Mariți** azi passim, **Măríți** azi passim; — (cu suf. -i ț -i c a) Nb. **Măriția** azi (15); — (cu suf. -i ș c ă, cf. ung. M a r i s k a) Nb. **Marișca** 1847, azi [1]) (27); — (cu suf. -u c ă) Nb. **Măriúcă**, azi passim; — (cu suf. -u ț ă) Nb. **Mariúță** azi passim; — (cu suf. -u ț -i c ă) Nb. **Măriuția**, azi passim. — H i p o c.: (M[ar]ia) Nb. **Mía** (2, 22, 29); — ([Mări-]) Nb. **Oára** (2, 21, 29); — ([Mă-]) Nb. **Ruția** (22, 27, 28, 29, 48); — ([Ru-]) Nb. **Țica** (22, 57); — ([Mări-]) Nb. **Úța** (57); — ([Mă-]) Nb. **Riți** (33); — (M[ar-]iți) Nb. **Míți**; — (Măriu-[co]) Nb. **Măriú** Haneș, *Ț. O.*, 33 (12); — ([Mări-]uca) Nb. **Úca** (63).

— *Sf. Maria* e una din sfintele față de care poporul nostru are mai mult respect. Câteva sărbători mari (1.IV, 22.VII, 5.VIII, 8.IX, 21.XI) au mijlocit răspândirea mare a numelui la noi. Și la popoarele balcanice numele e foarte răspândit.

Marián. Nb. altădată passim. Nb. azi (45, țig. im. din Vad-Făgăraș 46, 48, 49, 59, 63).

— Bulg. M a r i a n (< Maria, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 127).

[1]) Numele se dă numai bivolițelor (27).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Mariéta. Nb. azi (44).

— Neol. fr.

Marín. Nb. 1766, *Marind* (!) 1787 (1), 1787 (2), 1680, 1787 (10), 1758 (18), azi passim. Nf. *Marin alias Kopács* 1688 (4), 1722, azi (7), azi (9, 12, 13, 16, 18, 24, 27), 1658 Fragm. 817 (50).— D e r i v.: (cu suf. -e a s ă) **Mărineásă.** Nf. *Merineszi*, *Marineszi* 1766 (1); — (cu suf. -e s c u) **Marinéscu.** Nf. *Meriniszkul* 1680, *Merineszkul* 1688 *Merinyeszk* 1726, *Marineszk* 1766, *Marnyeszk alias Pop* 1787, azi (1), azi (im. din Giulești-Vâlcea 44, 45); — (cu suf. -i c ă) Nb. **Mărinícă** 1708 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 55 (15), azi passim; — (cu suf. -i ț ă) Nb. **Mariníță** 1795 Iorga, *St. Doc.*, XII, 191 (44); — (cu suf. -i u c) Sprnc. **Măriniúc** li se zice locuitorilor din Copăcel (35) de către cei din Ileni (41).

— Slav. M a r i n (< M a r i a).

Mărína. Nb. 1688, 1766, 1789 (1), azi passim.—H i p o c.: ([Ma-] rina) Nb. **Rína** (33).

— Dela numele *Sf. Marina Mucenica*, celebrată la la 17.VII (Timuș, 545-546), din slav.

Marínca. Nb. *Marinka* 1766 (1), 1788 (24, 42), 1766 Aron, 21 (44), *Marjinka* 1788 (48). Azi passim. Nf. 1722 (49).—D e r i v.: (cu suf. -a ș, dela forma masc. *Marincu*) Nf. **Marincáș** (14); — (deriv. cu suf. -o i u dela aceeași formă) Nf. **Marincóiu** (56).

— Srb. bulg. M a r i n k a.

Márius. Nb. azi int., passim.

— Neol. latin, M a r i u s, faimos general roman, învingătorul lui Iugurta.

Márta. Nb. altădată, azi passim.

— După numele *Sf. Marta, sora lui Lazar*, celebrată la 4 și 9.VI (Timuș, 548).

Marțián. Nb. (57).

— Dela M a r c i a n, nume purtat de 12 sfinți (Timuș, 527-529).

Martílian. Nb. (7).

— Neol. latin.

Martín. Nb. 1787 (2), 1726 (30), 1758 (46, 47), azi passim. Nf. *Mertin* 1726 (19), 1722, azi (32), 1726 (46), azi (50), 1766 (51).

— După numele sfântului celebrat la 14.IV. Din slav.

Martíncu. Nf. (1).

— Bulg. M a r t i n k o (< M a r t i n).

Márton. Nf. (36, im. din Sebeș-Făgăraș 42).

— Ung. M á r t o n (= Martin).

Mărunțélu. Nf. (im. din Breaza-Făgăraș 30).

— Deriv. (cu suf. -e l) dela adj. *mărunt* = mic de statură.

Mâ'rza. Nb. *Mûrza* 1722 (6), *Murza* 1758 (44).

— Bulg. M r z a (< m r ŭ z- = « abominatio », Miklosich, 292), srb. M r z a n (Maretić, LXXXI, 99) de origine turco-tătară (Bogrea *I Congres*, 83).

Măsár. Nf. azi (2) *Maszar* 1766, azi (3).

— După îndeletnicire (cf. Iorga, *Ind.*, 61).

Mătârâ'ngă. Nf. (im. din Râmeț-Alba 49).

Mățău. Nf. *Meczeu* 1680, *Maczeu* 1688, *Mecseu* 1726, *Matzo* 1766, azi (1), *Metzev*, *Metzeu* 1726, azi (56).

— Deriv. (cu suf. -ă u) din **Mațu* < bulg. M a c o (< M a t e j, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 127).

Mațe de oaie. Sprnf. (« oameni zgârciți ») (46).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Supranumele ironizează zgârcenia indivizilor, care se mulțumesc cu o ciorbă de mațe de oaie.

Măteiáș. Nb. *Mátyás* 1726 (58). — Nf. *Mátyás alias Pampu* 1758 (22), *Metyas* 1726, *Metjas*, *Mattyás* 1758 (24).

— Cf. ung. M á t y á s (= Mateiu) srb. M a t i j a š (Maretić, LXXXII, 94). Cf. și M a t e i a ș.

Matéiu. Nb. altădată (din sec. al XVII-lea) des, passim, redate *Matej*, *Mátej*, *Mattheus*, *Mattej*, *Matyej*, *Mattyej*, *Matthej*, *Maftyej*, *Mafte*, *Maty*, *Mettej*; azi passim. — Nf. azi (im. din Fântâna-Târnava mare și orașul Giurgiu 44).— D e r i v.: (cu suf. -a ș) Nf. **Mateiáș** (25); — (cu suf. -e ș) Nf. **Matéș** (5), *Matyies* 1788 (24); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Mateéscu** (im. din Vălenii de Munte-Prahova 55);— (cu suf. -u c ă) Nb. **Mateúcă** (33).— H i p o c.: ([Ma-]) Nb. **Téiu** (33); — Nb. **Teúcă** (33).

— Hagiografia înregistrează doi sfinți cu acest nume: *Apostolul*, celebrat la 24 s. 25.II și *Martirul* (Timuș, 555-558, Baudot, 455). Din grec. *Ματθαῖος*.

Matic. Nf.(29, 44).

— Un deriv. (cu suf. -i c) din *Matu* (< srb. M a t o < M a t e i u, Miklosich, 287)?

Matílda. Nb. (32, 45, 61).

— Neol. germ. M a t h i l d e.

Mâ'țu. Nf. *Mützul* 1722, azi (11).

— Dela *mâț* = motan; cf. M o t o c.

Maxím. Nb. *Maxin* 1787 (1), *Maxim* 1726, *Magszin* 1787 (2), *Maxim* 1766 (10), 1789 (13), 1726 (14), azi passim. Nf. azi (16), *Maxin* 1726, *Makszin* 1758 (26), azi (im. din Căligi-Roman 44).

— După numele *Cuviosului Părinte Maxim Mărturisitorul*, celebrat, după calendar, la 21.I.

Maximilián. Nb. (int. 5, 31, 44).

— Neol. lat. M a x i m i l l i a n u s.

Mâzgári. Sprnc. li se zice locuitorilor din Boholt de către cei din Galați (45). D e r i v.: (cu suf. -e a n) Nf. **Mâzgăreán** (im. din Făgăraș 24, 55).

Meceán. Nf. *Metyán* 1788 (44).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Mecea* (Togan, 140).

Médru. Nb. 1758 (35).

— Din [D e-] m e t r i u s, păstrat în românește ca nume de sărbătoare. După unii (P. Papahagi, în *Dunărea*, I, 64-67), e o formă metatezată din *Demetru*. Pentru forma cu *e* netransformat în *ă* după labială, cf. Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, p. 100.

Mehera. Nf. 1690 Dens. *Mon.*, 44 (8), 1726 (11, 35). Și: *Mohera*, *Muhera*, *Muera* 1758 (24, 35).

Melánia. Nb. azi passim.—H i p o c.-d e r i v.: (Mela[nia] + suf. -i ț a) Nb. **Melița** (38).

— Neol. din grec. *Μελανία*, luat dintr'o limbă occidentală (cf. it.). Numele e cunoscut și în hagiografie: *Melania cuvioasa*, celebrată la 8.VI, 31.XII (Timuș, 567-569).

Meléte, cf. M e l e t i e.

Melétiu. Nf. 1771 Iorga, *St. Doc.*, XIII 150 (21). Și: Nf. *Melete* (18).

— Grec. *Μέλητος* (poet tragic, acuzatorul lui Socrat). Cf. și srb. M e l e t a (<grec. *Μελέτη*, Rječnik, s.v.), grec. *Μελίτη*.

Melínte. Nb. 1766 (4), azi *Milente* (44). — Nf. (1). Și: Nb. (fem.) **Milintia** (55).

— Srb. M e l e n t i j a (Rječnik, s. v.).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Melitón. Nb. (30), *Militon* (26, 27, 53).

— Grec. *Μελίτων*.

Méra. Nf. 1726 (24).—D e r i v.: (cu suf. -a ș c -a n) Nf. **Mereșcánu** (im. din orașul Iași 44); — (cu suf. -ă u -u ț) Nb. (?) **Merăúț** sec. XVIII Iorga, *St. Doc.* XIII, 53 (34).

— Srb. M e r a (< turc., Rječnik, s. v.).

Mercán. Nf. *Merkány* 1669 Fragm. 385, 1726 (59).

— Cf. n. de bou *Miercan*.

Mereșcánu, cf. M e r a.

Mésaroș(iu). Nf. azi (30, 36, 37, 40), *Mészáros* 1726, azi (44). Și: Nf. *Mesareș* (20, 30).

— Ung. m é s z a r o s (> reg. rom. *misărăș*) — măcelar. Cf. F l e ș a r.

Meșota. Nf. (im. din orașul Brașov 44).

Deriv. (cu suf. -o t ă) din radic. slav. M ê h (cf. Miklosich, 294).

Mesteácăn. Nf. *Mesztaken* 1726 (55).

— Dela numele arborelui.

Metârloáia, cf. M e t e a.

Metârnă, cf. M e t e a.

Métea. Nf. *Metja* 1788 (25), 1722 (31), azi (35), *Mettea* 1669 Pușc., *Fam.* I, 106, *Meta* 1726, *Metya* 1758, *Méta* 1788, *Matea* 1839 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 116, azi (41), azi (43, im. din Ileni-Făgăraș 53), *Mechia* 1726 (63).— D e r i v.: (cu suf. -â r n ă, cf. totuși și *motârnă* — motan) ***Metâ'rnă**. Nf. *Meterna* 1726, azi *Meterna* (11); — (deriv. cu suf. -â r n + -o a i e) ***Metârnoáie**. Nf. *Meterloja* 1758 (37); — (cu suf. -o a i e) **Metoáie**. Nf. *Metoje* 1766 (13).

—Deriv. (cu suf. -e a) dela forma hipocoristică slavă M e t o, M e č o (<M e t o d i, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 127).

Metérna, cf. M e t e a.

Metódie. Nb. *Maftodgja* 1726 (2)

— După numele sfântului celebrat la 6.IV și 20.VI. Din slav. M e t o d i j a.

Mía, cf. M a r i a.

Michéia (?), cf. M i c u.

Míciu. Nf. (61).— D e r i v. (cu suf. -o i u) Nf. **Micióiu** (44).

— Slav. M i č -o (< M i c h a e l, D e m e t r i u s, Maretić, LXXXI, 84).

Miclăúș. Nb. *Mikleus* 1726 (4, 37), *Miklós* 1726 (38), *Mikleus* 1758 (40), 1726, 1758 (42, 46). Nf. azi (47, 48, 59), 1789 (60).

— Ung. M i k l ó s (= Nicolae).

Míclea. Nf. (6).— D e r i v.: (cu suf. -u ț ă) Nf. **Miclúța** (1).

— Deriv. (cu schimb de suf. -e a pt. -ă u ș) din M i c l ă u ș.

Micoáră, cf. N i c o a r ă.

Micodán. Nf. *Mikodán* 1680, 1726 (3).

Mícu. Nb. *Mikul* 1680, *Miku* 1726 (1), 1766 (2), *Mikov* 1509 Fragm. 76 (9-10), *Miku* 1758 (28), 1788 (34, 45), 1633 (61, 63). — Nf. *Miku* 1726, azi (1), *Mikul* 1680, 1787 (2), *Miku* 1766 (11), 1680, 1726 (13), 1726 (19), 1758 (35), *Miku alias Komsa* 1630 Fragm. 814, *Mik* 1676 Pușc., *Fam.* I, 108, 1726, *Miku* 1758, *Mnyiku* 1788, azi (40), 1578 (41), azi (im. din Palatca-Cluj 44, 46), 1763 (48), azi (im. din Adămuș-Târnava mică 51, im. din Vlădeni-Făgăraș 56, im. din Crihalma-Târnava mare 63). Și: **Míca**. Nf. *Mika* 1676 Pușc., *Fam.* I, 182 (40), 1758 (47). Sprnf. *Stoica-Mica* (59).—D e r i v.: (cu suf. -e i u + -e a) **Michéia**. Nf. *Mikeja, Mikea* 1726 (11); — (cu

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

suf. -o a i e) **Micoáie**. Nf. *Mikoaji* 1680 *Mikoje* 1726 (1, 20); — (cu suf. -u l -e a s ă) **Miculeásă**. *Mikuliasza* 1680 (1); — (cu suf. -u l -e c i u) **Miculéciu**. Nf. *Mikuletsu* 1726 (12); — (cu suf. -u ţ) **Micúţ**. Nf. *Mikutz* 1726 (58).

— E îndoioasă legătura cu rom. *mic*. Mai probabil slav. M i k o, M i k a (cf. Miklosich, 287, Maretić, LXXXII, 137, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 127-128).

Miédul. Nf. *Nyedul* 1722 (62).

— Dela *mied*.

Miérla. Nf. *Nyerla* 1726, *Myerla* 1766 (57).

— Dela numele păsării, *mierlă*.

Migáncea, cf. M i h a l c e a.

Míha, cf. M i h u.

Mihaíl, -ă. Nb., des, din sec. al XVII-lea, passim, redat: *Michael, Mehel, Miheile, Mihailla, Mihaila*. Azi passim. Nf. *Mihăilă* azi (20, 21, 28), *Mihaila* 1668 Fragm. 381 (32), azi (im. din Ludişor-Făgăraş 44, 46), 1726, *Mihaille* 1766, azi (57), azi (58), 1726 (63).

— După numele *Sf. Arhangel Mihail*, celebrat la 6.IX, 8.XII, alţii la 23.V, 12.VII (Timuş, 575-580), prin filiaţia slav. M i h a i l o, M i h a i l ъ.

Miháiu. Nb. altădată, din sec. al XVII-lea, des, passim, redat: *Mihay, Mihaj, Mihálj, Mihaly, Mihally*. Azi passim. Nf. *Mihalj* 1766, azi (1), *Mihally* 1680, *Mihay* 1688, *Mihaj* 1726, *Mihály* 1787, azi (2), 1726 (10), azi (32,47). — D e r i v.: (cu suf. -e a s ă) **Mihăiásă**, Nf. *Miheiasze* 1688 (3); — (cu suf. -u ţ ă) **Mihăiúţă**. Nf. *Mohoiuczia* 1617 Fragm. 196.

— Din grec., srb. sau mai probabil ung. M i h á l y.

Mihálcea. Nb. *Migantha* 1527 Fragm. 100 (59), *Myhancha* 1535 ibid., 108. — Nf. *Mihancsa* 1726 (37). Şi: **Mihánciu**. Nf. *Mihancsu* 1758 (37, 45, 47), *Mihánts* 1763, 1788 (48), 1789 (60).

— Bulg. M i h a l č e, M i h a l č o (< M i h a i l, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 128).

Mihálicu. Nf. *Mihallyku* 1788 (45).

— Srb. bulg. M i h a l k o (< M i h a l, Rječnik, s. v., Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 128).

Mihálţ. Nf. *Mihalcz* 1633 (59).

Mihălţeán. Nf. (im. din Frâua-Târnava mare 44).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Mihalţ*.

Mihánceа, cf. M i h a l c e a.

Mihánciu, cf. M i h a l c e a

Mihélea cf. M i h u.

Mihéţ, cf. M i h u.

Míhu. Nb. altădată passim. Nf. azi (5), 1726 (41), azi (44), 1722 (48). Şi: Nf. **Míha** azi (im. din Buceş-Hunedoara 44).—D e r i v.: (cu suf. -e l e a) **Mihélea**. Nf. *Mihella* 1722 (17); — (cu suf. -e ţ) Nf. **Mihéţ** azi (11); — (cu suf. -o c) **Mihóc**. Nf. *Mihok* 1756 (37); — (cu suf. -u ţ) Sprni. **Mihúţ** (« rămas lui G. P. de la bunic ») (24).

— Slav. M i h o (< M i h a i l, Miklosich, 291).

Míja, Míjea. Nf. *Mise* 1788, azi (46, im. din Toderiţa-Făgăraş 47) *Misza* 1666 Puşc., *Fam.* I, 105, *Misa Czirmone* 1788, azi (48, im. din Toderiţa-Făgăraş 49), *Misa* 1633, *Missa* 1726 (61), *Misa* 1633, 1767 Fragm. 679, *Mijea* azi (im. din Comăna de sus 63). D e r i v.: (cu suf. -o i u) **Mijóiu**. Nf. *Misoj* 1758 (2).

— Cf. srb. M i ž a (Rječnik, s.v).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Mijóiu, cf. M i j a.

Míla. Nb. 1511 Fragm. 86 (8), 1758 (44). Nf. 1711 Bariţiu I, 720 (41), 1726 (36).

— Slav. (srb. bulg.) M i l a (< m i l ŭ = «milă» Miklosich, 288). Cf. și M i l e a.

Mílcea. Nb. *Milce* ţig. 1511 Hurm., II³, 10.

— Cf. bulg. M i l č o (< M i l o, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 151). Cf. M i l a.

Mílea. Nf. *Mylla* 1722 (12), azi (21, 27, im. din Dejani-Făgăraș 31, im. din Ileni-Făgăraș 35), 1722, *Millja* 1726, *Mile* 1758, azi (36), 1789, azi (38), 1534 Fragm. 106, 1788, azi (41), azi (im. din Ileni-Făgăraș 42, 43, im. din Cisnădie-Sibiiu 44), *Milyá* 1600 Fragm. 177, 1726, azi (46), azi (49), *Milja* 1726 (63). D e r i v.: (cu suf. -e ţ, cf. și rom. *mileţ*) **Miléţ**. Nf. *Milecz* 1726 (59).

— Bulg. srb. M i l j o, M i l j a (< m i l = iubit, Miklosich, 288). Cf. M i l a.

Milétia. Nb. (27).

— Grec. *Μιλητία*.

Milénte, cf. M e l i n t e.

Milián(a), cf. E m i l i a n (a).

Milintia, cf. M e l i n t e.

Miloșán. Nf. azi (20, 30, 31, im. din Dejani-Făgăraș 34, im. din Dejani-Făgăraș și din Câmpulung. Muscel 44).

— Deriv. (cu suf. -a n) din slav. M i l o š (Rječnik, s.v., Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 151).

Mílu, cf. E m i l.

Mína. Nb. azi (33, 44, 45).—D e r i v.: (cu suf. -u c a) Nb. **Minúca** (45).

— Cf. *Sf. Mina* celebrată la 10.XII (Weigand, *Jb. XXVI—XXIX*, 128), s. hipoc. germ. M i n a < W i l h e l m i n a.

Mínca. Nb. 1820, Meteș, *VA.*, I, 260 (33).

— Bulg. M i n k a (< M i n a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 128).

Mínea. Nb. *Minya* 1726 (11).

— Bulg. M i n j o (< M i n a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 128, s. din rad. m i n- = cogitatio, Miklosich, 293).

Minérva. Nb. azi, mai ales int., passim.—D e r i v.: (cu suf. -ú c a) Nb. **Minervúca** (25).

— După numele zeiței înțelepciunii.

Minodóra. Nb. azi passim. Și: **Minadóra** (53).

— Formă feminină dela masc. grec. *Μηνόδωρος*.

Mínoviciu. Nf. (49).

— Deriv. (slav) (cu suf. -o v -i ć) dela M i n o.

Mínu. Nf. (9).

— Bulg. M i n o (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 128).

Mírca. Nf. *Mirka* 1633 (59).

— Srb. M i r k a (< M i r o s l a v a, Rječnik, s.v.).

Mírcea. Nb. altădată passim des; azi mai ales la intelectuali. Nf. *Dragomir alias Mircsa* 1680, *Mircsa* 1726 (10), azi (17) *Mirtsa* 1758 (37), azi (50, 53), 1726, *Mirča* 1729 Fragm. 548, 1758 (55).— D e r i v.: (cu suf. -e s c u) Nf. **Mircéscu** (44); — (cu suf. -i o r) **Mirciór**. Nf. *Mircsor* 1722 (6).

— Bulg. srb. M i r č a (< M i r o s a v Maretić, LXXXII, 141 s. M i r o n, Weigand, *Jb. XXVI—XXIX*, 134).

Mírea. Sprnf. *Stoica-Mirea* (59). D e r i v.: (cu suf. -e s c u) **Miréscu**. Nf. azi (im. din orașul Craiova 44).

— Bulg. M i r a (< M i r o s a v, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 134).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Miron. Nb. altădată passim, redat *Mnyiron*, *Myron*, etc. Azi passim. Nf. azi (45).

— După numele sfântului celebrat la 17.VIII (Timuș, 582-583).

Mirúț. Nf. azi (44).

— Deriv. (cu suf. -uț) dela Mira. Cf. Miresc u.

Mișcu. Nb. *Misku* 1766 (57). — Nf. 1726, 1758 (22).

— Bulg. Mišk o (< Michael Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 128).

Mița, cf. Maria.

Mitárcea. Sprnf. (46).

— Deriv. (cu suf. -ea) dela *mitarcă* burete, ciupercă.

Mițe cu coadă. Sprnf. (56). Deriv.: (adjectiv l) **Mițát**. Nf. *Miczat* 1726 (55); — (cu suf. -ar) Nf. **Mițáru** azi (im. din Izvoarele Gorj 44).

Mítea. Nf. azi (5, 37).

— Deriv. (cu suf. -ea) dela Mito, Mita (< Dimitrie, cf. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 120).

Míți, cf. Maria.

Mititeán. Nf. azi (im. din Berivoi-Făgăraș 31).

— Deriv. (cu suf. -ean) dela Nl. *Mititei*-Bistrița.

Mititél. Nf. țig. 1758 (45). Deriv.: (cu suf. -ea) **Mititélea**. Nf. *Mitityela* 1726 (39).

— Adj. *mititel* — mic.

Mitocáriu. Nf. (45).

Mitrofán. Nb. 1726 (24). Nf. 1758 (43).

— În calendar *Sf. Mitrofan*, celebrat la 4.VI, (Timuș, 583).

Mítu, cf. Dumitru.

Mițu. Nf. *Miczu* 1726 (11).

— Bulg. Mico (< Dumitru, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 120), srb. Mi-c- (< Michael, Nicolaus, Maretić, LXXXII, 102, s. din Demetrius, *ib.*, 111).

Mocán. Sprnf. (« familie venită din Bran ») (57); Sprnc. *Mocáni* li se zice locuitorilor din Poiana Mărului (54) de către cei din Șinca nouă (53), celor din Șinca nouă de cei din Șinca veche (55). — Nf. *Mokány* 1766 (2), azi (12, 36, im. din Careii Mari 44, im. din Vad-Făgăraș 46, 49).

— Dela *mocan* « cioban transilvănean », « locuitor din părțile muntoase ale Țării Bârsei »; « necioplit », « prost ».

Mócea. Nf. *Mocsa* 1726 (14).

Modórcea. Nf. *Modartsa* 1755 Fragm. 570, *Modortsa* 1766, azi (57).

— Cf. *modor*, *-oiu*, *-an*: 1. om tăcut, morocănos (Șez., III, 71); 2.lăieț vagabond (Șăineanu, *D. U.*); 3. unul care vorbește prostii (Ion Cr., III, 156); 4. (Bucov.) om leneș (com. Tomiac, Straja). Cf. și srb. Modrčin (Rječnik, s. v.).

Mófu. Nf. 1726 (14).

Móga. Nf. 1688 (10), 1680 (13), 1726 (14), 1726, azi (18, 22), azi (28, 31), 1788 (33, 34), azi (35), 1758 (41), azi (im. din Lisa-Făgăraș 44, im. din Bucium-Făgăraș 47, im. din Crăciunel-Târnava mare 49), 1556 Pușc., *Fam.* I, 105, 1667 Fragm. 817, azi im. din Veneția-Făgăraș (52), 1667 Fragm. 367, azi (60).

— Cf. srb. Moga (Rječnik, s. v.).

Mogâ'lcea. Nf. *Mogilcsa* 1758 (18). Și: **Mogâ'rcea**. Nf. *Mogircsa* 1726 (18).

Deriv.: (cu suf. -ea) din *moghilcă* gâlcă (< rut. mogilka, Bogrea, *DR.*, IV, 834).

Mógoș. Nf. 1722, azi (7), azi, (im. din Voivodenii mici-Făgăraș 17, 18, 23, 25, 28, 48).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— După Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIX*, 608, e din ung. m a g a s = înalt.

Mohán. Nf. azi (24, 55). — D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Mohánea** (61, im. din Comăna-de sus-Făgăraş 63); — (cu suf. -i c ă) **Mohănícă**. Nf. *Moheniki* 1726 (63).

— Cf. rad. M o c h-, Miklosich, *Die Bildung der Ortsnamen aus Personennamen im Slavischen*, p. 47.

Mohélea. Nf. *Mohelya* 1722 (5), *Moharea* 1722 (8), *Mohaera* 1722 (35).

— Deriv. (cu suf. -e l e a) din *Mohu*. Cf. M o h a n.

Moián. Nb. *Mojan* 1726 (24). — Nf. azi (16), 1724, 1793 Fragm. 726, azi (24), 1726 (63).

— Din srb. M o j a n (< M o j s l a v s. M o i s e, Maretić, LXXXII, 91).

Móise. Nb. altădată des, passim (din sec. XVI-lea). Redat: *Mojsze*, *Mojszi*, *Mojsz*, *Moyszj*, *Mojsza*. Azi passim. Nf. *Mojszi* 1766 (3), azi (im. din Arad 51, im. din Sălaj 53).— D e r i v.: (cu suf. -e s c u) Nf. **Moiséscu** azi (im. din Bălăneşti-Buzău 44).

Moisín. Nb. *Mojszin* 1766 (4). Nf. 1722 (1), azi (7, im. 8), 1722 (17), azi (im. din Apoldul mare-Sibiiu 51, 60).

— Srb. M o j s i n.

Mólă, cf. S a m u i l.

Móldea. Nf. 1722, azi (16).

—Deriv. (cu suf. -e a) dela *moldă* albie, copaie (CADE) s. tencuială («Malter») (*Jb.*, *X*, 199).

Moldován. Nf. azi (im. din Cârţa-Făgăraş 4, 8, 18, 21), 1726 (24), 1788 (25, 26), *Mark*, *mutato nomine Moldovan* 1758 (28) azi (31, 36), 1789 (38), 1758, *Molduván* 1788 (42), 1758, 1770 Aron, 7, azi (44), 1726, azi ţig. (46), azi (ţig. 48, 49, im. din Şinca veche Făgăraş 50, im. din Ţânţari-Braşov, din Saieş-Târnava mare 55, im. din Perşani-Făgăraş 57), 1789 azi (60), *Molduuan* 1633, 1722 (62).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nt. *Moldova*.

Mólea. Nf. *Molya* 1722 (16), azi (im. din Gogniţa-Dolj 44).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela adj. *moale*, s. bulg. M o l j a (< m o l j a « bitten », Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 146). Cf. şi S a m u i l.

Moleşítu. Nf. (3, 7).

— Adj. *moleşit*, *-ă*.

Molícă, cf. S a m u i l.

Mólnar. Nf. (24, 28, 44).

— Ung. m o l n á r — morar.

Mónea. Nb. *Monya* 1726 (61).— Nf. azi (5, 6, 15), *Monya* 1726 (18), *Monye* 1758 (35), 1726 (40), 1726 (44), azi (57), *Monie* 1582 Veress, *D.*, II, 218, *Mone* 1616 Fragm. 193, *Monja* 1632 ibid., 240, *Monia* 1633, 1729 Fragm. 547, azi (59), *Monye* 1630 Fragm. 232 (60), azi (61, im. din Cuciulata-Târnava mare 63). — D e r i v.: (cu suf. -e ş t i) **Monésti**. Nf. *Monyest* 1669 Fragm. 385 (59).

— Formă hipocoristică din S i m o n, (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 130) s. din *Solomon*, deriv. cu suf. -e a. Cf. M o n u.

Monésti, cf. M o n e a.

Mónda. Nf. azi (im. din Sălăgeni-Fălciu 53). D e r i v.: (cu suf. -o c) **Móndoc**. Nf. *Mondok*, *Mundok* 1758 (20).

Montánul. Nf. 1633 (63).

— Cf. M o n t u l e a.

Montúlea. Nf. *Montulya* 1758 (47).

— Cf. *mont* = 1. ridicătură de ceva carne (Costinescu); 2. mână

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

sau picior ciunt (com. A. Tomiac, Straja); 3. lucru scurt care nu serveşte la nimic (Şez. XXXII, 137), deriv. cu suf. -u l e a.

Mónu. Nf. azi (14, 16, 38, 43, ţig. im. din Râuşor-Făgăraş 46, im. din Vad-Făgăraş 51, im. din Părău-Făgăraş 57, im. din Grid-Făgăraş 59).

— Cf. M o n e a.

Mónuh. Nb. 1556, Hurm. II[5], 381 (59).

— Deriv. (slav, cu suf. -u h, cf. R a d u h) din M o n u. (Suf. -u h ap. Maretić, LXXXII, 126).

Móra. Nf. azi (1), 1582 Veress, *D.*, II, 218 (59).

— Srb. M o r a (< m o r « violet », Rječnik s.v.).

Morár(iu). Nf. *Murár* 1680, 1726 *Morar* 1787, azi (1), *Moraru* 1766 (2), *Murar* 1680, *Morárj* 1688 *Muraru* 1726 (4 fam.), *Morar* 1766 (6 fam.) (4), azi (5), 1722, azi (7, 8), 1766 (10), 1726 (11), 1722, azi (17), 1726, azi (18), *Muraru* 1726, *Moraru* 1788 (19), azi (21), *Szterbu alias Moraru* 1758 (24), *Murar* 1726, *Szterpu alias Moraru* 1758, (25), azi (30), 1758 (35, 43), 1788, azi (im. din Şugag-Alba, im. din Vad-Făgăraş 44), azi (47), 1763 (48), azi (49, 50, im. din Ohaba-Făgăraş 55, 56), *Morarul* 1667 Fragm. 373 (60), *Morar* 1625, ibid., 204, 1633, 1726, *Morariu* 1793 Fragm. 741, azi (63). D e r i v.: (cu suf. -e a s ă) **Murăreásă.** Nf. *Murireaszi* 1680 (4);— (cu suf. -e s c u) **Morăréscu.** Nf. *Morereszk* 1766, azi (4); — (cu suf. -ú ş) **Murărúşu.** Nf. *Murerussu* 1726, *Murarus* 1787 (2).

— Dela *morar* (< *moară*).

Morcóciu (?) Nf. *Morkots* 1788 (33).

Mórlea. Nf. 1680, 1688, 1726 (1), *Morlya alias Kazan* 1688 (3).

— Cf. ţig. m o r l o « assasinat » (A. Graur, în *BL.*, II, 174).

Moródea. Nf. *Morodsa* 1854 Fragm. 826 (57).

Morodeán. Nf. (30).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Moroda*-Arad.

Mosóra. Nf. *Moszore* 1726 (58).

Motóc. Nf. azi (im. din Săsciori-Făgăraş 20, 25, 29, 33), *Motok* 1726, 1758 (35), azi (im. din Săsciori Făgăraş 36), 1607 Puşc., *Fam.*, I, 108, 1625 Fragm. 208, *Mothog* 1722, 1726, 1789, azi (39), 1788, azi (40), azi (42, im. din Săsciori-Făgăraş 44), 1671 Fragm. 311 (47), azi (im. din Săsciori-Făgăraş 51, 63).

— Dela *motoc* = motan, pisic.

Motéţ. Nf. azi (im. din jud. Tutova 44).

— Schimbare de suf. din *motan*, *motoc* (?).

Motóra. Nf. 1726 (36).

Moţotéiu. Nf. *Moczotej* 1758 (47).

— Deriv. (cu suf. -o t ă + -e i u) dela slav. M o c o (< M o j s e, Rječnik, s.v.) sau (cu suf. -e i u) dela *moţat*.

Móza. Sprnf. (53).

— Cf. *moza* = câne cu buze mari (Liuba-Iana, *M.*, 115) şi *mozoc* n. de câne.

Mrázec. Nf. (53).

— Cf. ceh. M r a z e k.

Múcă. Nf. *Muke* 1726 (18). — D e r i v.: (cu suf. -u l -e c i u) **Muculéciu.** Nf. *Mukulecsu* 1726 (12).

— Poreclă dată unui copil mucos. Cf. M ú c e a.

Múcăr. Sprni. (« om cu înclinări adventiste ») (27).

— *Mucări* = unealtă cu care se curăţă mucul lumânării.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Múcea. Sprni. (52). — Nf. *Mucza* 1633, *Mucsa* 1711 Bariţiu I, 719, 1726, *Mutsa* 1747 Fragm. 552 (63).

— Dela *mucea* (< muc + -ea), calificativ dat unui om mucos. Cf. şi srb. M u č a (Rječnik, s.v.).

Muera }
Muhera } cf. M e h e r a.

Muncitóru. Nf. azi (27, ţig. im. din Făgăraş 46).

Munteán(u). Nf. *Muntjan, Muntyanul, Nan alias ~, Toder alias ~*, 1680, *Flesarul alias ~, Ignatuj alias ~*, 1688, azi (1), *Olar alias ~, Peis alias ~* 1680, *Melaj alias ~, Balya alias Muntjan, Dragomir alias ~* 1688, 1787 (2), *Nyagoja alias ~* 1680, 1787, azi (3), *Badyilla alias Muntjan* 1688, 1766, 1843 Fragm. 807, azi (4), azi (8), 1722 (9), 1680, azi (10), 1726 (11), 1680, 1766, azi (13), 1726, azi (19), 1788 (24), *Vulkan mutato nomine ~* 1758 (26), 1758 (30), 1726, azi (im. din Ileni 35), azi (36), 1789, azi (38), 1789 (39), azi (41), 1788 (42), azi (im. din Făgăraş 43), 1788, azi (şi im. din oraşul Tighina, din Hârseni-Făgăraş 44), ţig. 1758, *Czigany alias ~* 1788, azi (45), 1788 (46), 1758, azi (47), azi (49, 51, 52), 1758, azi (55), azi (im. din Şercaia-Făgăraş, din Părău-Făgăraş 56), 1726, azi (59), 1789 (60), azi (im. din Şercăiţa-Făgăraş 61, im. din Părău-Făgăraş 63).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela apelativul topic *munte* s. Nt. *Muntenia*.

Mureşán(u), Murăşán(u). Nf. azi (1, 2, 18, 38), 1788, 1791 Iorga, *St. Doc.*, XII, 189 (44), azi (50).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela *Mureş*.

Murgóciu. Nf. (32).

— Deriv. (cu suf. -o c i u) dela *murg* (*murgociu*).

Múşa. Nf. *Musa alias Glazar* 1680 (1), 1726, azi (42), azi (im. din Felmer-Făgăraş 44), 1633 (59, 62). Şi: **Múşu**. Nf. *Musu* 1758 (39).

— Cf. srb. M u š i ć (Rječnik, s.v.). După Giuglea, *DR.*, III, 768, avem de a face cu un derivat din lat. m u s t e u s > **muş*.

Muşát. Nb. *Munsad* 1516 Fragm. 95 (43), *Musat* 1633 (62). Nf. azi (16), 1726 (46).

— Dela adj. *muşat* (cf. B u c u r) (O. Densusianu, *Urme vechi de limbă*, p. 8, cf. şi Giuglea, în *DR.*, III, 768, Puşcariu, *DR.*, VI, 525).

Músca. Nf. azi (im. din jud. Odorheiu 52). Şi: Nf. **Muscánu** azi (4).

— În forma *Musca*, avem de a face cu ung. *Muszka* (= n. etnic, rus), iar în *Muscan*, forma românească a numelui etnic.

Múscă. Nf. azi (im. din oraşul Bucureşti 44). Sprnc. **Múşte** (32, 33).

— Dela *muscă*.

Muşdár(iu). 1726 (58).

— Dela *muşdariu* = zeama făcută cu oţet şi usturoiu (Viciu, *Glosar*).

Muşina. Nf. *Musina* 1726, azi (53).

— Cf. *muşină* = un vierme (H. XVIII, 295) < slav. m u h a (TDRG.), cf. slav. m ŭ c h ŭ « muscus » suf. -i n, -i n a (Drăganu, *Rom. în sec.* al *IX-XIV*-lea, 129, nota 2).

Mustă'ţea. Sprnf. (33).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *mustaţă* (deci « mustăciosul »).

Mústea. Nf. *Musztya* 1726, 1758 (35).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Mușunóiu. Nf. *Ona alias Musonoj*, *Opriona alias Musinoj* 1758, *Komsa Oproni aut rectius Komsa Opri Ona*, *alias Musunoj* 1789 (39).

Mútu. Nf. 1722 (17), 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25), azi (32, 35).

— N. dat după defecte.

N

Náeu. Nf. (14).

— Formă hipocoristică (cf. și bulg. N a k o, Weigand, *Jb. XXVI-*până la *XXIX*, 124) din O n a c < O n e a s. O n u.

Nădéjde. Nf. *Nedesgye* 1726, *Nedesde* 1758 (35).

— Slav. (fem.) N a d e ž d a (nadežda — Hoffnung, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 154).

Náfta, **Naftaílă**, **Naftanaílă**, **Naftanaín** } cf N a t a n a i l (ă).

Naftanáse Nb. 1789 (13).

— Contaminare între *Anastasie* + *Aftanasie*. Cf. și N a s t a n a s i e.

Naftílă, cf. N a t a n a i l (ă).

Năftúcă. Nb. (masc.) (14).

— Formă hipocoristică din *Natanase* (cf. N a s t a), deriv. cu suf. -u c ă.

Nághi. Nf. (5), *Nagyo* 1722 (16), *Nagyo* 1520 Fragm. 98 (33), *Boér alias Nagy* 1628 Pușc., *Fam*, I, 107 (35).

— Ung. N a g y. Cf. și N o a g h e a, N o d e a.

Nan(u). Nb. 1766 (1), 1680, 1766 (3), 1688 (13), 1726 (19) Nf. *Nan alias Muntyán* 1680, 1787 (1), azi (6), 1722, azi, (7, 9), 1680, 1787, azi (10), 1788 (26), azi (im. din orașul Cluj 44, im. din Părău-Făgăraș 51), 1726, azi (58), azi (59).

D e r i v.: (cu suf. -ă u) **Nănă'u**. Nf. *Nanoŭ* 1722 (49), azi (53, 55); — (cu suf. -e ș) Nf. **Náneș** 1729 Fragm. 801-802 (1), azi (16, im. din Sâmbăta de sus-Făgăraș 18, 23), 1578, azi (28). (La Iorga, *St. Doc.*, XIII, 183 *Nanașu* 1790 (16), e de corectat în *Nanăș*).

— Bulg. N a n a, N a n o (< slav. n a n a «titlu dat mamei sau mătușei», cf. rom. *nană*, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 163).

Nánciu. Nf. *Náncs* 1555 Pușc., *Fam.*, I, 179, *Nants* 1785 Fragm. 715 (22), 1590 Pușc., *Fam.* I, 156 (27), *Náncs* 1758 (28).

— Deriv. (slav.) din N a n o, N a n k o.

Naón, cf. N a u m.

Năpástă. Nf. *Nepaszte* 1680 (1), 1726 (58).

— Dela *năpastă* = nenorocire.

Nása, **Násia** } cf. A n a s t a s i e.

Násta. D e r i v.: (cu suf. -i c ă) Nb. (fem.) **Năstíchii** 1785 Iorga, *St. Doc.*, XII, 187 (44).

— Bulg. N a s t a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 117) < A n a s t a s i j a.

Nastanaíl, cf. N a t a n a i l (ă).

Nastanásie. *Nasztanaszi* 1758 (18).—H i p o c.: ([Na-] **Stanásie**. Nb. *Sztanaszie* 1787 (2), *Sztanaszi* 1789 (28).

— Contaminare din *Anastasie* + *Atanasie*. Cf. și N a f t a n a s i e.

Nastáse, **Nástea** } cf. A n a s t a s i e.

Năstíchii, cf. A n a s t a s i a.

Násul, cf. A n a s t a s i e.

Nataín, cf. N a t a n a i l.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Natanaíl(ă). Nb. *Naftanail* 1766, *Nasztanael* 1787 (1), 1787 (2), *Naftanaile* 1726, *Naftanail* 1766 (3), 1766 (4), *Naftanael* 1787 (10), 1766 (13), *Naftanain* 1758 (18), *Naftanail* 1758, *Naftanaille* 1789 (19), 1758 (22), 1788 (26, 34), *Naftanail* 1789 (38), *Naftaneille* 1788 (42), *Naftanaila* 1758 (46), 1788 (48). Azi passim. Nf. *Năftănăilă*, azi (18), *Naftanailă* azi (37, 43, 44, 51), *Naftalailă* azi (52). — Hipoc.: ([N-]) Nb. **Aftanaíle** 1726 (19); — (Nafta[na]ilă), Nb. **Naftaílă** azi (34), 1789 (38). — Nf. azi (11); — (Naft[ana]-ilă) Nb. **Naftíla** 1820 Meteş, *VA.*, I, 277 (12); — (Nafta[nailă]) Nb. **Náfta** 1844 (28); — (Nata[na]in) Nf. **Nataín** azi (44, 45); — ([Naftana-]) Nb. **Ílă** azi (27).

— După numele *Profetului Natanail*, celebrat la 12.XII, 22.IV (Timuş, 598-599).

Nấţu. Nb. *Naczu* 1758 (43).

— Bulg. Naco (< Atanas, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 118).

Nătueárii. Sprnf. (« unui bătrân din familie i se zicea Pătru lui Natucă ») (33).

Deriv. (?) dintr'o formă hipocoristică din *Ignat*.

Naúm. Nb. *Naon* 1758 Fragm. 587 (58).

— Dela numele Profetului celebrat la 1.XI s. al Sfântului *Naum făcătorul de minuni*, celebrat la 23.XII (Timuş, 598). — Slav.

Navín. Nb. 1766 (10), 1726 (19, 20), *Navinŭ* 1771 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 150 (21), 1758 (23), 1788 (25, 26, 34), 1789 (38).

— Bulg. Nevěn (« nemuritor », Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 140).

Návrea. Nf. 1791 Aron, 254.

Neáeşa. Nb. *Niaksa* 1633, *Nyaksa* 1750 Fragm. 562 (62), *Naxa* 1582 Veress, *D.*, II, 218. — Nf. *Nyaksa* 1726 (2), azi (5). Şi: **Neáeşu**. Nb. *Nyagsu* 1726 (46). — Nf. *Nyaksu* 1726 (12), azi (52). Deriv.: (cu suf. -ulea din *Neacşu*) **Neeşúlea**. Nf. *Nyeksulia* 1726, *Nyeksullya* 1758, *Nyeksule* 1788 (46); — (cu suf. -ul -oaie) **Neeşuloáie**. *Njegsuloje* 1726, 1758 (46).

— Bulg. srb. Nekša, bulg. Nêkšul (Miklosich, 232, 296, Maretić, LXXXII, 152, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 166). Cf. Neagu.

Neagóie. Nb. *Nyagoj* 1680 (1, 10), *Nyagoy* 1628, 1630 Fragm. 228, 806 (14), *Nyaguj* 1726 (18), 1758 (19), *Nyagoje* 1726 (24), *Nyagoj* 1726 (37), 1758, azi (38), 1758, (41), *Naguj* 1671 Fragm. 313 (43), *Nyagoje* 1788 (44), 1726 (55), 1766 (56), *Njagoje* 1726 (58), *Nyegoj* 1726 (59, 61), *Niagoe* 1633, 1726 (63). — Nf. *Nyagoji* 1680, *Njagoja* 1688 (3), azi (9), *Nyagoji* 1680, *Njagoj* 1688 (13), *Nyagoj* 1628 Fragm. 806, *Nyagoje* 1726, azi (14), 1726 (15, 21), 1726 (24), azi (im. din Vişlea-Făgăraş 32), 1758 (40), azi (im. din Grid-Făgăraş 43, im. din Frâua-Târnava mare 44), *Nyaguj* 1758, azi (45), azi (im. din Vişlea de jos-Făgăraş 51, im. din Perşani-Făgăraş 53, 56, im. din Comăna de jos-Făgăraş 57), *Nagoi* 1633 (59), azi (63).

Deriv.: (cu suf. -iţă) **Neagoíţă**. Nb. *Nyegoicze* 1726 (18), *Nagowicza* 1511 Hurm. II[4], 5. — Nf. *Nagoicza* 1633 (59); — (cu suf. -ilă) Nf. **Neagoílă** 1743 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 172 (51).

— Bulg. srb. Nĕgoje (Miklosich, 296).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Neagoș. Nf. *Nyágos* 1726 (40). — Slav. N ě g o š (< N ě g, cf. D r a g o š < D r a g).

Neágu. Nb. *Nyagul* 1680 (10), *Nyagului* 1758 (38), *Nyagu* 1766 (56), *Nagu* 1584 Fragm. 132 (57). — Nf. *Négu* 1766 (4), *Koka alias Nyagul* 1680 (10), azi (17), *Nyagu* 1726, azi (18), azi (24, 44), 1788 (45). Și: **Neága**. Nf. *Nyaga* 1680, 1726 (1), 1726 (10), 1680 (13), azi (15), *Njaga* 1788 (24), *Nyaga* 1767 Fragm. 682 (63).

— Bulg. N ě g (Miklosich, 296, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 166).

Neámțu. Sprni. (« unul care vorbește repede, încurcat, de abia-l înțelegi ») (46). Nf. *Njamczul* 1680, *Nyámczul* 1688, *Nyamczu* 1726, *Njamcz* 1766, *Nyamtz* 1787, azi (1), azi (8, 9, 18), 1758 (35), azi (36), 1758 (40), azi (im. din Lisa-Făgăraș 44, 57, 61), 1726, azi (63). Și: *Németh* 1726 (3). D e r i v.: (cu suf. -i ș o r) Nf. **Nemțișor** 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66 (44); — (cu suf. -o a i e) **Nemțoáie**. Nf. *Nyamczoje* 1758 (42).

— Numele etnic *Neamț* a ajuns în unele regiuni românești sinonim cu « prost, tâmpit, hăbăuc » (Zanne, VI, 229, Șt. Pașca, *Omagiu Pârvan* 281). Cf. și S a s u.

Néancu. Nf. *Nyanku* 1726 (59).

Neása. Nf. *Nijasza* 1680, *Nyáza* 1688 (13).

— Cf. N i j a (< N i k o l a, Rječnik, s.v.).

Nebúnu. Sprni. (26).

Néciu. Nf. azi (5), *Netsu* 1766 (10). Și: **Néccа**. Nf. *Nyecsa* 1726 (41).

— Bulg. N e č o (< n e n a — titulatură dată mamei s. sorei mai mari, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 163; s. srb. N e-č- (< N e s t o r s. N e d j e l k o, cf. Maretić, LXXXII, p. 84). Cf. N i c i u.

Nedélcu. Nf. azi (17), *Nyegyeg*, *Nyegyelg* 1726 (18), azi (im. din Pojorta-Făgăraș 20, 21, im. din Pojorta 24, 42), 1809 Iorga, *St. Doc.*, XII, 200 (44), azi (țig. im. din Pojorta-Făgăraș 46, 63). Și: Nf. **Nedélca** azi (38, 39, 50).

— Slav. (bulg.) N e d ě l k o (< N e d e l j a).

Nedélea. Nf. *Nedelya* 1758 (18).

— Slav. N e d e l j a. Cf. D u m i n i c ă.

Neder. Țig. 1728 Pușcariu, *Rev.*, 67; 1509 Fragm. 76 (10).

— Dela *neder* = om mare, prost, țicnit (CADE).

Néfta, cf. A s i n e f t a.

Neghínă. Nf. *Nyegine* 1726 (28). D e r i v.: (cu suf. -o s) **Neghinósu**. Nf. *Neginossul* 1722 (54).

— Dela *neghină*.

Négru. Nf. azi (1, 17). D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Négrea** 1630 Pușc. *Fam.*, I, 111, Fragm. 223, azi (21), azi (29, im. din Pojorta-Făgăraș 30), *Negra* 1726, *Nyegre* 1758 (35), azi (im. din Pojorta-Făgăraș 44), *Nyegra* 1726, *Negri* 1766, azi (57); — (cu suf. -e ș) Nf. **Negréș** 1791 Aron, 26 (44); — (cu suf. -i l ă) Nf. **Negrílă** azi (8), *Njegrille*, *Nyigrille* 1726, *Nyegrilla* 1758, azi (37), azi (39, im. din Mărgineni-Făgăraș 43, 55).

— Adj. *negru*, dat calificativ unui individ cu fața s. părul negru.

Negustóru. Sprnf. *Stoica-Negustoru* (59).

Néicu. Nf. *Nyejku* 1788, azi (45).

— Bulg. N e j k o (< n ě j o, cf. și rom. *neică*) Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 163).

Néli, cf. C o r n e l i a.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Nélu, cf. Cornel, Ioan.

Nelúcu, cf. Ioan.

Némeş. Nf. *Nemisu* 1726 (12), azi (24, 30, 31, 35, im. din Bucium-Făgăraş 50, 51, 60).

— Din ung. nemes — «boer». Cf. Boeru, Grofenciu.

Nemuiéscu. Nf. *Nemujeszk* 1758 (55).

— Cf. pol. Niemoj, ceh. Nemoj (< moj «meus», Miklosich, 234, 291), deriv. cu suf. -esc.

Nénea. Nf. *Nen* 1680 (4), *Nyeny* 1726 (15), 1758 (18), 1726, *Nen*, *Nény* 1758 (20), *Neni* 1771 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 150 (21), *Nen* 1721 Fragm. 525, *Nyeny alias Csora* 1726 (25), 1726, *Nyen alias Druga* 1758 (28), 1758 (40), *Nenya* 1758 ţig. (44), *Nyeny* 1726 (42), *Nyenya* 1726, *Niene* 1758 (55).

— Dela *nene* = epitet dat unui frate mai mare, unchiului sau unui om mai bătrân, cf. şi bulg. Nena (< nena, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 162).

Nenhi. Sprnf. (26).

Neofít. Nb. azi rar (cf. 12).

— Grec. *Νεόφυτος* Np.

Nep. Nf. (31).

Nérgheş. Nf. 1787 Iorga, *St. Doc.*, XII, 188 (44).

— Ung. mérges «mânios, supărat; veninos».

Nerhásca. Nf. 1766 Aron, 21 (44).

Nésu. Nf. *Nesz* 1671 Fragm. 313 (38).

— Cf. Nl. *Neţ* < Np. germ. Nizo (Kisch, *Sieb.* 181). Cf. şi ceh. Nesul (ap. Miklosich, 234).

Néti, cf. Ana.

Netoţeán. Nf. *Netoczan* 1726, azi (15), *Netotzian* 1788 (24), 1722 (34), *Netotzan* 1758 (55).

— Deriv. (cu suf. -ean) dela Nl. *Netot*.

Nevrab. Nb. 1726 (1), *Navorab* 1722 (54).

— Cf. şi Navrea.

Nía. Nb. 1726 (26).

—Srb. Neja (< Nedelja, Maretić, LXXXII, 75).

Níca, cf. Ana.

Níca. Nb. altădată (sec. al XVIII-lea) des, passim.—Nf. *Nyika* 1789 (13), *Nika*, *Njka* 1726 (46), azi (im. din Vărsătura-Putna 44, 61). Deriv.: (cu suf. -ălău) Nf. **Nicălău** (56). Compus: **Nică-Maca**. Sprnf. (33); — Nf. **Nicapopi** (18).

— Srb. bulg. Nika (<Nikola, Miklosich, 295).

Nícă, cf. Ioan.

Nicălău, cf. Nica.

Nicămaca, cf. Nica.

Nicapopi, cf. Nica.

Nichifór. Nb. *Nikifor*, *Nyikifor* 1787 (1, 2), *Nyityifor* 1766 (3), 1766 (4), şi *Nechifor* azi (al. 27, 51). — Nf. *Nechifor* şi *Nichifor* azi (44, 48).

— Hagiografia remarcă 12 sfinţi cu acest nume, între care cf. aceia celebraţi la 9.II, 13.III şi 2.VI (Timuş, 604-607).

Nichíta. Nb. *Nechita* 1839 Iorga, *St. Doc.*, XIII 116 (41). Şi: Nb. **Nechítu** azi (15). — Nf. (7).

— Se cunosc 8 sfinţi *Nichita*, între care cf. cei celebraţi la 13.IV, 28.V, 15.IX (Timuş, 607-611).

Nichiu, cf. Niciu.

Níciu. Nf. azi (im. din Cuciulata-Târnava mare 44, 60, im. din Crihalma-Târnava mare 61), 1722 (62). Şi: Nf. **Níchiu** (12).

— Cf. srb. Ni-č- (< Nikola, Nicifor, ap. Maretić, LXXXII, 84). Cf. Neciu.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Nicoáră. Nb. *Nikore*, *Mikore* 1766 (1), 1726, *Mikore* 1766 (2), 1726 (18), 1726 (46), 1726 (56), 1726 (58), 1633 (62). Nf. azi (14, im. din Merghindeal-Făgăraş 44).

De la numele sărbătorii *Sân-Nicoară*.

Nicodím. Nb. altădată des, passim. Azi passim, redat şi *Nicodem*, *Nicodin*. Nf. azi (im. din Crihalma Târnava mare 63).

— În hagiografia noastră sânt cunoscuţi 5 sfinţi cu acest nume, între care cf. acela celebrat la 26.XII (Timuş 611-612). Forma cu -i- e din grec., cea cu -e- bulgară (cf. Weigand, *Jb. XXVI — XXIX*, 128).

Nicoláe. Nb. altădată (din sec. al XVII-lea) des, passim, redat: *Nikulaje*, *Nyikulaja*, *Nyikulaj*, *Nekulaje*, *Nicolae*, *Nikolaj*. Azi passim.

D e r i v.: (cu suf. -e ş) Nb. **Niculăieş** (52). H i p o c.: (şi deriv. Nicula[e], cf. slav. N i k o l a) Nb. **Nicúla** altădată des (din sec. al XVI-lea) passim. Azi (27). — Nf. *Nikula* 1688, azi (1), 1766 (2), *Nekula* 1766, *Nyikuli* 1787, *Necula* azi (3), *Nikula* 1726 (12), 1680 (13), 1726 (15), azi (16, 23), 1726 (26), azi (ţig. im. din Sâmbăta de jos-Făgăraş 44, ţig. 45); — (deriv. din Nicola, Nicula cu suf. -e s c u) Nf. **Nicoléscu**, **Niculéscu** azi (im. 24, 45); — (cu suf. -i c i u, cf. srb. N i k u l i ć) Nf. **Niculiciu** azi (im. 24); — (cu suf. -i ţ ă, din Nicula, Necula) Nb. **Niculíţă** (9, 25, 28, 29, 63), **Neculíţă** (22, 25, 27, 52); — (Nicu[lae] s. -[la], cf. şi slav. N i k o) Nb. **Nícu** (5), *Nicu* 1511 Fragm. 86 (8), azi (15), 1726 (18), 1789 (19), azi (28, 29), *Nyiku* 1788 (42), 1756 (46), azi (52); — (deriv. dela Nicu, cu suf. -ş o r) Nb. **Nicuşór** (52); — ([Ni-]cula, cf. slav. K o l a) Nb. **Cúla** (27); — (deriv. din Cula cu suf. -i ţ ă, sau [Ni]culiţă) Nb. **Culíţă** (7); — ([Nico-]lae) Nb. **Láe** (6, 7, 9, 14, 15, 21, 22, 25, 26); — (deriv. din Lae cu suf. -i c ă) Nb. **Lăícă** (6, 7, 14, 15, 22); — ([Nicu-] şi [Cu-]liţă) Nb. **Líţă** (7, 22, 25, 27, 32, 52, 63). Nf. *Licza* 1633 (63); — (deriv. dela Liţă cu suf. -u c ă) Nb. **Liţúcă** (27, 28, 63).

— După numele sfântului celebrat la 6.XII (Timuş, 612-614). Din slav.

Niculína, Nb. azi (45).

— Neol. franc. Cf. şi N i c o l a e (deriv. cu suf. -i n a).

Nicúţa, cf. A n a.

Nicúţă, cf. I o a n.

Nierúţa. Nb. *Nyerucza* 1758 (44).

Nílă, cf. D ă n i l ă.

Níla. Nb. (fem.) (16).

Nimél. Nb. (?) 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25).

— Formă derivată (cu suf. -e l) din hipocoristicul N i m- < Ieronim.

Nimereálă. Nf. *Nyemerale* 1726, *Nyemeralye* 1758, *Nyimerale* 1788 (19).

— Dela abstractul *nimereală*.

Nínul. Nb. 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25).

— Srb. bulg. N i n o (< N i n o s l a v, Maretić, LXXXII, 84, Miklosich, 295).

Nióca (?). Nf. *Nyoka* 1726 (55).

Níra. Nf. *Nyira* 1726 (63).

Nisánul. Nf. *Nyissanul* 1722 (16).

Nişca, **Nişcúţa** } cf. A n a.

Nístor. Nb. altădată (din sec. XVII-lea) des, azi des passim. Nf.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Nisztor 1726 *Nyisztor* 1787, azi (1), azi (18), 1726 (22), *Nyisztor* 1788 (25), azi (38), 1788 (43), azi (im. din Netot-Făgăraş 44).

— Calendarul menţionează un sfânt cu acest nume la 27.X. Alţii, celebraţi la 28.II, 2.III, 7.III, 26.IV (Timuş, 602).

Nístrea. Nf. (im. din Calbor-Făgăraş 44).

Níţă, **Nítu**, **Nítúcă**, **Nituradu** } cf. I o a n.

Nitişór, cf. D u m i t r u.

Nítu, cf. D u m i t r u.

Noára. Nf. *Nora* 1726, azi (58).

D e r i v.: (cu suf. -e l) Nf. **Norél** 1722, 1763, 1788, azi (48).

Nódea. Nf. azi (25), *Nodgya*, *Nogya* 1758, *Nodja*, *Nogja* 1788 (26). D e r i v.: (cu suf. -e ş) Nf. **Nodeş**. *Nogyes* 1688 (3).

— Derivat (cu suf. -e a) dela *nod*, calificativ dat unui individ mic de statură; cf. şi *nodea* — drac (HEM. 508).

Nóe. Nf. 1726 (14).

— Dela numele biblic.

Nóva, cf. Z e n o b i e.

Novác. Nb. *Novak* 1726 (1). Nf. *Novak* 1722 (6), azi (33), 1782 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 51 (34), azi (im. din Şona-Făgăraş 44, 55). —D e r i v.: (cu suf. -e s c u) Nf. **Novăcéscu** azi (55).

— Slav. n o v a k (— Neuling, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 151, Miklosich, 296).

Nóvia, cf. Z e n o b i e.

Núţa, cf. A n a.

Núţu, cf. I o a n.

O

Oáden. Nf. azi (53), 1758 (55).

Oáie. Nf. *Oai* 1737 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 185 (17).

— Dela numele animalului.

Oálă. Sprni. (52). — D e r i v.: (cu suf. -e a) Sprnf. **Oálea** (33).

— Pe la Braşov (com. S. Puşcariu), în sens figurat calificativul *oalea* se aplică unui «om căruia-i place băutură». Cf. O l e a.

Oána, **Oáncea** } cf. I o a n.

Oára, cf. M a r i o a r a.

***Obiálă**, D e r i v.: (cu suf. -e a) **Obélea**. Nf. *Obelja* 1726, 1758 (22); — (cu suf. -o s, -o a s ă) Sprnc. **Obghelóşi** li se zice locuitorilor din Ileni (41), de către cei din Berivoii mici (33).

— Dela *obială* «Lumpen, Fusslappen»; f i g. «om de nimic, fără vlagă, slugarnic, fără caracter» (Zanne, III, 255).

Obréja. Nf. azi (50).

— Dela apelativul topic *obreajă* — loc şes ce rămâne după retragerea unui râu; muche de deal (CADE).

Ochiéru. Nf. *Okjeru* 1726, *Otyeru* 1758 (43).

— Cf. *ochiar* insectă mică (care intră în ochiul boului, cf. Marian, *Ins.*, 394, TDRG.).

Octáv. Nb. (37).

— Formaţiune latinistă din o c t a v u s.

Octávia. Nb. azi, passim.

— Neol. lat., O c t a v i a (sora lui August şi soţia lui Nerone).

Octavián. Nb. azi passim. H i p o c.: ([Oc]tav-i-[an] Nb. **Távi** (14, 26).

— Neol. lat. O c t a v i a n u s.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Odór. Nf. 1726 (41), 1788 (43). — Dela *odor* = lucru scump (TDRG.).

Ohani. Sprnf. (24).

Olah. Nf. azi (im. din Mirești-Odorheiu 44).

— Ung. o l á h român.

Olár(iu). Nf. *Ollar alias Muntján* 1680, *Olárul*, *Olarj* 1688, *Olar* 1726 (2), 1726 (3), 1722 (5), 1722, azi (6), 1722 (8), azi (14, 17, 42), *Ollyarul* 1722 (48 62), *Olárju* 1633, 1726 (63). D e r i v.: (cu suf., -e a n u, dela Nl. *Olari*) Nf. **Olăreánu** (im. din orașul Craiova 44).

— Dela *olar* — cel care face sau vinde oale (cf. Iorga, *Negoțul* 160-161, *Ind.*, 20, 151-152).

Ólea. Nf. *Olja* 1690 Dens., *Mon.*, 44 (8), *Ollya* 1722 (32), 1758 (36), 1726, azi (37), 1722 (50).

— Cf. O a l e a; cf. și srb. *Olja* (Rječnik, s.v.).

Ólga. Nb. azi (int.) passim.

— Neol.

Oliferm. Nb. (21).

— După numele faimosului personaj literar.

Olímpia. Nb. azi (al.) passim.

— Neol. grec. *'Ολυμπιάς*, intrat la noi prin filiație occidentală. Cf. și A u l i m p i a.

Olimpiáda. Nb. azi (27). — H i p o c.: ([Olim-]) Nb. **Biáda** (27).

— Grec. *'Ολυμπιάδα*.

Olímpiu. Nb. azi (rar 5, 51). Și **Olímpius** (int. 14).

— Grec. *'Ολύμπιος*. Forma litinizantă ne arată că numele a fost lansat din mediul școlar.

Olívia. Nb. azi (3, 8).

— Neol. ital.

Óltea. Nb. azi (44). — Nf. azi (11).

De la Nt. *Olt*, deriv. cu suf. *-ea*. Cf. și M u r e ș, C r i ș.

Olteán. Nf. *Oltyan* 1787 (10), 1758 (20), azi (24, 35, im. din Vad-Făgăraș 44, 49) *Oltan* 1511, Hurm. II³, 10, 1661 Fragm. 335 (55), *Oltyánu* 1726, 1766 (57).

Deriv.: (cu suf. -e a n) dela Nt. O l t.

Omul. Nf. 1726 (25), 1726 (43).

Óncea, **Ónea**, **Oníga** } cf. I o a n.

Onofrie. Nb. azi (7).

— Bulg. O n u f r i j (< grec.).

Onóriu. Nb. (azi rar, 51).

— Neol. lat. H o n o r i u s (împăratul roman, sec. al V-lea p. Chr.).

Onu, cf. I o a n.

Óprea. Nb. foarte des altădată (din sec. XVI-lea). Nf. *Opra* 1722 (7), 1591 Fragm. 140 (8), azi (15), 1788 azi (24), 1721 Fragm. 525, azi (25), 1785 Fragm. 714 (29), azi (31), 1722 (33), 1726 (40), 1722 (43), azi (im. din orașul Craiova 44, im. din Tg.-Săcuiesc 51, 58).

D e r i v.: (cu suf. -a n) Nb. **Oprán** 1688 (1); — (cu suf. -e l) **Oprél.** Nf. *Opreli* 1726 (24); — (cu suf. -i l(ă) -e a) **Oprílea.** Nf. *Oprillya* 1766 (1); — (deriv. cu suf. -i ș, cf. slav. O p r i š) **Oprís.** Nf. *Opris* 1680, 1766, azi (1), 1688 (2), 1766 (4), 1671 Pușc., *Fam.*, I, 112, azi (9), 1680, 1789, azi (13), azi (14, 18), 1557 Fragm. 820, și *Csora alias Opris* 1726, 1758, azi (25), azi (27, 31), 1726 (37), 1726 azi (38), azi (im. din Corbi, Dridif, Sebeș-Făgăraș 44); (cu suf. -i ș -a n) **Oprișán.** Nf. *Oprisan* 1758 (45); — (cu suf. -i ș -i ț ă) **Oprișíță.** Nf. *Opresitye* 1527 Fragm. 100, *Opresytye* 1535 ibid., 108 (57); — (cu suf. -i ț ă + -a n) **Opriceán.** Nf. *Opricsan* 1726, 1758 (18); —

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(cu suf. -o i u, -o a i e) **Opróiu**. Nf. *Oproj* 1788 (25); **Oproáie**. Nf. *Oproaji* 1680, *Opraja* 1688 (1); — (cu suf. -o i -i ţ ă) **Oproíţă**. Nf. *Aproitza* 1722, *Oproicza*, *Oproicze* 1726, *Oproitze* 1788 (26). C o m p u s: **Opreafenea**. Nf. azi (56); — **Oproni** 1726, **Opriona** 1758 (39); — **Opricosta** 1722 (17); — **Oprimoga** 1722 (17).

— În bulg. O p r a, O p r j a: « von diesem Namen glauben die Bulgaren, dasser speziell « walachisch » sei, tatsächlich findet er sich auch häufiger bei den Rumänen, als bei den Bulgaren, aber er ist natürlich bulg. Ursprungs »: o p r a « verzögere » (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 147). Legătura cu *a opri*, e evidentă. La baza numelui nostru stă acelaşi proces psihologic, ca la acela italian, *Fermo*, dat ultimului copil, celui care « opreşte » seria copiilor unei mame (cf. Dauzat, 68). Cf. în legătură cu numele românesc şi ce spune Capidan în *DR.*, II, 806.

Opreafenea
Opricósta
Oprimóga } cf. O p r e a.

Oráş. Nf. azi (11), 1788 (44).

Orăşán. Sprnc. i se zice locuitorilor din Făgăraş (44), de către cei din Ileni (41), celor din Luţa « că Luţa a fost k'ičor de oraş — căče Luţa-i sat ńic » (27), de cei din Beclean (26), Dridif (25) şi Ludişor (28).

Deriv. (cu suf. -a n) dela *oraş*.

Orăştián. Nf. (14).

Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Orăştie*.

Órbu. Nf. 1726 (11), 1726 (21), 1726 (59). Şi: **Oárba**. Nf. *Orba* 1680, *Orbi* 1766 (2).—D e r i v.: (cu suf. -a n, cf. şi ung. O r b á n < U r b a n u s n. de sfânt). Nf. **Orban** azi (35); — (cu suf. -a n -i c i u) **Orbăníciu**. Nf. *Orbenics* 1726, 1758 (42).

— Dela *orb*, *oarbă*.

Orlándea. Nf. azi (36, 52).

Deriv. (cu suf. -e a) dela Np. slav. O r l a n d a (Rječnik, s.v.) (< it. O r l a n d o, srb., sec. XVIII, O r l a n d a).

Orlăţeán. Nf. *Orlotzan* 1787 (2).

Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Orlat*.

Órliciu. Nf. azi (im. din Serbia 15).

— Srb. Ó r l i ć (Rječnik, s.v.).

Órşin. Nf. azi (im. din Zlatna-Alba 44).

— Cf. srb. O r š a (Rječnik, s.v.) deriv. cu suf. slav. -i n.

Orténsia, cf. H o r t e n s i a.

Órzu. Nf. azi (im. din Ivăniş-Bihor 47). D e r i v.: (cu suf. -a, cf. şi -e a) Nf. **Órza** 1688, 1766, azi (4); — (cu suf. -a n) Nf. **Orzán** azi (46, 55), *Orszan* 1726 (58), azi (60); — (cu suf. -e a, cf. *Orza*) **Órzea**. Nf. *Orsa* 1726 (1), *Orzea* 1680 (4), azi (18), 1726 (41), azi (im. din Mucundorf-Târnava mare 44, 58), 1726, azi (59); — (cu suf. -o i u) Nf. **Órzóiu** azi (51).

— Dela *orz*.

Osâ'nze. Sprnc. li se zice locuitorilor din Vad (49) de către cei din Perşani (56).

— Cf. *osânză* « grăsime »; f i g. şi « om cu stare, bogătaş » (CADE)

Otârlea, cf. O t e a.

Ótea. Nf. *Ottya* 1726 (26), *Ote* 1758 (36).—D e r i v.: (cu suf. -â r l e a). **Otâ'rlea**. Nf. *Otirlya* 1680, 1726, *Otjirla* 1766, *Otirla* 1787, azi (1).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Formă hipocoristică O t - (<H o t- < slav. H o t i m i r < h o t ĭ — « voluntas, alacritas animi » Miklosich, 323). Cf. și C o t â r l ă.

Oțélea. Nf. *Oczelja* 1726 (18), azi (im. din orașul Brașov 44).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *oțel*.

Oțétea. Nf. *Oczetya* 1726, *Oczéttya* 1758 (35), 1726 (41).

Deriv. (au suf. -e a) dela *oțet*.

Otília. Nb. azi passim.

— Neol. occidental (cf. it. O t t i l i a < germ. Ô d i l).

Otinteáua. Nf. *Otyintyává* 1788 (34).

Oțújlă Sprni. (« o femeie care ascultă pe la ferestrele oamenilor ») (51).

Ou. Sprnf. (6). — **Ouă clocite**. Sprni. (« a furat ouă clocite ») (52). — **Ouă de lup**. Sprnc. li se spune locuitorilor din Voila (24) de către cei din Dridif (25).

— Cf. *a fi ca oul* plin la față, sănătos, « fraged, slab » (Zanne, I, 575). Pentru ultima formă, cf. C ă c ă r e z e.

Ovésea. Nf. *Ovezè* 1633, 1789, azi (60).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *ovăz*, *ovăs*. Cf. O r z e a.

Ovídiu. Nb. int. passim.

— Neol. lat., O v i d i u s (poetul roman exilat la Tomis).

Ozman. Nf. 1758 (44).

— Turcism.

P

Păcálă. Sprni. azi (33). — Nf. *Pekalé* 1726, greșit la Meteș, *VA*, I, 290 (*Păcate!*), *Pakala* 1787, azi (1), *Pekala* 1688, *Pekale* 1726 (2), 1766 (4), 1758 (36), 1726 (42), 1758, azi (45), azi (46, im. din Mândra-Făgăraș 48, im. din Galați-Făgăraș 51).

— După numele faimosului personagiu din literatura noastră populară.

Păcișálă. Sprnf. (46).

— *Păcișală* « cânepa care rămâne de fuior în heceluță » (Viciu, *Gl.*, 64), cf. *pačoșă* = « ceea ce rămâne din a doua tragere sau scărmănătură mai deasă a fuiorului de cânepă din care se face tort de o calitate inferioară » (Papahagi, *M.*, 228).

Pâ'ciu. Sprni. (« om zgârcit ») (6).

— Dela *pâciu* — « țap »; fig. « destrăbălat » (Ciausanu, *Gl.*, 47).

Păcurár(iu). Nf. *Toma alias Pakular* 1680, *Păcurariu* azi (3), *Pekurar* 1726, azi (im. din Alba Iulia 4), 1722 (17), azi (im. din Galați-Făgăraș 44), *Pakurár*, *Pakuráru*, *Pakulár* 1788, azi (45), azi (im. din Rucăr-Făgăraș 51, 55, 58).

— Dela *păcurar(iu)* = păzitor de oi, s. « vânzător de păcură ».

Pădúre. Nf. *Padure* 1722 (7), azi (52, 53).—D e r i v.: (cu suf. -e a n, dela apelativul topic *pădure*) Nf. **Pădureánu** azi (im. 1), *Peduran* 1726, *Paduran* 1766, azi (2), azi (im. din Cârțișoara-Făgăraș 4), *Poduran* 1722, azi (6), azi (țig. im. 28).

Páicu. Nf. azi (im. din Calbor-Făgăraș 44), *Paijkul* 1633 (59).

— Srb. P a j k o (Rječnik, s.v.) < P a j o (< P a v a o < P a u l u s, Iveković-Broz s.v.).

Păíș. Nf. *Pejs alias Muntján* 1680 (2), 1726 (19), *Paiss* 1788 (34), *Pais* 1758 (37), azi (43, im. din Râușor-Făgăraș 44, 48), 1766 (51).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Pălăvătici. Sprnc. li se zice locuitorilor din Toderița (48), « fiindcă sânt nebunatici », de către cei din Mândra (46).

— Dela adj. *pălăvatic, -ă*, — « într'o ureche » (Păcală, *R.*, 140), « nemernic, mișel », « unul care vorbește anapoda » (CADE).

Pálcu. Nb. *Palko* 1726 (14), *Palku* 1634 Dens., *Mon.*, 27. — Nf. *Palcu* 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66 (44). — D e r i v.: (cu suf. -u ș, cf. srb. P a l k o š, Rječnik, s.v.) **Pálcuș.** Nf. *Palkus* 1726 (21).

— Srb. ung. P a l k o (< Paulus, Rječnik, s.v.).

Pálea. Nf. *Palya* 1787 (3).

— Dacă nu avem o transcriere greșită pentru *Balya*, e un derivat din sl. *Palo* (< Paulus).

Paler. Nf. *Paller* 1664 Fragm. 824, 1726, *Palleru* 1758, azi (18), azi (21, 29), *Pallér* 1726 (39), azi (im. din Lisa-Făgăraș 44). Sprnf. (33).

— Dial. *păler* (< ung. p a l é r < germ. P o l i e r (e r) « șef de lucrări la ridicarea unei clădiri »).

Palestína. Nb. azi (7). Și: Nb. **Polestína** (4).

— După N. topic. Cf. și P a r i s t i n a.

Palmă-lată. Sprni. Haneș, *Ț. O.*, 100 (12).

Palloș. Nf. *Pallos* 1758 (39), azi (im. din orașul Cluj 44).

— Cf. srb. P a l o š (< Paul, Rječnik, s.v.).

Pâ'lșu. Nf. azi (im. din Regat 14).

Pálțân. Nf. azi (63).

— Dela n. de arbore.

Pamfíl. Nb. (56*).

— După numele martirului celebrat la 22.II (Timuș 634-655). Din gr. *Πάμφιλος*.

Pámpu. Nf. azi (4), *Pamb* 1722 (7), azi (8, 10, 17), 1726, *Matyás alias Pampu* 1758 (22, 41).

Pănă. Nb. *Pana* 1726 (26). Nf. azi (im. din Argeș, 44).

— Rom. *pană*.

Panaícă. Nb. (masc.) azi (56).

— Prin substituirea terminației, cu suf. -í c ă, din *Panait*.

Panchios. Nf. azi (35).

Pánciu. Sprni. (14). D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Păncioáie, Pâncioáie.** Nf. *Puncioaie* 1759 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 113 (38); — (cu suf. -u c) **Păncíuc.** Nf. *Pentsuk* 1726, *Pantsuk* 1758 (36).

— Formă hipocoristică slavă, derivată cu suf. - č o , din P a n a j o t s. din P a n t e l i m o n (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 129), cunoscută mai ales ca nume de botez la Țigani. Cf. P a n u.

Pándrea. Nf. *Pandre* 1722 (6), azi (7, 10, 17, 20, im. din Mărgineni-Făgăraș 32, 35, 36), *Pandré* 1664 Fragm. 342, *Pándrá* 1668 ib., 808, 1726, azi (37), azi (42, im. din Mărgineni, din Bucium-Făgăraș 44), *Pandrja* 1763 (48), azi (im. din Mărgineni-Făgăraș 52, im. idem. 56).

Deriv.: (cu suf. -e a) dela bulg. P a n d u r a, P a n d u r (< sl. p a n d u r, p a n d u r a = « custos, apparitor ») (<P a n d o r a, n. de sf., Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 129), srb. P a n d u r i ć (Rječnik, s.v.). Cf. și B a n d r e a.

Pánga, Nf. 1766 (4), 1688 (10).

— Cf. P a n g a l (?).

Pantaleón. Nb. 1842 Trans., 1929, 199 (15).

— Gr. *Παντελέων*. Cf. P a n t e l i m o n.

Pantásiu. Nb. 1758 (18), 1788 (19).

—Grec. *Φαντασίων*.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Pâ'ntece. Nf. *Pentecse* 1680, *Puntecse* 1688, *Pintecse* 1726, *Puntetse* 1766 (2).

—Nume dat după o parte a corpului. Cf. aiurea Nf. B u r t ă.

Pantelimón. Nb. altădată (din sec. al XVIII-lea), azi passim, redat *Pantilimon*, *Pamfilimon*. Nf. azi (29).—D e r i v.-h i p o c.: (Pant-[ilimon], cf. slav. P a n t o, deriv. cu suf. -i c ă) Nb. **Pantícă** azi (9); — (Pantili-[mon], cf. slav. P a n t e l e j) Nb. **Pantilíe** 1766, *Pantilia* 1789 (13), *Pantilie* 1758 (38), 1726 (39).

— Cf. *Sf. Pantilimon*, celebrat la 27.VII (Pamfile, *Să.*, 218). Pentru forma *Pantilie* în afară de aceea citată, slavă, cf. și grec. *Παντέλεως*.

Pantícă } cf. P a n t e l i m o n.
Pantilíe }

Pánu. Nf. *Pan* 1758 (40).

— Formă hipocoristică slavă, P a n o (< P a n t e l i m o n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 129).

Pânzáru. Nf. *Pinzaru* 1726 (3).

Deriv. (cu suf. -a r) dela *pânză*, nume dat după meserie.

Páor. Sprni. (« e din Sâmbăta, și acest nume se dă Sâmbotenilor ») (21); *Paori* Sprnc. li se zice locuitorilor din partea satului numită Joseni (33); li se mai zice și celor din Recea (32) de către locuitorii din Dejani (30).

— Dela transilv. *paor* (< germ.) țăran (sas sau șvab).

Pap. Nf. 1726 (1), *Pap alias Callin* 1862 Pușc., *Fam.* I, 113 (4), 1785 Fragm. 713 (28). — Cf. P o p a.

Păpădíe. Nf. azi (53), *Pepegja* 1726, *Popodije* 1758 (55). Sprni. (51).

— Dela *păpădie* mușețel, susaiu (cu flori galbene), cf. *ca păpădia* = galben la față (Zanne, IX, 502).

Păpălúca. Nf. (29, 31).

— *Păpălugă* = momâie, sperietoare (CADE).

Păpână. Nf. *Pepáne* 1726 (61).

Papáră. Nf. *Pepare* 1726 (58).

— Dela nume de alimente.

Păpărétu. Sprni. (46).

Deriv. (cu suf. -ă r e ț) dela *păpa* = mâncă (după analogia lui *certăreț*, *cântăreț*, etc.); cf. și sensul de « boltaș, băcan » (Lex. Bud.).

Păpăúțe. Sprnc. li se zice locuitorilor din Ludișor (28), de către cei din Voivodenii mari (22).

— Deriv. (cu suf. -ă u -u ț ă, cf. *căcă*: *căcău*) din **păpău* < *păpă*.

Părăgină. Nf. *Perazine* 1726, *Parasina*, *Parasine* 1758 (18), 1758 (35).

— Dela *părагine*.

Părăiánu. Nf. azi (8), *Parián* 1758, 1788 (41), 1809 Iorga, *St. Doc.*, XII, 200, azi (im. din orașul Sibiiu 44).

Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Părău*.

Parásca, cf. P a r a s c h i v a.

Paraschíva. Nb. altădată (din sec. al XVIII-lea), azi passim, redat și *Parasztyiva*, *Parischiva*. Nf. *Parasztyiva* 1788 (24). Și: **Paraschív**. Nb. *Parascivu* 1787 (1), *Paraszkiv* 1726 (19), 1758 (44). H i p o c:. (Parasc[hiv]a cf. slav. P a r a s k a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 129) Nf. **Parásca** azi (30); — ([Paras-], cf. bulg. K e v a, Weigand, *id.*) Nb. **Chíva** (5, 7, 9, 27, 63); — ([Paras-]) **Chivu**. Nb. *Tyivu* 1766, (1), *Kivu* 1726 (2), 1789 (3). D e r i v.: (cu suf. -u c a, dela *Chiva*) Nb. **Chivúca** (7, 27); — (cu suf. -u ț a) Nb. **Chivúța** (5, 9); — ([Chi-]) Nb. **Vúța** (63).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. sărbătoarea *Sf. Paraschiva*, celebrată la 14.X; altele la 16.II, 26.VI (Timuş, 641-643). Din slav. P a r a s k e v a < grec. *Παρασκευή*. Asupra caracterului depreciativ al formei *Chiva* în unele medii sociale, cf. Bogrea, *I Congres*, 55.

Părău, Nf. azi (1). D e r i v. (cu suf. -u ţ) Nf. **Părăúţ** azi (18); — (cu suf, -u ţ -e a n) Nf. **Părăuţeán** azi (59).

— Dela Nt. *Părău* < *părău*.

Pârcăláb. Nf. *Porkolab alias Fekete* 1759 Fragm. 600 (22).

— Dela *pârcălab* = în (Transilvania) perceptor care incasà dările la sat.

Pârcéş. Nf. *Pircses* 1726 (25).

Deriv. (cu suf. -e ş) dela *pârciu* = ţap.

Pardos. Nf. *Pardosz* 1763 (48).

— Cf. *pardos* = « viteaz » (Păsculescu, L. P., 94), figurat, dela sensul de « leopard », formă luată din limba bisericească (< psl. p a r ŭ d o s ŭ = leopard).

Paristína. Nb. azi (6, 7).

— Contaminare între *Parischiva* + *Palestina*.

Paríza. Nf. azi (im. din Macedonia 44).

Parizán. Sprni. (« umblă tot cu teleaga ») (21).

Pâ'rlea. Nf. *Pirlja* 1726 (15), *Perla* 1758 (55).

— Cf. *pârle* = om plesuv (com. Bugnariu, Năsăud); n. de câne (H. IX, 438), « cel pârlit », cf. şi *Pârlea-vodă*, supranume dat lui Alex. Mavrocordat după incendiul dela 1783, care a nimicit o parte din palatul său din Iaşi (DDRF.).

Parténie. Nb. *Parfenye* 1787 (1), *Parfemie* 1766 (2), *Parthenii* 1793 Fragm. 793 (26), azi passim. Sprni. *Parchéne* (21).

— Dela numele *Sf. Partenie*, celebrat la 7.II, 24.III (Timuş, 634-644). — Grec. *Παρθένιος*.

Pâ'rţu. Sprni. (« om arţăgos ») (26, 27, 48, 58). D e r i v.: (cu suf. -a c h e) Nf. **Pârţáche** 1785 Iorga, *St. Doc.*, XII, 187 (44).

— Dela onomatopeicul *pârţ* ! (cf. şi *pârţuică* = diaree, Ciauşanu, *Glos.*, 47); f i g. « ţap ».

Pâ'rvu. Nb. *Purvu* 1758 (26, 41, 55). Nf. azi (8, im. din oraşul Brăila şi Braşov 44, 53), *Pirvuluy* 1671 Puşcariu, *Rev.*, 69 (55), azi (58, 60, 61), *Porvul* 1722, 1633 (62).

Deriv. (cu suf. -a n, cf. şi bulg. P ъ r v o, P ъ r v a n — cel dintâiu născut, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 157) **Pârván**. Nb. *Pirvan* 1726 (2).

Pâş. Sprnf. (« dat familiei Grecu singura în sat care mai are casă acoperită cu paie) (33).

— În partea locului *pâş* « snop împletit » cu care se acopereau casele (Paşca, *Glosar*, 46). Pentru alte sensuri, cf. Săghinescu, *Voc.*, 99.

Pásăre. Nf. *Paszere* 1633, 1789, azi (60).—D e r i v.: (cu suf. -a r(iu)) Nf. **Păsărár(iu)** azi (49) (cf. M a d a r a s z 1726 (11)); — (cu suf. -o i u) Sprnf. **Păsăróiu** (43).

Păsátea. Nf. *Peszatja* 1726, *Peszatye* 1758 (37).

Deriv. (cu suf. -e a) dela *păsat*.

Pascál *Paszkal* 1662 Puşc., *Fam.* I, 113. D e r i v.: (cu suf. -ă u) **Păscălă u** (cf. şi *păscălău* loc de păscut, *DR.*, IV, 1081). Nf. *Peszkelev* 1726 (28).

— Bulg. P a s k a l (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 129).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Páșca. Nf. azi (12, 32). Și: Nf. **Páșcu** azi (im. din Felmer-Făgăraș 44).

— Formă contaminată din *Pascu*, *Pasca* + *Paștea* (< P a ș t i, cf. *Florea* < *Florii*), *Pașcu* și de aici *Pașca*.

Páscu. Nb. *Paszkul* 1680, *Paschul* 1688 (1), 1688 (3), 1680, 1726 (4), 1680, *Pasku* (— Pașcu ?) 1766 (10), *Paszku* 1726 (11, 14, 15, 21), 1758 (24), 1726 (25), 1758 (42), 1788 (44), 1726 (56). — Nf. *Paszkul* 1680, *Paszk* 1688, 1726 (2), azi (7), 1680, 1787 (10), azi (17), 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25), 1758 (38), azi (im. din Cerghit-Diciosântmărtin și din Grubna-Hotin 44).

— Bulg. P a s k o (< P a s k a l). Numele (de botez) se dă în multe regiuni copiilor născuți la Paști. Cf. P a ș t e a, P a ș c a.

Páștea. Nf. azi (1), *Pascea* 1680, *Pastea* 1688, *Pastya* 6 fem. 1726, 9 fam. 1766, azi (3), azi (6, 9). — D e r i v.: (cu suf. -i n a) Nb. **Paștina** azi (4, 58). — Nf. azi (1, im. din Porumbacul de jos-Făgăraș 44).

— Dela numele sărbătorii Sf. *Paști*, deriv. cu suf. -e a.

Paștilína. Sprni. (« a jucat teatru și i-a rămas numele personajiului jucat ») (21).

Păstrámă. Nf. azi (im. 31).

— Dela apelativul *pastramă*.

Păstrăvăláni. Sprnc. (« comuna noastră este despărtită de comuna vecină de o vale și ei stau dincolo de vale, *păstră-vale* ») (22).

— C o m p u s: *Păstră-vale* (deriv. cu suf. -a n).

Patápie. Nb. (masc.) (39).

Pațaș (?). Nf. *Pacas* 1534 Veress, *Acta*, I, 237 (24).

Deriv. (cu suf. -a ș) dela **Paț*u, cf. srb. P a c -i ć, P a c -i n a, P a c - u l (Rječnik s.v.).

Pătеán. Nf. azi (im. din Nădlac-Arad 44).

Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Pata*.

Patra. Nf. 1788 (33, 34).

Pătrár. Nf. 1766 Meteș, *VA*, I, 290 (1).

— Cf. F â r t a l.

Pătrânjél. Sprnf. (46).

— Pentru desvoltarea de sens, cf. se *amestecă ca pătrunjelul în toate bucatele* = își vâră nasul în toate (Zanne, IV, 70).

Patríche. Nb. (16).

— Grec. *Πατρίκιος* (= lat. P a t r i c i u s). Cf. și P e t r u.

Patrólă. Nf. azi (51).

— Cf. transilv. *patrolă* — patrulă.

Pătrón. Nf. azi (14, im. din Berivoiu mare-Făgăraș, 16).

Patrubán. Nf. *Patruban* Pușc., *Fam.* I, 157 (34).

C o m p u s: *patru* + *bani*. Cf. H a r o m p o t o r.

Pătrúșe. Nf. azi (20).

— Bulg. P e t r u ș a (< P e t r u, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 129). Cf. și P e t r u.

Paulína. Nb. azi int. passim. Și: **Paolína**.

— Neol. romanic occidental, it. P a o l i n a, fr. P a u l i n e.

Păún. Nb. *Peun* 1758 (26). Și: (mai des) **Păúna**, **Peúna**. Nb. *Peuna* 1736 (3), azi (6, 8, 10, 27, 45, 51, 56, 57, 63).

— Dela numele păsării, *păun*, (cf. Pușcariu, *St. Istrorom.*, II, 292 și *DR.*, 545).

Pável. Nb. Altădată (din sec. al XVIII-lea), azi, des, passim. Nf. azi (1), 1688, 1787, azi (2), azi (8), *Sztanislav alias Pavel* 1766

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(13), azi (41, im. din Porumbacul de sus-Făgăraş 44). Deriv. (cu suf. -escu) Nf. **Paveléscu** azi (im. din oraşul Bucureşti 44); — (cu suf. -oiu) Nf. **Păvălóiu** azi (1, 7); — (cu suf. -ucă) Nb. **Păvălúcă** azi (7).

— După numele *Sf. Apostol*, celebrat la 29.VI şi alţi 20 de sfinţi cu acest nume (Timuş, 651-699). Din slav.

Peágu. Nf. *Pagu* 1726, *Péágu* 1758 (18).

— Cf. adj. *pag* (< palsl. pêgŭ) — (Mold.) (despre cai) breaz, bălţat (*Ion Cr.*, VI, 218, H. XI 428, *Rev. Crit.*, IV, 291).

Péicu. Nf. *Pejko* 1726 (10), 1722, azi (11). Şi: **Péica**. Nf. *Pejka* 1680, 1726 (2).

— Srb. Pejka, Pejko (< Pejo < Petro, Rječnik s.v.).

Pelághia Nb. (14, 25, 27, 58).

— După calendar, sânt două sfinte cu acest nume, celebrate la 7.V şi 8.X. Gr. *Πελάγια* cf. şi slav. (bulg.) Pelagija (Weigand *Jb. XXVI-XXIX*, 129).

Peltán. Nf. 1793 Fragm. 738.

Pénciu. Nf. *Pencz* 1582 Veress, *D.*, II, 218, *Pents* 1584 Fragm. 132, 1665 Fragm. 335, *Pench*, *Penczy*, *Pencs* Puşc., *Fam.*, I, 158, azi (59).

— Bulg. Penčo (< Penko < Petrunko, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 129).

Pénea. Nf. *Penya* 1726 (42), *Pene* 1801 Iorga, *St. Doc.*, XII, 193 (59). — Deriv.: (cu suf. -eş) **Péneş**. Nf. *Penes* 1726 (59); — (cu suf. -eş -iţă) **Peneşíţă**. Nf. *Penesicze* 1726 (37).

— Cf. Pană (< pană), cf. şi srb. Peničь (Rječnik, s.v.).

Pentec. Nf. azi (5).

— Ung. péntek (— vineri) (?) s. o grafie tradiţională din *Pentec(e)* pentru *Pântec(e)*.

Pepélea. Nf. azi (im. din Boholţ-Făgăraş 44, 45), *Pepelya* 1726 (63).

— După numele faimosului personaj din literatura populară, alături de *Păcală*; cf. slav. pepelъ = «cinis», Miklosich, *Die slavischen Ortsnamen aus Appellativen*, p. 213.

Pérşa. Nf. azi (16).

— Cf. rus. srb. Peršа (Miklosich, 302, Rječnik, s.v.) < Pero (< Petar).

Perşinăriu. Nf. azi (49).

— Deriv. (cu suf. -an > -ar) dela Nl. *Perşani*.

Pescár(iu). Nf. *Peszkárul* 1680, *Peszkarj* 1688 (1), 1722 (16).

— Nume dat după îndeletnicire.

Pesternáe. Nf. azi (im. din Hârseni-Făgăraş 55).

— Dela apelativul transilv. *păstârnac*.

Peşteşi. Nf. *Pestesy* 1676 Puşc., *Fam.*, I, 108 (31), azi (32, 40).

— Ung. Pestesi (deriv. cu suf. ung. *-i* dela Nl. *Peşteş*).

Péteu. Nf. 1787 Iorga, *St. Doc.*, XII, 188. — Deriv.: (cu suf. -uş) **Peteuş**. Nf. *Petkus* 1726 (21).

— Srb. Petko (< Petru, Rječnik, s.v.), bulg. Petko (< pętyj = «quintus», Miklosich, 303)

Petecár. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66 (44).

— Dela *petecar* — «strângător de petece»; «cel care cârpeşte încălţămintea».

Petrána. Nb. (58). Şi: *Pătrána*.

— Bulg. Petrana (< Petra < Petru, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 129).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Petrideán. Nf. azi (im. din Lisa-Făgăraș 18).

— D e r i v. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Petrid*.

Petronéla. Nb. (29, 44).

— Neol. lat.; cf. și *Sf. Petronela*.

Pétru. Nb. altădată (din sec. al XVI-lea), azi, des, passim. Redat și: *Patro* țig. 1511 Fragm. 86 (10), *Potro* 1542 Qu. III, 169 (44), *Patru* 1633 (63). Nf. **Petru** și **Pătru** 1726 (2, 22), azi (32, 35, 38), 1758 (45), azi (im. din Copăcel-Făgăraș 47). — D e r i v.: (cu suf. -a c h e) Nf. **Petráche** azi (im. din orașul Râmnicul Sărat 63); — (cu suf. -a ș) **Petráș**. Nb. *Petras* 1766 (10). — Nf. 1766 Iorga, *St. Doc.*, XII, 214 (44), *Petrás* 1726 (59); — (cu suf. -a ș -a n, sau mai exact, cu suf. -a n din *Petraș*) **Petreșán**. Nf. *Petresan* 1758 (20); — (cu suf. -a ș -ă u, resp. *Petraș -ău*) Nf. **Pătrășéu** 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25); — (cu suf. -a ș c, cf. și bulg. P e t r a š k o) **Pătrășcu, Petrășcu**. Nb. *Petrásk* 1726 (18), *Petrasconis* 1582 Veress, *D.* II, 218 (33), *Petrask* 1788 (44), 1758 (45). — Nf. *Pătrășcu* azi (11, 14), *Petrașcu* azi (18, 29), *Petrásk* 1788 (44) azi (im. din Toderița-Făgăraș 49), 1711 Barițiu I, 718 (59); — (cu suf. -a ș c -a n, resp. *Pătrașc* + *-an*) **Pătrășcánu**. Nf. *Petreskan* 1758 (20), 1726 (34); — (cu suf. -e a s ă) **Petreásă**. Nf. *Petriasze* 1680, *Petrasza* 1688 (1), *Al Petreasi* 1737 Iorga, *St. Doc.*, XIII 185 (17); — (cu suf. -i c) **Petríc**. Nf. *Petrik* 1726 (11, 14); — (cu suf. -i c ă) **Petrícă**. Nb. (7); — (cu suf. -i l ă) **Petrílă**. Nf. *Petrilé* 1633 (63); — (cu suf. -i ș (?) **Petriș**. Nf. *Petris* 1726 (13); — (cu suf. -i ș o r) Nb. **Petrișór** (7). Nf. *Petrisor* 1680, 1789, azi (13), *Raducz alias Petrisor* 1632, Pușc., *Fam.*, I, 172 (26), azi (31), *Petrissor* 1788, azi (im. din Recea-Făgăraș 44); — (cu suf. -o a i e) Sprni. (fem.) **Petroáia** (25); — (cu suf. -o i u) Nf. **Pătróiu** azi (17); — (cu suf. -u c ă) Nb. **Pătrúcă**. Nf. *Petruka* 1680, 1787 (2); — (cu suf. -u ț) Nb. **Pătrúț** (60). Nf. **Petrúț** azi (3, 36), *Petrucz, Andras alias ~, Fisztik alias Petrutz* 1726, azi (59). C o m p u s: **Lupetrúț**. Nf. *Lupetrucz* 1726 (40): *lu Petruț*.

— Numele *Petru* e unul din acele purtate de cei mai mulți sfinți. În afară de *Apostolul Petru*, a cărui sărbătoare, dela 29.VI, a dat mai ales amploare în circulația numelui la noi, hagiografia cunoaște 30 de sfinți diferiți cu acest nume (Timuș, 676—690). Petru faima numelui în folclorul românesc, cf. Pamfile, *Să.*, 114-156 Marian, *Se.*, I, 230.

Píca. Nf. *Pika* 1688 (2), *Pike*, *Ptyike* 8 fam. 1788, azi (im. din Hârseni-Făgăraș 43), azi (im. din Râușor-Făgăraș 44, 45, 46, im. din Sebeș-Făgăraș 56).

Pícicu. Nf. *Picsku* 1758 (55).

— Bulg. P i č k o (< p i c k a — vulva, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 171).

Picioárcă. Nf. *Piczarka* 1680, *Picsarka* 1688, 1726 (1), *Piczarka* 1680, *Picsárka* 1688 (3).

— Dela *picioarcă* = nap porcesc.

Picioicáni. Sprnc. li se spune locuitorilor din Lisa (18) de către cei din Breaza (19).

— Dela *piceucă*, *picioică*, *picioacă* — cartof (cf. Haneș, *Ț. O.*, 32), deriv. cu suf. -a n.

Picior de porc (și *Chicior ~*) Sprni. (58). D e r i v.: (cu suf.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

-u ş) Sprnf. **Chiciorúş** (copii lui *Picior de porc*) (58).

Piciora, cf. P i c i u r a.

Piciorág. Nf. *Pitsorag* 1722 (29), *Piczorag* 1633, *Picsorag* 1726 (59).

— Dela *piciorong* pentru *piciorroagă* = cătărigi.

Píciura. Nf. *Picsura* 1688 (1), *Picsori* 1758 (45).

— Hiperurbanism dela *Chiciură*, *Chicioră*.

Pieptănúş. Nf. *Chieptănuş* azi (im. din jud. Vaslui 51).

— Deriv. (cu suf. -u ş) dela *piepten*.

Piéptea. Nf. *Pieptya* 1726, 1758 (18), azi (29, 40), *Ptyeptya* 1758, *Ptyepta* 1788 (41).

- Deriv. cu suf. -e a) dela *piept*.

Pietrár(iu). Nf. *Pjetrar*, *Pjetrarj*, *Pietrarul* 1680, *Pyetrárul*, *Pjetrarj* 1726, *Patrar* (sic !), *Petrar* 1766, azi (1), azi (44).

— După îndeletnicire: *pietrar* = meşterul care « face » piatra necesară la clădiri; cel care o cioplește sau o potrivește la clădire (Iorga, *Negoţul* 175).

Pietreánu. Nf. (44).

D e r i v. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Piatra*.

Pietriceà. Nf. *Petricse* 1726 (37).

— Dela *pietricea* (< piatră).

Pílcu. Nf. *Pilku* 1758 (46).

— Deriv. (slav. cu suf. -k o) din hipocoristul P i l (< Pilip < Filip, Rječnik, s.v.).

Pílea. Nf. *Pillya* 1758 (44).

— Cf. srb. P i l j a (Rječnik, s.v.).

Pílţea Nf. *Pilczie*, *Pylczie* 1617 Fragm. 198, 199, *Piltza* 1819 Meteş, *VA.*, I, 297, azi (17), *Pilcza* 1726 (22), azi (24), *Pălţea* 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25).

— Srb. P i l a c, P i l c a (< P i l i p), Rječnik, s.v. (cf. şi germ. P i l z, Heintze, 126).

Pílu. Nb. 1787 (10).

— Cf. srb. P i l (Rječnik, s.v.) < P i l i p (< Filip).

Píntea. Nf. azi (1, 10), *Pync* 1617 Fragm. 199 (17), *Pincza* 1726 (22), *Pintye* 1726 (43), 1758 (44), *Pincza* 1726 (45).

— Formă hipocoristică din *Pintilie*, derivată cu suf. -e a.

Pípa. Sprnf. (27). D e r i v.: (cu suf. -o ş, cf. ung. p i p o s) Sprnf. **Pípoş** (33), Sprni. (« tot timpul e cu vergeaua dela pipă în gură ») (46).

— Cf. şi L u l e a.

Pipérea. Nf. *Pipera* 1726 (1), *Piperea* 1633, 1696 Fragm. 449 (61).

Deriv. (cu suf. -e a) dela *piper*.

Piperciţăr. Sprnf. (24).

Pîră'u. Nf. azi (im. din Ileni-Făgăraş 35, 38), *Piro* 1630 Puşc., *Fam.*, I, 172, 1642 Fragm. 247, 1667 ib. 411, *Pireu* 1669 Puşc. *Fam.* I, 106, *Pirev* 1726, 1758 *Ptyiro* 1788, azi (41), *Pirău* azi (im. din Ileni-Făgăraş 43).

— Cf. *pirău* = ierburi (H. XIV, 374).

Píscu. Nf. *Piszkul* 1758, *Piszku alias Bujdu* 1788 (55).

Píştea. Nprni. (33). — D e r i v.: (cu suf. -o c) Sprnf. **Pişti6ci** (33) (« cu aluzie la originea lor maghiară »).

— Ung. P i s t a, formă hipocoristică din I s t v á n.

Pistrúia. Nf. *Pisztruja* 1726, *Pisztroja* 1758 (20), 1758 (41). Şi: **Pistróiu**. Nf. *Pisztroju* 1758 (20).

— (Persoană) cu *pistrui* pe faţă.

Píţă. Sprnf. (« li se mai zice şi capre, căpriţe ») (33).

— Formă scurtată din *căp(r)iţă*; *piţă-piţă* — imitativ cu care se cehamă caprele (Puşcariu, *DR.*,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

I, 78); *piță* mai e și un nume « ce-l dau ciobanii vitelor » (H., VII, 484).

Pítă (?). Nf. *Pite* 1726, *Pita* 1758 (35, 42). Deriv.: (cu suf. -e ș) **Píteș**. Nf. *Pites* 1726 (26); — (cu suf. -o a i e) **Pitoóie**. Nf. *Pitoje* 1726 (26).

— Dela *pită* = pâne, cf. Colacea.

Pitár. Nf. *Pitáru* 1758 (19), *Pitár* 1726 (28), *Pitjarul* 1722 (36), 1758 (37), *Bratu alias Pitar* 1758 (40), *Pythayr* 1538 Qu. II, 597.

— Dela *pitar* = « brutar ». Nf. se datorește probabil, îndeletnicirii din serviciul militar. Ca îndeletnicire de oraș și ca demnitate socială, cf. Iorga, *Negoțul* 176, *Ind.* 32-34.

Pitárcea. Nf. *Pitarcsa* 1726 (35).

- Deriv. (cu suf. -e a) dela apelativul *pitarcă*.

Pițéia (?). Nf. *Piczeja* 1726 (35), 1726, *Pițiia* 1759 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 113 (38), *Pitzia* 1788 (48).

Piticáriu, Nf. azi (58).

— Dela *petecariu* (< *petec*).

Piticiu. Nf. *Pitics* 1758 (44).

Pitriș. Nf. *Pitris* 1726 (26).

Pitúlcă. Nf. *Pitulke* 1726, 1758 (46).

Pițule de cinci. Sprnf. (33).

— Dela transilv. *pițulă* = monedă (de cinci s. de zece crețari).

Pituléscu. Nf. azi (16).

— Deriv. (cu suf. u l e s c u) din rad. slav. P e t- (< Petru).

Piuári. Sprnc. *Chiuari* li se zice locuitorilor din Berivoi (33), de către cei din Dejani (30).

Deriv. dela *piuă*.

Plăcíntă. Sprnf. (46, 51).— Nf. *Placsinta* 1722 (46).

— După nume de alimente.

Plăiéș. Nf. *Plejesi* 1758 (38), *Playas* 1722 (54).

— Dela *plăieș* = « locuitor din plaiu, din munți », și (ca termen militar) « grănicer ».

Plaivás. Sprnc. (14).

— Face aluzie la aspectul fizic.

Platon. Nb. 1729 Transilv., 1929 205 (62).

— După numele sfântului celebrat la 4.IV și 18.XI (Timuș, 694-697).

Pleántă. Sprnf. (33).

Plésa. Nf. *Plesa* 1680, *Plyessa* 1726 (1), azi (3), 1722 (7, 8), 1766 (10), azi (17), 1726, azi (28), 1758 (30), *Plescha* 1722 (54), *Plessa* 1663 (61), azi (im. din Cuciulata-Târnava mare 63).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela adj. *pleș* = chel.

Pletósu. Nf. azi (im. din Vișlea de sus-Făgăraș 17, im. id., 44).

— Dela adj. *pletos* = cu plete lungi.

Plévea. Nf. *Pljeve* 1726, *Plyévé* 1758 (37).

— Deriv. (cu s-uf. e a) dela p l e a v ă.

Ploscár. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66.

— Dela titlul îndeletnicirii.

Plugărél. Nf. *Plugerely* 1726 (58).

Deriv. (cu suf. -e l) dela *plugar*.

Poac-troasc și-o traistă de prune. Sprni. (« odată i s'a rupt proțapu dela ca , cărând prune ») (21).

Pociúmp. Nf. (56).

— Apelativul *pociumb*, *pociump*.

Pocăítu. Sprni. (48).

— Dela *pocăit* — adventist. Cf. M u c ă r i.

Pochéiu. Nf. *Pokej alias Blidar* 1688 (2).

Deriv. (cu suf. -e i u) din *poacă* — reteveiu, scurtătură (de

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

lemn); calificativ dat oamenilor bătrâni (cf. Şez., V, 41), s. mai curând, prin substituire de sufix din *Pocoiu*.

Pocímp, cf. P o c i u m b.

Pociúmb. Nf. *Pocsumb* 1726, *Pocimpu* 1758 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 143, *Pocsimp* 1766, azi (56).

— Apelativul *pociumb* — ţăruş.

Pocóiu. Nf. *Pokoj* 1726, azi (11). D e r i v.: (cu suf. -a n u) **Pocoiánu**. Nf. *Pokojánu* 1726 (11).

— Srb. p o k o j « requies »; *pokojan* « tranquillus » (Rječnik, s. v).

Podár. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66, 1758 (45).

— Nume dat după îndeletnicire.

Pódea. Nf. *Podgya* 1726 (30).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela p o d.

Podlócea. Nf. *Podlocsa* 1726 (25).

Deriv .(cu suf. -e a) dela *potlog*. Cf. P o r l o a g e.

Podmólea. Nf. *Podmolja* 1726 (11).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *podmol*.

Pogáce. Nf. 1737 Iorga. *St. Doc.*, XIII, 185 (17). — D e r i v.: (cu suf. -e a) Sprnf. **Pogă'cea** (33). **Pogácea**. Nf. *Pogacsa* 1722 (17).

— Dela *pogace*. Cf. C o l a c e a.

Pohâ'rle. Sprnc. li se zice locuitorilor din Toderiţa (48) de către cei din Râuşor (43), de către cei din Mândra (46) şi de către cei din Bucium (52).

— Dela *pohârlă* = « gheunoaie »; « cuvânt de ocară pentru câne » (Mold.) (H. X, 355, Şez., III, 18); « câne » (Pascu, *Suf.*, 267) < p o h a e + suf. -â r l ă.

Póia. Nf. 1758 Meteş, *VA.*, I, 284 (38).

— Cf. srb. P o j i ć, Rječnik, s.v.

Poienár. Nf. *Pojinár* 1788 (19), *Pojenaru* 1758 (47).

— Deriv. (cu suf. -a r < -a n) dela Nl. *Poiană*.

Pojoritánu. Nf. *Posoritanu* 1726 (11).

Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Pojorita* > *Pojorta*.

Poleác. Sprnf. « dat celor din familia Balaşcă despre care se zice că-s din strămoşi cehi » (30, 33). Nf. *Poljac* 1550 Hurm., II[4], 484 (44).

— Dela numele etnic *Poleac* (cf. Paşca, în *Omagiu Pârvan*, 281); cf. totuşi şi sensul de « om care vorbeşte rău, cepeleag » (Şez., III, 85).

Poléiu. Nf. azi (im. din Lisa-Făgăraş 16).

— (Transilv.) *poleiu* = busuiocul cerbilor. (CADE).

Policárp. Nf. (7).

— Grec. *Πολύκαρπος*.

Polistína, cf. P a l e s t i n a.

Polixénia. Nf. (27*).

— După numele *Sf. Polixenia*, celebrată la 23.IX (Timuş, 702). Din grec. *Πολυξένη* (s. slav.).

Polmólea. Nf. azi (11, im. din Viştea de sus-Făgăraş 30).

— Cf. P o d m o l e a.

Pológea. Nf. azi (im. din Boholţ-Făgăraş 44).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *polog*.

Poloşán. Nf. (2).

Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Paloş*-Târnava mare.

Poménea. Sprnf. « un bătrân din familie, colinda pe la toate pomenile » (33); « îl ducea mă-sa la toate pomenile » (33 a).

—Deriv. (cu suf. -e a) dela *pomană*.

Pompéiu. Nb. (44, 51* etc.).

—Neol. lat. P o m p e i u s (vestitul general — în sec. I-iu a. Chr. — rivalul lui Caesar).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Pompíliu. Nb. azi passim (26*, 43*, 57*, al. 59, 60*). Şi: Nb. **Pompília** (fem.). (al. 29, 31*). — Neol. lat. P o m p i l i u s (vestitul rege al Romei).

Ponorícă. Nf. (9). Şi: Nf. **Ponorâ'că** (8).

Deriv. (cu suf. -i c ă) dela apelativul topic *ponor* s. Nloc. *Ponor*.

Pónta. Nf. azi (im. din Hârja-Bacău 44).

Pópa. Nf. 1678 Pușc., *Fam.* I, 113, 1680, *Szeretyanul alias Popa* 1688, 1787, azi (1), 1680, *Popej alias Puskas* 1688, 1787, azi (2), 1722, azi (5), azi (7), 1511 Fragm. 84 (8), 1680, 1787, azi (10), 1726 (11), 1649, 1669 Pușc., *Fam.*, I, 110, 1725 ib., 176 (14), 5 fam. 1862 Pușc., *Fam.*, I, 110, azi (15), azi (16), *Poppa* 1664 Pușc., *Fam.* I, 110, 1758, 14 fam. la 1862 Pușc. *Fam.* I, 110, azi (18), *Popa* 1726, 1788 (19), azi (20), *Popa alias Gusaila* 1793 Fragm. 821 (21), 1718, 9 fam. 1862 Pușc., *Fam.* I, 106, azi (24), azi (28), 1726 (30), azi (31), 1722 (32), 1668 Pușc., *Fam.* I, 106, 1671 Fragm. 811, 1689 ib. 417, 1718 (11 fam. 1862) Pușc. *Fam.* I, 106, azi (32), azi (33), 1788, azi (34), azi (36), 1696 Fragm. 808, 1742 Pușc. *Fam.*, I, 104, 1758, 1862 (17 fam.) Pușc., *Fam.*, I, 106, azi (37), 1788, azi (40, 41), *Poppa alias Szaszu* 1689 Pușc., *Fam.* I, 109 (42), 1556 Hurm. II^5, 379 (43), 1668 Pușc., *Fam.* I, 106, azi (im. din Grid-Făgăraș, din Ludișor-Făgăraș 44), *Popa alias Pap* 1668 Pușc., *Fam.* I, 155 (45), azi (46), 1726, azi (47), 1666 Pușc., *Fam.* I, 167, 1687 (la 1862, 5 fam.) ib. I, 105, azi (49), azi (50, 52), azi (im. din Perșani-Făgăraș 53, 55, im. din Rus-Satumare și din Șinca nouă-Făgăraș 56), 1755 Fragm. 570, 1766, azi (57), azi (58), 1633, azi (im. din Comăna de jos-Făgăraș 61), 1793 Fragm. 740, azi (63). Şi: **Pop**. Nf. azi (15, 30, 32, 36, 42, 43), *Pop alias Prekup* 1689 Fragm. 432, azi (im. din Năsăud-Bistrița 44), azi (45, 49, im. din Comăna de jos-Făgăraș 58). — D e r i v.: (cu suf. -a n ă) **Popână**. Nf. *Popani* 1680 (10,) *Popána* 1758 (40); — (cu suf. -a n -e a s ă, resp. P o p a n a + suf. -e a s ă) **Popăneásă**. Nf. *Popenieszci* 1652 Fragm. 281 (59); — (cu suf. -a n -é c i u, resp. P o p a n -e c i u) **Popenéciu**. Nf. *Poponetz* 1726, 1758, *Poponecs* 1788 (41), *Poponyets* 1788 (43), *Popenecs* 1672, Pușc., *Fam.* I, 103 (59), azi (60); — (cu suf. -a n -i c i u, resp. P o p a n + -i c i u) **Popăníciu**, rostit și **Popeníciu**. Nf. *Poponics* 1726 (18), *Popenics* 1726 (59); — (cu suf. -e s c u) Nf. **Popéscu** azi (im. din Arsache-Vlașca 44, 45, 63); — (cu suf. -e n c i u) Nf. **Popénciu** azi (59), rostit după pronunția latinizantă germană și redat *Popenţiu* (im. din Avrig-Sibiiu 44); — (cu suf. -i ț ă) **Popíță**. Nf. *Popicza* 1726, azi (63); — (cu suf. -o c) Nf. **Popóc** azi (im. din Sâmbăta de jos-Făgăraș 44); — (cu suf. -o c -e a) Nf. **Popócea** azi (53), *Popocsa* 1706 (55); — (cu suf. -ș o r) **Popșór**. Nf. *Popsor* 1726, 1758, 1788 (43). C o m p u s e: **Popa-Iovu**. Nf. *Popaiovu* azi (17, im. din Sâmbăta de sus-Făgăraș 44, 55); — **Popa-Luca**. Nf. *Popaluca* azi (31); — **Popa-Rad**. Nf. *Poparad* azi (12, 17, 20, 21, 24, 30, 31, 32, 40, im. din Vaida-Recea-Făgăraș 44); — **Popa**

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Savu. Nf. *Popasav* azi (13); — **Popa-Vasile**. Nf. *Popavasile* azi (30, 32); — [al] **Popii-Stan**. Nf. *Popistan* azi (37, 52); — **Pop-David**. Nf. *Popdavid* azi (30); — **Pop-Ianoș**. Nf. *Popjános* 1766, 1787, azi (2), **Popi-Onea**. Nf. *Popione* azi (55); — **Pop-Şandru**. Nf. *Pop-şandru* azi (59).

— După titlul îndeletnicirii, *popă* (slav. p o p ъ).

Popaióvu,
Popalúca,
Popána,
Popăneciu,
Popăníciu,
Poparád,
Popasáv,
Popavasíle,
Popdavid,
} cf. P o p a.

Popélca. Nf. *Popelké* 1726, *Popelka* 1688 (4).

— În Ţara Oltului *popelcă*! = interj. (*Ţara Oltului*, III, 24); în alte regiuni «mănătarcă», «ciupercă mică» (Pamfile, *J.*, III, 103), cf. și *popelcuță* — cenușotcă (*DR.*, IV, 338).

Popénciu,
Popeneciu,
Popeníciu,
Popénțiu,
} cf. P o p a.

Popernic. Nf. (12).

Popianoș
Popióne
Popistán
} cf. P o p a.

Pópoviciu. Nf. azi (13, 44, 63). — Srb. P o p o v i ć.

Popșandru, cf. P o p a.

Póra. Nf. azi (im. din Cohalm 51). — Nume de origine slavă, hipoc. din P o r f i r i, cf. srb. P o r i ć, Rječnić, s. v.

Porcár(iu). Nf. *Purkar* 1680, *Purkarj* 1688, 1726, *Porkar* 1766 (2), 1722 (6, 33), *Purkar* 1726, (40), 1726 (44), 1767 Fragm. 678 (63). D e r i v.: (cu suf, -u ș) **Purcărúș**. Nf. *Purkerussu* 1726 (2). — Nume dat după îndeletinicire.

Pórcu. Nf. *Porkuly* 1642 Fragm. 247, *Porku alias Timár* 1788 (26). Sprnf. **Porcii** («oameni obraznici») (30), cf. și *Ulița Porcilor* (25). D e r i v.: (cu suf. -e l) Nf. **Purcél** azi (30, 37), *Purcsel* 1726, *Purtsel* 1788 (41, 44); — (cu suf. -e l -e a) **Porcélea**. Nf. *Purcsellya* 1726, *Porcsellya* 1788 (41, 44); — (cu suf. -i c ă) Sprnf. **Purcícă** (19); — (cu suf. -u l -e ț) **Porculéț**. Nf. *Porkulecz* 1726 (46).

— Alături de sensul de «obraznic, mojic», (Zanne, I, 607-612 Sainéan, *Création*, 101), *porc* e și o poreclă dată Rușilor (Candrea, *Porecle*, 140).

Porfírie. Nb. *Porfirie* 1788 (25), *Parfirie* azi (33*), 1788 (45). Nf. *Parfirie* azi (45).

— După numele sfântului din calendar, celebrat la 9.XI; (alții la Timuș, 703-707). Grec. *Πορφύριος* (> slav. P o r f i r i, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 130).

Porloáge. Sprnc. li se zice în batjocură locuitorilor din Avrig de către cei din Porumbacul de sus (2). D e r i v.: (cu suf. -a r) Sprnc. **Porlogári** «pantofari» (45), «ciobotari» (58).

— Dela *porlog* = petec de opincă (Pașca, *Glosar*, 49), fig. «cal bătrân, slab, urît, rău» (Pop, *DR.*, V, 221).

Porporung (?). Nf. 1722 (32).

Portița. Nb. 1743 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 172 (51).

Pórțul. Nb. *Porczul* 1758 (44).

Porúmb. Nf. azi (63).

— Cf. *porumb* — porumbel; (de coloare) sură.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Porumbăceán. Nf. azi (44).
— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Porumbac*.

Póşa. Nf. *Posa* 1680, *Possa* 8 fam. 1726, 10 fam. 1766, şi *Koltseru alias Possa* 1787, azi (1), azi (3).
— Cf. ung. P ó s a (< sl. P a v š a < P a v e l, Melich, *Jöv.*, I[II], 122 — 123, Drăganu, *S u f. -ş a*, 28).

Pospáiu. Nf. *Posspai* 1772 (17).
— Dela *pospaiu* « praful ce iese la măcinat şi se depune în moară peste tot » (CADE).

Póşta. Nf. azi (49), *Posta* 1758 (18). — D e r i v.: (cu suf. -e ş t i) **Poştéşti**. Nf. *Postesti* 1726 (1).
— Cf. srb. P o š t i ć (Rječnik, s. v.).

Poştéşti, cf. P o ş t a.

Postólea, cf. A p o s t o l.

Potârníche. Nf. (azi (31).
— Dela numele păsării.

Pótca. Nf. *Potka* 1758 (47).
— Cf. *potcă* = « pricină, nenorocire », s. srb. P o t a k, P o t a k a (Rječnik, s.v.).

Potcoávă. Nf. *Potkave* 1711 Bariţiu, I, 723 (14), azi (im. din Vlădeni-Braşov, 44), *Potkoa* 1633 (59), *Patkova* 1789 (60).
— Apelativul *potcoavă*.

Potéca. Nf. *Poteka* 1789 (60). Şi Nf. **Potec** azi (57).
— Dela *potecă*, apelativ topic.

Potintéu. Nf. *Potintjou* 1722, 1723 Fragm. 541 (nu *Potierteu* !), azi (12).
— Dela *potinteu* — piedecă, obstacol (CADE).

Práisu. Sprni. (28).
— Germ. P r e u s e « Prusian ».

Prálea. Nf. *Serb alias Pralea* 1680, *Pralye alias Serban* 1688, *Pralya* 1726, 1766, 1787, azi (3), *Prallya* 1758, *Prájla* 1788, azi (19), *Prallya* 1726, 1758 (26), *Pralja* 1726, 1758 (40), azi (im. din Văleni-Făgăraş 44).
— Ţig. p r a l = « frate » (A. Graur, *BL.*, II, 182).

Prăşcă'u. Nf. azi (56).
— Dela *prăşcău* — holteiu, strengar, stricat (CADE).

Prăvár. Nf. *Prevar* 1726 (37), 1758, 1809 Iorga, *St. Doc.*, XII, 200 (44).
— Deriv. (cu suf. -a r) dela *prav* (de puşcă poate).

Práxia. Nb. *Pracsiia* 1766 Iorga, *St. Doc.*, XIII 183 (17).
— Grec. (cf. *Πρᾶξις*, *-ιος*).

Precánea. Nf. *Prekanya* 1758 (42).
— Formă hipocoristică din *Precup* (cf. P r e c u), derivată cu suf. -a n -e a.

Precúp. Nb. altădată, azi passim. Şi Nb. **Procópiu**, azi passim. — Nf. azi (21, 23), *Prekup* 1758 (24), azi (42), *Pop alias Prekup*, *Fogarasi alias Praekup* 1689 Fragm. 432, 438 (44), azi (im. din Voivodenii mici-Făgăraş 51, 55), *Prekup alias Cziczu* 1726 (63).
— După numele sfântului celebrat la 8.VII (Timuş, 711-712).

Préda. Nb. 1726, 1758 (55). — Nf. *Klopotar alias Praeda* 1788, azi, (şi im. din Cozma-Mureş 44). D e r i v.: (cu suf. -u ş c ă) Nf. **Predúşca** 1819 Meteş, *VA.*, I, 297 (17).
— Srb. bulg. P r e d a (< P r e d i m i r, P r e d i s a v < *prěd*ъ, Maretić, LXXXII 84, Miklosich, 302, etc.).

Predúşca, cf. P r e d a.

Preoteása. Sprni. (fem.) (21). — Nf. *Prevotyasza* 1688 (1), *Preutyásze* 1788 (34), *Preuteassza* 1625 Fragm. 202 (63); (Genit.) Nf.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Protyészi 1787 (1), *Prioteszei* 1680, *Preotjaszi* 1688, *Preuteszi* 1726, *Preotesi*, **Preotesiu**, azi (2), 1722 (17), *Preoteszi* 1726 (25), 1722 (31), Deriv. (cu suf. -ea) Nf. **Preotésea** azi (48).

Prescúra. Nf. *Preszkura* 1726 (44).

— Cf. și Colacea.

Preús. Nf. *Preusa* 1726, 1758 (38).

— Dela *preuș*, *-ă* — «oaie cu roșu la pântece» (Papahagi, *M.*), (om) «cu față brăzdată și murdară» (Pașca, *Glosar*) (cf. *DR.*, IV, 442, 1080).

Pribeágu. Nf. *Pribá[g]ul* 1671 Fragm. 401 (15), *Pribeku* 1758 (40), *Pribakul* 1633 (59).

— Dela *pribeag*.

Pribóiul. Nf. azi (im. din Brădești-Dolj 44).

— Srb. Priboje (< priby «augeri», Miklosich, 301).

Pridón. Nf. azi (58).

— Din *[S]p[i]ridon*.

Príe. Nf. azi (16, im. 29, 40, 44).

— Bulg. srb. Prija (< pri- «favere», Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 166).

Priloáie. Nf. *Prilaje* 1680 (3).

Prínțu. Sprni. (53).

Pripon. Nf. azi (im. din Copăcel-Făgăraș 18).

— Dela *Tripon* (cu asimilarea t-p > p-p.), s. apelativul *pripon* = funie cu care se leagă calul.

Prísca. Nf. *Priska*, *Priske* 1726, 1758, 1788 (24).

— Cf. Nb. armean Priska (ung. Piroska, ap. Bogrea, *I Congres*, 83).

Prișór. Nf. *Prisor alias Birszan* 1688 (13).

— Cf. Preușa (?)

Próca. Nf. azi Haneș, *T. O.*, 98 (12), 1747 Dragomir, *Ist. Desr.* I 66 (44). Deriv.: (cu suf. -oiu) **Procóiu**. Nf. *Prokoj* 1633 (61).

— Srb. bulg. Proka (< Prokop, Iveković-Broz s. v.; Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 166) s. proku «reliquus» (Miklosich, 302).

Prodán. Nf. azi (7, 12, im. din Netot-Făgăraș 18, țig. im. 28, 42, 51).

— Bulg. Prodan (< prodan = «verkauft» Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 147).

Proróci. Sprnc. li se zice locuitorilor din Șona de către cei din Galați (45).

Próstu. Nf. *Prosztu* 1758 (22, 25), 1789 (60), *Prost* 1805 Iorga, *St. Doc.*, XII, 198 (62), 1726 (63).

— Nume dat după defecte psihice.

Prúnă. Sprnf. (6), *Prune* Sprnc. li se zice în batjocură locuitorilor din Șona, de către cei din Mândra (46). Nf. azi (31, im. din Șercaia-Făgăraș 46), *Prunye* 1766, azi (51), *Prune* 1726 (55).

Prundeán. Nf. azi (16, im. din Șinca veche-Făgăraș 41).

— Deriv. (cu suf. -ean) dela Nt. *Prund*.

Pucícă. Nf. azi (20, 31, 32), *Putsika* 1758, azi (40), 1809, Iorga, *St. Doc.*, XIII, 200 (44).

— Dela *purcică*, cu r disimilat în graiul copilăresc. Cf. Purcel.

Púgnea (?) Nf. *Pugnya* 1722 (62).

Puhán. Nf. *Puchany* 1689, țig. Fragm. 417 (1), *Puhan* 1556 ib. 125 (43).

— Cf. (Mold. !) *puhă* «biciu».

Púiu. Sprni. (46). — Nf. azi (im. din orașul Brașov 58). Deriv.: (cu suf. -ea) **Púia**. Nb. (25). Nf

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

1722 (1), 1680 (3), 1722 (23), azi (29, 32, im. din Hârseni-Făgăraș 35, 36), *Puja* 1726, 1758, 1789, azi (38), azi (41, im. din Hârseni-Făgăraș 44).

— Dela *puiu*.

Púica. Nf. *Pujka* 1726, 1758, 1788 (41), azi (im. din Măgurele-Teleorman 44). - D e r i v.: (cu suf. -o i u) **Puicóiu**. Nf. *Pujkoj* 1726, 1758 (47).

— Apelativul *puică* (cf. și bulg. ap. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 142).

***Pulă**. D e r i v.: (cu suf. -a n) **Pulán**. Nf. 1726 (42), 1789 (59);— (cu suf. -o c e a) **Pulócea**. Nf. *Pulocsa* 1722 (48).

— Npers. bulg. P u l a (cf. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 142), s. mai curând apelativul românesc, după părți de corp.

Pulbeánu. Sprnf. (33).

Pulexe. Nf. *Puleksze* 1726, *Pulekszа* 1758, *Pulexe* 1788 (19), *Pulekse* 1726, 1758 (55).

Puliándra. Nf. *Puliendra* 1726 (38).

— Cf. B u l e a n d r ă.

Púlpea Nf. azi (35), *Pulpa* 1758, azi (37), 1758 (46).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela p u l p ă.

Púnga. Nf. 1758 (20, 35, 38).

— Cf. *pungă* — săculete.

Punincea. Nf. *Punincsa*, *Punintsa* 1726 (41).

Púpăză. Sprnf. (27), *Pupeze* (« au nas ascuțit ») (30), Sprnc. li se zice locuitorilor din Sărata (3), de către cei din Porumbacul de sus (2) « fiindcă au o pronunțare ciudată și-s vorbăreți » (1). — Nf. *Pupeze* 1788 (44).

— Dela *pupăză*, cu aluzie la caracterul fizic murdar (V. Arventiev, în *Rev. crit.*, V, 191) sau cu aluzie la felul de a vorbi răstit, s. la aspectul fizic; cf. și sensul de « turtă de aluat de grâu » (Șăineanu, *Sem.*, 91).

Pura. Nf. 1688 (3).

Púrdu. Nf. 1726 (20), 1726, *Purdu alias Kokan* 1788 (25), 1726 (40). Sprni. (27). — D e r i v.: (cu suf. -o s), **Purdósu**. Nf. *Purdoszu* 1758 (36, 37).

— Dela *purd*, *-ă* — surd (T. Dinu, *Gr.* S., I, 138).

Púrece. Nf. *Purecse* 1722 (9), *Puricsi* 1680, *Purecse* 1688, 1766, *Puretse* 1766, azi (10), *Purice* azi (24), *Puretye* 1788 (44), 1722, 1763 (48), 1726 (58, 61). Și: Sprni. (« om mic ») **Púric** (41).—Nf. **Púreca** azi (im. din Râușor-Făgăraș 44). D e r i v.: (cu suf, -e a) **Purecea**. Nf. *Puretja* 1726 (37), *Puretsa* 1758 (47).

— Dela *purece*, *purec*, *puric*, cu aluzie la aspectul fizic.

Púșcă. Nf. *Puske* 1722, azi (11).— D e r i v.: (cu suf. -ă u) Nf. **Pușcă'u** azi (im. 30); — (cu suf. -a r (i u)) Nf. **Pușcáriu** azi (im. din Comăna de jos Făgăraș 44); — (cu suf. -a ș, cf. ung. p u s k á s — « soldat înarmat cu pușcă ») Nf. **Pușcáș**. *Bunya Popei alias Puskas puskas* 1688 (2), 1722 (6), azi (9, 11), *Puskás* 1726 (12), azi (17, 25, 35, 61), *Puskasz* 1633 (62) azi (63).

— Dela apelativul *pușcă*.

Púșchiu. Sprni. (46).

— Dela *pușchiu* « strengar », « om mic » (*Mat. folkl.*, 215).

Pusdérca. Nf. *Pussderka* 1722 (8).

Pusúc. Nf. azi (52, 57).

Puta. Nf. 1511 Hurm. II^3, 10(44).

D e r i v.: (cu suf. -e a) **Pútca**. Nf. *Putya* (*Togyer alias* ~) 1758

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(20), 1722 (54); — (cu suf, -u l e a). **Putúlea**. Nf. *Putuli* 1633 (60).

Puța. Nf. *Pucza* 1721 Fragm. 526 (24), 1633, 1726 (59), 1633 (60) 1722 (62).

Puțântéica. Sprni. (masc.) (53).

Puți. Sprnf. (46).

— Dela N. de câne *Puți* < ung. P u c z i.

R

Ráble. Sprnf. (14). D e r i v.: (cu suf. -o i u) Sprnf. **Răblói** (14).

— Dela *rablă*: « mârțoagă » (H. XVIII, 18), « femeie rea, curvă » (Şez., III, 87), « flăcău bătrân » (Ion Cr., VI, 313), « om voinic dar leneș », « om de nimic » (com. A. Tomiac, Straja).

Râchécea, cf. R u c a.

Răchiéru. Nf. azi (35), *Retyeru* 1758, *Răchiarul* 1759 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 113, 1787 ib. 112, *Retyer* 1789 (38), *Rachériu* azi (49), *Recher* azi (im. din Vad-Făgăraș 51).

— Dela *răchiar*, *răchier* = « cel care face rachiu ». (Despre *răchieri*, cf. Iorga, *Ind.* 127, 173-174).

Rachína, **Rachira** } cf. R a f i l a.

Răchíta. Nf. *Rekitta* 1568 Hurm. II[5], 649 (44). D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Răchitoáie**. Nf. *Rikitaja* 1688 (10).

— Dela *răchită*. Cf. şi bulg. R a k i t a (Miklosich, 306, Weigand, *Jb.* XXVI—XXIX, 140).

Racóltea. Nf. azi (țig. 2, 9, 10). Şi Nf. **Racótea** azi (30, 35, 55).

Racoșán. Nf. azi (im. din Roșiori de Vede-Teleorman 61).

Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Racoș*.

Racótea, cf. R a c o l ț e a.

Racoviciánu. Nf. *Rakovicsan* 1726 (2).

Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Racovița*.

Rácu. Nf. azi (11), *Raku* 1726, 1820 Meteș, *VA.*, I, 277, azi (12), azi (im. din Drăguș-Făgăraș 16). Sprni (26). D e r i v.: (cu suf., *ar* — răcar = cel care prinde raci) Sprnc. **Răcári** li se zice locuitorilor din Iași (29) («fiindcă umblă ca racii, mult prin apă, vara şi iarna, noaptea şi ziua, fie pentru a conduce apa pe livezi, fie chiar pentru ca să prindă raci. Numele acesta e dat cu un fel de ciudă, vrând să însemneze neodihna Ieșenilor, care se sbat pentru agonisită mai multă », de cei din Beclean (26), Luța (27); celor din Voivodenii mici (22) de către cei din Voivodenii mari (23), Voila (24) şi Pojorta (21). Nf. *Dánk alias Rekarul* 1680, 1688 (1), 1789, azi (13).

Răcuina. Nf. *Rekujna* 1758 (36),

— Dela *răcuină* — o buruiană (H., XVIII, 40, 41).

Răcúrea. Nf. *Rekura* 1789 (13).

Rădăgúia. Nf. *Redeguja* 1726, 1758 (36).

— Din R a d i v o j e (cu trecerea lui *-g-* > *-v-*)?

Râdbă. Nf. *Ridbe* 1726 (11). D e r i v.: (cu suf. -i ț ă) **Râdbiță**. Nf. **Râdbâță** azi (47), **Rodbâță** azi (52).

Radu. Nb. altădată, azi, des, passim, redat: *Radul*, *Raduly*, *Rad*, *Radulj*, *Raduli*, etc. Nf. 1766 (1), azi (6), *Raduly* 1511 Fragm. 84 (8), 1511 ib. (11), 1726 (12), *Raduly* 1663 Dens., *Mon.*, 34 (14), azi

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(16), *Rádul* 1527 Fragm. 101 (18), 1788 (19), *Rad* 1726 azi (42), azi (44), 1726 (46), 1758 (47), azi (50, 51), 1633 (59). Și: Nb. **Rada**, azi 31). D e r i v.: (cu suf. -e l) **Rădél**. Nf. *Regel* 1726 (18); — (cu suf. -e ș, cf. și slav. R a d e š, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 152), **Rádeș**. Nf. *Rades* 1680 (1), azi (24), 1680 Pușc., *Fam.* I, 107, 1793 ibid., 182, azi (33), azi (34), 1789 (39), azi (im. din Berivoi-Făgăraș 44); — (cu suf. -i l ă, cf. bulg. srb. R a d i l(o), Weigand, *Jb. XXVI—XXIX*, 152, Maretić, LXXXII, 115) **Rădílă**. Nf. *Regila*, *Regilla* 1758 (18); — (cu suf. -i ț ă) **Rădíță**. Nf. *Radicze* 1726, *Radicza* 1758, *Ragyicze* 1789 (38); — (cu suf. -i ș o r) **Rădișór**. Nf. *Redisor* 1680 (13); — (cu suf. -o c e a) **Rădócea**. Nf. *Radotye* 1758 (41), *Radocsa* 1642 Fragm. 260, 1671 ibid., 314, 1722, azi (52); — (cu suf. -o i u, -o a i e) **Rădóiu**. Nf. azi (29), *Radolyu*, *Radoju* 1758 (38); **Rădoáie**. Nf. *Radoji* 1787 (1), 1722 (17), *Radoje* 1758 (38, 40), *Radoja* 1788 (46); — (cu suf. -u c ă) **Rădúcă**. Nf. *Reduka* 1758 (44), 1763 (48); — (suf. -u c -a n, resp. Răducu + -an) **Răducán**. Nf. *Redukan* 1726, 1758 (20); — (cu suf. -u l -e a) **Rădúlea**. Nb. *Radulem* 1511 Fragm. 86, *Radulio* 1661 ibid. 336 (8), *Radulium* 1654, 1667 Fragm. 296, 411 (12); Nf. *Radule* 1766 (2), *Rádulja* 1726 (24), Iorga, *St. Doc.*, XIII, 51 (34); — (cu suf. -u l e s c u) Nf. **Rădulescu** azi (29, 44, im. din Urleasca-Brăila 46); — (cu suf. -u l -e ț) **Rădulét**. Nf. *Reduletz* 1726 (24), azi (33), *Raduletz*, *Reduletz* 1659 Pușc. *Fam.* I, 107 (34), azi (35, 38, im. din Berivoii mari-Făgăraș 44, im. idem 51); — (cu suf. -u ț) **Rădúț**. Nf. *Redutz* 1688 (2), 1758 (20), *Raducz alias Petrisor* 1632 Pușc., *Fam.*, I, 172 (26), *Reduczu* 1726, 1758, 1789 (29), azi (48), 1750 Fragm. 559 (62).

— Slav. R a d, R a d o (< rad « froh, fröhlich », Miklosich, 304).

Rafail. Nb. 1766 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 183 (17), azi (63). — Nf. azi (16).

— După numele Arhangelului, celebrat la 24.X (Baudot, 551).

Rafíra. Nb. azi (rar 5, des 6), *Rahira* 1727 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 43 - 44 (8), 1815 azi des (14), azi (20, rar 25, des 27, 33), *Rátsira* 1782 (42), azi (rar 45, des 46, 49, 56), *Rahila* 1805 Iorga, *St. Doc.*, XII, 198 (62). Și: Nb. **Rachína** azi (49). H i p o c. - d e r i v.: ([Ra-]) Nb. **Fíra** (14), **Híra** (14, 27, 33); — (deriv. cu suf. -u c a) Nb. **Firúca** (6), Nb. **Hirúca** (12, 27).

— Cf. n. biblic *Rachila* (Timuș, 717).

Râiáși. Sprnc. li se zice locuitorilor din Șona, de către cei din Mândra (46).

— Cf. *râie*, calificativ dat Grecilor (Candrea, *Porecle*, 136) și indivizilor murdari; deriv. cu suf. -a ș (= unul care are râie, râios).

Râibu. Nf. 1826 Iorga, *St. Doc.*, XII, 212 (44), *Rajbu* 1726, azi (46).—D e r i v.: (cu suf. -u l e ț) **Răibulét**. Nf. *Rebuljecs*, *Rajbulecz* 1726, *Rajbuletz* 1758, *Rebuletz* 1788, azi (46), 1763 (48), 1766 (51).

Râica. Nf. azi (43, 49).

— Bulg. cf. R a j k o (< R a d e < r a d, Weigand, *Jb.XXVI-XXIX* 152, Miklosich, 306).

Raita, cf. R a i t ă r.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Ráitär. Nf. azi (20). Şi Nf. **Ráita** azi (12, im. din Şona-Făgăraş 44).

— Germ. Nf. R e i t h, R e i t h e r (Heintze, 267, Kisch, *Nam.*, 105, I. Roth, *Sieb. sächs. Wb.*, V, 141).

Ráiu. Sprni. (58) (« înjură de raiu »).

Răja. Nf. 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25).

Raliţă. Nf. *Ralitze* 1785 Fragm. 714 (34).

Deriv. (cu suf. -i ţ ă) dela *Ralea* (< bulg. R a l e < R a d u, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 152).

Râ ma. Nf. *Rima* 1609 Fragm. 187 (32), 1788 (33).

— Dela numele vietăţii.

Râ'mba. Nf. azi (im. din Lisa Făgăraş 9, im. idem 14, 17, 18, 22, 23, 24), *Ramba* 1726 (28). — D e r i v. (cu suf, -eţ) **Râmbéţ**. Nf. azi (23), *Rombecz* 1758 (25) azi (28); — (cu suf. -e ţ -o a i e, resp. *Râmbeţ* + -oaie) **Râmbiţoáie**. Nf. *Rimbiczoje* 1726 (14); — (cu suf. -o i u) Nf. **Râmbóiu** azi (15, 17).

— Cf. *a se râmboí* = a se strâmba (com. Tomiac, Straja), *râmboiat* = desfigurat (Ion Cr., VI, 127,) cf. şi *râmbiţă* = peşte mic fără oase (H., XVII, 425, Viciu, *Gl.*).

Râ'nca. Nf. *Renka* 1788 (41), *Rânca* azi (52), *Ranka* 1726 (58).

D e r i v.: (cu suf. -u ş) **Rânciş**. Nf. *Rănykusi* 1722 (17).

— Dela *rîncă* = peşte osos şi cu capul mare (H., XVII, 150), cf. şi Npers. bulg. R a n k a (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 157).

Râ'ncu. Nf. *Rinku* 1726, 1758 (18), 1726 (19).

— Cf. *rânc* (rîncaciu) taur cu un singur testicul (Rev. crit., III 167), cf. şi bulg., srb. R á n k o (< r a n u — « maturus » Miklosich, 306, Weigand, *Jb. XXVI—XXIX*, 157).

Râ nca. Nf. azi (im. din Hârseni-Făgăraş 35, 38, im. din oraşul Bucureşti 44), *Rinye* 1633 Puşc., *Fam.* I, 168, *Rhénye* 1635 Fragm. 812, *Rinye* 1671 Fragm. 312, *Rinya* 1726, 1758, *Renye* 1785 Fragm. 715, 1787 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 112 (38), 1722 (48), azi (52).

Deriv. (cu suf. -e a) dela *rînă*.

Râ'nja. Nf. *Rinsa* 1758, 1789 (28).

— Dela r â n j í.

Râpa. Nf. *Rupa* 1758 (44), azi (ţig. 45).

Râpácea. Nf. *Repacsia* 1680 (1).

Râ'pcea. Nf. *Ripcse*, *Repcse*, *Ripcsa* 1726, 1758 (18), *Ripcsi* 1726, *Ripsa* 1758 (20), *Rapsa* 1633 (62).

Deriv. (cu suf. -e a) dela *râpcă* = crenguţă (Ion Cr., III, 187); (Mold.) viţă de vie uscată (CADE).

Rapolti. Nf. azi (44).

— Ung. Nf. R a p o l t i (< Nl. R a p o l t + suf. -i).

Raptata-papară. Sprni. « un ţigan, întors din cătănie se făcea că a uitat să vorbească româneşte. Nevastă-sa, la întoarcere, i-a pus de mâncare o farfurie de verze. Dânsul vrea să mănânce « papară » şi i-a strigat neveste-si: *Nem szerete* (sic !) *kapuszta* (sic !), *raptata-papară* (= « Nu-mi place varza; [dă-mi] raptata-papară ») (24).

Răpu sán. Nf. (59).

Rárea. Nf. 1680 (13). D e r i v.: (cu suf. - ău) **Rară'u**. Nf. *Rárov* 1688, *Rareu* 1726 (13).

— Slav. r a r o v, r a r o h (<rarъ « Schall », ung. r á r ó « uliu », D răga nu, *Rom. în sec. IX-XIV*, p. 55).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Rășinăru. Nf. *Resinaru* 1758 (55).
— Dela *rășinar* = «unul care adună sau face negoț cu rășină».
Râșnoveánu. Nf. azi (im. din orașul Brașov 53), *Resnovan* 1758 (55). Și Nf. **Reznoveánu** azi (12).
— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Râșnov*.
Răstéu. Nf. *Reszteu alias Kracsun* 1680, 1688 (3).
— Dela numele părții de jug, *răsteu*.
Răstósu. Sprni. («om mic de statură») (46).
—La Brașov *răstos* = fudul (com. S. Pușcariu). Cf. și *rast* = venin (Pașca, *Glosar*, 51); umflătură cronică a splinei (CADE).
Rat. Nf. 1722, azi (8), *Raczu* 1758 (44), azi *Racz* 1758, azi (47), 1756 (51), azi (53).
— Ung. R á c z — «Sârb».
Ráță. Nf. *Racze* 1726, azi (11), azi (im. din Vistea de sus-Făgăraș 30), 1726 (36), *Rácza* 1758 (41). Sprnc. (14).
— Fig.: *ba e rață, ba e rățoiu* (cei îndărătnici, cârcotași, Zanne, I, 633), *se leagănă ca o rață* (= cei greoi).
Râteș. Nf. *Ratesch* 1722 (33).
Râureán. Nf. *Reuran* 1788, *Reurean* azi (44).
Deriv. (cu suf. e a n) dela **Râuri* (*Râușor* !). Cf. R â u ș o r e a n.
Râușoreán. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66, *Reusorean* 1788 (44).
D e r i v.: (cu suf. -e a n) dela Nl. *Râușor*.
Răváncea. Nf. *Revancsa* 1726, *Rovancsa* 1758, *Ravántsa* 1788 (42).
Ravéca. Nb. azi (rar 3, 5, 15, des 19, rar 21, 27, des 33, 57, 60, 63). Și *Rabeca*, *Răveca*, *Reveca*, *Reveica*, *Riveica*. — Nf. *Rabeca* azi (im. din Sebeș-Făgăraș 30, im. idem 35, țig. 36), *Rebeca* azi (60). H i p o c. ([Ra-]) Nb. **Véca** (33).
— După numele hagiografic (cf. Timuș, 719).
Răzdáie. Sprnf. (53).
Răzeanș (?) Nf. 1763 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 51 (34).
Răzván. Nf. azi (7, im. din Sâmbăta de sus 10, 18, 21, 24, 32, 39, 40, 44, 51).
— Slav. r a z- z v a n (< z v a t i = boteza) deci *rebotezat* (cf. rom. B o t e z a t).
Rea-Sílvia. Nb. (19).
— Neol. latinist.
Réblea. Nf. *Reblje* 1726 (14).
— Poate o disimilare dela *Rebrea* (< R e b r i j o < r e b r o «Rippe», Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 141).
Rebreánu. Nf. azi (44).
Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Rebra*.
Receánu. Nf. azi (im. 18, 21), *Bonta alias Recsanu* 1758, *Retsán* 1788 (26), azi (30, 31, im. din Recea-Făgăraș 32), *Retsán* 1808, azi (im. din Miercurea Ciuc 44), azi (im. din Șercăița-Făgăraș 50, im. din Săvestreni-Făgăraș 51).
— Deriv. (cu suf. -e a n) dela *Recea*.
Réfta, cf. A r e f t a.
Reghína. Nb. azi (rar 33, 38*, 44*, al. 46, 48, 49*).
— Neol. din germ. R e g i n e.
Regneálă. Nf. (im. din Boholt-Făgăraș 44).
Réli, cf. A u r e l i a.
Rélu, cf. A u r e l.
Remótea. Nf. *Romota* 1680, *Remota*, *Romote*, *Romotya* 1688, *Remotsa* 1766, *Remotya* 1787, azi (3).
Rémul, cf. R e m u s.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Rémus. Nb. (int. 5, 33, 44, 52*, int. 53, 55, 57*). Şi (contaminat *Remus* + *Romulus*) Nb. *Remul* (53).

— Neol. lat. R e m u s (unul din cei doi întemeietori ai Romei).

Réndea. Nf. *Renghea* azi (im. din Toderiţa-Făgăraş 47), *Rengya*, *Rengje* 1763, *Rengye* 1788 (48).

D e r i v.: (cu suf. -u ţ) **Rendiúţ** s. **Renghiúţ**. Nf. *Rengjutz* 1763, *Rengyucz* 1788, azi (48).

— Dela n. de bou, *Rendea*.

Resnicea. Nf. azi (44).

Réstea. Nf. *Reszte* 1722, *Resztye* 1787, azi (3). — Cf. R i s t e a.

Réta, cf. A r e t a.

Retevéiu. Nf. *Retevej* 1758 (44).

— Dela *reteveiu* = zburătură, scurtătură (Ciauşanu, *Voc.*, Scriban, în «Arhiva» Iaşi, 1921, p. 74). Cf. M o a c ă, Z b u r ă t u r ă, P o c h e i u.

Révea. Nf. *Reve* 1726, *Reva* 1758 (18), 1789 (19), *Reve* 1726 (21).

— Cf. slav. r e v a t y, deriv. cu suf. -e a, ca şi rom. Z b i e r e a.

Rián, cf. A d r i a n.

Rígă. Sprnf. (53).

— Cf. *rig* «coloarea vulpei» (H., XVIII, 287), «gălbui închis» (ib., 14), ung. r i g ó = mierlă.

Rina, cf. M a r i n a.

Rişavi. Nf. azi (44).

Rispiţentu. Sprnf. («oameni făloşi») (30).

— În Transilv. *rispiţent* = impiegat la finanţe (subt regimul austro-ungar).

Rístea. Nb. *Riszta* 1758, *Risztyá* 1793 Fragm. 746 (26).

— Srb. bulg. R i s t a (Maretić, LXXXII, 85, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 119).

Ríţi, cf. M a r i a.

Riţóiu. Sprnf. (46).

Ritón, cf. A r i t o n.

Rivéica, cf. R a v e c a.

Roána, cf. V i r o a n a.

Róbu. Nf. 1722, azi (7), *Robul* 1690 Dens., *Mon.* 44 (8). D e r i v.: (cu suf. -o c e a) **Robócea**. Nf. *Robocsa* 1702 Fragm. 486, 1758 ibid., 561, *Robotsa* Meteş, *VA.*, I, 271 (62).

— Apelativul *rob*.

Róciu. Nf. azi (im. 1).

— Cf. *rociu* = plasă de prins peşte (CADE).

Rodbiţă, cf. R â d b a.

Rodíca. Nb. (ţig. 24, int. 26).

— Din slav. r o d ŭ = «generatio» (Miklosich, 307).

Rodión. Nb. sec. XVIII-lea Iorga, *St. Doc.*, XIII, 82 (13), azi (49, 53, 57).

— După numele sfântului celebrat la 4.I, 10.XI (Timuş, 720).

Rodócea, Nf. azi (59).

Deriv. (cu suf. -o c e a) dela *Roda* (< sl. r o d «Stamm, Geschlecht», Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 170). Cf. şi R a d o c e a.

Ródoş. Nf. *Rodos* 1726, *Rhodos* 1758 (18, 19).

— Ung. (< slav.) R a d o s (< sl. R a d o).

Rogózea. Nf. *Rogoza* 1702 Fragm. 803, azi (12), azi (im. din Drăguş-Făgăraş 15, im. idem. 16, 17, 24, im. 28, im. din Drăguş-Făgăraş 55). — D e r i v.: (cu suf. -e l) **Rogozél**. Nf. *Rogosel* 1633, *Rohosel* 1726 (63). Sprni. (12); — (cu suf. -o a i e) **Rogozoáie**. Nf. *Rogozoje* 1726 (12).

— Dela *rogoz*.

Rohan. Nf. ţig. 1511 Fragm. 86 (8), azi (43, 44), 1758, azi (45), 1763 (48), 1750 Fragm. 563 (62).

Rohat. Nf. azi (29, 31).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. slav. r o g ъ corn, un deriv. din rus. r ô h (cf. Miklosich, *EtWb.*).

Roibuléț. Nf. (im. din Mândra-Făgăraș 44).

Deriv. (cu suf. -u l e ț) dela r o i b.

Róica. Nf. *Rojka* 1726 (30).

— Bulg. R o j k a (< r o d j a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 147).

Roita. Nf. *Rojte* 13 fam. 1726, *Roita* 1750 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 143, 1766, azi (56). Și: Nf. **Roáita** azi (31).—D e r i v.: (cu suf. -e c i u) Sprnf. **Roitéci** (33).

Rojbáni. Sprnf. (27).

— Deriv. din *roajbă* = zdreanță, căzătură

Róji. Nf. azi (44).

— Ung. R o z s i (hipoc. din *Rozalia*).

Roman. Nb. altădată des, passim. Azi rar.—Nf. 1680, 1726, 1766, 1787 azi (1, 2), 1722 (5), 1648 Pușc., *Fam.* I, 112, azi (7), 1722 (9), 1511 Fragm. 87, 1661 ibid. 335 (10), 1652 ibid., 289 (12), azi (16), 1788 (19), 1758, azi (20), 1721 Fragm. 525, azi (25), 1726, 1758 (26), 1662 Pușc., *Fam.* I, 110, 1726 azi (28), azi (39, 43, im. din Diciosânmărtin 44), 1788, azi (46), azi (48, 49, 50, im. din Ohaba-Făgăraș 51, 53), 1758 (55), 1726 (56), azi (60). D e r i v.: (cu suf. -c e a) **Rómcea.** Nb. *Romcha* 1511 Fragm. 80; *Romcsa* 1726 (13), *Romcsa* 1726 azi (15), 1726 (41);— (cu suf. -e a s ă) **Românéască.** Nf. *Romenyeszi* 1726 (28); — (cu suf. -e t e) **Românéte.** Nf. *Romonete* 1766 (10).

— După numele *Sf. Roman*, celebrat la 10.XI (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 130).

Rómcea, cf. R o m a n.

Rómeo. Nb. (int. 51).

— După numele cunoscutului personagiu din literatură.

Rómi, cf. R o m u l u s.

Romoț. Nf. *Romoz* 1788, 1842, azi (25).

Rómulus. Nb. *Romulus* (int. 53, 55), *Romul* (al. 5, 27, 41*, 44, 45, 53), (prin apropiere de *Remus*) Nb. **Rómus** (rar 52, 57). H i p o c.: (Rom[ulus]) Nb. **Rómi** (44).

— Neol. lat. R o m u l u s (întemeietorul Romei).

Rómus, cf. R o m u l u s.

Roșálă. Nf. *Rosale* 1722 (49), 1789 (60), azi (63).

— Cf. *roșală* = boiă roșie făcută din coajă de arin. Cf. și R o ș u.

Rosalím. Nb. (țig. 45, 57, 58, 61, 63). Și Nb. **Rosalin.** Nf. *Rosalim* azi (im. din Drăguș-Făgăraș 24).

— Dela numele local biblic *Ierusalim.*

Roșcodán, cf. R o ș u.

Roșcáță. Nf. azi (50).

Deriv. (abstract) din *roșu.*

Roșnădán. Nf. 1743 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 172 (47).

Roșnița. Nf. azi (9).

Róșu. Nf. azi (12, 23, 43, im. din orașul Lugoj 44, 47), *Rosul* 1726 (58). Și: Nf. **Róșa** 1791 Iorga *St. Doc.*, XII, 189 (44).

D e r i v.: (cu suf. -c a) Nf. **Róșca** azi (12), 1722, azi (17, 18), *Roska* 1726, 1758, (11 fam.) 1788, azi (43), 1726, azi (im. din Vălenii-Făgăraș, im. azi din Sămărtin-Făgăraș, im. din Râușor-Făgăraș 46), azi (50, im. din Toderița-Făgăraș 51, 53, 58), 1789, azi (60). Și: **Róșcu.** Nf. *Roșco* 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25): — (derivat din Roșca, cu suf. -o i u) **Roșcóiu.** Sprni. (24); — (cu suf. -o i u) Nf.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Roșóiu azi (27, 39). Compus: (Roș + codan) **Roșcodán**. Nf. *Roskodán* 1633 (63).

— Dela adj. *roșu*.

Rot. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66 (44).

— Germ. Roth (traducerea română *Roșu*).

Rotár(iu). Nf. *Rotár* 1680 (4), azi (8, 13, 49). Deriv.: (cu suf. -iciu) Nf. **Rotăríciu** azi (im. din Unguriu-Buzău 44)

Deriv. (cu suf. -ar) dela *roată*.

Rovín, cf. Ruvin.

Rozália. Nb. azi passim. Deriv.: (cu suf. -inca) Nb. **Rozínca** (29). Hipoc.: Nb. **Rósa**, passim; — Nb. **Zíni** (27); — Nb. **Zínca** (44, 50, 55).

— Neol. germ.

Rozéta. Nb. azi passim. Hipoc.: Nb. **Zéta** (22, 28).

— Neol. franc.

Rozórea. Nf. *Rozore* 1642 Fragm. 268, 1726, azi (59).

— Deriv.: (cu suf. -ea) dela *rozor*.

Rúca. Nf. *Ruka* 1758 (18). Deriv.: (cu suf. -ete) **Ruchétea**. Nf. *Ryketse* 1535 Fragm. 109 (57).

Rucăreánu. Nf. azi (4, 28, im. din Pojorta-Făgăraș 30), *Rukeranul* 1726 (55).

— Deriv. (cu suf. -eanu) dela Nl. *Rucăr*.

Rudár. Nf. azi (47, 53).

— Dela *rudar* = țigan aurar; țigan nomad, lingurar.

Rúja. Nb. (38, 47). Nf. (im. din orașul Sibiiu 44), 1726 (4), *Ruji* 1737 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 185 (17), 1725 ib., 94 (25), 1726 (37), *Rusa* 1726 (58), 1633 (62).

— Slav. Ruža (Cf. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 141).

***Rumân**. Deriv.: (cu suf. -ete) Nf. **Rumânéte** azi (10); — (cu suf. -oiu) Sprnc. **Rumânói** li se zice în batjocură locuitorilor d'n Făgăraș de către cei din Râușor (43), și de cei din Galați (45).

Runcán. Nf. azi (31).

Deriv. (cu suf. -an) dela Nl. *Runc*.

Rusán. Nb. 1758 (44), 1722 (49).

— Srb. bulg. Rusan (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 152).

Rusalím. Nb. *Ruszalin* 1787 (2), *Roszalim* 1766, 1787, azi (3).

— Dela [*Ie-*]*rusalim*. Cf. și Iordan. Cf. totuși și slav. Rusalena.

Rúsu. Nf. *Ruszu* 1726 (2), azi (13), 1726 azi (18), 1726, 1758 (37), 1788, azi (im. din Suciag-Cluj 44), 1758, azi (55), 1722 (62).

— N. etnic *Rus*, cu sensul de « grosolan », « nepăsător », « hoț », « om roșu la față și la păr » (Zanne, VI, 292), s. slav. rusŭ (= « rufus » Miklosich, 307).

Ruțíca, cf. Maria.

Ruvín. Nb. 1792 Iorga, *St. Doc.*, XIII 52 (34), azi **Rovín** (38, 41, 48, 49, 50, 55).

— După numele biblic *Ruvin* (purtat de fiul cel mal mare al patriarhului Iacob).

Ruxánda. Nb. 1727-1728 Iorga *St. Doc.*, XIII 44 (8). Nf. *Rusanda*, *Rosanda* azi (46, im. din orașul Făgăraș 51, 55). Și: **Rusánd**. Nb. *Ruszand* 1726 (11).

— Bulg. Ruksanda, Rusanda (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 130, 152).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

S

Săbău. Nf. *Szabo* 1688, *Szebeu* 1726 (2), azi (7), *Sabu* azi (im. din Săvestreni-Făgăraş 39), 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66 (44), *Szaboul* 1633 (63).

— Ung. s z a b ó > rom. (dial.) *sabău*.

Sabín. Nb. azi (14, 28*, 44, 65*, int. 57, int. 58, 60). Şi: Nb. **Sabína** (int. 44).

— Neol. lat. S a b i n u s.

Săcsănáş. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66, *Szakszonás* 1726, *Szakszenas* 1758, *Szekszenas* 1788 (44).

Deriv. (cu suf. -aş) dela forma latinizantă, *Saxon*.

Sáfta, cf. E l i s a b e t a.

Sâgánea. Nf. *Szagania* 1633, *Szogany* 1671 Fragm. 314 (59).

— Cf. Ţ â g a n.

Sâ'ia, cf. A n a s t a s i a.

Săínu. Nf. *Szein alias Dobre* 1758 (18), *Sain* 1633 (63).

— Dela *săin*, *-ă* = sur (despre oi).

Sălághe, cf. S i l a g h i.

Sálcă. Nf. azi (im. din Răşinari-Sibiiu 53). Şi: **Sálce.** Nf. *Szalcse*, *Szaltse* 1758 (37).

— Dela *salcă*, *salcie*.

Sâ'lea. Nf. azi (2).

Deriv. (cu suf. -e a) dela [Va-]*sile*.

Salochie. Nf. 1722 (8).

Saloméia. Nb. *Salomia* azi (5), *Szalomia* 1789 (43). Şi: *Salomnia* azi (1, 58). Nf. *Szalomie* 1680, *Szalomia* 1688, 1726, *Szolomia* 1766, *Szolomie* 1787, azi (2),azi (20, 29, 32).

— După numele *Sf. Salomia Mironosiţa* (Timuş, 724-725).

Sâlúcă, cf. V a s i l e.

Salústiu. Nb. azi (int. 51).

— Neol. lat., S a l l u s t i u s (istoricul latin din sec. I a. Chr.).

Samăí, cf. S a m u i l.

Sâmbeteánu. Nf. *Szimbetyan* 1726 (18), *Szimbetsan* 1758, *Szimbatan* 1788 (24), *Szimbetjanu* 1726 (28), 1722 (34), azi (44).

Deriv. (cu suf. -e a n, -an) dela Nl. *Sâmbăta*.

Sâmburári. Sprnc. li se zice locuitorilor din Vad (49) de către cei din Toderiţa « fiindcă mănâncă mulţi sâmburi » (48), de către cei din Şercaia (51), Bucium (52), Şinca veche (55), Grid (57), « fiindcă au semănat jumări ca să iasă porci » (47).

— Cf. şi *sâmburar* = « botgros ».

Sâmcea. Nf. *Szimcza* 1688 (3), *Szimcsa* 1726 (4).

— Dela *sâmcea* = vârf, culme: cuţitaş mic (CADE). Cf. şi bulg. S i m č o (< S i m e o n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 130).

Sâmtíon. Nb. *Szimtion* 1766 (3).

— După numele sărbătorii, din S a n c t u s I o h a n n e s, cf. I o a n.

Samsón. Nb. azi (4), *Sanson* 1727-1728 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 43-44 (8), *Szamszon* 1766 (10), *Psampsonŭ* 1812 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 82 (13), 1726 (18), 1758 (26), azi (58).

— Dela numele personajului biblic, celebrat la 27.VI (Timuş, 729-731).

Samuíl. Nb. altădată, azi des. Şi: **Samuilă**, redat: *Szamoile*, *Szamuille*, *Szamuel*, *Szamule*, *Samuile*. — Nf. *Szamuilla* 1758 (42), azi (im. din Basarabia 44, ţig. 45). H i p o c: (Samăi-) Nb. **Samăi** 1771 Iorga,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

St. Doc., XIII, 150 (21); Nb. **Mólă** (12, 43); — (deriv.: cu suf. -i c ă) Nb. **Molícă** (43).

— În afară de personajul biblic, celebrat la 20.VIII, hagiografia noastră mai cunoaşte un *Sf. martir Samuil*, celebrat la 16.II (Timuş, 731-733).

Săndeán. Nf. *Szengyan* 1758 (44).

Deriv.: (cu suf. -e a n) dela Nl. *Sand*.

Sándu. Nb. azi (nume compromis purtat de un copil anormal 27, 46, 58). Nf. azi (im. din Bistriţa-Dolj 44). Şi Nb. **Sánda** 1786 Iorga, *St. Doc.*, XII, 187. — D e r i v.: (cu suf. -e i u) Nf. **Săndéiu** azi (17, 42).

— Slav. S a n d o, S a n d a.

Sănílă. Nb. *Szanile* 1766 (13).

Deriv. (cu suf. -i l ă) dela bulg. S a n é, S a n a (< R o k s a n d a, R o k s a n a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 130).

Sănislav. Nb. *Sanislav* 1688 (4).

Nf. *Szeniszlav* 1726 (4).

— Bulg. S e n e s l a v (Weigand *Jb. XXVI-XXIX*, 136).

Sanomir. Nf. 1820 Meteş, *VA.*, I, 277 (12).

Santo. Nf. azi (44).

— Ung. S z á n t ó < s z á n t ó, « plugar, cel care ară ».

Sânzeánu, Sprni.

— Formă masc. dela fem. *Sânziana* (cf. *DR.*, VI, 453-454).

Sărăcu. Nf. *Szerák* 1680 *Szeraku* 1726, *Szaraku* 1766, *Bunyeszi alias Szeraku* 1787, azi (1). Şi: **Sărăca**. Nf. *Szeraka* 1688 (1), *Szereaka* 1680 (2), *Szerake alias Kezenoaji* 1680 (3), 1680 (10), *Szeraki* 1680 (13). (Tot aici trebue alăturat *Sarrabs* 1671 Fragm. 313, cetit greşit pentru *Sărac*).

— În afară de sensul generic obişnuit, în Ţara Oltului *sărac* are şi sensul de « orfan » (Dinu, *Gr. S.*, I, cf. Indice).

Sărăru. Sprni. « negustor de sare », (22).

Deriv. dela *sare*.

Sărăteánu. Nf. *Popa alias Saratanul* 1680, *Szeretyanul alias Popa* 1688 (1), azi (40).

Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Sărata*.

Sárbăda. Nf. *Szarbada* 1633 (63).

— Dela *sarbăd, -ă*.

Sâ'rbu. Nf. azi (im. din Rocoviţa-Sibiiu 4, 10, im. din Voivodenii mari-Făgăraş 12, 21), *Szirbu* 1788 (24), *Sirbul* 1584 Fragm. 132, *Szirbul* 1711 Bariţiu I, 722, 1726, 1758, 1789, azi (28), azi (36), *Sirbu* 1758 (38), 1726 (42), 1726 azi (im. din Telma-Târnava mare 44), azi (59, 61). D e r i v.: (cu suf. -o i u) **Sârbóiu**. Nf. *Szarboi* 1633 (62); — (cu suf. -o i -a n) Nf. **Sârboián** 1747 Dragomir, *Ist. Desr.* I, 66 (44); — (cu suf. -u l e ţ) Nf. **Sârbuléţ** 1747 Dragomir, *Ist. Desr.* I, 66 (44).

— Pentru răspândirea numelui *Sârb* în toponomastică, cf. Drăganu, *Rom. în sec. al IX-XIV-lea* 280 şi 394. La Zanne, III, 308-311: *cal verde şi Sârb cuminte*; *a fi Sârb* (despre unul care vorbeşte hodoronc-tronc); sensul de « zarzavagiu, grădinar », mai ales în Transilvania.

Sarchéz. Nf. *Szárkez* 1758 (42).

— Cf. Ţ â r g h i ş (?).

Sărétea. Nf. *Széretya* 1726 (1).

Sârghie. Nf. azi (1).

— Cf. grec. *Σέργιος* (— lat. S e r g i u s). Cf. şi S e r g i u.

Sărinél. Nf. *Szerinel* 1680 (13).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Deriv. (cu suf. -e l) dela *Sorin*?

Sărsámă. Nf. *Szerszame* 1726, azi și *Sersamă* (11).

— Dela *sărsamă* (< ung. szerszam) = unealtă.

Saschizán. Nf. azi (44).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Saschiz*.

Săscioreán. Nf. *Szeszcsoran* 1726 (56).

Deriv. (cu suf. -a n) de dela Nl. *Săsciori*.

Sásu. Nf. azi (im. 2, 5, 7, 11, 18, 24, 25, 35), *Szaszu* 1726 (41), *Szász* 1689 Fragm. 810, Pușc., *Fam.* I, 179, 1726, 1758, *Papp alias Szaszu* 1785 Fragm. 714, 1788, azi (42), azi (im. din Hurez-Făgăraș 44, 50 și im. din Vad-Făgăraș 55, 59, im. din Ileni-Făgăraș 60). — Sprni. «om moleț» (52), «mare» (41).—D e r i v.: (cu suf. -o a i c a) **Săsoáica** (21) 1788 (44).

— Dela numele etnic *Sas*. Cf. în sepcial sensurile depreciative ale acestui nume în românește (ap. Candrea, *Porecle*, 137-139). Pentru sensul de «individ mare», cf. și fr. F l a n d r i n, care nu indică pe cineva originar din Flandra, ci pe unul care are aspectul fizic al celor din Flandra, om de talie înaltă și molâu (cf. Kr. Nyrop, IV, 384; alte sensuri, ap. Zanne, VI, 295-296, Pașca în *Omagiu Pârvan*, 281).

Sașu. Nf. azi (im. din Cața-Târnava mare 63). Și **Sașa** Nf. *Szassa* 1767 Fragm. 684 (61).

Hipoc. slav. (din *Alexandru*) S a š o, S a š a.

Sâ'tea. Nf. azi (11). Și: Nf. *Szitya* 1726, **Sitea** azi (11, 12), azi (25), *Sitja* 1722 (29), *Zytse* 1535 (57).—D e r i v.: (cu suf. -a n) **Sâteán.** Nf. *Szittyian* 1726 (14).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *sâtă*.

Sâtiér Nf. *Szetjer* 1722 (9).

— Dela titlul meseriei, «negustor s. cel ce face sâte».

Săvă'ncea, cf. S a v u.

Săvăstreánu. Nf. *Szevestreanul* 1729 Fragm. 547, *Szevesztran* 1788 (44). Sprnc. **Săvăstrenii Hangului:** «un săvăstrean, Hangu, se 'ntorcea acasă după trei zile de călătorie. În acest timp se făcea că uitase locurile și limba. — Holodi, muiere, ce satu-i ăsta? — întrebă el pe o femeie. — Săvăstrenii, Hangule! — Mă, — crucea ei — că de trei zile-s dus din sat și tot mă mai cunoaște». (27).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Săvăstreni*.

Săvăncea cf. S a v u.

Săvénciu, cf. S a v u

Savéra, cf. S e v e r.

Savéta, cf. E l i s a b e t a.

Savia, cf. S a v u.

Savína, cf. S a v u

Sávu. Nb. altădată, azi passim. Nf. azi (1, 17), *Szavu alias Ganya* 1789 (28), azi (im. din Vânători-Târnava mare 44, 45). Și: **Sáva.** Nb. *Szava* 1758 (26). — Nf. azi (im. din Cluj 44). Și: Nb. **Sávia** (fem.) (13, 38, 41). — D e r i v.: cu suf. -e a) Nf. **Sávea** azi (13); — (cu suf. -e n c i u) Nf. **Săvă'nciu, Săfă'nciu** Haneș, *Ț. O.*, (12); — (cu suf. -e n c i u + -e a) Nb. **Săvă'ncea** (masc.) (12); — (cu suf. -i n a, cf. bulg. S a v i n a) Nb. **Savína** (10, 32) 1813 (46); — (cu suf. -o i u) Nf. **Săvóiu** azi (16) *Sevoi* 1819 Meteș, *VA.*, I, 297, azi (17); — (cu suf. -u l e ț) **Săvulét** Nf. *Szevuletz* 1726, 1758 (28).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Formă masculinizată (cf. totuşi şi Nb. masc. *Sava*) dela numele *Sf. Sava*, celebrat la 20.III, 24.IV, 5.XII, etc. (Timuş, 735-743).

Sâ'vu, cf. I o s i f.

Sbâ'rciu. Nf. *Szburtsu* 1788 (24).

D e r i v.: (cu suf. -u c) **Sbârciúc**. Nf. *Szburtsuk* 1788 (24).

— Dela *sbârciu* = încreţitură (pe faţă).

Sbârnéciu. Nf. azi (48, im. din Toderiţa-Făgăraş 50).

Deriv. (cu suf. -e c i u) din radic. z b â r n- (< zbârnăi, zbârn = cf. b â z â i).

Sbiérea. Nf. *Sgira* 1633 (63).

Deriv. (cu suf. -e a) dela *zbierà* Cf. Urlea.

Scărchinári. Sprnc. li se zice în batjocură locuitorilor din Perşani (56) de către cei din Şinca veche (55).

Scârlát. Nb. *Zkirlath* 1758 (55). Şi: Nb. *Szkirlete* ţig. 1758 (55).

Scârléte. cf. S c â r l a t.

Scoférciu. Nf. *Szkofercs* 1758, azi (45).

Scoréiu. Nf. *Zkore* 1534 Veress, *Acta* I, 237, *Szkorej* 1766, 1787 (1), *Pap alias Szkorei* 1726, *Szkorej alias Sztreza* 1766 (4), azi (im. din Săceta-Gorj 44).

— Probabil forma ung. *Szkorei-i* cu **-i** suf. indicând apartenenţa locală, s. deriv. (cu suf. -e i u) din slav. S k o r (< s k o r ŭ «citus» Miklosich, 310).

Scorobéţ. Nf. azi (1), *Scorobetz* 1722, azi (5).

— Dela *corobeaţă* (< coroabă) — măr pădureţ.

***Scoárţă**. D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Scórţea** azi (23, 29); — (cu suf. -o i u) Sprnc. **Scorţoi de pe Ştearăş** li se zice locuitorilor din Grid (57), de către cei din Perşani (56) «fiindcă mai de demult vindeau scoarţă».

Scúrtu. Nf. azi (12, 14, 15), *Szkurtu* 1758 (21), 1726, 1758 (40), azi (53), 1726, 1758, azi (im. din Vad-Făgăraş 55). Şi: **Scurta**. Nf. *Szkurta* 1758 (55).

— Nume dat după aspectul fizic.

Seána. Nb. azi (12).

— Cf. srb. S e j a n a (Maretić, LXXXII, 91).

Secără. Nf. *Szekare* 1726 (58). — D e r i v.: (cu suf. -e a) **Secă'rea**. Nf. *Szikerja* 1726, 1758, 1788 (41), *Szekerja* 1788 (44); — (cu suf. -e a n) Nf. **Secăreán** azi (44).

— Dela *secară*. Cf. O r z e a.

Secaş. Nf. azi (im. 24).

— După N. topic.

Seceleán. Nf. 1809 Iorga, *St. Doc.*, XII, 200, azi (44).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Săcel*.

Secheli. Nf. *Secăl* azi (24) *Secheli* (27, 44, 63).

— Ung. S z é k e l y = S e c u i u.

Secheres. Nf. *Szekeres* 1758 (22).

— Din ung. s z e k e r e s = cărăuş.

Sécu. Sprnf. («oameni slabi») (46).

Secúiu. Nf. *Szekully* 1758 (35), *Szakuj* 1633 (59). D e r i v.: (cu suf. -e a s ă) **Secuiásă** Nf. *Szekulyasze* 1758 (46).

— Dela numele etnic.

Segeul(?). Nf. *Segiul* 1680, *Szegyeul* 1688 (1).

Seínu. Nf. *Szein* 1758 (18).

— Dela adj. *sein* — «hellgrau».

Sénia, Nb. (12).

— X e n i a.

Sente, cf. A x e n t e.

Sépi. Nf. azi (im. din oraşul Bucureşti 44, 45, im. din Muscel 46).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Hipoc. săs. Sepi (< Iosif).

Septímiu. Nb. azi, mai ales int., passim. Și Nb. **Septímia** (51).

— Neol. lat. Septimius (*Severus*, împăratul roman sec. al II-lea) cf. și hagiogr. *Septimiu*, celebrat la 30.VIII (Timuș, 743). Cf. al șaptelea născut, cf. *Sextil*, *Octav*.

Serafím. Nb. *Szerafin* 1787 (1, 2,), 1726, *Szarafim* 1766 (3), *Szerafin* 1758 (28), azi passim. Nf. azi (3, im. din Slatina-Olt 44). — Hipoc.: ([Sera-]) Nb. **Fímu** (58).

— După numele sfântului celebrat la 14.XII (Timuș, 743).

Sérgiu. Nb. (44).

— Cf. Sârghie.

Sevastián. Nb. azi (int. 63). Și: Nb. **Sevastiána** azi (6). Hipoc.: ([Se-]) Nb. **Vastiána** (6).

— După numele *Sf. Sevastian*, celebrat la 18.XII, altul la 26.II (Timuș, 748-749). Din slav. (<grec).

Sevér. Nb. azi (int. 25, al. 27, int. 28, 33, 44). Și: Nb. **Sevéria** (23).

— Neol. lat. Severus (împăratul roman). Și în hagiografie, *Sf. Sever*, celebrat la 3.XI și 20.VIII (Timuș, 749).

Severa. Nb. (42).

— Cf. grec. *Σεβῆρα* (< lat.), cf. și Sever.

Sevéria, cf. Sever.

Severián. Nb. (27).

— Cf. grec. *Σεβηριανός*.

Severín. Nb. *Szeverin* 1726 (63). Și Nb. **Severína** 1727-1728, Iorga, *St. Doc.*, XIII, 43 (8).

— Slav. Severin, Severina (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 130).

Sévia, cf. Eusevia.

Sextíl. Nb. azi (int. 51, 56).

— Neol. lat. Sextilius (cf. și Septimiu, Octav), al șaselea, cel de al șaselea născut. Numele, în cazul de față, e imitat după numele de botez al Profesorului Sextil Pușcariu, care-și petrece vacanțele, de obiceiu, la Bran, în apropiere.

Sfrigénciu. Nf. *Szvrigyentsu* 1726, *Sfrichincea* 1747 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 172 (47).

Sía, **Síche** } cf. Anastasia.

Sicóe. Nf. *Szökoe* 1633 (62).

Sicúla. Nb. *Szikula* 1726 (2).

— Srb. Sekula (Maretić, LXXXII, 127, Miklosich, 318).

Sicriériu. Nf. (im. din Săcuieni-Roman 44).

Deriv. din *sicriu* = ladă, coșciug.

Sidón. Nb. (53).

— Grec. *Σιδώνιος* (numele unui filozof).

Síftu. Nb. (11).

Sighete (?). Nf. *Sigetye* 1527 Fragm. 100, *Zygeche* 1758 (ib., 587 (57).

Deriv. (cu suf. -ete) dela *sigă* = piatra moale, roșiatică pe care o întrebuințează țăranii la trasul brâielor pe la ferestre la văruitul caselor (CADE).

Sighiartă'u. Nf. *Muntyan alias Szigyarteu* 1788 (26).

— Ung. szigyártó = curelar, hamurar.

Síla. Nf. *Szila* 1722 (7), 1766 (10). Deriv.: (cu suf. -ea) Sílea. Nb. *Szilie* 1559 Fragm., *Szilya* 1726, *Szile* 1766 (2), 1680, 1766 (10). — Nf. *Szilie*, *Szilea* 1559 Pușc., *Fam.* I, 179 (2), azi (9), *Szilya* 1688, *Szile* 1766, azi (10), azi (13, 17), 1758 (40), 1788 (44); — (cu suf. -ian, cf. și bulg. Silijan, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 130). **Silián**. Nf. *Szilian* 1559 Fragm. (2).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Bulg. S i l a (< gr. *Σίλας*).

Silághe, Silághi. Nf. *Sălaghe* azi (8), *Silaghi* azi (24, 33, 34, im. 38, im. din Săvestreni-Făgăraş 39, 40, im. din Haţeg-Hunedoara 44).

— Ung. S z i l a g y -i (cf. S ă l ă g e a n).

Sílca. Nb. *Szilka* 1680 (2), 1766 (4).— Nf. azi (1), 1680, 1688, 1726, 1766, 1789, azi (2). D e r i v.: (cu suf. -a ş) **Silcáş**. Nb. *Szilkas* 1726 (4).

— Cf. srb. S i l k o (< V o j s i l) şi rad. S i l j- (cf. Maretić, LXXXII 91); cf. şi rom. *Va-silca, Va-silcaş*.

Silvériu. Nb. (51).

Silvéstru. Nb. 1726, *Szilvesztru* 1766 (1), *Silivestru* 1895 (14), azi (15*), *Hilivăstru* (al. 27), *Silvestru, Silivestru* (44, 48, 61).

— După numele *Sf. Părinte Silvestru*, celebrat la 2.I, altul la 1.III (Timuş, 750-751).

Sílvia. Nb. azi (int. 1, des 6, 14, al. 27, int. 30, des 46, int. 63). Şi: Nb. **Sílviu** (51). D e r i v.: (cu suf. -i c a) Nb. **Silvíca** (46); — (cu suf. -u c a) Nb. **Silviúca** (6). H i p o c.: Nb. **Sílvi** (46).

— Neol. lat. S i l v i a (cf. *Rhea Silvia*).

Síma. Nb. *Szima* 1726 (10).—Nf. azi (44), *Szima* 1726, 1758, 1788, azi (46), azi (47), 1726, azi (61).

— Bulg. srb. S i m a (< S i m e o n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 130, Maretić, LXXXII, 85).

Simchétru. Sprni. (29).

— *Sâmpetru*.

Simen. Nf. azi (18), *Szimen* 1758 (19), azi (im. din Breaza-Făgăraş 51).

Símfora. Nb. (int. 43, 44, 46). Şi Nb. **Sámfora** (44).

—Grec. *Συμφορά* (cf. *Σύμφορος*).

Simión. Nb. Altădată (din sec. al XVIII-lea) des, passim., redat: *Szimion, Szimijon, Simeon, Simjon, Simon*; azi passim.— Nf. azi (8), 1726 (13), 1758 (19, 45), azi (ţig. im. din Făgăraş 46), *Simon* 1633 (59), 1726 (61). Şi: Nf. **Şimon** azi (44). — D e r i v.: (cu suf. -a ş) Nf. **Simionáş** azi (im. din Satumare 55); — (cu suf. -e s c u) **Simionéscu**. Nf. *Szimioneszku* 1766, azi (3).

— După numele Apostolului, celebrat la 10.V şi dramaticul *Simion Stâlpnicul*, celebrat la 2.IX şi alături de acesta alţi 11 sfinţi cu acelaşi nume, menţionaţi de calendar la 3.II, 17.IV, 27.IV, 24.V, 21.VII (Timuş, 751-757). Ş i m o n e forma ungurească a lui *Simion*.

Simócica. Nf. *Szimocska* 1726 (58).

— Formă de origine slavă (rusă) derivată din hipoc. S i m a (< Simion).

Símu. Nf. *Szimu* 1758 (20). — D e r i v.: (cu suf. -u l e ţ) Nf. **Simulét** azi (im. din Buceş-Hunedoara 55).

— Bulg. S i m o (< S i m i o n). Cf. S i m a.

Sin. Nb. *Szin* 1766 (2), *Szinn* 1665 Fragm. 359 (49), 1633 (63).— Nf. *Szin* 1726 (1, 2), 1766 (3), 1726 (13), azi (18, 25), *Sziny alias Boer* 1663 Fragm. 825 (28), azi (35, 37), 1758 azi (41), azi (im. din Lisa-Făgăraş 44). — D e r i v.: (cu suf. -e a) **Sínea**. Nb. *Szinya* 1726 (25), *Syinye* 1789 (28), 1722 (34), *Szinja* 1726 (36, 37). — Nf. *Szinye* 1663 Puşc., *Fam.*, I, 184, azi (28); — (cu suf -é c i u) **Sinéciu**. Nf. *Szinyecs* 1726 (1), *Szinecs* 1758 (20); — (cu suf. -o a i a) **Sinoáia**

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Nf. *Szinoja* 1758 (25), *Szinoaje* 1788 (44).

— Bulg. S i n o (< s i n « blau », Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 152).

Sína, cf. E u f r o s í n a.

Sinéfta, cf. A s i n e f t a.

Sinișman. Nf. 1771 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 150 (21).

Sinóvia, cf. Z e n o v i a.

Síntea, cf. A x e n t e.

Sívu, cf. I o s i f.

Slav. Nb. *Zlav* țig. 1509 Fragm. 76, 1728 Pușcariu, *Rev.* 67 (10). Și: Nf. **Slava** azi (im. din Nadeș-Târnava mică 49). — D e r i v.: (streine) Nf. **Slavici** (44); **Slavúia**. Nf. *Szlavuja* 1726 (14).

— Srb. bulg. S ¶ a v (Miklosich, 311).

Slóboda. Nf. *Sloboda*, *Szkloboda* 1726 (44).

— Dela *slobod*, *-ă* = liber.

Slujitóru. Nf. azi (im. din jud. Ialomița 44).

— Nume dat după starea socială.

Soáre. Nf. azi (2, 44).

Sobolénciu. Nf. azi (1).

—Deriv.: (cu suf. -e n c i u) dela *sobol*.

Socáciu (s. **Sucáciu**). Nf. *Szokács*, *Szokacsu* 1726 (12), 1726, azi (15), azi (18), 1726, azi (26), azi (im. din Hurez-Făgăraș 27), 1726, *Ganya alias Szokacsu* 1758, *Marku alias Szokacsu* 1789, azi (28), 1619 Pușc., *Fam. I*, 107 (32), *Birszan alias Szokács* 1758 (40), *Szokáts* 1659 Fragm. 811, 1726, azi (42), azi (46), *Zackach* 1539 Qu. II 607 (47), *Szukatsu* 1763 (48), azi (im. din Mândra-Făgăraș 51), *Szakács* 1608 Fragm. 179, azi (59), *Szokács* 1726 (61).

— Dela *socaciu* (< ung. s z a k á c s = bucătar).

Socálă. Nf. *Szukale* 1726 (61).

— Dela apelativul *socală*.

Sócea. Nf. *Szocsa* 1726, azi (61).

—Deriv. (cu suf.- e a) dela *soc* (?).

Socol. Nf. azi (im. din Hârseni-Făgăraș 9, 31, 32, 33), *Boer alias Szokoll* 1655 Pușc., *Fam. I*, 137, *Szokol* 1788, azi (im. din Berivoii mari-Făgăraș 35), azi (im. din Berivoii mari-Făgăraș, Sebeș-Făgăraș 44, im. din Bucium-Făgăraș 51, 52).

— Slav. S o k o l (= vultur, Miklosich, 312).

Sofía, **Sófia**. Nb. azi passim. —D e r i v.: (cu suf. -i c a) Nb. **Sofíca**, passim. H i p o c.: ([So-]) Nb. **Fía** (14, 27, 38); — **Fíca**. Nb. *Fika* 1788 (24), azi (27, 32, 49). Nf. *Fika* 1789 (28).

— După numele *Sf. Sofia*, celebrată la 17.IX; altele la 4.VI, 22.V, 18.XII (Timuș, 764). — Grec. *Σοφία*, slav. S o f i j a (alb. F i ε).

Sofónea. Nf. azi (im. 7, 9, 12).

Sóia. Nb. *Szoja* 1671 Fragm. 313 (33).

— Srb. S o j a (< S o f i a, Maretić, LXXXII, 85).

Sólga. Nf. *Szolga* 1726, 1758 (40).

— Ung. s z o l g a = slugă. Cf. S l u j i t o r i u.

Solomón. Nb. altădată, (din sec. XVI-lea) des, passim, redat *Salamon*, *Solomon*, *Szolomon*; azi passim. Nf. *Salamon* 1766, 1778 Fragm. 801 (2), 1680, *Berbus alias Solomon* 1688 (3), 1722 (5), azi (6, 7), 1726 (10), 1721 Pușc., *Fam. I*, 110 (15), *Salamon alias Boer alias Balbuk* 1663 Pușc., *Fam. I*, 183 (18), azi (21, 24), 1726 (28), 1726 (30), azi (im. din Pojorta-Făgăraș 44, 47), 1534 Fragm. 104

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(55), *Salomon* 1520 Fragm. 98, *Salomone* 1534 Veress, *Acta* I, 237, *Solomoni* 1538 Qu., II, 554, *Salamon* 1556 Hurm., II [5], 381, *Komanics alias Salamon* 1625 Fragm. 214 (59), azi (60). Azi şi **Şolomon** (5, 18, 29, 30). Şi: Nb. **Solomónia** (18).

— După numele personagiului biblic (cf. Timuş, 725-729). Forma cu *Ş-* ę sub influenţa ung. S a l a m o n (= Solomon).

Somordólea, cf. Ş o m â r d u l.

Son. Nb. *Szon* 1766 (10, 13), 1758 (30), 1788 (34).—Nf. azi (18).

— Formă hipoc. din (*Sam-*) *son*(?).

Sóra. Nb. *Szora* 1726, *Szore* 1766 (2), 1766 (13), azi (rar 41). — Nf. 1680, 1787 azi (1), 1726 (2), *Szori* 1766 (3), 1766 (13), azi (55). — D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Sórea** azi (45); — (cu suf. -i ţ a) Nb. **Soríţa** (20); — (cu suf. -o a i e) **Soroáie**. Nf. *Szoroje* 1789 (28).

— Dela radicalul s o r- (cf. Puşcariu *DR*. VI, 526, Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 311).

Sorícu. Sprnf. («slabi») (46), *Sorici* Sprnc. li se zice locuitorilor din Iaşi (29) de către cei din Pojorta (21).

— Dela *soric* (cu aluzie la aspectul fizic), s. rad. s o r- (p. 32).

Sorín. Nb. (al. 10, 22, int. 28, 33, 59).

— Deriv. din radic. s o r- (cf. Puşcariu, *DR*., VI 526, Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 311). Cf. S o r a.

Sorontal (?). Nf. *Szorontal* 1509 Fragm. 76 (5).

Sorzát. Nf. azi (4).

— *Solzat* (< *solz*)?

Spancióc. Nf. *Spancsok* 1722 (34).

Spânu. Sprni. (12). Nf. azi (14), 1747 Dragomir, *Ist. Desr*., I, 66 (44).

— N. dat după aspectul fizic.

Spătár. Nf. *Szpetár* 1680, *Szpetar alias Glezar*, *Szpetarj alias Feresztrarj* 1688, 1726 (2), 1788, azi (45), azi (im. din Cuciulata-Târnava mare 63).

— N. dat după îndeletnicire.

Spiridón. Nb. altădată (sec. XVIII-lea) des passim, redat: *Szkiridon*, *Szpiridon*, *Sztiridon*. Azi passim.—Nf. *Szkiridon* 1726, azi (14), azi (48). Şi **Siridón**. Nb. *Sziridon* 1787 (1), 1766 (2), 1787 (3, 10, 13), 1788 (34) şi **Firidón** 1766 (2, 3). H i p o c. - d e r i v.: ([Spiri-]) Nb. **Don** (33); — (deriv. cu suf. -i c ă) Nb. **Donícă** (33).

— După calendar, *Sf. Spiridon*, celebrat la 12.XII (Timuş, 767-768) Din slav.

Sprínţu. Sprnf. (26).

Stáicu. Nf. azi (29, 31, 32).

— Din bulg. S t a j k o (< s t a < s t o j a, Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 148).

Stan. Nb. altădată (din sec. XV-lea) des, passim, azi rar (57*).— Nf. *Sztan* 1766 (3), *Stan* 1667 Fragm. 345 (24), 1721 ibid., 525 (25), azi (27, 33, im. din Sâmbăta de jos-Făgăraş 34, 44), 1788 (48), azi (im. din Scărişoara-Turda 56, im. din Deleni-Botoşani 57), 1669 Fragm. 385 (59), *Sztanuj* 1633 (62). — D e r i v.: (cu suf. -e a s ă) **Stăneásă**. Nf. *Szteneszi* 1726 (4), 1722 (7), 1726 (18), azi (im. din Perşani-Făgăraş, 51, im. idem 52), *Sztenyasze* 1726, *Sztanyasza* 1766, azi im. din Vad-Făgăraş 56), de unde apoi, prin masculinizare **Stanésul**. Nf. *Sztaneszul* 1726 (1); — (cu suf. -e c i u) **Stănéciu**. Nf.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Stenecs 1758 (30);—(cu suf. -e i u) **Stănéiu**. Nf. *Sztenej* 1680 (1), 1726 (41), 1726 (42, 55); — (cu suf. -i c ă) **Stănícă** Nf. azi (im. 18); — (cu suf. -i c u) Sprni. (52); — (cu suf. -i c -e l) Nf. **Stănicél** azi (im. din Râșnov-Brașov 51); — (cu suf. -i g -u ț a) Nf. **Stinigúța** azi (45); — (cu suf. -i c i u) Nf. **Stăníciu** azi (44); — (cu suf. -u l e ț Nf. **Stănulét** azi (6); — (cu suf. -u ț) Nf. **Stănúț**. Nf. *Sztanutz alias Sandru* 1702 Fragm. 809 (37). Nb. *Sztenucz* 1726 (63). C o m p u s: **Stan-David**: Nf. *Standavid* azi (56).

— Din slav. S t a n (Miklosich, 314).

Stána. Nb. *Sztana* 1680 (2), 1652 Fragm. 285 (12), 1633 (63).

— Slav. S t a n a. Cf. S t a n.

Stână (?). Nf. *Sztine* 1726 (26). —D e r i v.: (cu suf. -e r = -a r)) **Stânéru**. Nf. *Stener* 1680, *Stinerul* 1688 (1).

— Dela apelativul *stână*.

Stanásie, cf. N a s t a n a s i e.

Stánca. Nb. *Sztanka* 1666 Fragm. 376, 1766 Iorga, *St. Doc.*, XIII 183 (17), 1788 (44). Nf. 1758 (24). — D e r i v.: (cu suf. -u ț a) **Stăncúța**. Nb. *Sztemkutza* 1795 Iorga, *St. Doc.*, XII, 190 (44).

— Srb. bulg. S t a n k a (Miklosich, 314).

Stánciu. Nb. altă dată des, passim, redat: *Sztancsul*, *Sztantsul*, *Sztants*, *Ztantsul*, *Ztanchwl.* —Nf. *Sztantsu* 1766 (1), *Sztanchul* 1680 (3), azi (5, 6), *Ztanchul* 1591 Fragm. 139, 1722 (8), azi (9), *Sztancsul* 1652 Fragm. 289 (12), *Sztáncsu* 1511, ibid., 82, azi (14), azi (15, 16), 1788 (19), 1758 (20), 1689 Pușc., *Fam. I*, 111 (28), 1630 Fragm. 229 (41), 1758 (47), 1766 (51), azi (56, 57). — D e r i v.: (cu suf. -i c u) **Stăncícu**. Nf. *Sztencsiku* 1726 (55); — (cu suf. -u l e a) **Stănciúlea**. Nf. *Sztencsulya* 1726 (1), *Sztencsulea* 1680, *Sztancsulya*, *alias Tomaje* 1688, 1726, *Stantsula* 1766, azi (3), azi (4); — (din Stănciulea, cu suf. -e l, *Stănciulel* >) **Stănciunél**. Nf. *Sztentsunel* 1766 (3).

— Slav. S t a n č o (Miklosich, 314).

Stáncu. Nb. 1633 (63). Nf. *Sztanku* 1726 (37, 41), azi (im. din Butoiești Mehedinți 44, im. din Tătărești de sus Teleorman 56). — D e r i v.: (cu suf. -ă u) **Stăncă'u**. Nf. *Sztenkeu* 1680(3); — (cu suf. -o i u) Nf. **Stăncóiu** (56).

— Slav. S t a n k o.

Stâ'nga. Nf. *Sztinge* 1722 (5, 17), azi (im. din Mândra-Făgăraș 39, im. din Mermezeu-Hunedoara 44, țig. 46, im. din Mândra-Făgăraș 48, 51, im. din Ohaba-Făgăraș 52, im. din Șercăița-Făgăraș 53, 55, im. din Vad-Făgăraș 56). — D e r i v.: (cu suf. -a c i u) Sprnf. **Stângáciu** (27). — Nf. azi (63).

Stănílă. Nb. altădată (din sec. XVII-lea) des, passim, redat: *Sztenilé*, *Sztanila*, *Sztanyila*, *Sztenille*, *Sztanilla*. —Nf. *Sztenyla*, *Sztanyile* 1766 (10), 1789 (13), 1726 (14), azi (18, im. 27), 1722 (32), *Sztenilla* 1788 (42), azi (im. din Hurez-Făgăraș 44, im. din Bucium-Făgăraș 47, im. din Șercăița-Făgăraș 50).

— Slav. S t a n i l o (Miklosich, 314).

Stănimír. Nb. *Sztenimir* 1680 (1). — Nf. 1726 (10), azi *Stenimir* (11, 12), 1726 (21), 1758 (40).

— Slav. S t a n i m i r (Miklosich, 314).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Stánislav. Nb. altădată (din sec. XVI-lea) des, redat: *Sztenislav, Sztanislaus, Stanislaus, Stanislav, Stanislao, Sztenislav, Zthanislai, Ztanislaw*. — Nf. *Sztaniszlav alias Pavel* 1766 (13), azi (14), 1688 Pușc., *Fam. I*, 110, 1700 Fragm. 471, 1726 azi (15), azi (18), 1726 (22), *Sztenislau* 1520 Fragm. 98, 1556 ibid. 124, 1689 ibid. 418 (31), 1722 (32), azi (im. din Olteț-Făgăraș 44).

— Slav. S t a n i s l a v (Miklosich, 314-315).

Stâ'rcu. Sprni. (56).

— Dela *stârc* = cocostârc.

Státe, cf. E u s t a t i e.

Stăvár. Nf. *Sztevar* 1726 (44), 1788 (46).

— Dela *stăvar* = « herghelegiu »

Steávu. Nf. *Stavul* 1722 (7), azi (im. din Ohaba-Făgăraș 46, 50).

— Dela *steagul* (cf. Nf. *Steagu*) făcut din năfrămi și panglici colorate care se duce din țarină acasă, la sfârșitul secerișului (cu *g* > *v*, ca în *prag : prav*).

Stejár. Nf. *Stesar* 1766 (56). — D e r i v.: (cu suf. -o i u) **Stejeróiu**. Nf. azi (57).

— Dela numele arborelui, *stejar*. Cf. G o r o n.

Stéla. Nb. azi (al. 22, int. 28, int. 33, 45). — D e r i v.: (cu suf. -e a) **Stélea**. Nf. *Stillye* 1722, *Sztellya* 1758 (22), azi (23), *Sztejla* 1726, *Sztelya* 1758 (37), 1726 (42), azi (im. din Voivodenii mici-Făgăraș 44); — (cu suf. -i c ă). Nf. **Stelícă** azi (im. 42); — (cu suf. -i ț a) **Stelíța**. Nb. *Ztelitza* 1535 Fragm. 110 (30); — (cu suf. -u ț a) Nb. **Stelúța** (43, 44, 45, int. 63).

— Germ. S t e l l a (< E s t h e r) care prin etimologie populară s'a apropiat de rom. *stea*, mai ales prin derivate. În formele *Stelică*, *Steliță*, *Stelea* am putea presupune și niște derivate din S t e l i a n.

Stérpu. Nf. *Szterpu alias Morarju* 1758 (24, 25), 1788 (24), 1726 (30).

— Adj. *sterp, -ă*.

Sterúlea. Nf. *Szterullya* 1688 (3), *Szteruja* 1726 (14).

— Deriv. (cu suf. -u l e a) dela *Stere, Steriu*.

Stínciu. Nf. *Sztincsu* 1758 (22, 24).

Stínghe. Nf. azi (im. din orașul Brașov 44, 52),

— Apelativul *stinghe*.

Stiniguța, cf. S t a n.

Stitúlea (?). Nf. *Sztituly* 1722 (34).

Stofíl, cf. T e o f i l.

Stóia. Nb. Altădată (din sec. XVII-lea) des, passim, redat: *Sztoja Sztoje, Ztoya*. — Nf. 1680, 1787 azi (1), 1680, 1787 (2), 1680 (4), azi (12, 15), 1726 (18), 1726 (28), azi (33, im. din Berivoii mari-Făgăraș 44, 45), 1657 Fragm. 307 (55). — D e r i v.: (cu suf. -a n, cf. slav. S t o j a n) Nf. **Stoián** 1722 (7), azi (im. 63); — (cu suf. -e c i u) Nf. **Stoiéciu** azi (46); — (cu suf. -ș o r) **Stoișór**. Nb. *Sztojisor* 1688 (4).

—Slav. S t o j o, S t o j a (< s t o j a « feststehen », Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 148).

Stóica. Nb. altădată (din sec. XV-lea) foarte des, redat: *Sztojka, Ztojka, Sztoychae, Stoika, Ztoyka*. Nf. *Stoyka* 1671 Pușc., *Fam. I*, 113 (1), *Sztojka* 1680, 1766 (2), 1722, azi (5), azi (7, 10), *Sztoykae* 1511 Fragm. 87 (11), azi (im. din Grid-Făgăraș 16, 17), *Sztojka* 1598 Pușc., *Fam. I*, 108 (20), azi (23, 25, im. 27), 1758 (28), azi (im. 38),

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

1758, azi (im. din Sebeș-Făgăraș 39), azi (40, 41, im. din Olteț-Făgăraș 42, 43, im. din Șona-Făgăraș 44, țig. im. 45, țig. im. din Hârseni Făgăraș 46, im. din Sebeș-Făgăraș 47, țig. 48), 1671 Fragm. 311, azi și (im. din orașul Sighișoara 49), azi (im. din Vad-Făgăraș 52, im. din Lisa și din Beclean-Făgăraș 55, 57), 1670, 1718 Fragm. 396, 514, 1726, 1773 Fragm. 697, 699, 1793 ib. 737, azi *Stoica-Tempeș*, *~ -Culi*, *~ -Ianăș* *~ -Mică*, *~ -Tomei*, *~ -Dilea*, *~ -Andriș*, *~ -Băleș*, *~ -Mirea*, *~ -Negustoru*, *~ -Chițu*, *~ -Frențoiu*, *~ -Achim* (59), azi (im. din Veneția-de-jos-Făgăraș 63). — D e r i v.: (cu suf. -i ț ă, cf. și bulg. S t o j k i c a) **Stoichíță**. Nf. *Sztojkicza alias Máres* 1680, *Sztojkitza* 1729 Fragm. 802, *Sztotyitza* 1789 Nf. azi (1), și **Stoichíțu** azi (31); — (cu suf. -o a i e) **Stoicoáie**. Nf. *Sztojkoje* 1726 (19); — (cu suf. -u ț, -u ț ă) **Stoicúț**. Nf. 1722, azi (7), 1722, *Sztojkucz*, *Sztojkutz* 1726 (43), 1763 (48); **Stoicúța**. Nf. *Sztojkutza* 1766 (1).

— Slav. S t o j k a (< S t o j a, Miklosich, 315).

Stoicán. Nb. *Sztojkan* 1758 (55). — Nf. azi (1) *Sztojkan* 1680 (10).

D e r i v. (cu suf. -e a) **Stoicánea** Nf. *Sztojkanya* 1726, *Sztojkane* 1766 (10),

— Slav. (bulg.) S t o j k a n (< S t o j a, Miklosich, 315).

Strâmbu. Sprni. (« cu picioare strâmbe ») (21, 27). — Nf. *Sztrimbuly* 1680 (10), azi (49), *Strimbul* 1592 Fragm. 151, *Sztrimbuly* 1667 Fragm. 411, 1680, *Sztrimbu* 1726, *Strâmbul* 1729 Fragm. 544, *Strimbu* 1758, azi (55).

— Nume dat după aspectul fizic.

Stráti, cf. I s t r a t e.

Străúlea. Nf. *Sztreuli*, *Sztriuli* 1680, *Hodrullya alias Sztreullya* 1688, *Straura* 1722 (3).

— Deriv. (cu suf. - u l e a) din slav. s t r a h = « frică », cf. Weigand, *Jb. XXVI — XXIX*, 155).

Stráva. Nb. *Sztrava* 1766 (2). — Nf. 1631 Pușc. *Fam.* I. 179, 1728 azi (2), 1726 (3), 1820 Meteș, *VA.* I 277 (12).

— Cf. slav. Z d r a v a (Maretić, LXXXII, 79).

Stréchea. Nf. *Szrtekia* 1726 (30), 1726, *Sztretye* 1758 (37) 1766, azi (56), 1758 (57).

— Apelativul *strechie*.

Stréza (Strézea). Nb. altădată relativ des, redat *Streza*, *Stresa*, *Ztroza*. Nf. azi (1), *Sztreze* 1766, azi (3), *Sztreza* 1726, 1776 Fragm. 806, azi (4), azi (9), *Stresza* 1625 Fragm. 210, 1726 (11), azi (14), 1726, azi (15), azi (17), 1726 (18), 1726 (22), *Sztrezsa* 1723 Fragm. 540, 1726 azi (24), 1595 Pușc., *Fam. I*, 178, 1788, azi (25), 1789, azi (28), *Komsutz alias Sztreza* 1668 Pușc., *Fam.* 182, *Sztreza alias Taxa* 1726 Fragm. 812, azi (35), azi (39), 1758 (45), *Ztresa* 1520 Fragm. 97 (46). — D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Strezoáie** Nf. *Sztrezoje* —1788 (24); — (cu suf. -u ț) Nf. **Strezúț** (5).

— Bulg. srb. S t r e z o, S t r e z j a (< S t r e z i m i r, < s t r ê g- = « custodia » Miklosich, 316, Maretić, LXXXII, 85, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 135).

Strigóiu. Nf. *Sztrigoj*, *Sztriguj* 1726, 1758 (55).

— Aluzie la aspectul fizic.

Stróia. Nb. altădată des, passim. Nf. *Strohe* 1613 Pușc., *Fam. I*, 112,

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(4), azi (12), *Sztroja* 1726, azi (14), azi (18), 1758 (19), 1726, azi (20), 1726, azi (21), azi (22), 1721 Fragm. 525 (25), 1726 (26), 1789, azi (28), azi (29, 30, 32), 1788 (40), azi (41), 1752 azi (im. din Hurez-Făgăraş 43), 1726, azi (im. din Galaţi-Făgăraş 44), 1763 (48). — D e r i v.: (cu suf. -e l) **Stroiél**. Nb. *Sztrojel* 1787 (1); — (cu suf. -ş o r) **Stroişór**. Nf. *Sztrojsor* 1726 (4). C o m p u s: **Lustroáie**. Nf. *Lusztroaie* 1726 (36).

— Srb. bulg. S t r o j e (< s t r o j « Ordnung », S t r o j i m i r, Miklosich, 316, Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 155).

Stupáriu. Nf. *Sztupar* 1680, 1688 (1), azi (im. din oraşul Turnu-Măgurele 44).

— N. dat după îndeletnicire.

Stúrzu. Sprni. (53). — Nf. azi (im. din Lăpuşnic-Hunedoara 44). — D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Stúrza** 1568 Hurm. II[5], 648.

— Dela numele păsării *sturz* (cf. Puşcariu, *DR.*, VI, 525, Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 175).

Subţirélu. Nf. azi (8, im. din Daia-Sibiiu 9, 13, 60).

— Nume dat după aspectul fizic.

Súciu. Nf. *Szűcsű* 1722 (7), azi (14, 31, 35, şi im. din Turda 44, 47, 51, 55).

— Dela *suciu* (< ung. s z ő c s) = blănar.

Sugáciu. Nf. 1771 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 150 (21).

Súlca. Nf. azi (im. din Părău-Făgăraş 55).

Súle. Sprnc. li se zice locuitorilor din Viştea de jos (14), de către cei din Olteţ (15).

— După numele uneltei.

Súma. Nf. *Szuma* 1680, 1688, 1726, 1766, 1787, azi (1).

Supu (?). Nf. *Szuppu* 1711 Bariţiu, I, 722 (24).

Surdáriu. Nf. azi (47, 55).

Súrdu. Nf. *Szurdu* 1726 (14), azi (15, 17,) 1758 (35), 1722 (49), 1633 (63).

— Nume dat după defecte.

Súru. Sprnf. (46). — D e r i v.: (cu suf. -a n) Sprni. **Surán** (21). — Nf. 1758 (44); — (cu suf. -o i u) Nf. **Suróiu** azi (im. din Răşinari-Sibiiu 44).

Susáiu. Nf. azi (56).

— După numele plantei *susaiu*.

Susána. Nb. (rar 1, 15, des 44, 45).

— Dela numele *Sf. Susana* (Timuş, 776-777). Din slav.

Súşu. Nf. azi (45).

Ş

Şâ. Sprnc. **Şâ-la-şâpot** se numesc locuitorii din Dridif (25), de către cei din Voila (24) « pentru că dridişenii zic *şâpot* pentru *şipot* ».

Şăfár, cf. Ş o f a r.

Şálea (?). Nf. *Sállya* 1726 (63).

— Cf. rad. srb. Š a-l- (cf. Maretić, LXXXII, 106).

Şándru. Nb. altădată (din sec. XVII-lea) des, passim. — Nf. 1688 (1), 1680 1787 (2), azi (9), 1726 (12), 1511 Fragm. 82, 1534 Veress, *Acta*, I, 237, 1663 Puşc., *Fam. I*, 110, 1723 Fragm. 541, 1726, azi (14), azi (im. din Viştea-Făgăraş 15), 1758 (22), 1726 (25), *Sztanutz alias Sandru* 1702 Fragm. 809 (37), azi (im. din Şona-Făgăraş şi din Viştea de jos-Făgăraş 44, 49, im. din Şona-Făgăraş 51). Şi: Nf. **Sandor** 1721 Fragm. 525, azi (24) forma ungară a numelui românesc.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Şéndrea** azi (13); — cu suf. -e l -e a) **Şăndrélea**. Nf. *Sendrele* 1711 Bariţiu, I, 719 (57); — (cu suf. -o a i e) **Şăndroáie**. Nf. *Sendroje* 1726 (11), 1726 (26); — (cu suf. -o l e a) **Şăndrólea**. Nf. *Sandrole* 1607 Puşc., *I*, 173, *Sandrole* 1625 Fragm. 208 (49); — (cu suf. -u c, -u c ă) **Şăndrúc, Şăndrúcă**. Nb. (27). — Nf. azi (36), *Sandruk* 1726, *Sendruk*, *Sandruk* 1758, azi (37).

— Formă metatezată din ung. S á n d o r (= Alexandru).

Şanur. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66 (44).

— Poate greşit redat pentru *Şan[d]ur*.

Şapartóc. Nf. *Sapartok* 1722, 1726, 1766, 1789, azi (3).

Şára. Nb. 1842 (27), 1784, azi (28), 1910 (32). — D e r i v.: (cu suf. hipoc. *-i*, cf. ung. S á r i) Nf. **Şári** azi (5); — (cu suf. -i c a, cf. şi ung. S á r i k a) Nb. **Şarica** 1842, azi (27), azi (29, 32, 33*, 35, 44, 45, 46, 49, 55, 59). — Nf. azi (35, im. din Beclean-Făgăraş 44, im. din Voila-Făgăraş 51).

— Ung. S á r a (< lat. S a r a, Melich, *Jöv.*, I[II], 205).

Şarángu. Nf. *Sarangul* 1633 (59).

Şári, cf. Ş a r a.

Şárica, cf. Ş a r a

Şárlea. Nf. *Sarlja* 1680, *Sarlya* 1688, 1787, azi (10).

— Deriv. (cu suf. -e a) din germ. S c h a r l (< S c h e r i l o, Heintze, 289), germ. (indgien) Nf. *Scharlo* (51) (cf. *Sarlo* 1763, 1788 (48)); cf. şi rom. *şarlă* «om obraznic» (< n. de câne, CADE), care însă e nou.

Şarlóta. Nb. (8, 44). — H i p o c.: **Lóti** (44).

— Neol. franc. C h a r l o t t e.

Şâşálă. Nf. *Sisala* 1726 (11), *Susale* 1726, *Şuşală* 1737 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 124 (18).

Şcampir. Sprnf. (46).

Şcárpi. Sprni. (27).

Şchiópu. Sprni. («e şchiop») (21, 29). — Nf. *Stypu* 1726, *Stjop*, *Stjopu* 1766, *Styopu* 1787, azi (1), 1726 (2), 1722, azi (5), *Zkopu* 1509 Fragm. 76 (10), *Stopu* 1726, *Styopu alias Hulpas* 1758 (25), *Styopu* 1758 (38), 1726 (44), azi (45), *Skopul* 1633 (62). D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Şchiópea** azi (63); — (cu suf. -o a i e), **Şchiopoáie**. Nf. *Sztyopoje* 1758 (55).

Şcilóiu. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.* I, 66 (44).

Şelár(iu). Nf. *Şelárul* 1788 (41), *Şălar* 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66 (44), *Salar* 1788 (45).

— Dela *şelar* = curelar, cf. Iorga, *Negoţul*, 171.

Şendáriu. Sprni. («a fost jandarm») (29).

Şéntea. Nf. azi (44).

— Deriv. (cu suf. -e a) din ung. s á n t a = şchiop.

Şerbu. Nb. 1688 (1, 2), 1726 (36, 37), 1789 (38), 1726 (61), 1633 (62), 1726 (63). — Nf. *Serb* 1766 (2), *Scherb* 1722 (6), 1726 (11), 1758 (21), *Zerbwly* 1582 Veress, *D.*, II, 220, *Serbuly* 1588 Fragm. 136 (28), *Serb* 1726, azi (38), 1726 (59). — D e r i v.: (cu suf. -a n) **Şerbán**. Nb. altădată (din sec. XVI-lea) foarte des, passim, azi (41). — Nf. *Serban alias Muntjan* 1688 (2), azi (im. din Lisa-Făgăraş 9), 1726, azi (11), 1656 Fragm. 305, azi (15), azi (16), 1758 (18), 1726, azi (20), 1543 Puşc. *Fam. I*, 173, 1609 ibid. I, 106, 1712 Fragm. 819, 1726, azi (24), 1758, azi (28), azi

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(31, im. din Copăcel-Făgăraş 32), *Sorban* 1726 (35), azi (im. din Voila-Făgăraş şi din oraşul Bucureşti 44, 45, im. din Dejani-Făgăraş 50, im. din Ludişor-Făgăraş 52), 1633 (62). Şi: Nb. **Şerbána** (46); — (din *Şerban* cu suf. -u ţ, -u ţ ă) **Şerbănúţ, Şerbănúţă**. Nf. *Serbenutz* 1591 Puşc., *Fam. I*, 184, *Serbenucz* 1726, *Serbanucz* 1758, azi (35), 1591 Fragm. 826 (43), *Serbenucza* 1726, azi (47); — (cu suf. -a n ţ u) **Şerbánţu**. Nf. *Serbanczu* 1758 (47); — (cu suf. -e t e a) **Şerbétea**. Nf. *Serbetja* 1726 (12); — (cu suf. -o i u) **Şerbóiu**. Nf. *Scherboi* 1722 (62), *Serboj* 1633 (63).

— În legătură cu originea românească (din lat. s e r v u s) a acestui nume şi cu extensiunea lui, cf. S. Puşcariu, *St. Istrorom.*, II 295.

Şercăiánu. Nf. azi (im. din Şinca nouă-Făgăraş 55), *Serkanul* 1722 (62).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Şercaia*.

Şercăiţánu. Nf. *Sárckaiczánu* 1758 (36).

Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Şercăiţa*.

Şerpár. Sprni. (21).

— După *şerpar* = o specie de vultur (CADE); « cal bătrân » (Pop *DR.* V, 228), cf. şi sensul de « curea, cingătoare ».

Şică, cf. T ă m a ş.

Şílip, cf. F i l i p.

Şimodi. Nf. azi (40),

— După Popovici, *Rum. Dial.* 30, am avea de a face cu o contaminare: *Simon* + *George*. Numele pare a fi unguresc.

Şímon, cf. S i m i ó n.

Şínca. Nb. *Szinka* 1726 (18), *Synka* 1582 Veress, *D.* II, 219 (39), azi (49).—Nf. *Sinka* 1726 (11), 1711 Bariţiu I, 722, *Sinka alias Bika* 1726 (22). — D e r i v.: (cu suf. -a n, dela Nl. *Şinca*) **Şincán**. Nf. *Sinkanul* 1726, 1758 (26), azi (52).

— Dela N. local.

Şincáriu. Nf. *Sinkar* 1680, azi (32).

— Poate o formă germ. S c h e n k e r, s. disimilat din *Şincan*.

Şintereág. Nf. azi (12, 14).

— Nl. *Şinchereag*.

Şípoş. Nf. *Sipos* 1758 (24), 1726, 1758, *Sipus* 1788, azi (26), azi (im. 41, 42).

— Ung. s i p o s = flueraş.

Şirjiţă. Nf. azi (48).

— Cf. *sirjiţă, sărjoacă* — « métail, blé de semence » (Cihac, II, 326).

Şişală, cf. Ş â ş a l ă.

Şoámu. Nf. *Şamu* azi (1), *Samu* 1758 (44), — Sprni. (« l-o făcut mă-sa cu un domn ») *Şoamu* (27).

— Formă hipocoristică ung. din S a m u e l.

Şofáriu. Nf. *Saffar alias Boer* 1613 Fragm. 188, azi (14), azi (15, im. 38, im. din Olteţ 44). Şi: Nf. *Şochearul* 1766 Iorga, *St. Doc.*, XII, 214 (44) < *Şofearul*.

— Dela *şafer, şafar* = şiret, mijlocitor neonest (< rut. s z a f e r < germ. S c h a f f e r = intendent cf. Iorga, *St. Doc.*, XIII, 123).

Şoflétea. Nf. azi (30), *Şoflete* 1812 Iorga, *St. Doc.*, XII, 203, azi (im. din Telechi - Recea-Făgăraş 31), *Suffletje* 1722, azi (32).— D e r i v.: (cu suf. -a r) Sprnc. **Şofletári** se numesc « cei care stau în partea de sus a satului. Se zice că acolo s'au aşezat nişte oieri cu numele Şofletea, care au făcut fântânile din Şofletari » (32).

Şofrón. Nb. *Sofron* 1787 (2), azi (29, 31, 33*, 49, 53, 58, 61).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Şi: Nb. **Sofrónie** azi (32). Şi: (*Şofron* + *şofran*) Nb. **Şofrána** azi (23, 27). Deriv.: (cu sur. -ea) Sprni. **Şofră'nea** (26); — (cu suf. -uţ) Sprnc. **Şofrănúţ** (26).

— După numele *Sf. Sofronie*, celebrat la 11.III, 19.VIII, 1.III şi 8.XII (Timuş, 764-766). Din slav. Sofron (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 130), apropiat, prin etimologie populară de *şofran*.

Şólchea, cf. Şulca.

Şoldán. Nf. *Soldan* 1726 (41).

— Dela *şoldan* = iepure; fig. «om tinerel».

Şólea. Sprnf. (33).

— Cf. bulg. Šola (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 159).

Şolériu. Nf. *Soleru* 1726 (63). Şi: Nf. **Şulăr** azi (33), azi (im. din Copăcel-Făgăraş 34).

— Dela *şoleriu* = învăţător (cf. *DR.*, V, 7) (< germ. Schullehrer).

Şolocotă. Nf. *Solokote* 1758 (43).

Şolomóiu. Sprni. (21).

Şóltea. Nf. *Scholyde* 1722, *Solta*, *Soltya* 1766 (56).

Şomârdul. Nf. *Somerdul* 1680 (13). — Deriv.: (cu suf. -el), **Şomârdél**. Nf. *Buza alias Somerdul* 1680, *Sumordol* 1688, *Sumurdol* 1726, *Somorgyel* 1766 (13), *Somordol* 1722 (17); — (cu suf. -olea) **Şomârdólea**. Nf. *Somordolya* 1766, 1789, azi şi **Şomordólea** (13), *Şomârdolea* azi (15), *Somordore* 1758 (39).

— Cf. armen. Zsumerd (cf. turc. ğömerd = «generos», *DA* s.v.), (Bogrea, I *Congres*, 81).

Şóna. Nf. *Sona* 1758 (55). — Deriv.: (cu suf. -er < -ar < -an) **Şonéru**. Nf. azi (15, 17), *Sunerul* 1722, *Soniru*, *Terty alias Soneru* 1758, azi (43), *Sonyeru* 1726, *Soner alias Binik* 1788, azi im. din oraşul Braşov (44), 1758, *Sunyeru* 1788 (45), 1763, 1788 (48), 1726 (51, 63).

— Nl. *Şona* (< germ. Schön-au, Kisch, *Sieb.* 239).

Şopârláche. Nf. azi (44).

— Deriv. (cu suf. -ache) dela *şopârlă*.

Şórdea. Nf. *Sorgya* 1726, 1766 (4).

Şorşán. Nf. 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66 (44).

— Deriv. (cu suf. -an) din Nl. *Şoarş*.

Şoşcán. Nf. azi (34).

Şótca. Nf. *Sotka* 1726 (20). — Deriv.: (cu suf. -an) Nf. **Şotcán** (20). Şi: **Şutcán**. Nf. *Sutkan* 1758 (20).

— Bulg. Šotka (< šušotka < šuškam = «flüstern», Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 189). Cf. şi rom. *şotcu* = drac (com. A. Tomiac, Straja).

Şovăiálă, cf. *Şuvăială*.

Şporţă'u. Sprni. (51).

Ştáinăr. Sprni. («seamănă cu un măcelar, Steiner») (46).

Ştefan Nb. altădată des (din sec. XVI-lea) passim. Azi passim. — Nf. *Styefán* 1787 (1), *Styefen* 1787 (3), *Stephan* 1680 (4), azi (7). *Stefen* 1766, *Styefen* 1787, azi (10) 1726 (11), azi (im. din Ucea de sus-Făgăraş 14), 1726 (19), azi (24) 1788, azi (34), azi (im. din jud., Teleorman şi din Teleag-Odorheiu 44, im. din oraşul Bucureşti 50, 55), 1726 (56), azi (im. din Părău-Făgăraş 57). Şi: Nb. **Ştefána** (29); Nb. **Ştefánia** azi (1), 1766 (44). — Deriv.: (cu suf. easă) **Ştefăneásă**. Nf. *Stefineaszi* 1680 (10); — (cu suf. -el) Nb. **Ştefănél** (7); — (cu suf. -ucă Nb. **Ştefănúcă** (7). — Hipoc.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

(Ştef-[an]) **Ştéfu**. Nf. *Steff* 1758 (35), 1726 (40); — (deriv. cu suf -e a) **Ştéfea**. Nf. *Stefe* 1726 (10):

— Hagiografia cunoaşte 21 de sfinţi cu acest nume, dintre care cf. aceia menţionaţi de calendar la 13.VII, 2.VIII şi 28.XI (cf. Timuş, 768-776). Din slav. Forma *Stefen*, trebue pusă alături de germ. S t e f f e n.

Ştérca. *Šterьca ot Fagaraš* 1481 Bogdan, *Rel.*, I, 285; *Sterka* 1758 (30).

— Slav. (bulg. srb.) š t r ъ k, š t r k = stârc, deriv. cu suf. *-a*.

Ştipóc. Nf. *Stipok* 1726, 1758 (46).

— Deriv. (cu suf. -o c) dela *ştip* = prăjină (cf. *DR.*, III, 746).

Ştíra. Nf. *Styra* 1652 Fragm. 816, *Stira* 1726 (42).

— Dela *ştiră* = (oaie) stearpă (CADE).

Ştírbu. Nf. *Szttirbul* 1630 Fragm. 228 (28). — Sprni. (58).

— Nume dat după aspectul fizic.

Ştoáibăr. Sprni. (14).

— Germ. S t e u b e r (cf. B a d s t ü b e r, Heintze, s.v.).

Ştóflea. Nf. *Stofflya* 1758, *Stofflye*, *Tofflye* 1788 (41).

— Deriv. (cu suf. -e a) din germ. S t o f f e r, S t o f f e l (< C h r i s t o p h e r, C h r i s t o p h e l). Cf. T o f l e a.

Ştóti. Sprni. (« om mic ») (27).

Ştrencălúţ. Sprni. (« cosea haine ») (21).

Suchétea. Nf. *Sutjett* 1722, *Suketya* 1726, *Sutyete*, *Sutetya* 1758 (19), *Süteke* 1633 (60).— D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Şuchicioáie**. Nf. *Sukicsoje* 1680 (10).

— (Cu suf. -e a) dela *Şuchiat*. Cf. şi ung. s ü k e t = surd.

Şufálă. Nf. *Sufála* 1758 (18).

Şúga. Nf. *Suga* 1671 Puşcariu, *Rev.*, 69 (35).

— Cf. *şugă* = nesăţios (Pamfile, *C. T.*, 284).

Şúlăr, cf. Ş o l e r i u.

Şúlca. Nb. *Sulka* 1758 Fragm. 588, 1527 ibid. 101 (26).—Nf. *Sulka alias Musat* 1726, azi im. din Grid-Făgăraş (58).— D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Şólchea** azi (56).

— Bulg. Š u l k o, -k a (< č u l a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 159).

Şúlea. Nf. *Sullya* 1788 (44), azi (49), *Sulja* 1726 azi (51), azi (58).

— Cf. bulg. Š u l a, D ž o l j a (< č u l a, Weigand, *Jb. XXVI* până la *XXIX*, 159). Cf. şi Ş o l e a.

Şuşálă, cf. Ş â ş a l ă.

Şuştái. Nf. Aron, 73 (44).

Şúster. Nf. azi (9).

— Germ. S c h u s t e r, cf. C i s m a ş u.

Şúta. Nf. *Suta* 1726 (37), 1758 (41).— D e r i v.: (cu suf. -e s c u) Nf. **Şutéscu** azi (44); — (cu suf. -e i c ă) **Şutéică**. Nf. *Sutejka* 1789 (60), *Sutyejka* 1726 (61, 63); — (cu suf. -i l ă) **Şutílă**. Nf. *Sutjlle* 1722, *Sutilla* 1758 (43).

— Dela adj. *şut*, *-ă*.

Şutcán, cf. Ş o t c a.

Şutéu. Nf. azi (16, 23), sec. XVIII-lea Iorga, *St. Doc.*, XIII, 207, azi (24), azi (im. din Ohaba şi Voila-Făgăraş 44).

— Ung. s ű t ő = brutar. Cf. P i t a r.

Şuvăiálă. Nf. azi (im. din Berivoiu mic-Făgăraş 32), *Suvájale* 1788, azi (33, 34). Şi: Nf. **Şuvăílă** azi (36), *Suveille* 1726, 1758, azi (37), 1788 (44), azi (53).

— Dela abstractul *şovăială* (< *şovăi*, cf. Puşcariu, în *DR.*, VI, 533).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

T

Tăbácu. Nf. *Tebakul* 1680, *Tubakul* 1688, *Tebakul* 1726, *Tabak* 1766, azi (1), *Tebak* 1766 (51). — D e r i v.: (cu suf. -a r (i u)) **Tăbăcár(iu)**. Nf. *Tabacar* 1722 (6, 7), *Tabakar* 1688 (43), *Tebekar*, *Tebekariu* 1726 (44).

— Dela ŧ *tabac* = argăsitor, dubălar (CADE), *tăbăcar* = idem. E totuşi interesant să remarcăm (cu Iorga, *Negoţul* 172) că termenul *tăbăcar* e uzual mai ales în Principate; în Ardeal e cunoscut *timar*.

Tăbán. Nf. azi (49, 55).

Tăbără. Nf. *Tabere* 1726, azi (11).

Tăflán. Nf. azi (24), *Teflan* 1726 *Tefflan* 1788, azi (26), azi (38), *Tafflan alias Serban* 1788 (43), 1804 Iorga, *St. Doc.*, XII 196, azi (im. din Mândra şi din Beclean-Făgăraş 44, im. 45), 1590 Puşc. *Fam.*, *I*, 156, azi (46), azi (51, 55, 57), cf. şi 1520 Fragm. 99.

— Deriv. (cu suf. -a n) dela *Tefla* (< bulg. T e h l a < T e k l a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 131), cf. şi T o f l e a.

Taftán. Nf. *Tafftán* 1722 (26).

Tăgâ'rcea (Tăgârţa). Nf. *Tegircze* 1726 (37). — Deriv. (cu suf. -i l ă) **Tăgârcílă**. Nf. *Tegircsilla* 1758 (37).

— Dela *tăgârţă* = traistă (CADE).

Tăieţél. Sprni. (« îi plăceau tăieţeii ») (52), Sprnf. (45).

Táina. Sprnf. *Monea-Taina* (59).

Tála. Nf. *Tala* 1726 (58).

— Bulg. T a l a (< T a l a l e j, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 131).

Tălábă. Nf. azi (16, 17), *Telabe* 1726, *Thalaba* 1758 (20), azi (21, 22, 23), 1726 (24), 1758 Fragm. 414, 1726, 1789 (39), 1481 Bogdan, *Rel.* I, 285 (44). — Sprni. (33).

— Fără să precizeze originea radicalului, Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 524, dimpreună cu Iorga, *Imperiul Cumanilor şi domnia lui Basarabă*, p. 3-4, presupun că în terminaţia acestui nume avem un suf. -a b ă de origine cumană. L. Rásonyi în *AECO*, I, 236 derivă numele din turc. T o l - a b a. Cf. totuşi şi apelativul *talabă* = picior mare, de unde şi Sprni. *Tălăban* (Ciauşanu, V).

Tálea. Nf. *Talja* 1726 (63).

— Bulg. T a l e (< T a l a l e j). Cf. T a l a.

***Talpă**. D e r i v.: (cu suf. -ă u) **Tălpă'u**. Nf. *Talpev* 1726, *Talpo* 1758 (19); — (cu suf. -o ş, cf. ung. t a l p o s = cu picioarele mari) Sprnf. **Tálpoş** (33).

— Din *talpă* < ung. t a l p.

Talvínia. Nb. (35).

— Neol. lat. T a r q u i n i a.

Tămáş. Nb. altădată (din sec. al XVIII-lea) des, passim. — Nf. azi (23, 44, 49). D e r i v.: (cu suf. -e l) **Tămăşél**. Nb. *Thamasel* 1535 Fragm. 109 (57); — (cu suf. -i c ă) Nb. **Tămăşícă** (27). — H i p o c.: **Şícă** Nb. (27).

— Ung. T a m á s (= Toma), element unguresc mai vechiu, cum arată deplasarea accentului, prin apropiere de derivatele cu suf. -á ş.

Tâ'mpu. Nf. *Timpu* 1758 (43). Şi: **Tâ'mpa** (< Nt. ?). Nf. *Támpa* 1758 (19), *Timpa* 1726 (42), 1722, (43), 1633 (63). — D e r i v.: (cu suf. -o a i e) **Tâmpoáie**. Nf. *Tempoje* 1726 (19).

— Dela adj. *tâmp*, *-ă* = « tocit, tâmpit »; fig. « prost ».

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Tâ'mplea. Nf. *Timplja* 1726 (37).
— Deriv. (cu suf. -e a) dela *tâmplă*.

Tăpăloágă. Sprnf. (33).
— Dela *tăpăloagă*, *tăpălog* = greoiu la mers (Ciauşanu, *V.*, 202) < *tălpăloagă*.

Tăplă'u. Nf. *Teplou* 1722 (3).

Tăpşán. Nf. *Thepsán* 1688 (4).
— Dela *tăpşan* = « podeiu »; « podiş »; « răzor », sau mai curând o formă derivată cu suf. -a n dela *Tepşea* < Ştefan (Drăganu, *Suf.* -*şa* 6).

Târăílă. Nf. *Terejla* 1726, *Tereilla* 1758 (42).

Taraş. Nf. *Tarás* 1758 (55).
— Cf. *taraş* = stâlp de poartă (CADE).

Tărâ'ţă. Nf. *Tericze* 1726, *Bentza alias Teritza* 1862 Puşc., *Fam.* I, 109 (42).
— Dela apelativul *tărâţă*.

Târbă. Nf. *Tarba* 1788 (43), 1791 Iorga, *St. Doc.*, XII, 189 (44), 1743 ibid., XIII, 172 (51), *Tirbe* 1726 (55). D e r i v.: (cu suf. -e n c e a) **Tărbéncea**. Nf. *Terbencze* 1711 Bariţiu, I, 721 (35).
— Cf. srb. t r b a — Bauch (Iveković-Broz, s.v.).

Tărbăléscu, Nf. azi (15).
— Cf. T ă r b u l e s c u, cf. T â r b ă.

Tărbéncea, cf. T â r b ă.

Tărcán, cf. *T e r c u.

Târcea. Nf. *Tarcsa* 1726, *Tartsa* 1766, 1787 azi (1) 1722 azi (5), 1722 (6), 1726 (25).
— Cf. ung. T a r c s a (< T a r s a < t a r, « virgulatus, virgultus », cf. Pais, « Magyar Nyelv », VIII, 300-308, ap. Drăganu, *Suf.* -*şa*, p. 2-3).

Târhon. Nf. *Tarhun* 1726, *Tarhon*, *Tarhun* 1758 (18).
— După numele plantei.

Târlób. Nf. *Tirlob* 1726 (4), *Tirlob* 1758, *Terlob* 1789 (39).— D e r i v.: (cu suf. -e a?) Nf. *Tirlots* 1758 (40).

Tâ'rnea. Nf. *Tirne* 1722 (31), *Tirnya* 1726 (46).
— Cf. *târnă* = coş de nuiele (CADE), derivat cu suf. -e a.

Târnovéanu. Nf. 1820 Meteş, *VA.*, I, 271 (62).
— Deriv. (cu suf. -e a n u) dela Nf. *Târnavă*.

Tarópa. Nf. 1726, 1758 (36, 37), 1758 (47).

Tâ'rşu (?). Nf. *Tersu* 1789 (60).
— Cf. apelativul *târş*; cf. şi T â r z i u.

Tâ'rţea. Nf. *Tircze*, 1758 (36).
— Cf. interj. t â r ţ !

Târtoba. Nf. *Tirtoba* 1633 (62).

Târzíu. Nf. *Tirziul* 1726, *Tirzul* 1758 (26), 1726 (30), *Tirzu* 1758 (36), *Terzul*, *Tirziull* 1726, *Terzull* 1758 (37).
— Dela *târziu*.

Tăsul, cf. A n a s t a s i e.

Tătáru. Nf. *Tatar* 1766 (10), 1765 Fragm. 407, 1726, azi (12), azi (14, 18, im. 28), 1722 (31), azi (im. 45), 1726 (58).
— Dela n. etnic, cf. *a fi Tătar* (= rău peste fire, Zanne, VI 339); în sens de « mare, uriaş » (Ion Cr. II, 37) ş.a. (ap. Şăineanu, *Infl.* Indice).

Taţiána. Nb. azi passim.
— Neol. lat. T a t i a n a (< T a t i a n u s).

Tátu. Nf. azi (5, im. din Ileni-Făgăraş 18), *Tatul* 1437 Fragm. 55 (39), azi (ţig. im. din Ileni-Făgăraş 48, im. din Comăna de sus-Făgăraş 55).—C o m p u s: **Tátomir**. Nf. 1726 (14), 1722 Dens., *Mon.* 66, *Tátumir* 1758, *Tatomir*

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

1788, azi (19), azi (20, 42, im. din Breaza-Făgăraș 44).

— Nume vechiu românesc, de origine străveche balcanică (greacă). Pentru bibliografia în legătură cu numele *Tatu*, cf. Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 573-574.

Tăúlea. Nf. azi (35), *Teulja* 1726, *Teullya* 1758, *Taule* 1789 (38), azi (im. din Hârseni-Făgăraș 43). Și: **Teúlea**. Nf. azi (38).

— Cf. cum. t a u l = furtună (Philippide, *Orig.*, II, 357), deriv. ca suf. -e a.

Távi, cf. O c t a v i a.

Tavista, cf. T a v i t a.

Tavita. Nb. *Tavitha* 1827 Iorga, *St. Doc.*, XII, 212 (44). Și: Nb. **Tavista** (28, 50, 55). Și: Nb. (masc.). **Tavit** (8). Nf. *Tavitta* 1633 (59). H i p o c.: ([Ta-]) Nb. **Vista** (17).

— După numele *Sf. Tavita*, celebrată la 25.X (Timuș, 786). Din grec. *Ταβιτί* « divinité parthe correspondant a l'*Εστία* des Grecs » (Bailly).

Teáșu, cf. C h e a ș u.

Techelécciu. Nf. *Tekelecs alias Alban* 1688, *Tyekelyecs* 1726 (1).

Técla. Nb. (18).

— După numele *Sf. Tecla* celebrată la 24.IX (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 131).

Tehénea. Nf. 1722, 1820 Meteș *VA.*, I, 263 (34).

Deriv. din ung. t e h é n « vacă ».

Tehoácă. Sprnc. li se zice locuitorilor din Comăna de sus (61), de către cei din Comăna de jos (63).

— Cf. *tehuiu* « tulbure la minte » (Ion Cr., II, 277, *DR.*, IV, 1053), « zăpăcit, zmintit » (CADE), și mai ales *tihoacă* = « cojoc ciobănesc cu lâna întoarsă » (Mărgineanu, *Anuarul Instit. de Geografie*, II, 200).

Téiu, cf. M a t e i u.

Télea. Nf. azi (8).

— Cf. *Tilea*, s. mai probabil o formă hipocoristică din *Telemac*.

Teleán. Nf. azi (im. din Veneția de sus-Făgăraș 44, 49, 60).

— Deriv. (cu suf. -a n) din *Telea*, s. N. etnic *Italian* > *Talian* > *Telian*, s. mai curând, derivat (cu suf. -e a n) din Nl. *Teliu*

Telegár. Nf. azi (59).

— Dela *telegar* = cal de teleagă.

Teler cu două fețe. Sprni. (52).

— Ironizează caracterul fățarnic al individului.

Télia. Nb. (58). Cf. T é l e a.

Témpea. Nf. 1726, 1756, azi (37). D e r i v.: (cu suf. -e ș) Sprnf. **Tempeș**. *Stoica-Tempeș* (59).

Ténza, **Ténzi** } cf. H o r t e n s i a.

Teodóra. Nb. *Theodora* 1795 Iorga, *St. Doc.*, XII, 190 (44), azi passim. — D e r i v.: (cu suf. -i c a) Nb. **Teodorica** (51).

— După numele *Sf. Teodora Impărăteasa*, celebrată la 11.II (Timuș, 802-803). — Grec. *Θεοδώρα*.

Teodósia. Nb. *Todoszia* 1726 (41), *Dotosia* 1824 (28).

— După numele *Sf. Teodosia Fecioara*, celebrată la 24.V. Alte sfinte cu același nume, la Timuș, 804-805. Grec. *Θεοδοσία*.

Teodósiu. Nb. 1766 (1), *Thodoszie* 1758 (41), azi passim. — Nf. *Todose* azi (1).

— Hagiografia noastră cunoaște 9 sfinți cu acest nume (Timuș, 805-812), dintre cari cf. acela celebrat la 11.I. — Grec. *Θεδόσιος*.

Teofíl. Nb. azi passim. Și: Nb. **Stofíl** (4). Și: Nb. **Teofíla** (32).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Sânt cunoscuţi 15 sfinţi cu acest nume (Timuş, 821-825). — Grec. *Θεόφιλος* (cf. şi Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 131).

Teofleóc. Sprni. (« aşa a cetit odată la şcoală în loc de Teofil ») (51).

— Cf. şi *tofleac* = « ciucalău » (de porumb) (Costin, *Graiul*, 202), *tofleu* = fluier (*DR.*, V, 302).

Teológu. Nb. (52).

— După numele (Sf. Grigore) *Teologul* (Timuş, 324).

Tepelécea (?). Nf. *Tepelecsa* 1726 (11).

— Cf. *tăpăligă* (< t ă l p ă l i g ă), deriv. cu suf. -e c e a.

Tera. Nf. 1680 (4).

Terchílă, cf. *T e r c u.

***Tércu.** D e r i v.: (cu suf. -a n) **Tărcán.** Nf. *Terkan* 1726, 1766, *Tarkan* 1788 (43); — (cu suf. -i l ă) **Terchilă.** Nf. *Tirkiile* 1726 (21).

— Bulg. T e r k o (cf. bulg. t e r a m « antreiben », s. mai curând hipocoristic derivat din T e r e n t i j, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 131). Cf. T e r a.

Tércea (?). Nf. *Tyertya* 1788 (41), *Tertya alias Soneru* 1758 (43). Şi: *Cserkja* 1726, *Czerke* 1758, *Czertye* 1788 (43).

— Cf. *terciu* (?) deriv. cu suf. -e a (cf. şi *Mămăligă*, *Coleşa*, etc.).

Terebeca. Nf. *Terebeka* 1726, *Tyerbeka* 1788 (24).

— Slav. T e r e b i c h a, rus. T e r e b i c h i n (< trěb- « idoneum esse », Miklosich, 321).

Terézia. Nb. azi passim. Şi: (popular) **Tréja** (27). — H i p o c.: **Rézi** (27).

— Neol. germ. şi ung.

Terhéciu (?). Nf. *Terhecs* 1726 (22).

— Cf. *terhetiu* « povară » (< ung. t e r h e t, Drăganu, în *DR.*, VI, 253).

Tertulián. Nb. (51).

— Cf. numele *Sf. Tertulian* (Timuş, 828).

Tétcu. Nf. 1776 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 132 (49).

— Deriv. (slav. cu suf. -k o) dela t e t a = « amita », cf. ceh. T e t a, T e t k a (ap. Miklosich, 320).

Tétea. Sprnf. (33).

— Cf. calificativul *tete* (ţig. t e t e a « tatăl », A. Graur, *BL.*, II, 191), dat unui om mai bătrân. Cf. B a d e a.

Teúcă, cf. M a t e i u.

Teuşán. Nf. azi (55, im. din Şinca veche 56).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Teuş*.

Tex, Text. Nf. azi (21, 31).

Tibériu. Nb. azi passim. Şi: **Tibéria.** Nf. *Tyiberja* 1726 (61) — **Tibélia.** Nf. *Tibely* 1726 (20), *Tibellya* 1788, azi (48).

— Lat. T i b e r i u s (faimosul împărat roman, sec. I d. Chr.). Formele terminate în -a sânt primite de la Slavi.

Tibrián. Nb. (55).

— Contaminare între *Chiprian* + *Tiberiu*.

Tícă, cf. C o n s t a n t i n.

Ticuşán. Nf. azi (24, 28, im. 30, im. 45, 58).

Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Ticuş*.

Tílea. Nb. *Tilya* 1726 (2). — Nf. azi (2). D e r i v.: (cu suf. -u c ă) Nf. **Tiliúcă** azi (im. din oraşul Călăraşi 51).

— Bulg. T i l e (< S t r a t i l a t, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 131).

Tileágă. Sprni. (21). — Nf. *Tellaga*, *Tellega* 1722 (23).

— Dela apelativul *tileagă*.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Timár(iu). Nf. 1630 Pușc., *Fam.* I, 172, 1642 Fragm. 247, 1726, *Timaru alias Porku* 1758 (26), *Timar alias Csizmadia* 1642 (29), 1789 (28), 1788 (43), 1726 (44), azi (im. din Sebeș-Făgăraș 50).

— Ung. t i m á r = *tăbăcar* (cf. Iorga, *Negoțul* 172, *Ind.* 120, 146-7).

Timoftéiu. Nb. azi passim.

— După numele apostolului, celebrat la 22.I; (alții la Timuș, 830-832, Pamfile, *Să.*, 77-78). Grec *Τιμόθεος*

Timșóiu. Nf. azi (49).

— Deriv. (cu suf. -o i u) din *Timșa* (hipocoristic din *Timoteiu*, derivat cu suf. -ș a).

Tínciu. Nf. *Tincs* 1680, *Tincz* 1688, *Tincs* 1726, *Tints* 1766, azi (3).

— Bulg. T i n č o (< L a t i n a, A t i n a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 189), s. mai curând T i m č o (< T i m o t e i u, ibid. 131).

Tíncu. Nb. *Tinkul* țig. 1728 Pușcariu, *Rev.*, 67, 1509 Fragm. 76 (10).— Nf. azi (7, 8, 11, 12, im. din Berivoi-Făgăraș 20, im. din Breaza-Făgăraș 30, 31), 1680 (32), azi (36, 40, im. 45, im. din Șercaia-Făgăraș 47, țig. im. din Pojorta-Făgăraș 48, im. din Berivoi-Făgăraș 55, im. din Veneția de sus-Făgăraș 56, 59).

— Bulg. T i n k o (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 118, 139, 164).

Tioábă. Nf. *Tioabe* 1680, *Tyoba*, *Tyobe* 1688, 1726 (1).

Tiránu. Nf. *Tyirani* 1766, 1787 (3).

— Adj. *tiran*.

Tirchilă, cf. * T e r c u.

Tiripáș. Nf. *Tiripás* 1726 (63).

Tíța, cf. E l i s a b e t a, L e t i ț i a.

Tíți, cf. L e t i ț i a.

Titilínca. Nf. *Titilinka* 1722 (54).

Titiliúcu. Nf. azi (53).

— Cf. T i t i r i c ă.

Titirézea. Nf. *Titirezi* 1789 (60), *Tityirecza* 1726 (61).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *titirez*.

Titírgă. Nf. azi (1).

— Cf. *titirig* = fig. om sau copil mic, pitic (CADE s. t i t i r e z).

Titirícă. Sprnf. (46).—Nf. *Csitsirika* 1758 (37), *Csicsirika* 1758, 1788 (43), 1726 (51).

— Cf. *titirig* = pitic (Pașca, *Glosar*, 58), cf. și *titilic* = « cimpoiu de coajă de salcie ».

Titírnă. Nf. *Tyityirne* 1766 (56), 1726, 1766 (57).

Titișu. Nf. *Titisu* 1763 (48).

Títu. Nb. azi passim. Și: Nb. **Titus Livius** și *Titus* (44).

— Neol. lat. T i t u s.

Tiúca. Sprni. (fem.) (58).

Toácă. Nf. azi (17).

— Dela apelativul *toacă* (cf. și Nf. moldov. *Toacăș*, ap. Iordan, *Dift.*, 189).

Toácșea. Nf. *Tácsa* 1726 (14), 1758, azi (35), *Taxa alias Streza* 1726 Fragm. 812, azi (37).

Toánchen. Nf. azi (24, 55). Și: Nf. *Tonchina* azi (24, 28, 31), *Toanytyéna* 1788, azi (40).

Tóbză. Nf. *Tobze* 1726 (35).

Toca. Nf. azi (48). — D e r i v.: (cu suf. -o i -a ș) Sprnf. **Tocoiáș** (48).

— Formă hipoc. bulg. din T o d o r (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 190).

Tócáciu. Nf. *Tokács* 1766 (51).

— Ung. t a k á c s = țesător.

Tocánă. Sprnc. (19).

— După nume de alimente.

Tódea. Nf. azi (11, 15, 55).—D e r i v.: (cu suf. -e i u) Nb. **Todéiu** 1743 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 172 (51).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

— Cf. bulg. T o d j o (< T o d o r, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 131).

Tódor. Nb. altădată (din sec. al XVIII-lea) foarte des, passim, azi passim. Redat: *Todor*, *Thodor*, *Todir*, *Togyer*, *Thodgyer*, azi şi **Teódor**, **Toáder**, **Tudor**. — Nf. *Tudur* 1680, *Thudur alias Muntjan* 1688 (1), *Thodor* 1680, *Todor alias Muntjan* 1688, *Togjer* 1726, *Todjer* 1766 (2), 1726, 1766 (10), *Teodor* azi (17), *Togyer* 1726, *Togyer alias Putya* 1758 (20), *Todor* azi (23), *Togyer* 1758 (24), 1722 (34), *Toder* azi (44), *Teodor* azi (45), *Toader* azi (im. din Mlăjet-Buzău 46), *Tudur* 1763, 1788, *Tudor* azi (48), *Toader* azi (im. din Perşani-Făgăraş 49), *Tudor* azi (53), *Togjer* 1726, *Toader* azi (56), *Todir* 1633, 1722 (62). D e r i v.: (cu suf. -a n) Nb. **Todorán** 1758 (44); — (cu suf. -e a s ă) **Todoreásă**. Nf. *Todoreszi* 1763 (48); — (cu suf. -e l) **Toderél**. Nf. *Togyerel* 1726, 1766, 1787, azi (2), **Todorél** 1722, 1819 Meteş, *VA.*, I, 297, *Toderel* azi (17); — (cu suf. -e n c i u) **Tudurénciu**. Nf. *Tudurents* 1763 (48); — (cu suf. -e s c u) **Toderéscu**. Nf. *Todereszkul* 1680, 1688, *Togyereszk* 1726 (4), 1763 (48); — (cu suf. -i c ă) Nb. **Toderícă** (7); — (cu suf. -i ţ ă) **Todoríţă**. Nf. *Todoricza* 1633 (59); — (cu suf. -o i u) Sprni. **Toderóiu** (21).

— Hagiografia menţionează 29 de sfinţi cu acest nume (Timuş, 790-802), dintre care, în calendar, sânt menţionaţi la 8.II, 17.II, 2.III, 20.IV, 22.IV, 16.V, 7.VI, 8.VI. Grec. *Θεόδωρος* de unde slav. T o d o r, T u d o r (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 131). Ne rămâne neexplicată forma T o a d e r.

Todoriţánu. Nf. *Todoriczanul* 1726 (55).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Toderiţa*.

Tóflea. Nf. *Tofla* 1726, *Tofflya* 1758, *Tofle* 1788 (25), *Toflja* 1726, *Toffle* 1758 (37), *Toflea* 1841 Iorga, *St. Doc.*, XII, 216 (44).

— Cf. Ş t o f l e a.

Tohăneánu. Nf. azi (49).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Tohan*.

Tóia. Nf. 1633 (61). D e r i v.: (cu suf. -a n) Nf. **Toián** 1736 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 92 (12).

Tolán, cf. A p o s t o l.

Tóma. Nb. altădată (din sec. al XVI-lea) foarte des, azi des, passim. Nf. *Toma alias Pakulár* 1680 (3), 1726 (11), azi (15), 1726 (19), 1726 (21), 1788 (24), azi (29), *Tomi* 1726 (35), azi (44, im. din Toderiţa-Făgăraş 46), 1763 (48), 1633 (59). — D e r i v.: (cu suf. -a ş, cf. ung. T a m á s) Nf. **Tomáş** azi (44); — (cu suf. -e s c u) **Toméscu**. Nf. *Tomeszk* 1726 (58); — (cu suf. -i c ă) Nb. **Tomícă** (27); — (cu suf. -o i u, -o a i e) **Tomóiu**. Nf. *Tomoj* 1726 (3), azi (48). — Sprnf. *Stoica-Tomoiu* (59); **Tomoáie**. Nf. *Sztancsulya alias Tomaje* 1688, *Tomoj* 1726, *Tomoje* 1766 (3); — (cu suf. -ş a) Nf. **Tómşa**. *Thomsa* 1722 (9), azi (44); — (din *Tomşa*, cu suf. -o a i e) Nf. **Tomşoáie** azi (3); — (cu suf. -u ţ) Nf. **Tomúţ** azi (5, im. din Cârţişoara-Făgăraş 14).

— Dela numele Apostolului celebrat la 17.VII şi 6.X. Cf. şi alţi sfinţi cu acest nume celebraţi la 7.VII, 21.III, 28.XI, 10.XII (Timuş, 833-836). Pentru interesul pe care-l dă folclorul nostru *Sf. Toma*, cf. Marian, *Se.*, III, 168.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Ton
Tóni
Tónie } cf. A n t o n.

***Tóntu**. D e r i v.: (cu suf. -e a) **Tóntea**. Nf. *Tontya* 1758 (18); — (cu suf. -o i u) Nf. **Tontóiu**. *Tontoj alias Deak* 1758 (25).

— Dela *tont* = dobitoc, prost, neîndemânatic.

Tórnea. Nf. azi (53).

Toroábe. **Toroápe**. Sprnf. (33).

— Dela *toroapă* = mârțoagă (de cal) (Păcală, *R.*, 142); în forma *Toroabă* s'a amestecat *gloabă*.

Totícă. Sprnf. (fem.) (19).

Tótu. Nf. azi (3, 5), 1789 (39), 1722 (58). D e r i v.: (cu suf. -e a, cf. bulg. T o t j o < Todor) **Tótea**. Nf. *Totya* 1726 (12); — (cu suf. -o i u) **Totóiu**. Nf. *Totoj* 1758, azi (45).

— Dela numele etnic *Tot* s. bulg. T o t o (< T o d o r, Weigand *Jb. XXVI-XXIX*, 131).

Traián. Nb. azi passim, des.

— Neol. lat. T r a i a n u s (împăratul).

Trăistáru. Sprni. (« om sărac ») (27), 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, *I*, 66, *Trejsztar* (cf. și *Stephan Iorga olim Iorga Tarisnyás*) 1788 (44), *Traisztaru* 1758 (45 .

— Dela *trăistar* = « cel care face s. vinde traiste » (despre *trăistari*, cf. Iorga, *Ind.*, 151).

Trâ'mba. Nf. *Trimba* 1758 (21), 1722, azi (48). Și: **Trâ'mbul**. Nf. *Trimbul* 1763 (48).

— Cf. *strâmbul*, *strâmba*. Cf. și *trâmbă* = val de pânză (CADE).

Trâmbițáș. Nf. *Trombitas* 1654 Fragm. 804, 6 fam. 1862 Pușc., *Fam.*, I, 109, azi (12), *Trimbițaș* azi (16) *Trombiczas* 1758 (18), azi (20, im. din Ludișor-Făgăraș 21), *Trombitas* 1596 Pușc., *Fam.*, *I* 111 (22), azi (im. din Beclean-Făgăraș 25), *Trombitzas* 1668 ibid. 106, 1726, *Trombiczásu* 1758, *Trombitás* 1788, 1793 Fragm. 793, 16 fam. 1862 (26), azi (im. din Pojorta-Făgăraș 27), *Trombitás* 1654 Pușc., *Fam.* I, 111, 1726, *Trombiczas* 1758, 1786 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 126, *Trimbiczas* 1789, azi (28), *Trimbitaș* azi (35), azi (im. din Beclean-Făgăraș 44).

— Dela termenul militar, *trâmbițaș*.

Trâ'ncă. Nf. azi (44).—D e r i v.: (cu suf. -e a, cf. bulg. T r i m č o < T r i f a n, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 131) **Trâ'ncea**. *Trintye* 1766 (4).

Trandafír. Nb. 1787 (1), 1680, 1787 (2), azi (5), 1758 (18), *Drandafir* 1726, *Trandaschir* 1758, *Trandafier* 1788 (19), *Trandaszir* 1789 (28), 1788 (43), *Trandaschir* 1758 (44), azi (60). — Nf. azi (2, im. din Vișlea de sus 18). — D e r i v.: (cu suf. -e s c u) Nf. **Trandafirescu** azi (im. 44).

— Dela apelativul *trandafir* (cf. Pușcariu, *DR.*, VI, 526).

Trâ'ntor. Nf. *Trintur* 1722,azi (5).

— Dela numele insectei.

Trapada. Nf. 1633 (62).

— Cf. *treapăd* = urdinare (CADE). Cf. C ă c a r e a.

Tréja, cf. T e r e z i a.

Trifon. Nb. azi passim. — H i p o c.: **Trífu**. Nf. *Trif* 1726, *Triff* 1758, 1788 (41). — D e r i v.: (dela *Trifu* cu suf. -a n) Nf. **Trifán** azi (36, 37, 41, 44, im. din Sebeș-Făgăraș 50, im. din Dejani-Făgăraș 51, im. din Ohaba-Făgăraș 56).

— *Sf. Trifon*, celebrat la 1.II; alții la 19.IV, 29.IX, 19.XII (Timuș, 833).

Trífu, cf. T r i f o n.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Tripáş. Nf. *Tripas* 1633 (63). — Deriv. (cu suf. -a ş) dela T r i p a (< Triphon, cf. Maretić, LXXXII, 98).

Trîşca. Sprni. (fam.) (24). — Cf. *trişcă* = fluer.

Trîţul. Nf. *Tritzul* 1722 (6).

Troáca. Nf. *Troka* 1766 (1). — D e r i v.: (cu suf. -a n) **Trocan**. Nf. 1722 (32).

Troásca. Sprni. (fem.) (25). — Dela onomat. *trosc* !

Trofín. Nb. (55*). — Grec. *Τρόφιμος*

Troíţă. Sprni. (masc.) (27).

Tronáriu. Nf. azi (55). — Deriv. (cu suf. -a r i u) dela *tron* = ladă, sicriu.

Trónea. Nf. 1743 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 172 (47). — Deriv. (cu suf. -e a) dela *tron*. Cf. T r o n a r i u.

Trópa, cf. E u t r o p.

Túcă, cf. D u m i t r u.

***Tufă**. D e r i v.: (cu suf. -e a) **Túfca**. Nf. *Tuiffa* 1530 Qu., II, 188 (44); — (cu suf. -a r) Sprnc. **Tufári** li se zice locuitorilor din Veneţia de sus (60) de către cei din Părău (58) «fiindcă sânt aproape de pădure».

Túlbure. Nf. azi (im. din Hălmeag-Făgăraş 44, im. din Şona-Făgăraş 46). — Dela adj. *tulbure*.

Túlia. Nb. azi. passim. D e r i v.: (cu suf. -o a r a) Nb. **Tulioára** (al. 2). — Neol. lat., T u l l i a.

Tunár(iu). Nf. *Tunnar* 1722 (9), *Tunaru*, *Tuneru* 1758, 1788 (42). — După îndeletnicire.

Túnsa. Nf. *Tunsza* 1726 (55).— D e r i v.: (cu suf. -o i u) Nf. **Tunsóiu** azi (35, 53), *Tunszoj* 1758, azi (55), azi (im. din Şinca nouă-Făgăraş 60). — *Tuns*, *-ă*, adj.

Túrcu. Nf. 1722, azi (7), *Turku* 1726 (18), azi (im. 24), *Turko* 1511 Fragm. 87, 1661 ibid. 335 (34), *Turku* 1758 (44). — D e r i v.: (cu suf. -e a) **Túrcea**. Nf. *Turcsa* 1726 (26), azi (53), 1726 (55), — (cu suf. -u l a n) **Turculán**. Nf. *Turkulan* 1722 (31). — Dela n. etnic *Turc*, cf. sensul de «naiv», Zanne, VI, 416, «sălbatic», ibid. 423.

Túrdea. Nf. *Turgya* 1726 (11). — Cf. slav. t v r ъ d ъ, de unde Npers. *Turda* (Drăganu, *Rom. în sec. IX-XIV*, 480) de unde, deriv. cu suf. -e a. Cf. şi S t u r z e a.

Turdeánu. Nf. azi (im. 29, 30, 32), *Turgyanu* 1788 (34). — Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Turda*.

Tur de fier. Sprnf. (57). — Cf. C u r d e f i e r.

Túrea. Nf. 1820 Meteş, *VA.* I, 303 (55). — Deriv. (cu suf. -e a) dela slav. t u r ŭ = taur (Miklosich, 321). Cf. T ă u r e a.

Túrtea. Sprni. (52). — Deriv. (cu suf. -e a) dela *turtă*. Cf. P o g a c e a.

Turtuváica. Nf. azi (44). — Contaminat: *turturică* + *cucuvaie*.

Túrza. Nf. *Tursza* 1726 (26). — Cf. S t u r z e a.

Tuşinár. Nf. *Tusŭnar* 1722 (7). — Cf. *a tuşina*.

Tuta. Nf. *Muera alias Tuta* 1758 (24), 1726 (36). — D e r i v.: (cu suf. -o i u) **Tutóiu**. Nf. *Tutoj* 1788, azi (44). — Dela *tută* = «om al dracului»; «câne zăzănios» (*Conv. Lit.*, 1910, 955), «prost»; «om vorbăreţ» (com. G. Vulcu, Sibiiu),

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

« câne care latră de geaba » (Păcală, *R.* 142). Cf. și ung. T u t a, T o t a (Melich, *Jöv.*, I², 149-150).

Tutor. Nf. azi (6, 7, 9).

— Din *Tudor* (?), s. apelativul *tutor* (?).

Túțu. Sprni. (21), « înjura cu vorba asta ».

— Din [tă-]*tuțu* < *tată*.

Tutuláie. Sprni. (« porecla lui Nicolae Pădure ») (52).

— Dela hipoc. *Culaie*, rostit (în graiul copilăresc) *Tulaie*, reduplicat (poate prin amestec cu *tut*) *Tutulaie*. Cf. și C u c u l a e.

Ţ

Ţăcálă. Nf. *Czakala* 1633 (61).

— Dela *ţăcală* = pușcă veche și rea (CADE). Cf. totuși și săs. Z â k ə l (< ung. s z é k e l y = Secuiu), Kisch, *Sieb.* 167, Scheiner, *BA.*, 160.

Ţacotă. Sprnc. li se zice în batjocură locuitorilor din Noul Român, de cei din Cârțișoara (5).

— Deriv. (cu suf. -o t ă) dela onomat. *ţac* ! (?).

Ţaholtela (?). Nf. *Czaholtyela* 1758 (55).

Ţáina. Nf. *Czajna* 1711 Bariţiu, I, 718 (59).

Ţálea. Nf. azi (im. din Brebeni-Olt 44). — D e r i v.: (cu suf. -ă u) **Ţălă'u**. Nf. *Czelev* 1726 (22).

Ţâleácă. Sprni. (21).

Ţâmbóiu. Nf. *Czimboj* 1758 (35), azi (37), 1726 (și *Czimpoj* !), 1758, 1788, **Ţimbóiu**, *Ţâmboiu* azi (41), azi (43).

— Cf. Ţ â m p u (?).

Ţâ'mpu. Nf. *Czimpu* 1726 (42). — D e r i v.: (cu suf. -o i u) **Ţâmpóiu**. Nf. *Czimpoi* (*Cimpoiu* ?) 1722 (50).

— Dela *ţâmp* = partea piciorului dela genunchiu în sus.

***Ţânc**. D e r i v.: (cu suf. -a n) dela Nf. *Czenk* ?) Nf. **Ţâncán** 1747 Dragomir, *Ist. Desr.*, I, 66 (44); — (cu suf. -u ș) Sprnf. **Ţâncúși** (33).

— Dela *ţânc* = « cățel », « prunc », « piciu » (CADE).

Ţă'ndări. Sprnf. (« se supără repede ») (33).

— Cf. expresia *i-a sărit ţandăra* s'a supărat; *ţ ă n d ă r o s* adj. = « țâfnos, arțăgos » (Ciaușanu, *Glos.* 67); = « (cal) slab, bătrân » (Pop, *DR.*, V, 235).

Ţanie. Sprni. (27).

Ţârghiș. Nf. *Czirgys* 1680, *Czirgis* 1726 (10), azi (15), *Sergisch* 1722, azi (16), 1726 (18), *Ţirghiș* azi (24), *Czirgyis* 1758 (40), *Czirgisch* 1722 azi (im. din Sâmbăta de jos-Făgăraș 44), 1758 Fragm. 563 (62).

Ţânțărúși. Sprnc. li se zice locuitorilor din Ţânțari de cei din Grid (57).

— Deriv. (cu suf. -u ș) dela *ţânţar* = fig. viclean (Zanne, I, 670). Cf. și M u ș t e.

***Ţântă**. D e r i v.: (cu suf. -e a) **Ţâ'ntea**. Nf. *Zinte* 1534 Veress, *Acta* I, 237, *Cinte alias Cince* 1667 Fragm. 361 (24), *Tyintea* 1789 (38), azi (56, 59), *Czinta* 1722 (62); — (cu suf. -a r, cf. *ţintar* = cel care face țânte; și nume de pasăre) **Ţântár**. Nf. *Czintár* 1758, azi (44).

***Ţapă**. D e r i v.: (cu suf. -e a) **Ţépea**. Nf. *Czepe* 1722 (23); — (cu suf. -e l -u ș) **Ţepelúș**. Nf. *Czepelus* 1726, *Czepelüs* 1758 (36); — (cu suf. -e ș) Nf. **Ţépeș** azi (23), *Czepes* 1758 (35), azi (im. din Rast-Dolj

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

44, 50), 1726 (63); — (cu suf. -o s) **Ţepósu**. Nf. *Czeposzul* 1680, *Cziposz* 1688, *Czeposz* 1726 (2), 1726, azi (3), 1722 (54).

Ţápu. Nf. *Czapu* 1758 (36). — Sprni. (1).—Sprnf. (33) « pe bunică. o batjocoreau capră » (58).

— Pentru evoluţie, cf. C a p r ă.

Ţâríca. Sprni. (« zice ţârică pentru ţâră ») (27).

Ţárină. Nf. *Czarine* 1726, 1758 (36).

— Apelativul topic *ţarină*.

Ţârmónea. Nf. *Czirmonya* 1726, *Czermonie* 1766, 1787 (1), *Czirmonja* 1680, *Bogdan alias Ceremonia* 1688, *Czirmonya* 1726, *Czerimone, Czerimonia* 1766, azi (10). — Sprnf. azi (33). — D e r i v.: (cu suf. -i c a) Sprni. **Ţârmoníca** (27).

— Dela abstractul *ţârmonie, ţeremonie* (cf. *Jb.*, II, 211).

Ţaróg. Nf. azi (12), *Czarogh* 1726, azi (14), azi (15), *Czárog* 1726 (19), 1758 (21).

Ţâţáni. Sprnc. dat locuitorilor din Şercaia (47) de către cei din Mândra (46), celor din Crihalma de cei din Comăna de jos (63).

Ţecherúşe. Sprnf. (33).

— Dela *ţechiră* = « paner de papură » (*Jb.*, X, 216).

Ţénghea. Nf. azi (44).

— Variantă a lui *Cenghea* n. de bou, cf. N. de animale, s.v.

Ţérchea (?). Nf. *Czercs* 1726 (18), azi (38), *Czerka* 1722, azi (43).

— Deriv. din *ţarcă*, numele păsării (?).

Ţéstul. Nf. *Czesztul* 1726 (59).— D e r i v.: (cu suf. -e a) Nf. **Ţéstea**. *Czeszta* 1722, azi (32).

— Dela *ţest* = cuptoraş.

Ţétu. Nf. *Teth* 1219 Hurm., I[1],70; *Czecz* 1726 (10), *Czecz alias Kingya* 1688, *Czetz* 1766 azi (13), azi (29, im. din Săscior-Făgăraş 32, 33,) *Czecz* 1726, 1758, 1789, 1801 Fragm. 813, azi (39), azi (42).

— După Bogrea, (*I Congres*, 80), numele e de origine armeană: *Czecz* = « molie ».

Ţíea, cf. M a r i a.

Ţichindeleánu. Nf. azi (im. Alţana-Sibiiu 44).

— Deriv. (cu suf. -e a n u) dela Nl. *Ţichindeal*.

Ţíclea. Nf. *Cziklja, Czikllea* 1726, *Cziklya* 1758 (30).

— Cf. săs. Z i c k l ə (cf. ung. s z i k l a = stâncă), Kisch, *Nam.* 148.

Ţiclora (?). Nf. *Cziklyora* 1722, *Cziklora* (şi *Czikloda*) 1763, *Czihlore* 1788 (48).

Ţicora. Nf. *Czikora* 1788 (44).

— Cf. srb. c i k o r i j a = « cicoare ».

Ţífrea. Nf. azi (im. 6).

— Ung. c i f r a = « împodobit, înzorzonat », deriv. cu suf. -e a.

Ţigán. Nf. *Czigány* 1766 (1, 3, 4), ţig. 1758 (24, 35), 1789 (38), ţig. 1726 (44), *Czigány alias Muntyan* 1788 (45), ţig. 1726 (59, 63). Sprni. (fem.) **Ţigancă ungurească** (58). D e r i v.: (cu suf. -e l -e a) **Ţigănélea**. Nf. *Czigenyella* 1726, 1758 (37).

— Dela n. etnic *Ţigan* (şi cu sensul de « fierar ») (cf. Paşca, *Omagiu Pârvan* 282-283).

Ţíli. Nf. azi (44).

Ţingúlea. Nf. azi (25).

Ţinţás. Nf. azi (im. din Negreşti-Satu-mare 56).

— Deriv. (cu suf. -a ş) din Nf. săs. Z i n t z (< V i n c e n t i u s, Kisch, *Nam.*, 149)?

Ţipária. Nf. *Cziparia* 1726, 1758 (35).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Ţiplíc. Nf. azi (1), *Cziplik* 1680, *Czipplik* 1688, 1726, *Czeplik* 1766, *Cziplik* 1787, azi (2).

— Cf. *ţiplă* = băşica de bou uscată, întrebuinţată la ţară, altădată, în loc de geam (cf. CADE).

Ţípu. Nf. 1877 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 43 (8), *Czipu alias Kotiga* 1726 (14), azi (24), 1726 (39), 1758 azi (42), azi (43, im. din Hârseni-Făgăraş 44).

Ţíţu. Nf. 1792 Iorga, *St. Doc.*, 52 (39), *Prekup alias Cziczu* 1726 (63). — D e r i v.: (cu suf. -e i u) Nb. **Ţiţéiu** (7). Nf. *Cziczei* 1722 (31).

Ţogóe. Nf. *Czukoj* 1758 (47), *Czogoje* 1726 (55), *Czogoj* 1766, azi (57).

Ţópa. Nf. *Czoppa* 1722 (17), *Czopa* 1758, azi (45).

Ţúba. Nf. azi (43).

— Cf. srb. C u b- (< C y p r i a n u s, ap. Maretić, LXXXII, 100).

Ţúca. Nf. azi (im. din Pojaru-Gorj 44). Cf. srb. C u k i ć.

Ţuleándră. Sprni. (21).

— Cf. *buleandră*, cf. ung. c u l a =prostituată (în graiul Săcuilor c u l á n d r a = suman de om sărac, cf. rom. b u l e a n d r ă).

Ţuţóiu. Nf. *Czuczoi* 1722 (35).

Ţuţári. Sprnf. (33).

— Deriv. din *ţuţ* =«Kopfstellung».

Ţuţuián. Nf. *Czuczojan* 1726, 1758 (35). Sprnc. (51).

— Cf. sensul de «cioban din Ardeal» şi acela de «mocârţan, bădăran» (TDRG.)

Ţuţura. Nf. *Czuczura* 1726, *Czutzura* 1758 (26), 1722 (31), 1758 (40, 44).

— Cf. srb. c u c o r i ć (Rječnik, s.v.).

U

Uca, cf. M a r i a.

Ucă, cf. A n d r e i u.

Ucheleş. Nf. azi (im. din Ceadâr-lunga-Tighina 57).

Údrea. Nb. *Udra* 1726, *Udre* 1766 (1). — Nf. *Udrea* azi (1). — D e r i v.: (cu suf. -i ş t e) **Udríşte**. Nf. *Udrištia* 1688, *Udriste* 1726 (1), 1722, azi (6), 1452 Fragm. 61 (30).

— După Bogrea, (*DR.*, IV, 871-2) *Udrea* ar fi reflexul slav al lat. A d r i a n u s. — Cf. însă Nl. bg. *Ódrin* (din A d r i a n u s, în Adrianopol). D-l G. Giuglea îmi atrage atenţiunea asupra indo-europ. *u d e r, de unde grec. *ὕδρα* (ion. *ὕδρη*), lat. *lutra* «loutre», slav. v y d r a (Boisaq, *Dict. étym. de la langue grecque*, p. 998), din care la noi Nl. şi Nf. *Vidra*.

Udu. Sprnf. (46).

Ugrinus 1291 Urk., I, 177 (16-17).

— Srb. U g r i n (Maretić, LXXXI, 93).

Ulcicúţa. Sprnf. (43).

— Deriv. dela o a l ă. Cf. O a l e a.

Úliu. Nf. *Ullyoŭ* 1722, 1723 Fragm. 541 (14). Sprni.(14). **Uliu lui Ilie** (19).

— Dela *uliu*, cu aluzie la caracterul violent al individului.

Una 'ntr' una. Sprni. («când e beat spune mereu aşa») (58).

Úncea. Nf. *Uncza* 1726 (57).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *unchiu*, s. din *Oncea*, cf. O n c i u, cf. U n c h i a ş u.

Unchiáşu. Nf. *Unkiás* 1726 (21). — D e r i v.: (cu suf. -e l) **Uncheşél**. Nf. *Untsesel* 1758 (47).

Únghiu. Nf. azi (9, 13).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Úngur. Nf. azi (im. din Breaza-Făgăraş 30, ţig. 36, 46). — D e r i v.: (cu suf. -e s c u) Nf. **Unguréscu** azi (im. din Beclean-Făgăraş 44); — (cu suf. -e a n u) Nf. **Ungureánu** azi (im. din Moldova 18, im. idem 20).

— Dela n. etnic *Ungur* (pentru care cf. Zanne, VI, 429-430).

Untúri. Sprnf. (« toţi din familie sânt graşi ») (33).

Urcán. Nf. azi (im. din Turda 4).

— Deriv. (cu suf. -a n) de la Nl. *Urca*.

Urcióra. Nf. *Urcsora* 1726 (11).

— Dela apelativul *urcior*, *ulcior*.

Úrdea. Nf. azi (im. din Şona-Făgăraş 44, im. din Grid-Făgăraş 51), 1726, 1766, azi (57), 1789, azi (60), azi (im. din Veneţia de sus-Făgăraş 63).

- Deriv. (cu suf. -e a) dela *urdă*.

Uréchea. Nf. *Uretsa* 1766 (1), *Ureke* 1726, *Uretye* 1758 (20, 21, 37), *Uretja* 1726 (42), 1788 (46). Spnri. (27).

Urián. Nf. azi (49).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Uriul*-de-sus.

Úrlea. Nf. azi (1).

— Cf. *urlà* derivat cu suf. -e a, ca şi Z b i e r a.

Úrsu. Nb. *Ursz* 1726 (38, 46). — Nf. azi (6, 7), *Ursz* 1688 (10), azi (17, 18), 1689 Puşc., *Fam.* I, 171 azi (31), 1722 (34), azi (35), 1557 Fragm. 810, *Urcz* 1630 ibid., 228, *Ursz* 1657, ibid., 318, 1726, azi (37) 1671 Fragm. 312, 1758, 1789 (38), 1726 (42), azi (im. din Şinca-veche-Făgăraş 44, 47, 49), 1657 Fragm. 817, 1726, azi (55). — Sprni. (52). Şi: *Ursza* 1726 (19, 26), 1820 Meteş, *VA.*, I, 259 (34), 1633, 1726 (63). — D e r i v.: (cu suf. -a r) Sprnf. **Ursári** (« membrii familiei *Ursea* ») (33); — (cu suf. -e a) Nf. **Úrsea** azi (33); — (cu suf. -u l -e c i u) **Ursuléciu**. Nf. *Ursulets* 1788 (43).

— Dela *urs*, care, fig., în limba comună are sensul de « om închis ».

Uscóiu. Nf. azi (46, 53), *Uszkoj* 1758 (55).

Usturósu. Sprni. (« altădată era numit Brânzar ») (27).

— Cf. *brânză usturoasă*.

Uşurélu. Nf. *Usurel* 1758 (55). Sprni. (29).

Uţa, cf. M a r i a.

V

Vácă. Nf. *Vake* 1680, 1787, azi (2), 1680 (10). D e r i v.: (cu suf. -a n) **Văcán**. Nf. *Vakan* 1680 (2); — (cu suf. -a r, « păzitor de vaci ») Nf. **Văcár(iu)** azi (7, 18), *Vaccar* 1722 (33), azi (50, 55); — (deriv. din *Văcariu*, cu suf. -e s c u) Nf. **Văcăréscu** azi (im. din Gorj 51); — (cu suf. -u ţ ă) **Văcúţă**. Nf. *Vekutze* 1726 (2).

Vădeán. Nf. *Vadén* 1758 (26), azi (37, im. din Mărgineni-Făgăraş 39), *Vadán*, *Vadjan* 1788 (44), azi (im. din Mărgineni-Făgăraş 47), 1788 (48).

— Deriv. (cu suf. -ean) dela Nl. *Vad*.

Vă'duva. Nf. azi (im. din oraşul Măgurele 44).

Váicu. Nf. *Vajku* ţig. 1787 (1). — D e r i v.: (cu suf. -o t ă). **Váicotă**. Nf. *Vajkote* 1726 (12).

— Cf. bulg. V a j o (< V a s i l e. Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 132).

Vâ'ja. Nf. azi (16), cf. şi *Viza* 1527 Fragm. 101 (56). Şi: Nf.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Vuju azi (14).—Deriv.: (cu suf. -eiu) Nf. **Vâjéu** azi (13, 15) și Nf. **Vujeu** (14); — (cu suf. -olea) Nf. **Vijóle, Vijóli** azi (17, 20, im. 27, 28, im. 29, im. din Netot-Făgăraș 30, im. idem 32, im. idem 44).

Vâ'lcu. Nb. *Velkul* 1680 (1), 1680 (2), *Vilkul* 1688 (3), *Vilku* 1726 (11, 51). Nf. *Velkul* 1680, *Vilk* 1688, *Vilku* 1726 (1), 1726 (2), *Velk* 1680, *Vilk* 1726 (4), *Vilku* 1726 (11, 19). Și: **Vúlcu**. Nf. *Vulk* 1680, 1787, azi (1), 1766 (2), 1486 Pușc., *Fam.*, I, 112, 1664 Fragm. 802, *Gugul alias Vulk* 1668, azi (4), 1758 (19), azi (im. 29, 31, 32), 1758 (47).—Deriv.: (cu suf. -an) **Vâlcán**. Nb. *Volkan* 1509 Fragm. 76, *Volchan* 1663 ibid., 334 (4), 1511, *Vilkan* 1516 ibid. 84, 96 (11), *Volkan* 1711 Dens., *Mon.*, (14). —Nf. *Vilkan* 1516 Fragm. 96 (11); **Vulcán**. Nb. *Vulkan* 1680 (13). Nf. azi (im. 6), *Vulkan* 1725 Pușc., *Fam.*, I, 176, azi (11), 1680 (13), azi (17), 1758, azi (18), *Vulkan alias mutato nomine Muntjan* 1726, 1788 (26), azi (im. din Vad-Făgăraș 47, 49, 55, 63).

— Din slav. vlŭkŭ = lup (Miklosich, 256-257).

Vălâiu. Nf. *Velaj* 1726, *Valaj* 1758 (55).

Vălcanu. Nf. azi (9).

— Deriv. (cu suf. -ean) dela Nl. *Vale*.

Valendorfeán. Nf. azi (im. din Galați-Făgăraș 21, 44).

— Deriv. (cu suf. -ean) dela Nl. *Valendorf*.

Valentín. Nb. (5*). Și: **Valentína** Nb. azi (9*, țig. 24, 28, 45, int. 52, int. 61), *Valintina* (27*, 39).

— Neol. lat., Valentinus, cunoscut și în hagiografie (Timuș, 840). Pentru forma feminină, cf. fr. Valentine și în hagiografie (Timuș, 840).

Valériu. Nb. azi passim.—Nf. **Valér** azi (im. 8). Și: Nb. (masc.) *Valerie* (58). Și: Nb. **Valéria** azi passim. — Hipoc.: Nb. (fem.) **Valéri** (33); — ([Va-]) Nb. **Léri** (25, 33); — ([Valer-]) Nb. **Ița** (21). — Deriv.: (cu suf. -ica) Nb. **Valerica** (1, 56); — (cu suf. -iță) Nb. **Valeriția** (21, 52).

— Neol. lat. Valerius (istoricul din sec. I-iu), Valeria.

Vámoș. Nf. azi (im. 9).

— Ung. vámos = « vameș ».

Váncea. Nf. *Vantsa* 1788 (45), *Wancze* 1534 Fragm. 104 (55).

— Bulg. Vančo (<Ioan).

Vánea. Nb. *Vanja* 1766 (1).

— Bulg. Vanjo (< Ivan).

Vánga. Nf. azi (16, im. din Toderița-Făgăraș 44, im. din Hurez-Făgăraș 50).

— Cf. bulg. Vangé (< Evangel, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 121).

Vanghelóiu. Sprni. (« înjură de Evanghelie ») (27). Deriv.: (cu suf. -oaică) Sprni. (fem.) **Vangheloáica** (« soția lui Vangheloiu) (27).

— Se știe că *Evanghelia* « intră în formulele înjurăturilor celor mai obscene » (Șăineanu, *Sem.*, 118).

Vă'nțăl. Sprnf. (53).

— Germ. Ventzel.

Vanvuléscu. Nf. azi (im. din orașul Tg-Jiu 44).

Vărár(iu). Nf. *Văraru* 1725 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 94 (25).—Sprnc. li se zice locuitorilor din Vlădeni de către cei din Șinca Nouă (53).

— Desre *vărari* în trecut, cf. Iorga, *Ind.* 26.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Vârcioșa, cf. V â r ș o g.

Várga. Nf. azi (24) *Varga* 1633 (62).

— Ung. v a r g a = pantofar. Cf. C i z m a ș u.

Vârsáva. Nb. azi (12, 27). Și: Nb. **Vârsávia** (14, 49), **Versávia** (8, 45, 48, 50, 53, 63), **Virsávia** (51).

— După numele *Sfântului Varsava*, celebrat la 3.VI (Timuș, 845-846).

Vârșóg. Nf. *Versog* 1680, 1766 (1).— D e r i v.: (cu suf. -e a) **Vârșógea**. Nf. azi (11), *Virszocsa* 1726, *Virtsosa* 1758 (18).

— Deriv. (cu suf. -o g) dela slav. v r ŭ h ŭ = albină, cf. ceh. V r š (Miklosich, 259).

Vârtejánu. Nf. azi (im. din orașul București 44).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Vârteje*.

Vă'ru. Nf. azi (9).

— Nume din terminologia înrudirilor (cf. S o r ă).

Vărúca, cf. V â r v a r a.

Vârvára. Nb. azi passim. — Nf. *Virvale* 1726, *Vurvale alias Burszan* 1758 (40), **Vulvără** azi (im. din Vad-Făgăraș 44, 49). D e r i v. — h i p o c.: (cu suf. -u c a) Nb. **Vărúca** (19, 27).

— Dela numele *Sf. Varvara* (Timuș, 848). Din slav.

Vărzár(iu). Nf. *Verzár* 1758 (37). Sprnf. (« unul din familie a furat o oală cu varză ») (63).

— Nume dat după numele mâncării (cf. *DR.*, IV, 659).

Vașarheián. Nf. 1741 Iorga, *St. Doc.*, XII, 187 (44).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Vașarheiu*.

Vășcu. Nb. *Vasku*, ţig. 1726 (13). — Nf. ţig. 1766 (1).

—Formă hipocoristică din *Ivașcu*.

Vasii. Nb. *Vaszij* 1787 (1, 10), 1726 (12, 14), 1733 Trans., 1929, 545 (18), *Vaszi* 1788 (34), *Veszi* 1726 (35, 38, 39, 41), *Vaszi* 1766 (57), 1726 (58), *Veszej*, *Veszij* 1726 (58), *Uoszi* 1633 (60, 62), *Voszi* 1633, 1726 (63).— Nf. *Vaszii* 1680, 1688 (10) azi (im. din Micfalău-Sf. Gheorghe 57).

— Slav. V a s i j o, ung. V a s z i (< V a s i l e).

Vasílca. Nb. (fam.) (18).

— Bulg. V a s i l k a (< Vasile).

Vasíle. Nb. altădată (din sec. al XVI-lea) des, passim. redat: *Vaszilia*, *Vaszilie*, *Veselie*, *Veszilie*. Azi passim.— Nf. *Vaszil* 1663 Fragm. 803 (8), *Vaszilia* 1680, *Veszilie* 1726 (10', 1722 (31), azi (44, 45), *Vaszilij* 1750 Fragm. 559 (62). — D e r i v.: (cu suf. -a c h e) Nb. **Vasiláche** sec. al XVIII-lea Iorga, *St. Doc.*, XII, 53 (34), *Văsălachi* 1786 ibid. 44 *Vaszalatya* 1766 (13), *Vaszalatyi* 1758 (22), *Vaselake* 1729 Fragm. 547, 1788 (41), *Vaszalaki* 1726 (43), 1788 (44), *Vaszelatye* 1788 (48). — Nf. azi (55); — (cu suf. -i c ă) Nb. **Văsălícă** (5, 7); — (cu suf. -o a i e) **Văsălioáie**. Nf. *Vesselyoai* 1795 Iorga, *St. Doc.*, XII 190; — (cu suf. -u c ă) Nb. **Văsălúcă** (27). H i p o c.: ([Va-]) Nb. **Sâ'le** (7, 33);— **Sâlúcă** (27);— **Láche** (27).

— După numele sfinților celebrați, după calendar, la 1.I, 22.III, 12.IV, 26,V; alții la Timuș, 848 ș. u. (cf. și Marian, *Se*, I, 1-161).

Vastiána, cf. S e v a s t i a n.

Vásu. Nf. *Vaszu* 1680 (1), azi (2), *Vaszi* 1663 Fragm. 803, azi (8), azi (9, 24), *Vassul* 1556 Fragm. 124, *Vaszul* 1726 (43), 1833 Iorga, *St. Doc.*, XII, 217, azi (și im. din

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Arpașul de jos și din Voila-Făgăraș 44). Deriv.: (cu suf. -uț) Nf. **Văsúț** azi (im. 45).

— Slav. Vaso (< Vasil).

Véca, cf. Raveca.

Veliș. Nf. *Velis* 1758 (18).

— Srb. Veliš (< velŭ = mare, Miklosich, 253).

Vénea. Nf. *Venya* 1726 (63).

— Bulg. Vené (< Venedikt, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 132).

Vérdea. Nf. azi (17).

—Deriv. (cu suf. -ea) dela adj. *verde* (traduce deci în română ung. Zöldi).

Vereș. Nf. 1592 Pușc., *Fam.* I, 103, azi (59).

— Cf. ung. veres «roșu».

Vérnea. Nf. *Vernya* 1680, *Verna* 1787, azi (10). Deriv.: (cu suf. -escu) Nf. **Vernéscu** azi (im. din orașul București 53).

Veroána. Nb. 1813 Iorga, *St. Doc.*, XII, 204, *Viroana* 1875 (14), azi *Viroana*, *Veroana* (27, 33, 45, 48, 60). — Hipoc.: ([Vi-]) Nb. **Roána** (33). Sprni. (fem.) (24).

— După numele *Sf. Veronica*, celebrată la 13.I și 7.VII (Baudot, 611).

Vérzea. Nf. azi (2), *Verza* 1726, 1758 (55), *Verzé* 1633 (63).

Deriv. (cu suf. -ea) dela Varză.

Veselína. Nb. azi (3, 4).

—Bulg. Vasilena (< Vasil).

Vespasián. Nf. azi (6)

— Neol. latin, Vespasianus (împăratul).

Véspea. Nb. 1584 Fragm. 131 (47).

— De la numele insectei.

Vespremi. Nf. azi (14).

— Deriv. (ung. cu suf. -i) dela Nl. *Veszprém*.

Vestegán. Nf. 1722 (3).

Veștemeánu. Nf. azi (1).

— Deriv. (cu suf. -eanu) dela Nl. *Veștem*.

Véta, cf. Elisabeta.

Vetúria. Nb. azi passim.

— Neol. lat., Veturia (mama lui Coriolan).

Veveriță. Nf. *Kosokarj alias Vovoritza* 1688 (1).

— Dela *veveriță* cu aluzie la vioiciune.

Véza. Nf. azi (2).

— Cf. srb. veza = «ulm» (Iveković-Broz, s.v.).

Víca, cf. Ludovica.

Vicénția, **Vichénția**, } cf. Vichente.

Vichénte. Nb. *Vetjende* 1766, *Vigenti*, 1789 (2), *Vetyende* 1766 (3), *Vichente* azi des, passim. Și: Nb. **Vichéntia** (4), **Vichénția** (4). (Neol. lat. Vincentius) Nb. **Viténțiu** (48) și **Vicénția** (12).

— După numele sfântului *Vichentie*, celebrat după calendar la 11.XI.

Víctor. Nb. azi passim. — Deriv.: (cu suf. -el) Nb. **Victorél** (21). — Hipoc.: ([Vic-]) Nb. **Torél** (21); — **Itu** (19) sic!; — Nb. **Títu** (19) sic!

— Neol. lat., Victor.

Victória. Nb. azi passim. — Deriv.: (cu suf. -ica) Nb. **Victorica** (6); — (cu suf. -ița) Nb. **Victoríța** (6, 15, 21). — Hipoc.: ([Vic-]) Nb. **Tória** (9, 22), **Tóri** (15), **Toríța** (6, 21).

Vídu. Nf. azi (17).

— Slav. Vido (< vidja = a vedea, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 149).

Vig. Nf. 1726 (63).

— Cf. Nf. ung. Vég.

Vijla. Sprni. (fem.) (21).

— Dela *Vijlă* = n. de câne (Bogrea, *DR.*, IV, 411-412, H., XVIII, 72).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Vijole, } cf. V â j u.
Vijoli, }

Víla. Nb. 1787 (1).

— Din slav. V i l a (cf. Miklosich, 254).

Vilícicu. Nb. *Vilicsku* 1726 (18).

— Bulg. V e l i č k o (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 153), cf. V e l i ş.

Vílma. Nb. azi (9, 39, 44).

— Neol. germ. V i l m a.

Vineţán. Nf. *Vineczan*, *Veneczan* 1726 (36, 42), *Venetzan* 1722 (52), *Venitzan* 1755 Fragm. 570, azi (57).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela Nl. *Vineţia*, *Veneţia* (din jud. Făgăraş).

Vingărzéan. Nf. azi (im. 10).

Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Vingard*.

Vintílă. Nb. *Ventilla* 1533 Hurm. II[4], 46 (37). — Nf. azi (18).

Vionéla. Nb. azi (int. 5, 29, 44).

Viorél. Nb. azi (int. 5, 14, al. 22, int. 33, 43, int. 45, 63). Şi: Nb. **Vioríca** azi (rar 25, int. 26, al. 27, des 30, rar 51, 52, int. 57, 63). Şi: (din masc. *Viorel*) Nb. (fem) **Vorele** (5).

Deriv. (cu suf. -e l, -i c ă) de la *vioară* — nume de floare.

Virgíl. Nb. azi passim, şi *Vergil* (al. 27, 55). — Nf. azi (44). — H i p o c.: ([Vir-]) Nb. **Gílu** (26, 33).

— Neol. lat. V e r g i l i u s (poetul roman).

Virgínia. Nb. azi (9*, int. 14), *Virgenia* (al. 22), (al. 27).

— Neol. lat. V i r g i n i a (faimoasa plebeiană romană, sec. V, a. Chr.).

Viríţa, cf. E l v i r a.

Virsávia, cf. V a r s a v a.

Virúgă. Nf. *Viruge* 1766 (10).

Visalon, cf. A v i s a l o m.

Víşa. Nb. *Jisa* 1680, 1766 (10). — Nf. *Visi*, *Gisi* 1726, *Visa* 1758 (41), *Gyisi*, *Gyisa* 1788, 1808, azi *Vişa* (44), azi (45, 49). Şi: Nf. *Gyissa* 1722 (5), *Gişa*, **Ghişa** azi (10, 16), *Gyischa* 1722, azi (29), azi (im. din Săvestreni-Făgăraş 31, 40), 1722 (62).—D e r i v.: (cu suf. -o i u) Nf. **Ghişóiu** (im. din Cuciulata-Târnava mare 44, im. idem 59, im. idem 60). Şi: **Vişóiu** 1726, 1758 (22).

— Srb. bulg. V i š a (< V i š e s l a v, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 135, Miklosich, 260). Pentru forma G h i ş a, Drăganu, *Suf. -şa*, 23, trimite la forma bulgară, care e totuşi G e š a (< Giorgi).

Visarión. Nb. 1766 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 184 (17), *Viszar* 1787 (3).

— După numele *Sf. Visarion*, celebrat la 6.VI.

Vísta, cf. T a v i t a.

Víşca. Nf. *Viszka* 1767 Fragm. 685 (61).

— (În unele regiuni, în munţii Apuseni, *viscă* = « nevăstuică », alături de *năvâscă*). Cf. şi V i s u.

Vişteánu. Nf. *Vistyán* 1688, azi (4), *Vistjanu* 1726 (26), 1726 (47), *Visteanu alias Dridisanu* (acuma *Mateiaş*) 1638 Puşc., *Fam.* I, 109.

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Vişţea*.

Vísu. Nf. *Gyiszu* 1787 (2), azi (im. din Părău 51), *Viszu*, azi (şi im. dn Bucureşti 58).

— Cf. sl. v y s ŭ: v y s o k ŭ « înalt » (Miklosich, 260). Cf. şi V i s c a.

Viţénţiu, cf. V i c h e n t e.

Vítu. Nf. azi (14). Şi: **Vita**. Nf. *Zsita* 1758 (37).

— Bulg. V i t o, V i t a (< V i t o m i r, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 135).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Vizánte. Nb. *Vazante* 1766 (2), *Vizante*, 1766 (3).—Nf. azi (1, 7). — Grec. *Bizantios* (= din Bizanț).

Vlad. Nb. altădată (din sec. al XV-lea) des, passim, azi rar.—Nf. 1688, 1787, azi (1), 1722, azi (9), 1509 Pușc., *Fam.* I, 177, 1766 (10), 1680, 1726 (13), 1726 (20), azi (21), 1789, azi (28), 1726 (30), 1722 (32), 1758, azi (36, 37), 1758 (38), azi (39), *Wlad* 1670, Pușc. *Fam.* I, 108, *Vlad* 1758, azi (40), azi (și im. din orașul Cluj, din Șerim-Constanța 44, 47), 1722, 1726, 1763, azi (48), azi (51, 52, im. din Șercaia-Făgăraș 53, im. din Mărgineni-Făgăraș și din Brebeni-Olt 55), 1726 (57), azi (și im. din Crihalma 63).—D e r i v.: (cu suf. -ă u) **Vlădă'u**. Nf. *Vledeu*, *Vledev* 1726, (37), azi (52); — (cu suf. -e ș -e l) Nf. **Vlădășél** azi (9), *Vledesely* 1680 (10), azi (13, im. din Sâmbăta de sus-Făgăraș 14, 16, im. din Ucea de jos-Făgăraș 44); — (cu suf. -e ș -o a i e) **Vlădășoáie**. *Vledesaje* 1688 (1); — (cu suf. -u ț) Nb. **Vlădúț**. *Vleducz* 1680, *Vladucz* 1688 (1).— Nf. 1680 (2).—C o m p u s: **Vladumitrel**. Nf. 1630 Dens. *Mon.*, 20 (9-10): *Vladu-Mitrel*.

— Hipoc. slav. V l a d (< V l a d i m i r, V l a d i s l a v, Miklosich, 255).

Vlădărău. Nf. *Vledereu* 1680, *Vlederev* 1688, *Vledéreu* 1726, *Vledero* 1787, azi (3).

Vlădăreán, Vlădereán. Nf. *Vledgjeran* 1726, *Vlederanu* 1756, azi (56), 1726 (63).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. *Vlădeni*.

Vlădícu. Sprni. (« învață bine la școală și învățătorul i-a prezis că va ajunge vlădic (= episcop) ») (27).—D e r i v.: (cu suf. -o a i e) Sprni. (fem.) **Vlădicoáie** (« sora lui Vlădicu ») (27); — (cu suf. -u ț a) Sprni. (fem.) **Vlădicúța** (« soția lui Vlădicu ») (27); — (cu suf. -u ț) Sprni. **Vlădicúțu** (« soția lui Vlădicu remăritată, a dat noului soț supranumele de Vlădicuțu ») (27).

— Din *Vlad*, s. *vlădic*.

Vladilu. Nb. 1688 (10).

— Srb. bulg. V l a d i l o (Miklosich, 255).

Vladimír. Nf. *Wladimer* 1582 Veress, *D.*, II, 219 (9).

— Srb. (Miklosich, 255).

Vladumitrél, cf. V l a d.

Vlăgă'rea. Nf. *Vligera* 1722 (17), *Vlegara* 1726, *Vlagara* 1788 Fragm. 486 azi (61).

Vláicu. Nb. *Vlajku* 1726 (19, 20). —Nf. 1758 (20), *Vlajk* 1726 (2) azi (im. din orașul Aiud 44). — D e r i v.: (cu suf. -u ț) **Vlăicúț**. Nf. *Vlajkutz* 1726 (58).

— Srb. bulg. V l a j k o (< V l a d i m i r, Miklosich, 255).

Vlănțóiu, cf. V l e n ț u.

Vlántu. Nf. 1726 (63).

Vlăsceánu. Nf. azi (im. 45).

Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nf. *Vlașca*.

Vláse. Nb. *Vlaszie* 1726 azi (15), azi (20, 30, 44).

— Bulg. V l a s i j (< B l a s i u s, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 132).

Vléciu (?). Nf. *Vlecs* 1726, *Vles* 1758 (30).

Vlénțu. Nf. *Vlenszuly* 1758, *Vlentzu* 1788 (45). D e r i v.: (cu suf. -o i u) **Vlențóiu, Vlănțóiu**. Nf. *Vlenczoj* 1758, azi (45).

Vlésdea. Nf. *Vlesgya*, *Vlesgja* 1726, 1758 (37).

Vlióncu. Nf. *Vlonku* 1688, *Vlyonku* 1758 (41).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Voáza. Sprnf. (« pentru defectul cu care pronunţă pe *v* ») (15).

— Dela *voază* = « om bătrân, neputincios sau leneş » (Paşca, *Glosar*, 60), « javră bătrână » (Şez. III, 91).

Vódă. Nf. azi (2, 5, 6), 1722, azi (im. din Corbi-Făgăraş 9), azi (16, 55).— D e r i v.: (cu suf. -e a) **Vódea.** Nf. *Vode* 1633, *Vodgya* 1726, 1767 Fragm. 684 (61).

— Din *voda* < slav. v o j e v o d a = « Herzog ».

Vóicea. Nf. *Vojcsa* 1726, *Vojtsa* 1758 (24).— D e r i v.: (cu suf. -i l ă) **Voicílă.** Nf. *Voitsilla* 1722 (8), *Vocsilla* 1758 (36), *Vojcsile* 1726, *Vojcsila*, *Vocsila* 1758 (37), *Voicsila* 1702 Fragm. 486, *Vojcsile* 1726 (59), 1726 (62), *Vojtsilla* 1758 Fragm. 595. — C o m p u s: **Al-Voicii.** Nf. *Alvojcsi* 1726 (55).

— Bulg. V o j č o (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 136). Cf. V o i c u.

Vóicu. Nb. *Vojk* 1680 (1), 1758 (18, 20, 38), *Uoik* 1633 (62).— Nf. *Vojku* 1726 (20, 21), azi (25), 1722 (31) 1726 (38), 1711 Bariţiu I 718 (59), 1633 (62).—Sprnf. *Monea-Voicu* (59). Şi: **Voíca.** Nf. *Vojke* 1726, 1758 (20).— D e r i v.: (cu suf. -a n) **Voicán.** Nf. *Vojkán* 1787 (1), 1758 (30); — (cu suf. -i ţ a, din *Voica*) Nb. **Voichíţa,** azi passim.

— Slav. *Voiko* (Miklosich, 258).

Voíla. Nf. azi (5, 7), *Vojli* 1680, *Vojla* 1688, *Voilé* 1726, *Vojla* 1766, azi (10), azi (13), 1625 Fragm. 207 (24).— D e r i v.: (cu suf. -a n, din Nl. s. din Np. ?) Nf. **Voilán** 1726 (13); — (cu suf. -o a i e) **Voiloáie.** Nf. *Voiloaji* 1680 (10).

— Bulg. V o i l o (Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 136).

Vóina. Nb. *Vojna* 1688 (13).—Nf. 1758 (35, 47).— D e r i v.: (cu suf. -a g, din V o i n e a) **Voineág.** Nf. *Vojnjag* 1680 (1), *Voynyag* 1680 *Voinag* 1726 *Vonyag* 1787, azi (2).

— Srb. bulg. V o j n a (Miklosich, 258, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 136).

Voivodán. Nf. *Vojvodan* 1758 (24), 1758 (39).

— Dela Nl. *Voivodeni.*

Vólga. Nb. azi (8).

— Neol. dela N. râului.

Volúmnia. Nb. azi (5).

— Neol. lat. V o l u m n i a.

Vóncea, **Vonea** } cf. I o a n.

Vorău. Nf. *Voroŭ* 1722 (9).

Vorele, cf. V i o r e l.

Vórnica. Nf. azi (49).

— Matronimic dela *vornic.*

Voróncea. Nf. *Voranczi* 1680, *Voroncsa* 1688, *Voroncze* 1726 (3).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *Voronca* < rus. v o r o n a = « corb » (< v r a n ŭ, Miklosich, 259), deriv. cu suf. -c e a (cf. Drăganu, *Suf. -şa*, 26).

Vóşcă. Nf. *Voske* 1726, azi (15).

— Cf. slav. v o š k a = « păduche ».

Vostiána. Nb. azi (5).

Vóva. Sprni. (21).

Vrábie. Nf. 1722, azi (7), azi (im. 8, 52, 55).

— Dela n. de pasăre.

Vramúţ, cf. A v r a m.

Vulpe. Nf. *Hulpe* 1726 (10), 1726, 1788 (26).— Sprnc. li se zice locuitorilor din Noul Român, de către cei din Cârţişoara (5), celor din Feldioara, de cei din Viştea de jos (14).— D e r i v.: (cu suf. -a ş) **Hulpáş.** Nf. *Styopu alias Hulpas*

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

1758 (25); — (cu suf. -o i u) Sprni. **Vulpóiu** (27).

— Dela *vulpe* = fig. «om viclean» (Candrea, *Porecle* 47, Zanne I, 702-710).

Vúța, cf. E v a, P a r a s c h i v a.

Vuțíca, cf. E v a.

Vúțiu. Nf. azi (17).

— Hipoc. dela [C h i-] v u ț.

Z

Zabálovici. Nf. azi (im. din Piatra Neamț 44).

Zachéiu. Nb. altă dată (din sec. al XVIII-lea) și azi des, passim, redat: *Zahiu*, *Zafiu*, *Zátyhi*, *Zákhi*, *Zatysi*, *Zatyio*. Nf. *Zafiu* 1793 Fragm. 735 (63).

— După numele biblic celebrat la 23.VIII (Baudot, 659).

Zafíu, cf. Z a c h e u.

Zăgán. Nf. azi (20, 26, 30), 1722, azi (31) azi (32, im. din Râușor-Făgăraș 44).

— Bulg. Z a k o (< Z a h a r i e, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 132), deriv. cu suf. -a n. Cf. și Z ă h a n, Z o g a n e a.

Zăhán, cf. Z a h u.

Zaharíe. Nb. altădată (din sec. al XVIII-lea), azi passim. Nf. *Zekerjii* 1726 (10), azi (16), 1726, azi (28), azi (im. din Ludișor-Făgăraș 31), 1788, azi (40), azi (45, 51).

— Alături de *profetul Zaharia*, celebrat la 6 Sept. și 5 Noemvrie (Baudot, 659), se cunosc și alți sfinți cu acest nume, celebrați la 5.VII, 21.II, 15.III, 26.V, 10.VI, 28.VI (ibid.).

Záhu. Nb. 1758 (44). — D e r i v.: (cu suf. -a n) **Zăhán**. *Zehaan* 1511 Hurm., II^3, 5.

— Cf. bulg. srb. *Zaho* (< Z a h a r i j a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 132, Maretić, LXXXII, 85).

Zămăcău, cf. Z m ă c ă u.

Zălóg. Nf. *Zelog* 1680 (10). D e r i v.: (cu suf. -e a) **Zălógea** s. **Zológea**. Nf. *Zolocsa* 1688, *Zelodsa* 1726 (10), *Zolots* 1722 (17), *Zeloge* 1767 Fragm. 313 (33), *Zelocsa* 1726, *Zelogya* 1726, 1788 (41).

Zamfír, Nb. azi (55). Nf. 1808, azi (44), azi (58). Și: Nf. **Zamfíra** 1788 (44). — D e r i v.: (cu suf. -e s c u) Nf. **Zamfirescu** (im. din Voivodenii mari-Făgăraș 9).

— Grec. *σαμφήρα* «sceptru».

Zápu. Sprnf. (33).

— Cf. *zap* = «par subțire» (utilizat la leasa carului) (*Conv. lit.*, XX, 1021).

Zără. Nf. *Zare* 1726, azi (46), *Zara* 1763 (48), 1766, azi (51). — D e r i v.: (cu suf. -ă u) **Zără'u**. Nf. *Seroŭ* 1722 (50).

— Cf. apelativul z a r ă; cf. și srb. Z a r- (< Z a h a r i e, Maretić, LXXXII, 113).

Zârnești. Nf. *Sernyesti* 1722 (37, 46).

Zârnoveánu. Nf. *Zirnovan* 1726, 1758 (21), azi (35).

— Deriv. (cu suf. -e a n) dela Nl. **Zârnov*, cf. *Zârnești* (cf. *DR.*, VII, 157).

Zârnóvia, cf. Z e n o b i e.

Zbâ'rcea. Nf. *Zbirtsa* 1758 (55). — D e r i v.: (cu suf. -ă u) **Zbârcéu**. Nf. *Sburcsou* 1722 (24); — (cu suf. -o c) **Zbârcióc**. Nf. *Zburtsok* 1758 (24).

— Deriv. dela *zbârciu* «creturi pe obraz».

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Națională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Zbârnéciu s. **Zbârnénciu**. Nf. *Zburnets* 1763, *Zbernents*, *Zbirnents* 1788, *Zbârneciu* azi (48).

Zbârnénciu, cf. Z b â r n e c i u.

Zbiéra. Nf. *Zgera* 1726 (12, 30), *Zgira* 1726, *Zgirae* 1747 Fragm. 554 (63).

Zburătúră. Sprni. (33).—Nf. azi (31), *Zburetura* 1722, 1788, azi (33), 1726 (59).

— Dela apelativul *zburătură* = bucată de lemn, scurtătură.

Zdraílă, cf. I z d r a i l.

Zdrénchiotă. Nf. *Szdrenkjota* 1680, *Zdrenkita* 1688, *Zdrenkjete* 1726 (2).

— Deriv. (cu suf. -o t ă) dela *zdrâncă* = scrânciob.

Zdrobghíți. Sprnc. li se zice locuitorilor din Ileni (41) de către cei din Berivoi (33).

Zeámă. Nf. azi (im. din oraşul Huşi 44).

Zéicu. Nf. *Zejku* 1758, 1788 (41).

— Bulg. *Zajko* (< z a e k = « Hase » s. din Z a h a r i j a, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*).

Zélea. Nf. azi (im. din Târsolţ-Satu mare 44).

— Deriv. (cu suf. -e a) din slav. z e l- (= verde, cf. Miklosich, *EtWb.*).

Zénia. Nb. (10).

Zenóbie. Nb. *Zânove*, *Zenovie*, azi (2, 21, al. 27, 28, int. 57 etc.). Şi: (contaminat cu *Zârna*) Nb. *Zârnove* (33). Şi: Nb. (fam.) *Zenovia*, *Zinovia*, *Sinovia* azi passim şi Nb. **Zârnóvia** (43).—H i p o c.: ([Ze-]) Nb. **Nóva** (fem.) (27), **Nóvia** (7, 10).

— În calendar, *Sf. Zenobie* şi *Sf. Zenobia*, celebr. la 30.X.

Zéta, cf. R o z e t a.

Zevedéiu. Nb. *Zevedi* 1766, *Zevedej* 1787 (10), 1858 (14), azi passim.

— Dela numele calendaristic *Zevedeiu* (tatăl apostolului Iacob şi Ioan).

Zgrémţea. Nf. azi (17).

— Cf. *zgremţuros* = grunţuros?

Zgrípcea. Nf. 1802 Iorga, *St. Doc.*, XII, 194.

— Cf. *gripcă* (o unealtă a rotarilor) (cf. CADE s.v.).

Zílu. Nf. azi (im. din Copăcel-Făgăraş, 55).

— Formă hipocoristică din *Zilot*(?).

Zinaída. Nb. (44).

— După numele *Sf. Zenaida*, celebrată la 5.VI (Baudot, 660).

Zínca, **Zíni**, } cf. R o z a l i a.

Zmăcă'u. Nf. (ţig. 2). Şi: Nf. azi **Zămăcău** (47).

Zmédu Nb. *Zmadu* 1787 (10), **Zmedu** 1766 (13), 1765 Transilv., 1929, 545 (18), *Zmedul* 1726 (20), 1789 (28).—Nf. azi (7, 10, 17). Şi: Nb. **Zmáda** 1726 (58).

— Bulg. S m e d u, S m e d a (— « fuscus », Miklosich, 312).

Zmântâ'nă. Nf. *Zmintine* 1726, *Zmuntina* 1758, 1788 (25), *Zmintina* 1788, 1808 (44).

— Apelativul *zmântână*.

Zméu. Nf. azi (im. din oraşul Viena 44).

— Dela apelativul z m e u; cf. şi în slav. (ap. Miklosich, 277).

Zmíca. Nf. *Zmika* 1680 (3), 1680 *Szmika* 1766 (10).

Zmoleán. Nf. *Zmolyan*, *Zmoljan* 1726 (55).

— Deriv. (cu suf. -a n) dela *Zmolea* < *zmoală*.

Znóp. Nf. *Ssnop* 1722 (20).—D e r i v.: (cu suf. -e a) **Znópea**. Nf. *Znopa* 1726, *Znupé* 1758 (20), 1758, *Znupe alias Nyetotzian* 1788 (24).

— Dela *znop*.

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)

Zóbea. Nf. azi (14), *Zoba* 1726, 1758 (18).

— Deriv. (cu suf. -e a) dela *zob*. Cf. O v e s e a.

Zodiáşi Sprnf. (55).

— Dela *zodiaş* = « cel care ghiceşte ». Cf. P r o r o c i.

Zóe. Nb. azi, passim. — D e r i v.: (cu suf. -i ţ a) **Zoíţa**. Nb. 1766 Iorga, *St. Doc.*, XIII, 183 (17), *Zoitze* 1795 ibid., XII, 191 (44).

— După numele *Sf. Zoe*, celebrată la 2.V şi 5.VII (Baudot, 661). Din grec. *ζωή*.

Zogánea. Nf. *Zoganya* 1632 Fragm. 244 (59).

— Deriv. (cu suf. -e a şi cu transformarea $z + ă > o$ şi cu $z — c > z — g$) din *Zăcan*. Cf. Z ă c a n.

Zolohár Nf. azi (im. din Blidariu — Satu mare 56).

Zórca. Nf. azi (im. din Vlădeni-Braşov 44).

— Bulg. Z o r k a (< z o r a = născut în zori, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX*, 157), cf. şi Z o r i l ă, Z o r i ţ a.

***Zora**. D e r i v.: (cu suf. -i l ă) **Zorílă**. Nb. *Zorilla* 1758 (44); — (cu suf. -i ţ a) Nb. **Zoríţa** (1, 44, 45).

— Bulg. srb. Z o r a (= născut în zori, Weigand, *Jb. XXVI-XXIX* 157).

Zosím. Nb. (27, 41, 45, 48, 58, 60). Şi: Nb. **Zosín** (58).

—Hagiografia cunoaşte mai mulţi sfinţi cu acest nume (cf. Timuş, s.v.). Din grec. *Ζώσιμος*.

Zóta. Nb. 1726 (11).

— Cf. alb. Z o t a, Z o t u, Z o t i (< z o t « Herr Gott », Capidan, în *DR.*, II, 491).

Zugrávu. Nf. azi (10), 1726 (28), (im. din Ucea de sus-Făgăraş 44).

— Despre *zugravii* de biserici şi de icoane sfinte, cf. Iorga, *Negoţul* 65, *Ind.* 67 ş.u., 160 ş.u.

Zulúp. Sprnf. (33).

— Cf. *zuluf* = « Loke » (TDRG).

Zvârnă'u. Nf. *Zvirneu* 1726 (47).

BDD-B612-5 © 1936 Imprimeria Naţională
Provided by Diacronia.ro & www.digibuc.ro for IP 216.73.217.87 (2026-11-09 02:06:03 UTC)